

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP72/2025
din 10.04.2025

comunicațiilor electronice

Publicat : 13.05.2025 în MONITORUL OFICIAL Nr. 226-228 art. 266 Data intrării în vigoare

UE

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege:

- transpune parțial Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice (revizuire) (text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32018L1972, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 321/36 din 17 decembrie 2018, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022;

- transpune art. 1 alin. (1), (4) și (5), art. 2 alin. (1) lit. (a) și (b) și art. 3 din Regulamentul delegat (UE) 2021/654 al Comisiei din 18 decembrie 2020 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și a unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe (text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32021R0654, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 137/1 din 22 aprilie 2021;

- transpune parțial Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), CELEX: 32002L0058, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 201/37 din 31 iulie 2002, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009;

- transpune parțial Directiva 2008/63/CE a Comisiei din 20 iunie 2008 privind concurența pe piețele echipamentelor terminale pentru telecomunicații (versiune codificată) (text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32008L0063, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 162/20 din 21 iunie 2008;

- transpune Regulamentul (UE) 2021/1232 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei

2002/58/CE în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date în scopul combaterii abuzului sexual online asupra copiilor (text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32021R1232, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 274/41 din 30 iulie 2021, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1307 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024;

- transpune Directiva 2002/77/CE a Comisiei din 16 septembrie 2002 privind concurența pe piețele de rețele și servicii de comunicații electronice (text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32002L0077, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 249/21 din 17 septembrie 2002;

- transpune art. 2 lit. (a)-(c), (e) și (f) și art. 3 alin. (2) din Directiva 98/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 1998 privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii, CELEX: 31998L0084, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 320/54 din 28 noiembrie 1998;

- transpune parțial Regulamentul (UE) 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 de stabilire a unor măsuri privind accesul la internetul deschis și tarifele cu amănuntul pentru comunicațiile în interiorul UE reglementate și de modificare a Directivei 2002/22/CE și a Regulamentului (UE) nr. 531/2012, (text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32015R2120, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 310/1 din 26 noiembrie 2015, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1309 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024;

- transpune parțial Regulamentul delegat (UE) 2023/444 al Comisiei din 16 decembrie 2022 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului cu măsuri de asigurare a accesului efectiv la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență către numărul european unic pentru apeluri de urgență „112” (text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32023R0444, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 65/1 din 2 martie 2023;

- transpune parțial Regulamentul (UE) 2018/1971 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) și a Agenției de sprijin pentru OAREC (Oficiul OAREC) și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1211/2009 (text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32018R1971, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 321/1 din 17 decembrie 2018.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege stabilește cadrul național de reglementare a activităților privind

rețelele și serviciile de comunicații electronice, a facilităților asociate și a serviciilor asociate, precum și a anumitor aspecte ale echipamentelor terminale, prin definirea atribuțiilor organelor de resort în domeniul comunicațiilor electronice, a drepturilor și obligațiilor persoanelor fizice și juridice în procesul de creare, gestionare și utilizare a rețelelor de comunicații electronice.

(2) Prezenta lege are drept scop:

a) crearea pieței interne a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, care să aibă ca rezultat instalarea și utilizarea rețelelor de foarte mare capacitate, o concurență durabilă, interoperabilitatea serviciilor de comunicații electronice, accesibilitatea și securitatea rețelelor și a serviciilor, precum și beneficii pentru utilizatorii finali; și

b) asigurarea furnizării unor servicii accesibile publicului, de bună calitate și la prețuri accesibile, printr-o concurență efectivă și prin posibilități de alegere efective, abordarea cazurilor în care piața nu îndeplinește în mod satisfăcător necesitățile utilizatorilor finali, inclusiv ale utilizatorilor cu dizabilități de a avea acces la servicii în condiții de egalitate cu ceilalți, precum și stabilirea drepturilor necesare pentru utilizatorii finali.

(3) Prezenta lege nu aduce atingere:

a) obligațiilor impuse de actele normative în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte în ceea ce privește serviciile furnizate prin intermediul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice;

b) măsurilor luate la nivel național, care urmăresc obiective de interes general, în special în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, reglementarea conținuturilor și politica în domeniul audiovizualului;

c) acțiunilor întreprinse în condițiile legislației pentru a asigura apărarea și securitatea națională sau ordinea publică;

d) Legii nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, cu excepția alin. (4) din prezentul articol;

e) Legii nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică și altor acte normative adoptate în temeiul acestei legi.

(4) Furnizorii serviciilor de roaming sunt obligați să respecte cadrul de reglementare a serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, stabilit prin Legea nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene. Cadrul de reglementare respectiv nu se aplică apelurilor și mesajelor SMS în roaming inițiate sau terminate la numerele din planul național de numerotație al statului din zona de roaming reglementat, care nu sunt atribuite în conformitate cu legislația statului respectiv și sunt utilizate în mod neautorizat pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice, nici furnizorilor care furnizează servicii de roaming prin intermediul unor astfel de numere sau clienților serviciilor de roaming furnizate de acești furnizori prin intermediul unor astfel de numere.

Agencia informează OAREC privind blocurile de numere din Planul național de numerotație al Republicii Moldova vizate de prezentul alineat.

(5) Acțiunea prezentei legi nu se extinde asupra rețelelor de comunicații speciale. Crearea și funcționarea acestor rețele este reglementată de Guvern.

(6) Prezenta lege nu reglementează conținutul informației transmise prin rețelele de comunicații electronice, precum și conținutul serviciilor furnizate prin rețelele de comunicații electronice folosind servicii de comunicații electronice, ca de exemplu conținutul serviciilor media audiovizuale, serviciile financiare și anumite servicii ale societății informaționale, cu excepția informației care identifică utilizatorul final.

(7) Organul central de specialitate care elaborează, promovează și realizează politica Guvernului în domeniul comunicațiilor electronice (în continuare - *organul central de specialitate*), autoritatea națională de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice și orice altă autoritate competentă în temeiul prezentei legi asigură respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal atunci când prelucrează date cu caracter personal.

Articolul 2. Noțiuni

În sensul prezentei legi, noțiunile principale utilizate au următoarele semnificații:

1. *abonat* - orice persoană fizică sau juridică care a încheiat un contract cu furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului în vederea furnizării unor astfel de servicii;

2. *abuz sexual online asupra copiilor* - material online care conține abuzuri sexuale asupra copiilor și ademenirea copiilor;

3. *acces* - punerea la dispoziția altui furnizor a facilităților sau a serviciilor, în condiții definite, pe bază exclusivă sau neexclusivă, în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice, inclusiv atunci când sunt folosite pentru prestarea de servicii ale societății informaționale sau pentru transmisia serviciilor media audiovizuale; include, printre altele:

a) accesul la elementele de rețea și la facilitățile asociate, ceea ce poate presupune conectarea echipamentului prin mijloace fixe sau nonfixe (aici sunt incluse, în special accesul la bucla locală și la facilitățile și serviciile necesare furnizării de servicii prin bucla locală);

b) accesul la infrastructura fizică, inclusiv la clădiri, conducte și piloni; accesul la sistemele de software relevante, inclusiv la sistemele de asistență operațională;

c) accesul la sistemele de informații sau la bazele de date pentru precomenzi, aprovizionare, comenzi, cererile de întreținere și reparații și facturare; accesul la conversia numerelor sau la sisteme care oferă funcționalități echivalente;

d) accesul la rețele fixe și mobile, în special pentru roaming;

e) accesul la sistemele de acces condiționat pentru serviciile de televiziune digitală și

accesul la serviciile de rețele virtuale;

4. *acces condiționat* - orice măsură și/sau orice dispozitiv tehnic care subordonează accesul la serviciul protejat sub o formă clară autorizăției individuale prealabile;

5. *acces neautorizat* - conectarea la și/sau utilizarea de către o persoană fizică sau juridică a unei rețele și/sau a unui serviciu de comunicații electronice al unui furnizor de rețele și/sau de servicii, prin orice mijloace tehnice, fără a fi încheiat un contract privind o astfel de utilizare sau fără alte temeiuri legale care ar stabili condițiile în care furnizorul acceptă accesul;

6. *acces necondiționat* - accesul care nu este condiționat de:

a) achiziția concomitentă de către solicitant a unor produse sau servicii care nu sunt necesare furnizării tipului de acces solicitat;

b) achiziția unui volum impus de produse sau servicii, care excedează volumul necesar furnizării tipului de acces solicitat;

c) impunerea oricăror condiții comerciale, tehnice sau de altă natură care nu sunt necesare sau nu au legătură cu furnizarea tipului de acces solicitat;

7. *ademenirea copiilor* - faptele infracționale de ademenire a minorului în scopuri sexuale, astfel cum acestea sunt definite și incriminate la art. 175¹ din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002;

8. *alocare a frecvenței radio* - desemnarea unei frecvențe radio pentru utilizarea acesteia de către un utilizator sau de către o categorie de utilizatori într-o anumită arie geografică și în condiții determinate;

9. *apel* - conexiune stabilită prin intermediul unui serviciu de comunicații interpersonale accesibil publicului, care permite comunicarea vocală bidirecțională;

10. *asignarea unei benzi sau frecvențe radio* - autorizarea, din punct de vedere tehnic, a utilizării unei benzi sau frecvențe radio în condiții specificate;

11. *atribuirea spectrului de frecvențe radio* - desemnarea unei anumite benzi de frecvențe radio în cadrul Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe în scopul utilizării acesteia de unul sau mai multe servicii de radiocomunicații sau de serviciul de radioastronomie, în condiții determinate;

12. *autorizare generală* - cadrul juridic care asigură drepturi privind furnizarea de rețele sau de servicii de comunicații electronice și stabilește obligații în domeniu, care se pot aplica tuturor tipurilor de rețele și servicii de comunicații electronice sau anumitor tipuri de astfel de rețele și servicii, în conformitate cu prezenta lege;

13. *bandă de frecvențe radio cu utilizare guvernamentală* - bandă de frecvențe radio destinată exclusiv utilizării în interes guvernamental (apărare și securitate națională, comunicații guvernamentale, protecție civilă, poliție);

14. *bandă de frecvențe radio cu utilizare neguvernamentală* – bandă de frecvențe radio destinată exclusiv utilizării în interes neguvernamental;
15. *bandă de frecvențe radio cu utilizare partajată* – bandă de frecvențe radio destinată utilizării în partaj de utilizatorii guvernamentali și cei neguvernamentali;
16. *buclă locală* – circuitul fizic utilizat pentru transmiterea semnalelor de comunicații electronice, care leagă punctul terminal al rețelei de repartitorul principal sau de un element echivalent dintr-o rețea publică fixă de comunicații electronice;
17. *centru de preluare a apelurilor de urgență* – loc fizic în care este primită pentru prima dată o comunicare de urgență, aflat sub responsabilitatea unei instituții publice, în conformitate cu Legea nr. 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112;
18. *colocare* – punerea la dispoziție a spațiului fizic și a resurselor tehnice necesare pentru amplasarea și conectarea, în scopul funcționării neîntrerupte, a echipamentului relevant al beneficiarului acestei forme de acces;
19. *compatibilitate electromagnetică* – proprietatea unui dispozitiv, echipament sau sistem de a funcționa satisfăcător în mediul electromagnetic, fără a produce perturbații electromagnetice prejudiciabile oricărui aparat ce se află în acest mediu;
20. *comunicație de urgență* – comunicare efectuată prin intermediul serviciilor de comunicații interpersonale între un utilizator final și centrul de preluare a apelurilor de urgență cu scopul de a solicita și a primi ajutor de urgență din partea serviciilor de urgență;
21. *comunicație de urgență eficace* – comunicație de urgență care asigură:
- a) comunicarea promptă între utilizatorul final și centrele de preluare a apelurilor de urgență; și
 - b) furnizarea promptă de informații contextuale, inclusiv informații de localizare a apelantului;
22. *comunicații cu statele UE reglementate* – serviciu de comunicații interpersonale bazate pe numere inițiat în statul membru al UE al furnizorului național al consumatorului, având ca destinație orice număr fix sau mobil din Planul național de numerotație al Republicii Moldova sau viceversa, orice serviciu de comunicații interpersonale bazate pe numere inițiat în Republica Moldova ca stat al furnizorului național al consumatorului, având ca destinație orice număr fix sau mobil din planul național de numerotație al unui stat membru al UE, și care este taxat în întregime sau parțial în baza consumului real;
23. *comunicații naționale* – serviciu de comunicații interpersonale bazate pe numere inițiat în Republica Moldova de la orice număr fix sau mobil din Planul național de numerotație și având ca punct terminal orice număr fix sau mobil din Planul național de numerotație;
24. *consumator* – orice persoană fizică care utilizează sau solicită un serviciu de

comunicații electronice accesibil publicului în scopuri care nu se încadrează în activitatea sa de întreprinzător, industrială, artizanală sau profesională;

25. *condiții de licență* – totalitatea cerințelor și a condițiilor stabilite de autoritatea de reglementare în conformitate cu actele normative ce reglementează expres utilizarea resurselor limitate ale statului din domeniul comunicațiilor electronice, a căror respectare este obligatorie pentru titularul de licență;

26. *dispozitiv ilicit* – echipament sau program conceput sau adaptat pentru a permite accesul la un serviciu protejat sub o formă inteligibilă, fără autorizarea furnizorului acestui serviciu;

27. *domeniu național de nivel superior „.md”* – codul Republicii Moldova astfel cum este definit la art. 3 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;

28. *drept exclusiv* – drept acordat unui singur furnizor prin orice act normativ, de reglementare sau administrativ, care îi rezervă acestuia dreptul de a furniza o rețea ori un serviciu de comunicații electronice sau de a desfășura o altă activitate din domeniul comunicațiilor electronice într-o zonă geografică determinată;

29. *drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio* – drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio, acordate prin licențe individuale pentru utilizarea frecvențelor radio;

30. *drept special* – drept acordat unui număr limitat de agenți economici, prin orice act normativ, de reglementare sau administrativ, care:

a) limitează la doi sau mai mulți numărul acestor agenți economici, în conformitate cu alte criterii decât criteriile obiective, proporționale și nediscriminatorii; sau

b) desemnează, altfel decât în conformitate cu criteriile menționate la lit. a), câțiva agenți economici concurenți; sau

c) conferă oricărui agent economic/oricăror agenți economici, în conformitate cu alte criterii decât cele menționate la lit. a) și b), orice avantaje legale sau rezultate din măsuri de reglementare ce afectează în mod semnificativ capacitatea oricărui alt agent economic să importe, să comercializeze, să conecteze, să pună în funcțiune sau să întrețină echipamentele terminale pe același teritoriu geografic și în condiții echivalente;

31. *echipament avansat de televiziune digitală* – orice decodor destinat pentru a fi conectat la un televizor sau la un televizor digital cu decodor integrat, care poate recepționa servicii de televiziune digitală interactivă;

32. *echipament pentru stația de sol pentru comunicații prin satelit* – echipamentul care se poate folosi doar pentru emisie (numai emisie), pentru emisie și recepție (emisie-recepție) sau doar pentru recepție (numai recepție) a semnalelor de radiocomunicații prin intermediul sateliților sau al altor sisteme spațiale;

33. *echipament terminal* - echipamentul conectat în mod direct sau indirect la interfața unei rețele publice de comunicații electronice, în scopul trimiterii, prelucrării sau recepționării de informații prin cablu, prin fibră optică ori prin mediul electromagnetic sau echipamentul pentru stațiile de sol pentru comunicații prin satelit; conectarea echipamentului terminal la rețea este indirectă dacă între acesta și interfața rețelei este amplasat un alt echipament;

34. *facilități asociate* - serviciile asociate, infrastructurile fizice și alte facilități sau elemente asociate unei rețele de comunicații electronice sau unui serviciu de comunicații electronice, care permit sau susțin furnizarea de servicii prin intermediul respectivei rețele sau al respectivului serviciu sau care au un astfel de potențial și care includ clădirile sau intrările în clădiri, cablajul clădirilor, antenele, turnurile și alte construcții de susținere, conductele, țevile, stâlpii, gurile de vizitare și cabinetele;

35. *furnizarea unei rețele de comunicații electronice* - instalarea, operarea, supravegherea sau punerea la dispoziție a unei rețele de comunicații electronice;

36. *furnizor de rețele publice de comunicații electronice* - întreprindere în sensul Legii concurenței nr. 183/2012, înregistrată în Republica Moldova conform Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, care furnizează sau este autorizată să furnizeze o rețea publică de comunicații electronice sau facilitățile asociate;

37. *furnizor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului* - întreprindere în sensul Legii concurenței nr. 183/2012, înregistrată în Republica Moldova conform Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, care furnizează sau este autorizată să furnizeze servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

38. *incident de securitate* - eveniment care are un efect real negativ asupra securității rețelelor sau a serviciilor de comunicații electronice;

39. *informații de localizare a apelantului:*

a) într-o rețea mobilă publică - datele prelucrate atât din infrastructura de rețea, cât și pe baza telefonului mobil, care indică poziția geografică a echipamentului terminal mobil al unui utilizator final; și

b) într-o rețea fixă publică - datele cu privire la adresa fizică a punctului terminal al rețelei;

40. *informații contextuale* - informații transmise printr-o comunicație de urgență de către utilizatorul final sau obținute și transmise în mod automat în baza dispozitivului utilizatorului final sau a rețelei relevante pentru a permite identificarea promptă a resurselor de intervenție și sosirea rapidă a serviciilor de urgență la locul intervenției;

41. *interconectare* - un tip specific de acces realizat între furnizorii de rețele publice de comunicații electronice prin intermediul legăturii fizice și logice între rețelele publice de comunicații electronice utilizate de același furnizor sau de un alt furnizor pentru a permite

utilizatorilor unui furnizor să comunice cu utilizatorii aceluiși furnizor sau cu cei ai altui furnizor ori pentru a avea acces la serviciile furnizate de un alt furnizor, astfel de servicii fiind furnizate de părțile implicate sau de alte părți care au acces la rețea;

42. *interfață de programare a aplicației (API)* - interfața software dintre aplicații, pusă la dispoziție de către furnizorii de servicii media sau de către furnizorii de servicii, precum și resursele echipamentului avansat de televiziune digitală pentru serviciile de televiziune și radiodifuziune digitale;

43. *interferențe prejudiciabile* - interferențele care pun în pericol funcționarea unui serviciu de radionavigație sau a altor servicii de siguranță ori care, în alt mod, afectează grav, blochează sau întrerup în mod repetat un serviciu de radiocomunicații care funcționează în conformitate cu reglementările internaționale sau naționale aplicabile;

44. *interoperabilitate* - astfel cum aceasta este definită la art. 3 din Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;

45. *încălcare privind securitatea datelor cu caracter personal* - încălcarea securității având ca rezultat distrugerea accidentală sau ilegală, pierderea, alterarea, divulgarea neautorizată sau accesul neautorizat la datele cu caracter personal transmise, stocate sau prelucrate în alt mod în legătură cu furnizarea de servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

46. *licență* - act ce atestă dreptul de utilizare, pentru o perioadă stabilită, a resurselor limitate (frecvențe radio, resurse de numerotație) indicate în acesta, integral sau parțial, cu respectarea obligatorie a condițiilor de licență;

47. *materiale online care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor* - materiale privind abuzul sexual asupra copilului și/sau participarea copilului la spectacole pornografice, astfel cum sunt definite și incriminate în Codul penal;

48. *notificare* - declarație depusă de o persoană juridică sau un întreprinzător individual la Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații, ce cuprinde intenția de a începe furnizarea rețelelor și/sau a serviciilor de comunicații electronice și un set minim de informații necesare pentru a ține Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice;

49. *număr geografic* - număr dintr-un plan național de numerotație, din care o parte a structurii numerice are o semnificație geografică, utilizată pentru rutarea apelurilor către locația fizică a punctului terminal al rețelei;

50. *număr nongeografic* - număr dintr-un plan național de numerotație care nu este un număr geografic, cum ar fi numerele atribuite serviciilor de comunicații mobile, numerele cu acces gratuit pentru apelant (Freephone) și numerele cu tarif *premium*;

50¹. *număr din Uniunea Europeană* - număr din planurile naționale de numerotație corespunzător codurilor de țară E.164 pentru zonele geografice care aparțin teritoriului Uniunii Europene;

51. *ofertă de referință* – ofertă tehnică și comercială care conține termene și condiții de interconectare și/sau acces, prin intermediul căreia un furnizor își asumă obligația de a include în orice acord de interconectare sau de acces un set minim de obligații puse în sarcina sa;

52. *piață relevantă* – piață de produse și/sau de servicii din domeniul comunicațiilor electronice ale cărei caracteristici pot fi de așa natură încât să justifice impunerea în sarcina furnizorilor cu putere semnificativă pe acea piață a unor obligații speciale preventive (*ex ante*) prevăzute de prezenta lege;

53. *piețe transnaționale* – piețele identificate în conformitate cu art. 65, care au ca sferă de cuprindere Republica Moldova și cel puțin un stat membru al Uniunii Europene;

54. *Planul național de numerotație* – document oficial care stabilește repartizarea resurselor de numerotație, structura șirurilor de numere utilizate în rețelele și serviciile de comunicații electronice, precum și regulile de formare la nivel național a resurselor de numerotație utilizate pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

55. *punct de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă* – echipamentul de acces pe suport radio de mică putere la o rețea și de dimensiuni mici care funcționează pe o rază restrânsă de acțiune, ce utilizează frecvențele radio cu sau fără licență ori o combinație a acestora, care poate fi utilizat în cadrul unei rețele publice de comunicații electronice, care poate avea una sau mai multe antene cu un impact vizual redus și care permite utilizatorilor accesul pe suport radio la rețele de comunicații electronice, indiferent de topologia rețelei subiacente, fie aceasta mobilă sau fixă;

56. *punct terminal al rețelei* – punctul fizic la care unui utilizator final i se furnizează accesul la o rețea publică de comunicații electronice și care este, în cazul rețelelor care utilizează comutarea sau rutarea, identificat printr-o adresă specifică de rețea care poate fi asociată numărului sau numelui unui utilizator final;

57. *radiocomunicații* – comunicațiile electronice care se realizează prin intermediul undelor radio;

58. *resurse de numerotație* – numere sau coduri pentru identificarea abonaților și/sau a furnizorilor;

59. *resurse de spectru radio* – benzi sau subbenzi de frecvențe radio ori frecvențe radio destinate utilizării în radiocomunicații;

60. *resurse limitate* – resursele limitate din domeniul comunicațiilor electronice care includ, fără a se limita la acestea, spectrul de frecvențe radio, resursele de numerotație și resursele tehnice asociate;

61. *resurse tehnice* – resursele necesare pentru identificarea rețelelor publice de comunicații electronice sau a elementelor de rețele publice de comunicații electronice în vederea operării acestora sau pentru furnizarea unor servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

62. *rețea de comunicații electronice* - sistemele de transmisie, indiferent dacă sunt sau nu bazate pe o infrastructură permanentă sau pe o capacitate de administrare centralizată, și, după caz, echipamentele de comutare sau de rutare și alte resurse, inclusiv elementele de rețea care nu sunt active, care permit transmiterea semnalelor prin cablu, prin unde radio, prin mijloace optice sau prin alte mijloace electromagnetice, inclusiv rețelele de comunicații prin satelit, rețelele fixe (cu comutare de circuite și cu comutare de pachete, inclusiv internetul) și mobile, rețelele electrice, în măsura în care sunt utilizate pentru transmiterea de semnale, rețelele utilizate pentru transmisiunea serviciilor media audiovizuale și rețelele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul de informație transmisă;

63. *rețea de comunicații speciale* - rețea de comunicații electronice destinată pentru asigurarea necesităților autorităților publice, apărării și securității naționale și ordinii publice;

64. *rețea de foarte mare capacitate* - o rețea de comunicații electronice care este compusă în întregime din elemente de fibră optică, cel puțin până la punctul de distribuție la locația deservită, fie o rețea de comunicații electronice capabilă să ofere, în condiții obișnuite de ore de vârf, performanțe de rețea similare în ceea ce privește lărgimea de bandă disponibilă pentru transferul datelor atât pentru încărcare cât și pentru descărcare, reziliența, parametrii referitori la rata de eroare, precum și întârzierea de transfer al pachetelor de date și variația întârzierii de transfer al pachetelor de date; performanțele rețelei pot fi considerate similare chiar dacă experiența utilizatorului final diferă în funcție de caracteristicile în mod inerent diferite ale mediului prin care se realizează conectarea la punctul terminal al rețelei;

65. *rețea de stații de sol pentru comunicații prin satelit* - configurație de două sau mai multe stații la sol, care comunică prin intermediul unui satelit;

66. *rețea publică de comunicații electronice* - rețea de comunicații electronice utilizată în întregime sau în principal pentru furnizarea unor servicii de comunicații electronice accesibile publicului, care permite transferul de informații între punctele terminale ale rețelei;

67. *rețea radio locală sau RLAN* - un sistem de acces pe suport radio de mică putere, care funcționează într-o zonă restrânsă, cu un risc scăzut de interferență cu alte astfel de sisteme instalate în imediata apropiere de către alți utilizatori și care folosesc în mod neexclusiv spectrul de frecvențe radio armonizat;

68. *roaming* - posibilitate oferită utilizatorilor serviciilor de comunicații electronice furnizate printr-o rețea publică de telefonie mobilă de a primi și a efectua apeluri telefonice de voce ori transmisii de date sau de a avea acces la alte servicii de comunicații electronice atunci când aceștia nu se află în aria geografică de acoperire a rețelei respective, prin intermediul unei alte rețele, în urma încheierii unui acord comercial în acest sens între furnizorii de servicii implicați;

69. *securitatea rețelelor și serviciilor* - capacitatea rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice de a rezista, la un nivel de încredere determinat, oricărei acțiuni ce afectează disponibilitatea, autenticitatea, integritatea sau confidențialitatea acestor rețele și

servicii, a datelor stocate, transmise ori prelucrate sau a serviciilor aferente oferite de rețelele ori serviciile de comunicații electronice respective sau accesibile prin intermediul acestora;

70. *selectare comparativă* – procedură de acordare a licențelor prin care dreptul de utilizare a resurselor limitate este acordat primului clasat/primilor clasati în urma evaluării ofertelor depuse pe baza unui set de criterii prestabilite de natură tehnică, administrativă și/sau financiară, după caz;

71. *selectare competitivă* – procedură de acordare a licențelor prin care dreptul de utilizare a resurselor limitate este acordat câștigătorului unei licitații ca urmare a oferirii unei valori maxime pentru taxa de licență, având ca punct de pornire valoarea minimă stabilită de Guvern, asigurându-se, totodată, îndeplinirea unor criterii de precalificare de natură tehnică, administrativă și/sau financiară, după caz;

72. *servicii asociate* – serviciile asociate unei rețele de comunicații electronice sau unui serviciu de comunicații electronice, care permit sau susțin furnizarea, autofurnizarea sau furnizarea automată de servicii prin intermediul respectivei rețele sau al respectivului serviciu ori care au un astfel de potențial și includ conversia numerelor sau sistemele cu o funcționalitate echivalentă, sistemele de acces condiționat și ghidurile electronice de programe (EPG), precum și alte servicii, astfel ca serviciile de identificare, localizare și prezență;

73. *servicii de conversație totală* – servicii de conversație multimedia în timp real, care permit transferul simetric bidirecțional în timp real de videouri, de text și de voce între utilizatorii aflați în două sau mai multe locații;

74. *serviciu de comunicații electronice* – serviciul furnizat, de regulă, contra cost, prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, care include, cu excepția serviciilor care constau în furnizarea de conținuturi prin intermediul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice sau în exercitarea unui control editorial asupra conținuturilor respective, următoarele tipuri de servicii:

a) servicii de acces la internet;

b) servicii de comunicații interpersonale; și

c) servicii care constau, în totalitate sau în principal, în transmiterea de semnale, cum ar fi serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (machine-to-machine) și pentru transmisiunea serviciilor media audiovizuale;

75. *serviciu de acces la internet* – serviciu de comunicații electronice accesibil publicului care asigură accesul la internet și, astfel, conectivitatea, teoretic, dintre toate punctele terminale conectate la internet, indiferent de tehnologia de rețea și de echipamentele terminale utilizate, cu excepția cazului în care anumite puncte terminale din rețeaua globală internet nu sunt accesibile din motive ce nu depind de furnizorii de servicii de comunicații electronice care asigură accesul la internet;

76. *serviciu de comunicații interpersonale* – un serviciu furnizat, de regulă, contra

cost, care permite schimbul direct de informații într-un mod interpersonal și interactiv prin intermediul rețelelor de comunicații electronice între un număr finit de persoane, în cadrul căruia persoanele care inițiază sau participă la comunicare își stabilesc destinatarul/destinatarii și care nu include serviciile ce permit comunicarea interpersonală și interactivă doar ca un simplu element auxiliar minor, legat în mod intrinsec de un alt serviciu;

77. *serviciu de comunicații interpersonale bazat pe numere* - un serviciu de comunicații interpersonale care utilizează resursele de numerotație atribuite public, și anume un număr sau mai multe numere din planurile naționale sau internaționale de numerotație, sau care permite comunicarea cu un număr sau mai multe numere din planurile naționale sau internaționale de numerotație;

78. *serviciu de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere* - un serviciu de comunicații interpersonale care nu utilizează resursele de numerotație atribuite public, și anume un număr sau mai multe numere din planurile naționale sau internaționale de numerotație, sau nu permite comunicarea cu un număr sau mai multe numere din planurile naționale sau internaționale de numerotație;

79. *serviciu de comunicații voce* - un serviciu de comunicații electronice accesibil publicului în scopul inițierii și primirii, în mod direct sau indirect, de apeluri naționale sau de apeluri naționale și internaționale prin utilizarea unui număr sau a mai multor numere din Planul național de numerotație sau din planurile internaționale de numerotație;

80. *serviciu de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe* - un serviciu cu ridicata necesar pentru terminarea apelurilor efectuate către numere geografice și nongeografice utilizate pentru serviciile fixe, independente de locație, și pentru accesarea serviciilor de urgență, care sunt resurse de numerotație atribuite public, respectiv numere din Planul național de numerotație, furnizate de furnizorii care au capacitatea de a controla terminarea apelurilor și de a stabili tarifele de terminare a apelurilor către astfel de numere, în cazul în care există interconectarea cu cel puțin o rețea, indiferent de tehnologia utilizată, inclusiv porturile de interconectare;

81. *serviciu de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile* - un serviciu cu ridicata necesar pentru terminarea apelurilor efectuate către numere de telefon mobile care sunt resurse de numerotație atribuite public, respectiv numere din Planul național de numerotație, furnizate de furnizorii care au capacitatea de a controla terminarea apelurilor și de a stabili tarifele de terminare a apelurilor către astfel de numere, în cazul în care există interconectarea cu cel puțin o rețea, indiferent de tehnologia utilizată, inclusiv porturile de interconectare;

82. *serviciu de urgență* - serviciul care acordă asistență imediată și rapidă în situații în care există în special un risc direct pentru viața sau integritatea fizică a persoanelor ori pentru sănătatea sau siguranța individuală ori publică, pentru proprietatea privată sau publică ori pentru mediu, în conformitate cu legislația națională;

83. *sistem de acces condiționat* - orice măsură, sistem de autentificare sau dispozitiv tehnic prin care accesul într-o formă inteligibilă la un serviciu media audiovizual protejat se

face prin abonament sau printr-o altă formă de autorizare individuală prealabilă;

84. *serviciu protejat* – unul dintre următoarele servicii, cu condiția ca acesta să fie furnizat în schimbul unei plăți și pe bază de acces condiționat:

- transmisiune, astfel cum aceasta este definită la art. 1 din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018;

- radiodifuziune sonoră, și anume transmisiune cu sau fără fir, inclusiv prin satelit, a programelor de radio accesibile publicului;

- servicii ale societății informaționale, astfel cum acestea sunt definite la art. 4 din Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale;

sau furnizarea accesului condiționat la serviciile menționate, considerată ca un serviciu întreg;

85. *serviciu universal* – un set minim de servicii de comunicații electronice la un anumit nivel de calitate, disponibile tuturor utilizatorilor finali, la tarife accesibile, indiferent de localizarea lor geografică, potrivit condițiilor naționale specifice;

86. *spectru de frecvențe radio* – o porțiune a spectrului electromagnetic care cuprinde undele radio ale căror frecvențe sunt situate între 8,3 kHz și 3000 GHz;

87. *spectru de frecvențe radio armonizat* – spectrul radio pentru care au fost stabilite, prin intermediul măsurilor tehnice de punere în aplicare în conformitate cu deciziile Comisiei Europene, condiții armonizate privind disponibilitatea și utilizarea eficientă a acestuia;

88. *stație de radiocomunicații* – unul sau mai multe emițătoare ori receptoare sau o combinație de emițătoare și receptoare, inclusiv echipamentele accesorii, necesare pentru asigurarea unui serviciu de radiocomunicații într-un amplasament sau într-o zonă de deplasare precizată;

89. *Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe* – document oficial prin care se stabilește categoria benzilor de frecvențe și serviciile de radiocomunicații pentru care acestea pot fi utilizate, precum și condițiile de utilizare a acestora;

90. *televiziune digitală terestră* – sistem de televiziune în care transformarea directă a imaginii și sunetului în semnale digitale (succesiune de semnale zero și unu) și transformarea inversă a semnalelor digitale în imagini și sunet au loc chiar la nivelul traductoarelor lumină-semnal (la emisie) și semnal-lumină (la recepție) în benzile de frecvențe radio VHF și UHF;

91. *tezaurizarea resurselor de spectru radio* – acțiune de acumulare și neutilizare a resurselor limitate de spectru radio, aflate în proprietatea publică a statului, de către titularul licenței de utilizare a acestor resurse, care creează bariere la intrarea pe piață și are ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței;

92. *unde radio* – unde electromagnetice care se propagă în spațiu fără ghidare

artificială;

93. *utilizator* – persoană fizică sau juridică ce utilizează sau solicită utilizarea unui serviciu de comunicații electronice accesibil publicului;

94. *utilizator final* – un utilizator care nu furnizează rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

95. *utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio* – accesul care permite unui număr de doi sau mai mulți utilizatori să folosească aceleași benzi de frecvențe radio în temeiul unui acord specific de utilizare în comun, autorizat în baza unei autorizații generale, a unor drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a unei combinații a acestora, inclusiv abordările în materie de reglementare cum ar fi accesul comun cu licență pentru a facilita utilizarea în comun a unei benzi de frecvență radio, sub rezerva unui acord obligatoriu al tuturor părților implicate, în conformitate cu normele de utilizare în comun, așa cum sunt incluse în drepturile lor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, astfel încât să se garanteze tuturor utilizatorilor acorduri de utilizare în comun previzibile și fiabile, și fără a aduce atingere aplicării dreptului la concurență.

Articolul 3. Accesul la serviciile de comunicații

electronice, drepturile de proprietate

în domeniul comunicațiilor electronice

și protejarea acestora

(1) Accesul oricărei persoane fizice sau juridice la serviciile de comunicații electronice accesibile publicului este garantat pe întreg teritoriul Republicii Moldova, în condiții nediscriminatorii.

(2) Rețelele de comunicații electronice aparțin persoanelor fizice sau persoanelor juridice cu drept de proprietate privată sau publică.

(3) Frecvențele radio și resursele de numerotație sunt resurse limitate, aflate în proprietatea publică a statului.

(4) Domeniul național de nivel superior „.md” din rețeaua globală internet se consideră proprietate a statului, domeniu public și nu poate fi obiect al vreunui act de dispoziție/administrare, cu excepția celor prevăzute la alin. (5) din prezentul articol sau de Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. Orice litigiu aferent domeniului național de nivel superior „.md”, la care este parte Registratorul național, este de competență exclusivă a Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații (în continuare – *Agenție*) și a instanțelor de judecată din Republica Moldova.

(5) Registratorul național al domeniului național de nivel superior „.md” este desemnat de Guvern și exercită următoarele atribuții:

a) ține Registrul numelor din domeniul național de nivel superior „.md”, asigură actualizarea acestuia și accesul online la acesta;

b) atribuie, înregistrează, reînregistrează, blochează, retrage nume din domeniul național de nivel superior „.md”, modifică datele de înregistrare necesare funcționalității acestora;

c) deține controlul asupra punctelor de indexare a domeniului național de nivel superior „.md” în rețeaua globală internet;

d) desemnează entitățile cu funcție de distribuitor și supraveghează activitatea acestora;

e) stabilește tariful standard și grila de tarife pentru entitățile cu funcție de distribuitor pentru înregistrarea numelor în cadrul domeniului național de nivel superior „.md”.

(6) Rețelele de comunicații electronice sunt protejate în condițiile legii.

(7) Pentru liniile de cablu, elementele de suport ale liniilor de comunicații electronice și instalațiile de comunicații electronice se stabilește o zonă de protecție în formă de fâșii de teren de-a lungul liniilor și a instalațiilor de comunicații electronice, a căror lățime este de 2 m de ambele părți.

(8) În zonele de păduri și în spațiile verzi, pentru liniile de comunicații electronice, pe piloni, se asigură crearea unor fâșii de demarcație, cu o lățime de cel puțin 2 m de ambele părți, de la firele marginale până la coroana arborilor.

(9) În zona de protecție a liniilor de cablu, a elementelor de suport ale liniilor de comunicații electronice și a instalațiilor de comunicații electronice, proprietarii funciari sau alte persoane pot executa lucrări de construcție, de terasament, de sădare a plantațiilor multianuale ori alte lucrări ce pot cauza daune rețelelor de comunicații electronice numai în baza unui acord cu proprietarul liniilor de cablu, al elementelor de suport ale liniilor sau al instalațiilor de comunicații electronice.

(10) Lucrările de construcție, de terasament, de sădare a plantațiilor multianuale și alte lucrări ce pot cauza daune rețelelor de comunicații speciale în zona de protecție a liniilor de cablu, elementelor de suport ale liniilor de comunicații electronice și a instalațiilor de comunicații electronice ce aparțin acestor rețele se efectuează numai cu acordul administratorului rețelelor.

(11) Prin derogare de la prevederile art. 26 alin. (1) din Legea regnului vegetal nr. 239/2007, curățarea vegetației în zona de protecție a unei rețele de comunicații electronice de către furnizorul rețelei se desfășoară cu informarea prealabilă a Agenției de Mediu.

(12) Regulile privind protecția rețelelor de comunicații electronice și efectuarea lucrărilor în zonele de protecție și pe traseele liniilor de comunicații electronice se aprobă de către Guvern.

(13) Beneficiarii proiectelor de linii de cablu, din momentul proiectării acestora, vor înregistra traseele liniilor respective la autoritățile administrației publice locale din unitățile administrativ-teritoriale ale căror teritorii sunt intersectate de aceste linii, pentru a fi

protejate de prejudicii în legătură cu executarea noilor construcții în zona de protecție a acestora.

(14) Rețelele de comunicații electronice sunt supuse evidenței în cadrul Registrului de evidență a rețelor edilitare, în condițiile Legii nr. 290/2024 cu privire la evidența rețelor edilitare.

(15) La construirea clădirilor administrative, a locuințelor și a altor edificii, rețelele interioare de distribuire a comunicațiilor electronice sunt proiectate și instalate de către proprietarul imobilului conform cerințelor Codului urbanismului și construcțiilor.

(16) La construirea (reconstruirea) clădirilor, drumurilor, podurilor și a altor construcții, lucrările de instalare, de înlocuire sau de mutare a oricăror elemente ale rețelor de comunicații electronice se execută de către proprietarul imobilelor menționate, conform cerințelor Codului urbanismului și construcțiilor, cu acordul prealabil al proprietarului rețelor de comunicații electronice. Costurile executării acestei obligații le suportă proprietarul imobilelor respective, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Articolul 4. Drepturi exclusive sau speciale

(1) Furnizarea rețelor și/sau a serviciilor de comunicații electronice este accesibilă pentru orice persoană juridică sau întreprinzător individual în conformitate cu termenele, condițiile și obligațiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Restricții pot fi admise doar în situațiile legate de apărarea și securitatea națională, de ordinea și sănătatea publică.

(3) Nu vor fi acordate sau menținute în vigoare drepturi exclusive sau speciale privind crearea sau furnizarea rețelor sau a serviciilor de comunicații electronice.

Capitolul II

OBIECTIVE

Articolul 5. Obiective generale

(1) În îndeplinirea sarcinilor de reglementare specificate de prezenta lege, Agenția și organul central de specialitate iau toate măsurile rezonabile care sunt necesare și proporționale pentru atingerea obiectivelor prevăzute la alin. (2) și contribuie, în limita competențelor lor, la punerea în aplicare a politicilor destinate să promoveze libertatea de exprimare și de informare, diversitatea culturală și lingvistică, precum și pluralismul mass-mediei.

(2) În contextul prezentei legi, Agenția, organul central de specialitate și alte autorități competente urmăresc fiecare dintre următoarele obiective generale, fără ca ordinea în care sunt enumerate să fie și ordinea priorității acestora:

a) promovarea conectivității, a accesului tuturor utilizatorilor finali din Republica Moldova la rețele de foarte mare capacitate, inclusiv la rețele fixe, mobile și pe suport radio, și stabilirea acestor tipuri de rețele;

b) promovarea concurenței la furnizarea de rețele publice de comunicații electronice și a facilităților asociate, inclusiv a concurenței eficiente bazate pe infrastructură și a concurenței la furnizarea de servicii de comunicații electronice accesibile publicului și de servicii asociate;

c) dezvoltarea pieței interne și a unui spațiu economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice – prin eliminarea obstacolelor rămase în calea investițiilor în rețele și servicii de comunicații electronice, în facilitățile și serviciile asociate și în calea furnizării unor astfel de rețele, facilități și servicii, prin facilitarea unor condiții convergente în favoarea acestora, prin elaborarea de norme și abordări de reglementare previzibile, compatibile cu cele ale Uniunii Europene, prin favorizarea utilizării efective, eficiente și coordonate a spectrului de frecvențe radio în conformitate cu recomandările Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații, a inovării deschise, a creării și dezvoltării de rețele transeuropene, a furnizării, disponibilității și interoperabilității serviciilor paneuropene și a conectivității de la un capăt la altul, în conformitate cu tratatele internaționale încheiate între Republica Moldova și Uniunea Europeană;

d) promovarea intereselor cetățenilor Republicii Moldova – prin asigurarea conectivității, a disponibilității și a adoptării pe scară largă a rețelelor de foarte mare capacitate, inclusiv a rețelelor fixe, mobile și pe suport radio, precum și a serviciilor de comunicații electronice, permițând un maximum de beneficii în termeni de posibilități de alegere, de preț și calitate pe baza unei concurențe efective, prin menținerea securității rețelelor și a serviciilor, prin asigurarea unui nivel ridicat de protecție pentru utilizatorii finali, similar cu cel aplicabil în Uniunea Europeană, prin intermediul normelor sectoriale necesare și prin abordarea unor nevoi, cum ar fi prețuri accesibile, pe care le au anumite grupuri sociale, în special utilizatorii finali cu dizabilități, utilizatorii finali în vârstă și utilizatorii finali cu nevoi sociale speciale, precum și posibilități de alegere și condiții echivalente de acces pentru utilizatorii finali cu dizabilități.

(3) Agenția colaborează cu Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) și cu Agenția de sprijin pentru OAREC (Oficiul OAREC) și, la solicitarea acestora, le informează cu privire la eficacitatea măsurilor luate pentru atingerea obiectivelor menționate la alin. (2).

(4) În vederea atingerii obiectivelor de politică menționate la alin. (2) și a celor specificate în prezentul alineat, Agenția și organul central de specialitate, printre altele:

a) promovează previzibilitatea reglementării prin asigurarea unei abordări uniforme în materie de reglementare pe durata unor perioade de examinare adecvate și prin cooperarea cu autoritățile de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din statele membre ale Uniunii Europene, cu OAREC, cu Comisia Europeană și cu Grupul pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio (RSPG), instituit prin Decizia Comisiei 2002/622/CE;

b) asigură faptul că, în împrejurări similare, nu există nicio discriminare în tratamentul furnizorilor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice;

c) aplică măsurile stabilite la nivel național în conformitate cu angajamentele asumate prin tratatele internaționale dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, într-un mod neutru din punct de vedere tehnologic, în măsura în care acest lucru este în concordanță cu realizarea obiectivelor prevăzute la alin. (2);

d) promovează inovațiile și investițiile eficiente în infrastructuri noi și modernizate, inclusiv prin garantarea faptului că orice obligație de acces ia în considerare în mod adecvat riscurile la care sunt expuse întreprinderile ce efectuează investiția și prin faptul că se permit diferite acorduri de cooperare între investitori și părțile care solicită accesul în scopul diversificării riscului aferent investițiilor, asigurând în același timp menținerea concurenței pe piață și a principiului nediscriminării;

e) iau în considerare gama variată de condiții privind infrastructura, concurența, circumstanțele utilizatorilor finali și, în special, ale consumatorilor din diverse zone geografice ale Republicii Moldova, inclusiv infrastructura locală, gestionată fără scop lucrativ de persoane fizice;

f) impune obligații de reglementare *ex ante* numai în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura o concurență efectivă și durabilă în interesul utilizatorilor finali și relaxează sau ridică aceste obligații de îndată ce această condiție este îndeplinită.

(5) Atunci când îndeplinesc atribuțiile ce le revin în temeiul prezentei legi, Agenția și organul central de specialitate acționează imparțial, obiectiv, transparent și într-un mod nediscriminatoriu și proporțional.

Articolul 6. Planificarea strategică și coordonarea

politicii în domeniul spectrului

de frecvențe radio

(1) Organul central de specialitate și Agenția, în limita competențelor lor, cooperează între ele, precum și cu Comisia Europeană, cu OAREC și cu autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene cu privire la planificarea strategică, coordonarea și armonizarea utilizării spectrului radio în Republica Moldova într-un mod compatibil cu politicile Uniunii Europene în vederea instituirii și funcționării unei piețe interne a comunicațiilor electronice, contribuind astfel la dezvoltarea unui spațiu economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice.

În acest scop, acestea iau în considerare, printre altele, aspectele economice, de siguranță, de sănătate, de interes public, de libertate de exprimare, culturale, științifice, sociale și tehnice ale politicilor Uniunii Europene, precum și diferitele interese ale comunităților de utilizatori ai spectrului de frecvențe radio, cu scopul de a optimiza utilizarea acestuia și de a evita interferențele prejudiciabile.

(2) Cooperând între ele, precum și cu Comisia Europeană, cu OAREC și cu autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene, organul central de specialitate și Agenția, în limita competențelor lor, promovează coordonarea abordărilor în materie de politică privind spectrul de frecvențe radio între Republica Moldova și aceste state și, după

caz, promovează condiții armonizate în ceea ce privește disponibilitatea și utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio necesare pentru instituirea și funcționarea unui spațiu economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice.

(3) Organul central de specialitate și Agenția, în limita competențelor lor, cooperează între ele, precum și cu Comisia Europeană, cu OAREC și cu autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene în conformitate cu alin. (1), prin intermediul RSPG, în sprijinul planificării strategice și coordonării abordărilor în materie de politică privind spectrul de frecvențe radio între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, prin:

a) dezvoltarea celor mai bune practici privind aspectele legate de spectrul de frecvențe radio;

b) facilitarea coordonării dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene pentru a contribui la dezvoltarea unui spațiu economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice;

c) coordonarea abordărilor lor privind alocarea și autorizarea utilizării spectrului de frecvențe radio și publicarea de rapoarte sau de avize privind aspecte legate de spectrul de frecvențe radio.

Capitolul III

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE

ȘI ALTE AUTORITĂȚI COMPETENTE

Articolul 7. Autoritatea națională de reglementare

în domeniul comunicațiilor electronice

(1) Autoritatea învestită cu competențe de reglementare, monitorizare și control al activităților din domeniul comunicațiilor electronice, inclusiv al furnizării de rețele și servicii de comunicații electronice, de facilități asociate și de servicii asociate este Agenția.

(2) În sensul prezentei legi, Agenția exercită următoarele atribuții:

1) punerea în aplicare a reglementărilor *ex ante* ale piețelor relevante, inclusiv definirea și analiza piețelor relevante, desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante; impunerea de obligații adecvate și proporționale furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante, inclusiv a obligațiilor în materie de acces și interconectare, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi;

2) informarea Comisiei Europene, a autorităților naționale de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene sau a OAREC, după caz, cu privire la proiectele de măsuri referitoare la definirea unor piețe relevante, la desemnarea unor furnizori ca având o putere semnificativă pe piață sau la impunerea de obligații furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, și transmiterea de observații

asupra proiectelor de măsuri similare ale autorităților de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene;

3) reglementarea accesului și a interconectării, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi;

4) asigurarea soluționării litigiilor dintre furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, dintre furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și subiecții Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, precum și dintre furnizorii de servicii de comunicații electronice și utilizatorii finali, în scopul asigurării liberei concurențe și al protecției intereselor utilizatorilor pe piețele acestor servicii, conform unui regulament aprobat de Agenție în conformitate cu dispozițiile prezentei legi;

5) aprobarea, cu avizul Comisiei de Stat pentru Frecvențe Radio, a Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe;

6) planificarea, coordonarea și armonizarea cu statele membre ale Uniunii Europene și cu alte state, precum și în cadrul organizațiilor internaționale la care Republica Moldova este parte, a modului de utilizare efectivă și eficientă a spectrului de frecvențe radio;

7) reprezentarea Republicii Moldova în cadrul Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor și al Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații în domeniul gestionării spectrului de frecvențe radio, fără a aduce atingere competenței organului central de specialitate;

8) gestionarea spectrului de frecvențe radio cu destinație neguvernamentală și partajată prin:

a) ținerea și gestionarea Registrului național al spectrului de frecvențe radio cu destinație neguvernamentală și partajată;

b) specificarea spectrului de frecvențe radio sau a benzilor radio pentru care este necesară obținerea de drepturi individuale de utilizare (licențe);

c) stabilirea condițiilor și a procedurilor de acordare, modificare, cesionare, revocare și suspendare a drepturilor individuale de utilizare a frecvențelor radio, inclusiv utilizarea în scopuri de cercetare, experimentale, de operațiuni pilot, demonstrative sau similare;

d) stabilirea plăților pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio;

e) eliberarea, modificarea, aprobarea cesionării, suspendarea și revocarea licențelor pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio pentru utilizatorii neguvernamentali;

f) oferirea de consultanță cu privire la elementele de modelare a pieței și de concurență ale proceselor naționale legate de drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, în cazul în care atribuțiile privind gestionarea spectrului de frecvențe radio revin altor autorități publice;

g) stabilirea benzilor de frecvențe și a categoriilor de echipamente ce pot fi utilizate

fără licență, precum și a condițiilor tehnice de utilizare a acestora;

h) gestionarea subiectelor legate de orbitele de satelit, de segmentele de orbită de satelit geostaționară și de frecvențele asociate care au fost acordate sau alocate Republicii Moldova;

i) monitorizarea frecvențelor radio și evaluarea parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații de utilizare neguvernamentală;

j) furnizarea informațiilor referitoare la utilizarea spectrului de frecvențe radio către Conferința Europeană a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații;

9) aprobarea, sub rezerva restricțiilor impuse din motive de securitate națională, a Planului național de numerotație, precum și gestionarea acestuia;

10) gestionarea resurselor de numerotație din cadrul Planului național de numerotație prin:

a) stabilirea procedurilor și a condițiilor de atribuire, rezervare, cesionare, suspendare și de revocare a drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație;

b) stabilirea plăților pentru utilizarea resurselor de numerotație;

c) eliberarea, modificarea, aprobarea cesionării, suspendarea și revocarea drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație;

d) monitorizarea și controlul utilizării conforme a resurselor de numerotație;

11) reglementarea și asigurarea portabilității numerelor între furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

12) controlul respectării de către persoanele fizice sau juridice a prevederilor prezentei legi, a altor acte normative privind activitatea din domeniul comunicațiilor electronice și echipamentelor radio, a condițiilor de autorizare generală sau de licențiere, a obligațiilor impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante;

13) evaluarea sarcinii inechitabile și calculul costului net al furnizării serviciului universal;

14) asigurarea implementării serviciului universal, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi;

15) promovarea și protejarea intereselor utilizatorilor finali în domeniul comunicațiilor electronice în conformitate cu prezenta lege;

16) aplicarea regimului de autorizare generală și aprobarea în acest scop a unui regulament privind procedura de autorizare generală, stabilirea și modificarea condițiilor de furnizare a rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice în cadrul unui regim de autorizare generală;

17) menținerea și gestionarea Registrului public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice;

18) aplicarea de sancțiuni pentru încălcarea prevederilor prezentei legi, în limita competențelor sale, conform legislației;

19) emiterea de coduri de conduită pentru furnizarea de rețele și de servicii de comunicații electronice, de facilități și de servicii asociate, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi;

20) producerea, diseminarea și dezvoltarea informației statistice pentru reflectarea evoluției pieței de comunicații electronice din Republica Moldova;

21) reglementarea și supravegherea punerii în aplicare a obligațiilor de furnizare a accesului cu ridicata și a facilităților asociate, de control al prețurilor și de stabilire a costurilor, de publicare a ofertelor de referință și de tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește accesul cu ridicata, inclusiv impuse entităților care dezvoltă și furnizează rețele și servicii de comunicații electronice cu cofinanțare publică;

22) supravegherea și controlul conformității cu cerințele esențiale stabilite de reglementările tehnice aplicabile a echipamentelor de comunicații electronice plasate pe piața națională și/sau puse în funcțiune;

23) efectuarea unor studii privind acoperirea cu rețele de comunicații electronice capabile să ofere servicii de bandă largă, în conformitate cu dispozițiile art. 27;

24) reprezentarea Republicii Moldova în cadrul OAREC;

25) evaluarea și monitorizarea aspectelor legate de modelarea pieței de comunicații electronice și de concurență în ceea ce privește accesul la internetul deschis;

26) reglementarea gestionării domeniului național de nivel superior „.md”;

27) elaborarea și aprobarea Regulamentului de radiocomunicații pentru serviciul de amator din Republica Moldova;

28) promovarea cercetării și dezvoltării științifice în domeniul comunicațiilor electronice, în limita competențelor sale, și participarea la proiecte de cooperare internaționale și/sau ale Uniunii Europene cu finanțare internațională sau cu finanțare din partea Uniunii Europene, fără a aduce atingere cerințelor privind independența sa prevăzute de prezenta lege;

29) exercitarea altor atribuții prevăzute de prezenta lege.

(3) Agenția colaborează cu OAREC și cu autoritățile de reglementare corespunzătoare din statele membre ale Uniunii Europene sau din alte state, precum și cu organisme europene sau internaționale, încheind, de asemenea, acorduri de cooperare relevante, pentru a favoriza cooperarea în materie de reglementare în domeniile sale de competență, atunci când se consideră necesar.

(4) Acțiunile întreprinse de Agenție trebuie să fie proporționale cu obiectivele stabilite la art. 5 alin. (2).

(5) Agenția exercită atribuțiile prevăzute de prezenta lege, în special cele destinate să asigure o concurență efectivă, asigurând neutralitatea reglementărilor sale din punctul de vedere al tehnologiei aplicate.

(6) În scopul exercitării atribuțiilor sale prevăzute de prezenta lege sau de alte acte normative, Agenția are următoarele drepturi:

a) să solicite, printr-o cerere motivată, furnizorilor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, precum și oricărei persoane fizice sau juridice care desfășoară activități pe piața echipamentelor radio, să aibă acces la orice informații cu conținut tehnic, financiar sau juridic, necesare pentru monitorizarea respectării dispozițiilor prezentei legi, ale actelor normative din domeniul comunicațiilor electronice și echipamentelor radio, a condițiilor de autorizare generală sau de licențiere, a obligațiilor impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante, precum și pentru exercitarea altor atribuții prevăzute de prezenta lege, inclusiv la informații ce constituie secret comercial, asigurând confidențialitatea acestora în condițiile legii;

b) să solicite de la persoanele indicate la lit. a) informațiile necesare în scopul de a contribui la exercitarea atribuțiilor ce revin OAREC;

c) să elaboreze și să aprobe reglementări în condițiile legii și conforme cu strategia de dezvoltare a comunicațiilor electronice, inclusiv să emită acte administrative individuale, în limita atribuțiilor sale stabilite de prezenta lege;

d) să efectueze controlul calității serviciilor de comunicații electronice și al respectării prevederilor actelor normative privind activitatea din domeniul comunicațiilor electronice;

e) să aplice sancțiuni în limita competenței sale și în conformitate cu dispozițiile actelor normative;

f) să elibereze, să suspende, să retragă, parțial sau total, licențele, să elaboreze și să modifice condițiile de licență, să efectueze controlul respectării acestora; să acorde, să suspende ori să retragă, parțial sau total, drepturile de furnizare a rețelelor publice de comunicații electronice sau a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului și să efectueze controlul respectării condițiilor de autorizare generală conform legislației;

g) să elibereze certificate de examinare pentru serviciul de radioamator în conformitate cu Regulamentul de radiocomunicații pentru serviciul de amator din Republica Moldova;

h) alte drepturi prevăzute de prezenta lege.

(7) Solicitarea informațiilor și a documentelor din partea Agenției trebuie să fie justificată și proporțională cu sarcinile ce îi revin conform prezentei legi.

(8) Agenția organizează, din oficiu, consultări publice cu privire la actele normative și

obligățiile preventive individuale propuse spre a fi emise sau impuse în conformitate cu dispozițiile prezentei legi și ale altor acte normative. Aceasta emite un regulament pentru a stabili toate aspectele procedurale relevante pentru desfășurarea consultărilor.

(9) Agenția efectuează controale planificate sau inopinate în domeniile sale de competență din oficiu, la cererea persoanei supuse controlului sau la sesizarea persoanei interesate, în cazul în care constată existența unor temeuri rezonabile de a suspecta încălcarea cerințelor stabilite de prezenta lege sau de alte acte normative în domeniul comunicațiilor electronice.

(10) Modul de planificare, de desfășurare și de înregistrare a controalelor în domeniile de competență ale Agenției, modul de aplicare a măsurilor restrictive și corective în timpul și în urma controalelor, modul de contestare a rezultatelor controalelor sunt stabilite de Regulamentul privind procedura de control în domeniile de competență, aprobat de Agenție, și de Legea nr.131/2012 privind controlul de stat, cu derogările prevăzute de prezenta lege.

(11) Anual, până în data de 31 decembrie, Consiliul de administrație al Agenției (în continuare - *Consiliu de administrație*) aprobă planul de controale planificate pentru anul următor, care este publicat pe site-ul web oficial al Agenției.

(12) Inițierea controalelor Agenției, indiferent dacă acestea sunt planificate sau inopinate, se dispune printr-o delegație de control, semnată de directorul Agenției sau de unul dintre directorii adjuncți desemnat de director în acest scop.

(13) În timpul controlului, angajații împuterniciți să efectueze controlul au dreptul:

a) să aibă acces liber, dar în prezența persoanei supuse controlului sau a reprezentantului acesteia, la incintele clădirilor sau la orice alt loc în perimetrul căruia se află rețele, instalații și echipamente legate de activitățile de comunicații electronice relevante obiectului controlului, precum și la documentația și la informațiile legate de aceste activități. În caz de necesitate, angajații împuterniciți ai Agenției vor putea intra în domiciliul persoanei supuse controlului sau în încăperea asimilată domiciliului doar cu asistența poliției, în condițiile legii;

b) să aibă acces și să examineze registrele și documentele legate de obiectul și scopul controlului, inclusiv la informațiile din evidențele contabile, indiferent dacă sunt stocate pe suport fizic sau electronic;

c) să obțină copii sau extrase, în orice formă, din registrele și documentele menționate la lit. b);

d) să solicite oricărui reprezentant al agentului economic supus controlului să explice faptele sau documentele legate de obiectul și scopul controlului.

(14) În timpul controlului, angajații împuterniciți ai Agenției sunt obligați:

a) să informeze persoana supusă controlului cu privire la drepturile și obligațiile acesteia;

b) să efectueze controlul în conformitate cu împuternicirile acordate prin delegația de control, luând în considerare obiectul și scopul controlului.

(15) În timpul controlului, furnizorul de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice supus controlului are dreptul:

a) să i se prezinte delegația de control prin care a fost dispusă efectuarea controlului și legitimația de serviciu a angajaților Agenției, de asemenea să obțină o copie de pe delegația de control;

b) să fie informat referitor la drepturile și obligațiile sale;

c) să asiste personal sau prin reprezentantul său la control;

d) să prezinte dovezi și explicații în favoarea sa, verbal, în scris sau înregistrate sub orice formă referitoare la obiectul și la scopul controlului.

(16) În timpul controlului, persoana supusă controlului este obligată:

a) să permită angajaților împuterniciți ai Agenției, în conformitate cu legea, în timpul orelor de lucru și în prezența persoanei supuse controlului sau a reprezentantului acesteia, să intre în incinta clădirilor sau în orice alt loc în perimetrul căruia se află rețelele, instalațiile și echipamentele legate de activitățile de comunicații electronice relevante obiectului controlului, precum și să aibă acces la documentația și informațiile legate de aceste activități;

b) să pună la dispoziția angajaților împuterniciți ai Agenției, la sediul central sau la locul în care se efectuează controlul, toate documentele, înregistrările și actele specifice solicitate, relevante obiectului controlului, în original sau în copii, și să permită copierea acestora; la cererea angajaților împuterniciți ai Agenției, copiile vor fi certificate cu mențiunea „conform cu originalul” și vor fi semnate;

c) să pună la dispoziția angajaților împuterniciți ai Agenției un spațiu adecvat pentru desfășurarea corespunzătoare a controlului.

(17) Angajații Agenției împuterniciți să efectueze un control pot solicita asistența subdiviziunilor competente ale Ministerului Afacerilor Interne, care sunt obligate să le acorde asistența necesară în exercitarea funcțiilor lor.

(18) Agenția efectuează controale și stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea acestora în funcție de complexitatea lor, durată care nu poate depăși 60 de zile. Agenția poate prelungi durata controlului cu încă 30 de zile, în baza unei decizii motivate, care poate fi contestată de persoana supusă controlului. Termenul de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanei supuse controlului nu poate depăși 30 de zile de la data încheierii controlului.

(19) Prin derogare de la art. 8 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, Agenția își înregistrează controalele în propriul registru, pe care urmează să-l țină cu respectarea principiilor stabilite la art. 8 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat.

(20) Informațiile privind controalele efectuate de Agenție în cursul unui an sunt reflectate în raportul privind activitățile desfășurate în anul precedent, întocmit în conformitate cu art. 13 alin. (10) și publicat pe site-ul web oficial al Agenției.

(21) Dispozițiile art. 3 alin. (1) lit. j), ale art. 4 alin. (9), ale art. 9-13, ale art. 21 alin. (5), ale art. 30, ale art. 31¹ alin. (4) și ale art. 31² din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat nu se aplică Agenției, iar actele emise de aceasta în legătură cu efectuarea controalelor, inclusiv actul de control, se supun controlului judiciar în conformitate cu prevederile Codului administrativ. Delegația de control, decizia de prelungire a duratei controlului și acțiunile sau inacțiunile angajaților Agenției care efectuează controlul pot fi contestate în instanța de judecată odată cu actul de control. Actul de control sau orice alte acte administrative individuale ale Agenției, în temeiul cărora se impun măsuri restrictive ori sancțiuni ce au ca efect suspendarea completă sau parțială a activității de întreprinzător ori imposibilitatea practicării acesteia de către persoana supusă controlului, se contestă direct în instanța de judecată, fără respectarea procedurii prealabile. Controlul judecătoresc efectuat de instanța de judecată vizează aspecte de fapt și de drept.

(22) Agenția stabilește anual obiective și indicatori de performanță pentru a atinge o eficiență maximă și pentru a reduce constant presiunea asupra mediului de afaceri, în baza unei metodologii elaborate de aceasta.

(23) Agenția va furniza Comisiei Europene, în cel mai scurt timp, la cererea motivată a acesteia, toate informațiile necesare în vederea exercitării atribuțiilor sale. Natura și cantitatea informațiilor vor fi proporționale cu scopul pentru care au fost solicitate.

Articolul 8. Organul central de specialitate

(1) Autoritatea care elaborează, promovează și realizează politica Guvernului în domeniul comunicațiilor electronice și care determină strategia de dezvoltare a domeniului respectiv în conformitate cu art. 5 este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (în continuare – *organ central de specialitate*).

(2) În acest scop, organul central de specialitate:

a) elaborează proiecte de acte normative în domeniul vizat și oferă suport privind implementarea actelor normative respective;

b) elaborează strategia de dezvoltare și alte documente de politici în domeniul comunicațiilor electronice, în conformitate cu art. 5;

c) elaborează, coordonează implementarea și monitorizarea politicilor privind gestionarea domeniului național de nivel superior „.md”;

d) colaborează cu organisme internaționale de specialitate și cu autoritățile similare ale altor state;

e) reprezintă Guvernul în organisme internaționale în domeniul comunicațiilor electronice și participă la activitățile acestora în conformitate cu împuternicirile delegate, inclusiv în calitate de administrație în cadrul Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor și

în cadrul Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații, în colaborare cu Agenția și/sau cu alte autorități competente, după caz;

f) coordonează activitatea internațională a Republicii Moldova în domeniul comunicațiilor electronice, inclusiv în relațiile sale cu statele membre ale Uniunii Europene;

g) are dreptul să efectueze sondaje în domeniul său de competență;

h) elaborează și promovează programul privind implementarea serviciului universal în colaborare cu Agenția și alte autorități competente;

i) elaborează politici privind securitatea rețelelor publice de comunicații electronice și a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, în colaborare cu Agenția pentru Securitate Cibernetică, în conformitate cu Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică;

j) promovează standardizarea în domeniul comunicațiilor electronice în colaborare cu Institutul de Standardizare din Moldova;

k) asigură transpunerea în legislația națională a actelor emise de organele Uniunii Europene în domeniul comunicațiilor electronice, în conformitate cu angajamentele asumate prin tratatele încheiate între Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și a recomandărilor Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor;

l) coordonează și promovează cercetările științifice în domeniul utilizării spectrului de frecvențe radio și a orbitei sateliților geostaționari, în colaborare cu alte autorități publice competente;

m) determină politica și strategia națională privind utilizarea orbitelor de satelit, acțiunile și măsurile de dezvoltare, promovare și exploatare a sistemelor de comunicații prin satelit, întreprinde inițiativele necesare și asigură planificarea activităților la nivel național și internațional, în colaborare cu Ministerul Apărării și cu alte autorități competente, de asemenea reprezintă Republica Moldova în relațiile internaționale din domeniul comunicațiilor prin satelit.

Articolul 9. Independența Agenției

(1) Agenția este autoritatea națională de reglementare a domeniului comunicațiilor electronice care are statut de persoană juridică și beneficiază de autonomie administrativă, funcțională și financiară deplină, fiind independentă de furnizorii de rețele și/sau de servicii, de producătorii de echipamente de comunicații electronice, precum și de Guvern. Agenția își exercită atribuțiile în mod independent, cu respectarea principiilor de obiectivitate, imparțialitate, transparență și nediscriminare.

(2) Agenția este condusă de Consiliul de administrație, care este format din președintele Consiliului și doi membri. Președintele Consiliului de administrație este și director al Agenției, iar membrii Consiliului sunt și directori adjuncți ai Agenției, care exercită funcții de demnitate publică.

(3) În exercitarea funcțiilor lor, președintele și membrii Consiliului de administrație se bucură de independență personală și operațională și răspund doar în fața legii.

(4) Consiliul de administrație își exercită competențele în mod imparțial, transparent și în timp util.

(5) Consiliul de administrație are obligația să formeze, în condițiile prezentei legi, bugetul Agenției astfel încât acesta să asigure resursele tehnice, financiare și umane adecvate pentru îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin.

(6) Agenția își exercită funcțiile și atribuțiile în baza regulamentului său, elaborat în conformitate cu prezenta lege și aprobat de Consiliul de administrație.

(7) Structura organizatorică, statele de personal, remunerarea personalului și bugetul Agenției se aprobă de către Consiliul de administrație.

Articolul 10. Numirea și eliberarea din funcție

a membrilor Consiliului de administrație

(1) Președintele și membrii Consiliului de administrație trebuie să fie cetățeni ai Republicii Moldova, să posede o calificare profesională superioară în domeniul economic, ingineresc sau juridic și experiență de muncă în domeniul comunicațiilor electronice sau poștale.

(2) Mandatul președintelui și al membrilor Consiliului de administrație este de 6 ani. Se interzice numirea acelorași persoane în calitate de președinte și/sau de membri ai Consiliului de administrație pentru mai mult de două mandate consecutive.

(3) Candidații pentru funcțiile de președinte și de membru al Consiliului de administrație sunt selectați și numiți în funcții de Guvern, în urma unei proceduri de selectare deschise și transparente. Procedura respectivă se aprobă de către Guvern.

(4) În cazul apariției unui loc vacant de președinte sau de membru al Consiliului de administrație, Guvernul, în termen de o lună, desemnează o nouă persoană. În cazul în care termenul regulamentar de exercitare a mandatului de președinte sau de membru al Consiliului a expirat, iar succesorul nu a intrat în exercitarea mandatului, președintele sau membrul demisionar continuă să își exercite mandatul până la ocuparea funcției de către succesor.

(5) O persoană nu poate fi numită președinte sau membru al Consiliului de administrație dacă aceasta:

a) are antecedente penale nestinse pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave, săvârșite cu intenție, sau are antecedente penale stinse pentru infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, inclusiv dacă a fost absolvită de răspundere penală printr-un act de amnistie sau de grațiere;

b) este partener, asociat, acționar, membru al organului de conducere sau de control, administrator, angajat, consultant, cercetător al unei persoane fizice sau juridice care

desfășoară activități în domeniul comunicațiilor electronice ori dacă există o altă situație în care persoana respectivă are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

c) are interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, ce derivă dintr-un act definitiv de constatare al Autorității Naționale de Integritate.

(6) Președintele și membrii Consiliului de administrație au statut de angajat cu drepturi depline al Agenției.

(7) Remunerația directorului și a celor doi directori adjuncți ai Agenției este stabilită printr-o hotărâre a Consiliului de administrație, în conformitate cu prezenta lege.

(8) Mandatul de președinte și cel de membru al Consiliului de administrație încetează în cazul demisiei, eliberării din funcție, expirării mandatului sau al decesului acestora. Președintele și membrii Consiliului de administrație pot fi demiși din funcții de către Guvern numai în cazul demisiei acestora sau în următoarele cazuri:

a) condamnare pentru comiterea unor infracțiuni cu intenție și/sau condamnare la privațiune de libertate, printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă a instanței de judecată;

b) pierderea cetățeniei Republicii Moldova;

c) imposibilitatea exercitării funcției din motive de sănătate pe o durată mai mare de 6 luni consecutive;

d) alegerea sau desemnarea într-o altă funcție;

e) existența unui act de constatare rămas definitiv al Autorității Naționale de Integritate, prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese și/sau prin care s-a stabilit faptul că persoana în cauză se află într-o stare de incompatibilitate în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și/sau în conformitate cu art. 11 alin. (1) din prezenta lege;

f) nedepunerea declarației de avere și interese personale sau refuzul de a o depune în condițiile Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

(9) Decizia Guvernului de a elibera din funcție președintele sau un membru al Consiliului de administrație trebuie să fie motivată. Persoanei eliberate din funcție i se comunică decizia cu o expunere de motive, iar în cazul în care expunerea de motive nu este publicată, aceasta este publicată la cererea persoanei respective.

Articolul 11. Incompatibilități ale membrilor

Consiliului de administrație

(1) Pe durata mandatului lor, președintelui și membrilor Consiliului de administrație le este interzis:

a) să exercite o funcție publică remunerată;

b) să desfășoare orice altă activitate remunerată, cu excepția activităților didactice și științifice;

c) să obțină, direct sau indirect, orice beneficiu de la furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice sau de la terții care beneficiază, direct sau indirect, din relațiile contractuale cu furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, cu excepția produselor și a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, oferite în condiții generale;

d) să devină partener, asociat, acționar, membru al organului de conducere sau de control, administrator, angajat, consultant, cercetător al unei persoane fizice sau juridice care desfășoară activități în domeniul comunicațiilor electronice sau să aibă un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

e) să intervină pentru angajarea unei persoane ori să negocieze angajarea sa după expirarea termenului de aflare în funcție la o întreprindere a cărei activitate este reglementată de Agenție;

f) să dețină calitatea de membru de partid sau de membru al unei alte organizații politice.

(2) În cazul în care Guvernul constată o incompatibilitate prevăzută la alin. (1), președintele sau membrul Consiliului de administrație vizat este obligat să întreprindă măsuri pentru soluționarea incompatibilității respective.

(3) În cazul nesoluționării incompatibilității în termen de 60 de zile lucrătoare de la data constatării, Guvernul inițiază procesul de demitere a președintelui sau a membrului Consiliului de administrație.

(4) Decizia de demitere a președintelui sau, după caz, a membrului Consiliului de administrație poate fi atacată în instanța de judecată.

Articolul 12. Independența politică și răspunderea

Agenției

(1) Agenția acționează în mod independent și obiectiv, inclusiv la conceperea procedurilor interne și la organizarea personalului, și își desfășoară activitatea într-un mod transparent și responsabil, în conformitate cu legislația.

(2) În timpul exercitării funcțiilor lor, președintele, membrii Consiliului de administrație și personalul Agenției au obligația să respecte principiile obiectivității și imparțialității și nu solicită, nici nu primesc instrucțiuni de la niciun alt organism în legătură cu îndeplinirea sarcinilor care le sunt atribuite în temeiul prezentei legi.

(3) Președintele și membrii Consiliului de administrație, precum și angajații Agenției sunt obligați să păstreze confidențialitatea informațiilor de care au luat cunoștință în

exercițiul funcției lor, timp de 5 ani după încetarea raporturilor de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 15 alin. (13), pentru care acest termen este nelimitat, sau a altor cazuri în care legea prevede altfel.

(4) Pe durata exercitării funcțiilor lor, președintele Agenției și membrii Consiliului de administrație nu pot fi angajați politic și nu pot promova interese ale partidelor politice în activitățile Agenției. Aceștia au obligația de a se abține de la orice formă de implicare în activități politice sau de partid și nu pot face declarații ori întreprinde acțiuni care ar putea afecta independența funcției lor.

Articolul 13. Funcționarea Agenției

(1) Consiliul de administrație se reunește în funcție de necesități sau conform programului de activitate, sau în cazul unor subiecte de interes comun pentru piață, dar nu mai rar decât o dată în trimestru.

(2) Ședințele Consiliului de administrație sunt convocate de președintele acestuia sau, în absența lui, de unul dintre membrii acestuia și sunt deliberative dacă întrunesc prezența a cel puțin doi membri. Consiliul de administrație adoptă hotărâri și/sau decizii cu votul a cel puțin doi membri.

(3) În cazul absenței președintelui Consiliului de administrație, atribuțiile sale sunt exercitate integral de unul dintre membrii acestuia, conform deciziei aprobate de Consiliul de administrație.

(4) Directorul reprezintă, fără un mandat special, Agenția în relațiile cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu alte autorități publice, cu reprezentanții societății civile și cu persoanele fizice și juridice din Republica Moldova și din străinătate. Directorul adjunct, în conformitate cu actul administrativ de stabilire/repartizare a atribuțiilor, exercită atribuțiile directorului ce țin de conducerea Agenției în cazul lipsei acestuia sau în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile.

(5) Reprezentantul legal al Agenției, în cazurile care intră în competența sa, este numit printr-un act al directorului sau directorului adjunct al acesteia.

(6) Hotărârile/deciziile Agenției care au impact asupra pieței de comunicații electronice sunt motivate și publicate pe site-ul web oficial al acesteia în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, cu excepția cazului în care acestea conțin informații cu accesibilitate limitată sau informații confidențiale ce privesc apărarea sau securitatea națională.

(7) Agenția nu divulgă nicio informație confidențială din punct de vedere profesional și, în special, informații despre persoanele fizice sau juridice, relațiile lor de afaceri sau cifrele de cost. Această obligație a Agenției nu-i afectează dreptul de a divulga informațiile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale conform legislației. În acest caz, divulgarea se bazează pe principiul proporționalității și ia în considerare interesele legitime ale întreprinderilor de a-și proteja confidențialitatea profesională.

(8) Agenția publică informațiile privind condițiile regimului de autorizare generală,

precum și privind drepturile de utilizare a resurselor de numerotație sau a spectrului de frecvențe radio.

(9) Procesele-verbale întocmite în cadrul ședințelor, precum și dosarele cazurilor examinate de Agenție sunt accesibile persoanelor direct afectate care pot primi copii ale acestora sub rezerva limitărilor prevăzute la alin. (6) și (7).

(10) Anual, până în data de 30 aprilie, Agenția publică un raport privind activitatea sa, privind resursele umane și financiare deținute și alocarea respectivelor resurse, privind deciziile pe care le-a emis și planurile viitoare, precum și anuarul statistic privind dezvoltarea comunicațiilor electronice în Republica Moldova în anul precedent.

(11) În vederea aplicării prezentei legi, Agenția are obligația de a crea, menține, dezvolta și a actualiza permanent site-ul său web oficial, prin intermediul căruia să se asigure informarea publicului, într-o manieră accesibilă, cu privire la:

a) organizarea, funcționarea, obiectivele și atribuțiile Agenției, precum și atribuțiile fiecăreia dintre structurile sale interne;

b) datele necesare pentru a asigura comunicarea eficientă cu structurile interne ale Agenției;

c) legislația națională și internațională aplicabilă în domeniul comunicațiilor electronice;

d) hotărârile și deciziile emise de Agenție;

e) căile legale de atac împotriva hotărârilor/deciziilor Agenției;

f) procedura internă privind consultarea publică, precum și documentele a căror publicare este obligatorie în cadrul consultărilor;

g) plățile administrative, bugetul de venituri și cheltuieli ale Agenției;

h) procedura de autorizare generală, de acordare a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, a resurselor de numerotație și a resurselor tehnice;

i) drepturile și obligațiile furnizorilor de rețele sau de servicii de comunicații electronice în conformitate cu regimul de autorizare generală, inclusiv, într-o prezentare generală și ușor de consultat, condițiile de exercitare a dreptului de acces pe proprietăți, cu indicarea entităților responsabile de soluționarea cererilor de acces pe proprietăți;

j) drepturile și obligațiile titularilor de licențe de utilizare a spectrului de frecvențe radio și de licențe de utilizare a resurselor de numerotație;

k) obligațiile specifice impuse furnizorilor ca urmare a analizei și identificării pieței relevante în temeiul prezentei legi, cu respectarea exigențelor privind protecția informațiilor ce constituie secret comercial, precum și documentele care motivează impunerea obligațiilor în cauză;

l) valorile taxelor de licență stabilite în conformitate cu dispozițiile prezentei legi;

m) orice alte informații utile pentru informarea publicului, care au legătură cu activitatea Agenției.

(12) Agenția depune toate eforturile rezonabile, ținând cont de costurile implicate, pentru a crea o prezentare generală ușor de utilizat a tuturor informațiilor menționate la alin. (11), în special a informațiilor privind procedurile și condițiile aplicabile drepturilor de instalare a facilităților, inclusiv a informațiilor privind autoritățile responsabile, pentru a facilita cererile de drepturi de instalare a facilităților.

(13) Agenția comunică Comisiei Europene informațiile puse la dispoziția publicului în conformitate cu alin. (11) lit. k), precum și, în cel mai scurt timp, orice modificare a acestor informații.

Articolul 14. Capacitatea de reglementare

a Agenției

(1) Agenția beneficiază de autonomie financiară deplină.

(2) Termenii și procedurile de gestiune financiară a Agenției sunt stabilite într-un regulament aprobat de Consiliul de administrație. Bugetul Agenției se aprobă de Consiliul de administrație în limita necesității de a asigura o activitate conformă și independența financiară a Agenției.

(3) Anual, până în data de 15 decembrie, Agenția își formează bugetul pentru anul următor din:

a) plățile administrative prevăzute la art. 21;

b) donații și sponsorizări în condițiile legii;

c) alte resurse financiare legale.

(4) Bugetul Agenției pentru anul următor se publică anual, până în data de 15 decembrie, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și pe site-ul web oficial al Agenției.

(5) Controlul datelor financiare, al executării bugetului și al situațiilor financiare ale Agenției este efectuat de către auditori certificați, selectați conform Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice. Aceste date, inclusiv raportul privind executarea bugetului, situațiile financiare ale Agenției, precum și raportul auditorilor certificați sunt publicate anual, până în data de 30 aprilie, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și pe site-ul web oficial al Agenției.

(6) Agenția urmează să dispună de resurse financiare și umane adecvate, care să-i permită să participe și să contribuie în mod activ în cadrul OAREC și al altor organisme internaționale.

Articolul 15. Participarea Agenției în cadrul OAREC

(1) Agenția contribuie la dezvoltarea unui spațiu economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice prin cooperarea sa cu autoritățile de reglementare ale statelor membre ale Uniunii Europene, precum și cu Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC). Agenția colaborează în special cu OAREC pentru a identifica instrumentele de reglementare și măsurile de reglementare care sunt adecvate pentru condițiile pieței și sprijină în mod activ obiectivele OAREC de promovare a unei mai bune coordonări și uniformități a reglementărilor.

(2) Atunci când aprobă hotărâri/decizii, Agenția ține cont în cea mai mare măsură de orice orientare, aviz, recomandare, poziție comună și bună practică adoptată de OAREC, cu scopul de a asigura o punere în aplicare uniformă a cadrului de reglementare pentru comunicațiile electronice, care intră în domeniul de aplicare menționat în prezenta lege sau în Legea nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene. În cazul în care deviază de la orientările OAREC, Agenția își motivează decizia.

(3) Persoana care reprezintă Republica Moldova în Consiliul autorităților de reglementare al OAREC este desemnată de Agenție dintre directorul Agenției, un membru al Consiliului de administrație al Agenției și înlocuitorul oricăruia dintre aceștia.

(4) Membrul care reprezintă Republica Moldova în Consiliul autorităților de reglementare al OAREC are un supleant desemnat de Agenție. Supleantul reprezintă membrul Consiliului autorităților de reglementare al OAREC atunci când acesta este absent. Supleantul respectiv este desemnat dintre directorul Agenției, un membru al Consiliului de administrație al Agenției, înlocuitorii acestora sau un membru al personalului Agenției.

(5) Membrul Consiliului autorităților de reglementare al OAREC și supleantul acestuia sunt desemnați luând în considerare cunoștințele lor în domeniul comunicațiilor electronice, precum și competențele lor manageriale, administrative și bugetare relevante. Pentru a asigura continuitatea activității Consiliului autorităților de reglementare al OAREC, Agenția depune eforturi pentru a limita rata de înlocuire a membrilor și, în măsura posibilităților, a supleanților acestora, de asemenea pentru obținerea unei reprezentări echilibrate a bărbaților și a femeilor în acest Consiliu.

(6) Membrul Consiliului autorităților de reglementare al OAREC și supleantul acestuia acționează independent și obiectiv, indiferent de orice interes național sau personal specific.

(7) Membrul Consiliului autorităților de reglementare al OAREC și supleantul acestuia nu solicită și nici nu acceptă instrucțiuni de la Guvern, de la nicio instituție, persoană sau organism.

(8) Membrul Consiliului autorităților de reglementare al OAREC și supleantul acestuia pot, sub rezerva regulamentului propriu de procedură, să fie asistați la reuniuni de consilierii lor sau de alți experți.

(9) Membrul Consiliului autorităților de reglementare al OAREC participă în calitate

de membru al Consiliului de administrație al Oficiului OAREC. Agenția poate desemna o altă persoană decât membrul Consiliului autorităților de reglementare al OAREC în calitatea de membru al Consiliului de administrație al Oficiului OAREC. Persoana respectivă este desemnată dintre directorul Agenției, un membru al Consiliului de administrație al Agenției și înlocuitorul oricăruia dintre aceștia.

(10) Fiecare membru al Consiliului de administrație al Oficiului OAREC are un supleant care îl reprezintă în caz de absență.

Supleanții fiecărui membru al Consiliului de administrație al Oficiului OAREC sunt persoanele numite în calitate de supleanți ai membrilor Consiliului autorităților de reglementare al OAREC. Agenția poate desemna o altă persoană decât supleantul membrului Consiliului autorităților de reglementare al OAREC în calitate de supleant al membrului Consiliului de administrație al Oficiului OAREC. Persoana respectivă este desemnată dintre directorul Agenției, un membru al Consiliului de administrație al Agenției, înlocuitorul oricăruia dintre aceștia sau un membru al personalului Agenției.

(11) Membrul Consiliului de administrație al Oficiului OAREC și supleantul acestuia nu solicită și nici nu acceptă instrucțiuni de la Guvern, de la nicio instituție, persoană sau organism.

(12) Membrul Consiliului de administrație al Oficiului OAREC și supleantul acestuia pot, sub rezerva regulamentului propriu de procedură, să fie asistați la ședințe de consultanți sau de experți.

(13) Membrii Consiliului autorităților de reglementare al OAREC, membrii Consiliului de administrație al Oficiului OAREC și ai grupurilor de lucru, alți participanți la reuniunile acestora, experții naționali detașați și alte categorii de personal care nu sunt angajați de Oficiul OAREC respectă cerințele de confidențialitate în conformitate cu tratatele internaționale încheiate între Republica Moldova și Uniunea Europeană, chiar și după încetarea atribuțiilor lor.

(14) Membrii Consiliului autorităților de reglementare al OAREC, membrii Consiliului de administrație al Oficiului OAREC, experții naționali detașați și alte categorii de personal care nu sunt angajați de Oficiul OAREC întocmesc, fiecare în parte, o declarație scrisă în care precizează angajamentele lor și absența sau prezența oricăror interese directe sau indirecte ce ar putea aduce atingere independenței lor.

(15) Declarațiile menționate la alin. (14) sunt întocmite la preluarea responsabilităților, sunt corecte și complete și sunt actualizate ori de câte ori există riscul prezenței oricăror interese directe sau indirecte ce ar putea fi considerate ca aducând atingere independenței persoanelor ce întocmesc declarațiile. Declarațiile membrilor Consiliului autorităților de reglementare al OAREC și ale membrilor Consiliului de administrație al Oficiului OAREC sunt făcute publice.

(16) Membrii Consiliului autorităților de reglementare al OAREC, membrii Consiliului de administrație al Oficiului OAREC, membrii grupurilor de lucru și alți participanți la reuniunile acestora, experții naționali detașați și alte categorii de personal care nu sunt

angajați de Oficiul OAREC declară, fiecare în parte, corect și complet, cel târziu la începutul fiecărei ședințe, toate interesele ce ar putea aduce atingere independenței lor în ceea ce privește punctele înscrise pe ordinea de zi și se abțin de la participarea la dezbaterile referitoare la punctele respective și de la votul în legătură cu acestea.

(17) La solicitarea motivată a OAREC sau a Oficiului OAREC, Agenția și alte autorități competente furnizează OAREC sau Oficiului OAREC toate informațiile necesare, în timp util și cu exactitate, pentru îndeplinirea atribuțiilor lor, cu condiția ca acestea să aibă acces în mod legal la informațiile relevante și ca solicitarea de informații să fie necesară în legătură cu natura respectivei atribuții. De asemenea, OAREC sau Oficiul OAREC poate solicita să îi fie transmise astfel de informații la intervale regulate și în formate specificate. Astfel de solicitări se formulează, în cazul în care este posibil, utilizându-se formate comune de raportare.

(18) Agenția poate adresa solicitări motivate OAREC sau Oficiului OAREC privind furnizarea, în timp util și cu exactitate, a tuturor informațiilor necesare care să îi permită Agenției sau altei autorități competente îndeplinirea atribuțiilor lor, pe baza principiului cooperării loiale. În cazul în care OAREC sau Oficiul OAREC consideră că informațiile sunt confidențiale, Agenția sau o altă autoritate competentă asigură această confidențialitate în conformitate cu tratatele internaționale încheiate între Republica Moldova și Uniunea Europeană. Secretul profesional nu împiedică realizarea în timp util a schimbului de informații.

(19) În cazul în care informațiile nu sunt puse la dispoziție în timp util de către Agenție, OAREC sau Oficiul OAREC poate adresa o solicitare motivată fie altor autorități competente ale Republicii Moldova, fie direct întreprinderilor relevante care furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice, precum și facilitățile asociate.

(20) OAREC sau Oficiul OAREC poate notifica Agenția în cazul în care aceasta nu a furnizat informațiile cu privire la solicitări, în conformitate cu alin. (19). La solicitarea OAREC sau a Oficiului OAREC, Agenția acordă asistență OAREC în procesul de colectare a acestor informații.

(21) Agenția și alte autorități competente au dreptul să solicite altor autorități naționale responsabile sau întreprinderilor care furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice, facilități asociate ori servicii asociate transmiterea tuturor informațiilor necesare pentru a-și îndeplini sarcinile menționate la alin. (17)-(20) și (22).

(22) Alte autorități naționale responsabile sau întreprinderile menționate la alin. (21) furnizează informațiile prevăzute la alin. (21) în mod prompt, la cerere și în conformitate cu calendarele și nivelul de detaliere cerute.

Articolul 16. Cooperarea autorităților naționale

competente

Agenția, organul central de specialitate, Consiliul Concurenței, Consiliul Audiovizualului și orice altă autoritate națională competentă își furnizează reciproc informațiile necesare pentru aplicarea prezentei legi, în conformitate cu legislația privind

protecția datelor cu caracter personal. În ceea ce privește schimbul de informații, autoritatea care primește informațiile asigură același nivel de confidențialitate a acestora ca și autoritatea care le furnizează.

Capitolul IV

AUTORIZAREA GENERALĂ

Articolul 17. Autorizarea generală a rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice

(1) Furnizarea de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului este garantată în condițiile prevăzute de prezenta lege și poate fi limitată numai în cazul în care acest lucru este necesar din motivele prevăzute de dispozițiile actelor normative sau administrative care prevăd un tratament special pentru persoanele de naționalitate străină din motive de ordine publică, siguranță publică, sănătate publică sau securitate națională. Agenția este responsabilă de stabilirea drepturilor și a obligațiilor ce decurg din autorizarea generală, în limitele prevăzute de lege, precum și de supravegherea respectării termenelor și a condițiilor autorizării generale, în conformitate cu prezenta lege.

(2) Furnizarea de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, este supusă numai unei autorizări generale, realizată gratuit sub forma unei notificări standardizate în temeiul alin. (4) din prezentul articol, fără a aduce atingere obligațiilor specifice menționate la art. 18 alin. (2) sau drepturilor de utilizare menționate la art. 48 și 92.

(3) După realizarea notificării depuse în conformitate cu alin. (4) din prezentul articol, dacă este necesar, persoana juridică sau un întreprinzător individual își poate începe activitatea, după caz, sub rezerva dispozițiilor privind drepturile de utilizare prevăzute la art. 45, 51 și 92. Pentru exercitarea drepturilor ce decurg din autorizarea generală nu este necesară nicio hotărâre sau decizie explicită și niciun alt act administrativ individual al Agenției sau al oricărei alte autorități.

(4) Notificarea menționată la alin. (2) se limitează la o declarație din partea persoanei juridice sau a unui întreprinzător individual adresată Agenției cu privire la intenția de a începe furnizarea de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, însoțită de prezentarea următoarelor informații minime necesare pentru a-i permite Agenției să țină Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice:

a) denumirea furnizorului;

b) forma de organizare juridică a furnizorului, numărul de identificare de stat (IDNO) al furnizorului și numărul de înregistrare în Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali;

c) adresa fizică a sediului principal al furnizorului în Republica Moldova și, după caz, a oricărei sucursale dintr-un stat membru al Uniunii Europene, dacă acestea există;

d) adresa site-ului web oficial al furnizorului legat de furnizarea de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, dacă acesta există;

e) o persoană de contact și datele de contact ale acesteia;

f) o scurtă descriere a rețelelor și/sau a serviciilor care se intenționează a fi furnizate;

g) statele membre ale Uniunii Europene în care se intenționează furnizarea rețelelor și/sau a serviciilor;

h) data estimată de începere a activității.

(5) Nu pot fi impuse cerințe de notificare suplimentare sau separate față de cele specificate în prezenta lege.

(6) Agenția emite o hotărâre de înființare a Registrului public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, care stabilește, printre altele, organizarea și funcționarea registrului, nomenclatorul tipurilor de rețele și de servicii de comunicații electronice supuse regimului de autorizare generală, precum și cerințele privind transmiterea, conținutul și forma notificării, ținând cont de dispozițiile alin. (4) și (5) și de orientările corespunzătoare ale OAREC.

(7) La solicitarea OAREC, Agenția îi transmite prin mijloace electronice fiecare notificare primită, fără întârzieri nejustificate.

(8) Până la realizarea notificării în conformitate cu alin. (4), persoana juridică sau întreprinzătorul individual nu are dreptul de a furniza rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului. Pentru lucrările menționate la alin. (9) se aplică modul specific de realizare a notificării, prevăzut la alin. (9)-(13).

(9) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice care intenționează să efectueze lucrări de instalare, operare, gestionare, mentenanță și/sau de lichidare a rețelelor de comunicații electronice în zona de frontieră, la intersecția liniei frontierei de stat pe uscat sau pe apele de frontieră depun la Agenție, cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de începerea lucrărilor, o notificare însoțită de următoarele documente:

1) pentru lucrările de instalare:

a) fișa cu descrierea abstractă a rețelei proiectate;

b) copiile de pe contractele încheiate cu proprietarul funciar sau cu proprietarul de bun imobil ori copia de pe hotărârea irevocabilă a instanței de judecată;

c) proiectul rețelei de comunicații electronice care trece prin zona de frontieră, verificat și expertizat în condițiile Codului urbanismului și construcțiilor, și coordonatele zonei de efectuare a lucrărilor în sistemul de coordonate MOLDREF 99;

d) copia de pe certificatul de urbanism pentru proiectare, în cazurile prevăzute de Codul urbanismului și construcțiilor;

e) copia de pe autorizația de construire, în cazurile prevăzute de Codul urbanismului și construcțiilor;

2) pentru lucrările de operare, de gestionare și/sau de mentenanță:

a) fișa cu descrierea abstractă a rețelei instalate;

b) schema rețelei de comunicații electronice instalate în zona de frontieră, însoțită de o descriere analitică a acesteia, cu indicarea echipamentelor și a cablurilor utilizate, a adreselor și a coordonatelor în sistemul de coordonate MOLDREF 99;

c) copiile de pe procesele-verbale de recepție la finalizarea lucrărilor de instalare, întocmite în conformitate cu prevederile legislației;

3) pentru lucrările de lichidare a propriei rețele de comunicații electronice instalate în zona de frontieră – o declarație pe propria răspundere privind luarea măsurilor necesare în scopul asigurării calității și continuității serviciilor de comunicații electronice furnizate utilizatorilor finali în legătură cu lichidarea ulterioară a rețelei respective.

(10) Agenția nu solicită furnizorului de rețele publice anexarea obligatorie la notificare a documentelor indicate la alin. (9) pct. 1) lit. d) și e) dacă datele conținute în acestea sunt disponibile în Registrul actelor permissive, format în cadrul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (*SIA GEAP*), și pot fi consumate de Agenție în mod automatizat, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative privind schimbul de date și interoperabilitatea.

(11) În ziua imediat următoare recepționării notificării și a documentelor prevăzute la alin. (9), Agenția, prin intermediul ghișeului unic, înștiințează Serviciul de Informații și Securitate, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și autoritățile administrației publice locale din zona respectivă în vederea verificării de către aceste instituții/autorități a corespunderii condițiilor prevăzute de legislație cu tipul de lucrări notificat. În cel mult 10 zile lucrătoare de la data înștiințării, instituțiile/autoritățile menționate vor transmite Agenției copiile de pe avizele lor privind rezultatele verificărilor efectuate.

(12) În cazul în care instituțiile/autoritățile înștiințate de Agenție conform alin. (11) nu transmit în termenul indicat copiile de pe avizele lor privind rezultatele verificărilor efectuate, se aplică principiul aprobării tacite.

(13) Agenția, în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii notificării, va transmite solicitantului declarația informativă-tip privind realizarea notificării lucrărilor specificate la alin. (9) sau, după caz, va informa solicitantul despre imposibilitatea realizării notificării din cauzele prevăzute în avizele instituțiilor/ autorităților specificate la alin. (11) privind rezultatele verificării efectuate.

(14) Agenția este obligată să informeze, în unul dintre modurile prevăzute la alin. (20), instituțiile/autoritățile specificate la alin. (11) cu privire la transmiterea, conform alin. (13), a declarației informative-tip privind realizarea notificării lucrărilor specificate la alin. (9) sau, după caz, privind imposibilitatea realizării notificării din cauzele prevăzute în avizele privind rezultatele verificării efectuate.

(15) Orice modificare a datelor incluse în notificarea inițială trebuie să fie notificată Agenției în termen de 10 zile lucrătoare din momentul producerii evenimentului.

(16) Furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice care au intenția de a-și sista activitatea sunt obligați să notifice în acest sens Agenția și să informeze în acest sens utilizatorii cu cel puțin 30 de zile înainte de data sistării activității.

(17) Persoana care a realizat notificarea în condițiile alin. (4), (19) și, după caz, (9) este autorizată să furnizeze doar tipurile de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice indicate în notificare, având toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege și expuse în condițiile autorizării generale.

(18) Furnizorul de rețele de comunicații electronice are dreptul de a utiliza aceste rețele pentru difuzarea sau retransmisia programelor audiovizuale numai după parcurgerea procedurilor de autorizare prevăzute de legislația din domeniul audiovizualului.

(19) Notificarea se consideră realizată în cazul în care au fost îndeplinite toate cerințele ce țin de transmiterea, forma și conținutul notificării. În cazul în care nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute la alin. (4) și, după caz, (9), Agenția, în cel mult două zile lucrătoare de la data depunerii notificării, va cere în scris persoanei care a depus-o îndeplinirea acestora.

(20) Transmiterea notificării și a documentelor către Agenție pentru a beneficia de regimul de autorizare generală se efectuează în unul dintre următoarele moduri:

a) prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP);

b) printr-un înscris în format electronic, căruia i s-a aplicat o semnătură electronică bazată pe un certificat al cheii publice, nesuspendat sau nerevocat la momentul respectiv;

c) prin depunere personală sau prin reprezentantul legal al furnizorului ori al persoanei care intenționează să furnizeze rețele și/sau servicii de comunicații electronice, sub luare de semnătură;

d) prin serviciul de trimitere poștală recomandată, cu confirmare de primire.

(21) Data depunerii notificării este considerată, după caz, data înscrierii în Registrul general de intrare a corespondenței al Agenției, data confirmării primirii prin serviciul de trimitere poștală recomandată sau data primirii înscrisului în format electronic.

(22) Prezentul articol nu se aplică:

a) utilizării echipamentelor terminale bazate pe utilizarea neexclusivă de frecvențe radio specifice pentru scopuri personale, care nu au legătură cu activitatea economică, cum ar fi utilizarea benzii de frecvențe civile (CB) sau utilizarea frecvențelor de radioamatori, care nu constituie furnizare a unei rețele de comunicații electronice sau a unui serviciu de comunicații electronice și care este reglementată de dispozițiile cerințelor esențiale prevăzute în reglementările tehnice aprobate în temeiul Legii nr. 235/2011 privind

activitățile de acreditare și de evaluare a conformității;

b) rețelelor de comunicații speciale;

c) rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice ale unor persoane fizice sau juridice, furnizate exclusiv pentru necesități proprii.

(23) Art. 17-24 se aplică furnizării de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sub o marcă și o formă juridică diferite, utilizând infrastructura altor furnizori de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, pe baza unui acord comercial cu aceștia.

(24) Persoanele juridice sau întreprinzătorii individuali care desfășoară activități de proiectare și/sau de executare de lucrări de construcție a rețelelor de comunicații electronice nu sunt supuși regimului de autorizare generală.

(25) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului au dreptul să activeze pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Agenția are dreptul să impună anumite condiții prevăzute de lege pentru unele zone geografice, orașe, sate sau pentru anumite rețele de comunicații electronice.

(26) Autorizarea generală este valabilă fără vreo limitare în timp, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege.

(27) Pentru desfășurarea activității contrainformative și activității informative externe, precum și pentru realizarea atribuției Serviciului de Informații și Securitate de asigurare tehnică a măsurilor speciale de investigații, furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, indiferent de tipul de proprietate, sunt obligați:

a) să informeze în prealabil Serviciul de Informații și Securitate despre orice modificare în rețea care ar putea afecta continuitatea desfășurării măsurilor contrainformative sau informative externe în rețelele de comunicații electronice;

b) să informeze Serviciul de Informații și Securitate, cu cel puțin 6 luni înainte, despre orice modernizare sau extindere planificată a rețelelor de comunicații electronice care ar putea afecta continuitatea desfășurării măsurilor contrainformative sau informative externe, a măsurilor speciale de investigații, asigurate tehnic de Serviciul de Informații și Securitate, în rețelele de comunicații electronice, asigurând condițiile tehnice și datele necesare pentru conectarea mijloacelor tehnice speciale destinate realizării măsurilor respective, în conformitate cu delimitarea responsabilităților tehnice operaționale ale furnizorului și Serviciului de Informații și Securitate, prevăzute de standardele internaționale aplicabile sau convenite între părți.

(28) Procedura informării, prevăzută la alin. (27), constă în depunerea la Serviciul de Informații și Securitate a unei notificări cu descrierea detaliată a caracteristicilor tehnice ale obiectului notificat.

(29) În termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării notificării, Serviciul de Informații și Securitate confirmă primirea notificării și ia act de modificarea, modernizarea

și/sau de extinderea planificată a rețelelor de comunicații electronice.

(30) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului au următoarele drepturi:

a) să furnizeze rețele și/sau servicii de comunicații electronice în baza autorizării generale și, după caz, a licenței corespunzătoare, cu respectarea condițiilor acestora;

b) să stabilească tarifele pentru serviciile de comunicații electronice în conformitate cu legislația;

c) să stabilească procedura și termenele de efectuare a plăților pentru serviciile de comunicații electronice, inclusiv plata în avans;

d) să suspende ori să înceteze furnizarea serviciilor de comunicații electronice dacă utilizatorii finali nu își respectă obligațiile specificate în contractele încheiate privind furnizarea serviciilor;

e) să suspende conexiunea abonatului sau a utilizatorului în cazul în care conexiunea este utilizată pentru activități ilicite în domeniul comunicațiilor electronice, informând abonatul cu privire la motivele suspendării și formulând recomandări privind soluționarea problemei, până la înlăturarea cauzelor care au condus la suspendare.

Articolul 18. Condițiile aferente autorizării generale,

drepturilor de utilizare a spectrului

de frecvențe radio și a resurselor

de numerotație și obligații specifice

(1) Autorizarea generală pentru furnizarea de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio și drepturile de utilizare a resurselor de numerotație pot fi supuse numai unor condiții nediscriminatorii, proporționale și transparente, specificate în anexa nr. 1. Condițiile ce însoțesc drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio trebuie să asigure utilizarea efectivă și eficientă a acestuia în conformitate cu art. 47 și 53, iar în cazul drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație – în conformitate cu art. 92.

(2) Obligațiile specifice care pot fi impuse furnizorilor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului în temeiul art. 61 alin. (1), (2) și (15) și în temeiul art. 62, 68 și art. 82 alin. (10)–(15) sau furnizorilor desemnați să furnizeze serviciul universal în temeiul prezentei legi sunt distincte din punct de vedere juridic de drepturile și obligațiile prevăzute de autorizarea generală. Pentru a asigura transparența, criteriile și procedurile de impunere a obligațiilor specifice furnizorilor sunt menționate în autorizarea generală.

(3) Autorizarea generală conține doar condițiile specifice domeniului comunicațiilor electronice, prevăzute în părțile A, B și C din anexa nr. 1, și nu dublează condițiile aplicabile furnizorilor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice în temeiul altor acte

normative.

(4) Agenția nu dublează condițiile autorizării generale atunci când acordă dreptul de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație.

Articolul 19. Declarația pentru facilitarea exercitării

drepturilor de instalare a infrastructurilor

și a drepturilor de interconectare

(1) În termen de o săptămână de la depunerea notificării, Agenția emite o declarație informativă-tip care confirmă, după caz, faptul că persoana juridică sau întreprinzătorul individual a depus o notificare în temeiul art. 17 alin. (2)–(4) și, după caz, (9) și este înscrisă în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice.

(2) Declarația menționată la alin. (1) detaliază circumstanțele în care orice întreprinzător individual sau persoană juridică care furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului în temeiul autorizării generale poate să solicite dreptul de a instala infrastructuri, de a obține acces sau interconectare cu scopul de a facilita exercitarea acestor drepturi la alt nivel administrativ sau în relația cu alte persoane fizice sau juridice.

(3) Declarația menționată la alin. (1) din prezentul articol poate fi, de asemenea, emisă ca răspuns automat la notificarea prevăzută la art. 17 alin. (2)–(4) și, după caz, (9).

(4) În cazul în care Agenția nu a transmis declarația standardizată în termenul prevăzut la alin. (1) din prezentul articol și nu a solicitat îndeplinirea cerințelor în termenul prevăzut la art. 17 alin. (19), se aplică principiul aprobării tacite și se consideră că întreprinderea individuală sau persoana juridică este înscrisă în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice.

Articolul 20. Lista minimă de drepturi ce decurg

din autorizarea generală

(1) Întreprinzătorul individual sau persoana juridică care obține o autorizare generală în conformitate cu art. 17 are dreptul:

a) să furnizeze rețele și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

b) să-i fie analizată cererea de acordare a drepturilor necesare pentru instalarea infrastructurilor, în conformitate cu art. 44;

c) să utilizeze, sub rezerva art. 18, 48 și 56, spectrul de frecvențe radio pentru rețelele și/sau serviciile de comunicații electronice accesibile publicului;

d) să-i fie analizată cererea de acordare a drepturilor necesare de utilizare a resurselor de numerotație, în conformitate cu art. 92.

(2) În cazul în care un întreprinzător individual sau o persoană juridică furnizează publicului rețele și/sau servicii de comunicații electronice, autorizarea generală le acordă, de asemenea, dreptul:

a) de a negocia interconectarea cu alți furnizori de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului care sunt titulari ai unei autorizări generale și, după caz, să obțină accesul sau interconectarea la rețelele și serviciile acestora, în conformitate cu prezenta lege;

b) de a fi desemnați să furnizeze diferite elemente ale serviciului universal sau să acopere diferite părți ale teritoriului național, în conformitate cu art. 85.

Articolul 21. Plățile administrative

(1) Orice plăți administrative impuse de Agenție furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului în temeiul autorizării generale ori persoanelor cărora li s-a acordat un drept de utilizare trebuie, în conformitate cu prezenta lege:

a) să acopere, în totalitate, numai costurile administrative suportate pentru gestionarea, controlul și asigurarea respectării sistemului de autorizare generală, drepturilor de utilizare și a obligațiilor specifice menționate la art. 18 alin. (2), care pot include costuri pentru cooperarea internațională, armonizare și standardizare, analizele de piață, pentru monitorizarea conformității și alte controale ale pieței, precum și cheltuielile aferente activității de reglementare ce implică elaborarea și asigurarea respectării legislației secundare și a deciziilor administrative, cum ar fi deciziile privind accesul și interconectarea; și

b) să fie stabilite într-un mod obiectiv, transparent și proporțional, care să reducă la minimum costurile administrative suplimentare și plățile aferente.

(2) Ținând cont de prevederile alin. (1), Agenția stabilește următoarele plăți administrative:

a) plățile de reglementare și monitorizare;

b) plățile pentru drepturile de utilizare a resurselor de numerotație atribuite;

c) plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio.

(3) Anual, până în data de 1 noiembrie, Agenția publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova decizia Consiliului de administrație privind cuantumul plăților de reglementare și monitorizare stabilite pentru anul următor. Cuantumul plăților de reglementare și monitorizare se stabilește în baza estimării volumului veniturilor provenite din activitățile din domeniul comunicațiilor electronice, în valoare de până la 0,3 la sută din volumul venitului estimat.

(4) Plățile administrative se aplică și se transferă în termenele stabilite de actele aprobate de Consiliul de administrație. Plățile de reglementare și monitorizare, precum și

plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio se transferă de către furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice în contul curent al Agenției trimestrial/anual, până în data de 15 a lunii imediat următoare trimestrului/anului de gestiune. Agenția deține dreptul exclusiv de a utiliza mijloacele financiare de pe contul său. Mijloacele financiare neutilizate în anul financiar curent se transferă în bugetul anului următor.

(5) Prin decizia menționată la alin. (3), Agenția poate alege să nu aplice plata de reglementare și monitorizare pentru subiecții plății ale căror venituri provenite din activitățile din domeniul comunicațiilor electronice, calculate cumulativ pentru toți subiecții plății care fac parte din același grup de întreprinderi, sunt sub un anumit prag sau ale căror activități nu ating o cotă de piață minimă, sau care au un domeniu de aplicare teritorial foarte limitat.

(6) Anual, până în data de 30 aprilie, Agenția publică pe site-ul său web oficial o analiză anuală a costurilor sale administrative, a valorii totale a plăților administrative, precum și a altor mijloace financiare colectate în anul precedent.

(7) În cazul în care se înregistrează o diferență între valoarea totală a plăților și costurile administrative, Agenția efectuează ajustările bugetare corespunzătoare. Dacă în cursul anului financiar curent se formează un deficit de mijloace bănești, Agenția are dreptul să-l compenseze din contul bugetului anului următor, corectând corespunzător cuantumul plăților de reglementare și monitorizare.

(8) Orice persoană care are calitatea de furnizor de rețele publice de comunicații electronice și/sau de furnizor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului are obligația de a achita către Agenție plățile de reglementare și monitorizare, în condițiile prevăzute de Agenție, din momentul dobândirii calității de furnizor și până la încetarea acestei calități, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (5).

(9) Plățile pentru drepturile de utilizare a resurselor de numerotație atribuite și plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio se datorează pentru întreaga durată de existență a drepturilor de utilizare a acestor resurse.

(10) În cazul retragerii sau al pierderii valabilității autorizării generale ori a licenței de utilizare a resurselor limitate, plățile pentru reglementare și monitorizare, taxele pentru utilizarea resurselor limitate sau taxele pentru eliberarea licențelor și orice alte plăți prevăzute de prezenta lege nu se restituie.

(11) Obligația achitării plăților administrative este purtătoare de dobânzi, calculate în conformitate cu dispozițiile legislației civile.

Articolul 22. Separarea contabilă și raportările

financiare

(1) Furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului care dețin drepturi speciale sau exclusive de furnizare a serviciilor în alte sectoare din Republica Moldova sau în orice stat membru al Uniunii Europene trebuie:

a) să țină o contabilitate separată a activităților conexe furnizării de rețele sau de servicii de comunicații electronice, în măsura în care aceasta ar fi necesară dacă respectivele activități ar fi desfășurate de entități independente din punct de vedere juridic, pentru a se identifica, cu baza lor de calcul și metodele detaliate de atribuire utilizate, toate elementele de costuri și de venituri aferente acestor activități, inclusiv o defalcare detaliată a costurilor cu activele imobilizate și a costurilor structurale; sau

b) să realizeze o separare structurală a activităților conexe furnizării de rețele sau de servicii de comunicații electronice.

(2) Cerințele menționate la alin. (1) nu se aplică furnizorilor a căror cifră de afaceri anuală aferentă activităților conexe rețelelor sau serviciilor de comunicații electronice în Republica Moldova și în Uniunea Europeană este mai mică decât echivalentul în lei moldovenești al sumei de 50 de milioane de euro.

(3) În cazul în care furnizorii care furnizează rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului nu sunt supuși cerințelor dreptului societăților comerciale și nu îndeplinesc criteriile întreprinderilor mici și mijlocii prevăzute de Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, situațiile lor financiare se întocmesc, se supun unui audit independent și se publică pe site-urile web oficiale ale acestora. Auditul se efectuează în condițiile legislației.

(4) Prevederile alin. (3) se aplică și contabilității separate prevăzute la alin. (1) lit. a).

Articolul 23. Modificarea drepturilor și a obligațiilor

(1) Drepturile, condițiile și procedurile privind autorizarea generală, precum și drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație ori drepturile de a instala infrastructuri pot fi modificate numai în cazuri justificate în mod obiectiv și într-o manieră proporțională, luând în considerare, după caz, condițiile specifice aplicabile drepturilor transferabile de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație.

(2) Cu excepția cazului în care modificările propuse sunt minore și au fost convenite cu titularul drepturilor sau al autorizării generale, intenția de a face astfel de modificări, împreună cu motivarea lor, se notifică părților interesate fie în mod individual, în scris, fie în general, prin intermediul unei consultări publice, care se desfășoară în conformitate cu art. 28. Părților interesate, inclusiv utilizatorilor și consumatorilor, li se acordă o perioadă de cel puțin 4 săptămâni pentru a-și exprima opiniile cu privire la modificările propuse.

(3) În cazuri excepționale, termenul specificat în alin. (2) poate fi mai scurt. Hotărârile/deciziile modificate sau completate ale Agenției se publică în condițiile art. 13 alin. (6).

Articolul 24. Limitarea sau retragerea drepturilor

(1) Fără a aduce atingere art. 35 alin. (7)-(15), drepturile de instalare a infrastructurilor, de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație nu pot fi limitate sau retrase înainte de expirarea perioadei pentru care au fost acordate, cu

excepția cazurilor în care acest lucru este justificat în temeiul alin. (2) din prezentul articol și, după caz, în conformitate cu anexa nr. 1.

(2) Limitarea sau retragerea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, inclusiv a drepturilor menționate la art. 51, este permisă numai dacă aceasta este necesar pentru a asigura utilizarea efectivă și eficientă a spectrului de frecvențe radio sau punerea în aplicare a măsurilor tehnice în conformitate cu deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice sau cu actele normative naționale de armonizare cu acestea, pe baza unor proceduri prestabilite și clar definite, în conformitate cu principiile proporționalității și nediscriminării. În astfel de cazuri, titularii drepturilor respective vor fi compensați în mod corespunzător, în conformitate cu actele normative.

(3) O modificare a utilizării spectrului de frecvențe radio ca urmare a aplicării art. 47 alin. (21) și (22) sau (23)–(25) nu constituie în sine un motiv pentru retragerea dreptului de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

(4) Orice intenție de a limita sau de a retrage drepturile care decurg din autorizarea generală sau drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație fără consimțământul titularului drepturilor face obiectul unei consultări cu părțile interesate în conformitate cu art. 28.

Capitolul V

FURNIZAREA INFORMAȚIILOR,

STUDII ȘI MECANISMUL

DE CONSULTARE

Articolul 25. Solicitarea de informații

(1) Agenția are dreptul să solicite oricărei persoane, inclusiv furnizorilor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, furnizorilor de facilități asociate sau de servicii asociate, asociațiilor de proprietari, autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, informațiile necesare, inclusiv informații financiare, în vederea:

a) exercitării atribuțiilor prevăzute de prezenta lege;

b) exercitării atribuțiilor prevăzute de legislația din domeniul protecției consumatorilor, pentru obligațiile ce țin de competența de monitorizare și verificare a Agenției;

c) exercitării altor atribuții decât cele prevăzute la lit. a) și b), prevăzute de alte acte normative care vizează domeniul comunicațiilor electronice, pentru obligațiile ce țin de competența de monitorizare și verificare a Agenției;

d) îndeplinirii de către Agenție a angajamentelor asumate în baza acordurilor de colaborare/de lucru cu OAREC sau a celor asumate față de alte autorități competente similare în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestora.

(2) În special, Agenția are dreptul de a solicita furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și furnizorilor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului informații privind evoluțiile viitoare ale rețelelor sau serviciilor, evoluții ce ar putea avea un impact asupra serviciilor cu ridicata pe care le pun la dispoziția concurenților, precum și informații cu privire la rețelele de comunicații electronice și la facilitățile asociate care să fie dezagregate la nivel local și suficient de detaliate pentru a permite realizarea unor studii privind acoperirea cu rețele publice de comunicații electronice și desemnarea zonelor, în conformitate cu art. 27. Furnizorilor desemnați ca având o putere semnificativă pe piețele relevante cu ridicata li se pot solicita, de asemenea, date contabile privind piețele cu amănuntul care sunt asociate cu respectivele piețe cu ridicata.

(3) În cazul în care informațiile colectate în conformitate cu alin. (1) sunt insuficiente pentru ca Agenția și alte autorități competente să își îndeplinească atribuțiile de reglementare ce le revin în temeiul legislației naționale și al acordurilor semnate între Republica Moldova și Uniunea Europeană, aceste informații pot fi solicitate de la alte persoane fizice și juridice relevante, active în domeniul comunicațiilor electronice sau în domenii strâns legate de acesta.

(4) Agenția și alte autorități competente pot solicita informații de la punctele unice de informare stabilite în conformitate cu legislația.

(5) Orice solicitare de informații trebuie să fie motivată, iar cantitatea și natura informațiilor solicitate trebuie să fie proporționale cu scopul pentru care sunt solicitate.

(6) Persoanele prevăzute la alin. (1) au obligația să furnizeze informațiile solicitate în termenul și la nivelul de detaliere indicate de Agenție.

(7) În temeiul prezentei legi, Agenția și alte autorități competente furnizează Comisiei Europene, în urma unei cereri motivate, informațiile necesare pentru ca Comisia să își poată îndeplini sarcinile prevăzute de acordurile semnate între Republica Moldova și Uniunea Europeană, cu condiția că informațiile solicitate de Comisie sunt proporționale cu îndeplinirea sarcinilor respective. În cazul în care informațiile furnizate se referă la informații furnizate anterior de persoanele fizice sau juridice la solicitarea Agenției, acest lucru este adus la cunoștința persoanelor respective.

(8) Sub rezerva cerințelor de la alin. (9), informațiile transmise Agenției pot fi puse la dispoziția unei alte autorități competente din Republica Moldova sau dintr-un stat membru al Uniunii Europene și la dispoziția OAREC, în urma unei cereri motivate, atunci când acest lucru este necesar pentru a permite fiecărei autorități competente sau OAREC să își îndeplinească responsabilitățile ce le revin în temeiul legislației naționale sau al acordurilor semnate între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

(9) În cazul în care informațiile colectate în temeiul prevederilor alin. (1)–(4), inclusiv cele colectate în cadrul realizării unor studii privind acoperirea cu rețele de comunicații electronice, sunt considerate confidențiale de Agenție sau de o altă autoritate competentă în conformitate cu normele naționale privind confidențialitatea informației sau secretul comercial, Comisia Europeană, OAREC și orice altă autoritate competentă asigură această

confidențialitate, fără a împiedica realizarea în timp util a schimbului de informații între Agenție, Comisia Europeană, OAREC și orice altă autoritate competentă în scopul revizuirii, monitorizării și supravegherii aplicării prezentei legi sau a acordurilor semnate între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

(10) Agenția și alte autorități competente publică informațiile ce contribuie la o piață deschisă și concurențială, cu respectarea legislației privind accesul la informațiile de interes public, a legislației privind secretul comercial și confidențialitatea informației și a legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

(11) Agenția și alte autorități competente publică condițiile și procedura de obținere a accesului publicului la informațiile prevăzute la alin. (9).

Articolul 26. Solicitarea de informații referitoare

la autorizarea generală, drepturile

de utilizare și obligațiile specifice

(1) Fără a aduce atingere informațiilor solicitate în temeiul art. 25 și obligațiilor de informare și raportare prevăzute de legislație, altele decât cele prevăzute de autorizarea generală, Agenția și alte autorități competente pot solicita furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului prezentarea unor informații referitoare la autorizarea generală, drepturile de utilizare sau obligațiile specifice menționate la art. 18 alin. (2), informații ce trebuie să fie proporționale și justificate în mod obiectiv, în special pentru:

a) verificarea respectării obligațiilor prevăzute de dispozițiile prezentei legi, în special a condițiilor stabilite la pct. 1 secțiunea A, la pct. 2 și 6 secțiunea D și la pct. 2 și 7 secțiunea E din anexa nr. 1;

b) verificarea, de la caz la caz, a respectării condițiilor prevăzute în anexa nr. 1 în cazul în care s-a primit o reclamație, în cazul în care Agenția are alte motive să creadă că o condiție nu este respectată sau în cazul unei investigații efectuate la inițiativa Agenției;

c) desfășurarea procedurilor privind acordarea drepturilor de utilizare a resurselor limitate și evaluarea acestora;

d) publicarea, în interesul consumatorilor, a unor studii comparative privind calitatea și prețul serviciilor;

e) agregarea, în scopuri clar definite, a unor statistici, rapoarte sau studii;

f) identificarea piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice, efectuarea unor analize de piață și identificarea furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante, în sensul prezentei legi;

g) asigurarea utilizării efective și a gestionării eficiente a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație;

h) evaluarea necesității și a oportunității emiterii de noi reglementări, în conformitate cu atribuțiile Agenției, în special asupra evoluțiilor viitoare ale rețelelor sau ale serviciilor care ar putea avea impact asupra serviciilor cu ridicata puse la dispoziția concurenților, asupra acoperirii teritoriale, asupra conectivității disponibile pentru utilizatorii finali sau asupra desemnării zonelor în temeiul art. 27;

i) efectuarea unor studii privind acoperirea cu rețele publice de comunicații electronice;

j) formularea de răspunsuri la cererile motivate de informații din partea OAREC;

k) stabilirea plăților administrative;

l) evaluarea sarcinii inechitabile și calculul costului net al furnizării serviciului universal, stabilirea contribuțiilor pentru finanțarea costului net al obligațiilor de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal;

m) desemnarea furnizorilor serviciilor din sfera serviciului universal și impunerea în sarcina acestora a obligațiilor prevăzute de prezenta lege;

n) soluționarea petițiilor/litigiilor care cad sub incidența prezentei legi.

(2) Informațiile menționate la alin. (1) lit. a), b) și d)–n) nu sunt solicitate înainte de sau ca o condiție pentru accesul pe piață.

(3) În ceea ce privește drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, a resurselor de numerotație și a celor tehnice, informațiile solicitate în temeiul alin. (1) se referă în special la utilizarea efectivă și eficientă a frecvențelor radio, precum și la respectarea oricăror obligații de acoperire și de calitate a serviciilor aferente dreptului de utilizare a spectrului de frecvențe radio și la verificarea acestora, precum și la verificarea respectării obligațiilor ce țin de utilizarea resurselor de numerotație.

(4) În cazul în care Agenția sau alte autorități competente solicită furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului informațiile menționate la alin. (1), aceasta sau autoritățile respective îi informează cu privire la scopul specific pentru care vor fi utilizate aceste informații.

(5) Agenția sau alte autorități competente nu pot repeta solicitările de informații deja adresate de OAREC sau de Oficiul OAREC furnizorilor de rețele de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice, și/sau de facilități asociate din Republica Moldova dacă OAREC sau Oficiul OAREC a pus informațiile primite la dispoziția Agenției sau a autorităților competente respective.

Articolul 27. Studii privind acoperirea cu rețele

publice de comunicații electronice

(1) Până în data de 30 decembrie 2030, Agenția realizează un studiu privind acoperirea cu rețele de comunicații electronice capabile să furnizeze servicii de bandă largă, pe care, ulterior, îl actualizează cel puțin o dată la 3 ani. Agenția stabilește conținutul

și formatul informației care trebuie transmisă pentru realizarea acestui studiu.

(2) Studiul privind acoperirea cu rețele publice de comunicații electronice va include o analiză a ariei de acoperire geografică a teritoriului Republicii Moldova cu rețele de bandă largă pentru facilitarea executării atribuțiilor care revin Agenției și organului central de specialitate în temeiul prezentei legi și pentru studiile necesare în vederea aplicării prevederilor actelor normative privind ajutoarele de stat.

(3) Studiul menționat la alin. (2) va conține situația existentă la o anumită dată de referință și, după caz, o previziune a ariei de acoperire cu rețele de bandă largă, inclusiv cu rețele de foarte mare capacitate, pentru o perioadă definită de Agenție.

(4) În scopul elaborării previziunii menționate la alin. (3), Agenția are dreptul să solicite furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, dar și autorităților publice toate informațiile relevante, inclusiv informații privind instalările planificate de orice furnizor sau autoritate publică ale rețelelor de foarte mare capacitate și privind modernizările sau extinderile semnificative ale rețelelor până la o viteză de descărcare de cel puțin 100 Mbps, în măsura în care aceste informații sunt disponibile și pot fi furnizate cu eforturi rezonabile.

(5) În contextul sarcinilor care îi sunt atribuite în mod specific în temeiul prezentei legi, Agenția decide în ce măsură este oportun să se bazeze pe toate informațiile colectate sau pe o parte dintre acestea în cadrul unei astfel de previziuni.

(6) Informațiile colectate în cadrul studiului privind acoperirea cu rețele publice de comunicații electronice trebuie să aibă un nivel adecvat de detaliere geografică, să includă informații suficiente privind calitatea serviciului și parametrii acestuia și să fie procesate în conformitate cu art. 25 alin. (9) în ceea ce privește obligația de păstrare a confidențialității.

(7) Agenția poate desemna o zonă cu limite teritoriale clare în care, pe baza informațiilor colectate și pe baza oricărei previziuni elaborate în conformitate cu alin. (1)-(6), se constată că, pe durata perioadei de previziune relevante, niciun agent economic și nicio autoritate publică nu a instalat și nu intenționează să instaleze o rețea de foarte mare capacitate sau să modernizeze, sau să extindă considerabil rețeaua pentru ca vitezele de descărcare să fie de cel puțin 100 Mbps. Agenția publică informația privind zonele desemnate.

(8) Agenția poate invita agenții economici și autoritățile publice să își declare intenția de a instala rețele de foarte mare capacitate într-o zonă determinată pe durata previziunii relevante. În cazul în care această invitație are ca rezultat o astfel de declarație de intenție din partea unui agent economic sau din partea unei autorități publice, Agenția le poate solicita și altor agenți economici și autorități publice să își declare intenția de a instala rețele de foarte mare capacitate sau de a-și moderniza, sau de a-și extinde considerabil rețelele, astfel încât viteza de descărcare să fie de cel puțin 100 Mbps în această zonă.

(9) Agenția precizează informațiile care trebuie incluse în declarația de intenție menționată la alin. (8) pentru a asigura un nivel de detaliere cel puțin similar cu cel luat în considerare în orice previziune în temeiul alin. (1)-(6).

(10) Pe baza informațiilor colectate în temeiul alin. (1)–(6), Agenția informează orice agent economic sau autoritate publică care și-a exprimat interesul dacă zona determinată este acoperită sau este probabil că va fi acoperită de o rețea de acces de următoarea generație, care oferă sau va oferi viteze de descărcare de cel puțin 100 Mbps.

(11) Măsurile luate în temeiul alin. (8)–(10) se iau în conformitate cu o procedură eficientă, obiectivă, transparentă și nediscriminatorie, prin care niciun agent economic nu este exclus *a priori*.

(12) Agenția, organul central de specialitate, autoritățile publice centrale și locale responsabile de alocarea fondurilor publice pentru dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice, de elaborarea planurilor naționale privind accesul de bandă largă, de definirea obligațiilor de acoperire aferente drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și de verificarea disponibilității serviciilor care intră sub incidența obligațiilor de serviciu universal iau în considerare rezultatele studiului privind acoperirea cu rețele publice de comunicații electronice și ale previziunilor privind zonele desemnate în temeiul alin. (1)–(10).

(13) Agenția furnizează rezultatele studiilor prevăzute la alin. (1) cu condiția ca autoritatea care le primește să asigure același nivel de confidențialitate și protecție a informațiilor ca și Agenția, informațiile constituind, potrivit legii, secret comercial, și informează în acest sens părțile de la care au fost obținute informațiile respective. Aceste rezultate sunt, de asemenea, puse la dispoziția OAREC la cererea acestuia și în aceleași condiții.

(14) În cazul în care informațiile relevante nu sunt disponibile pe piață, Agenția pune datele din studiile privind acoperirea cu rețele publice de comunicații electronice, care nu fac obiectul obligației de păstrare a confidențialității informației sau de protecție a secretului comercial, direct la dispoziție, în conformitate cu Legea nr. 305/2012 cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public, pentru a permite reutilizarea acestora și, în cazul în care astfel de instrumente nu sunt disponibile pe piață, Agenția pune, de asemenea, la dispoziție instrumente de informare care să le permită utilizatorilor finali să determine disponibilitatea conectivității în diferite zone, cu un nivel de detaliere util pentru a facilita alegerea furnizorului de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului.

(15) Atunci când pune în aplicare prevederile prezentului articol, Agenția ia în considerare orientările OAREC cu privire la efectuarea studiilor privind acoperirea cu rețele publice de comunicații electronice și a previziunilor.

Articolul 28. Mecanismul de consultare și transparență

(1) Cu excepția cazurilor ce intră sub incidența art. 31 sau 32 ori sub incidența art. 37 alin. (11), în cazul în care Agenția sau alte autorități competente intenționează să ia măsuri în conformitate cu prezenta lege sau în cazul în care Agenția intenționează să prevadă restricții în conformitate cu art. 47 alin. (21)–(26), care au un impact semnificativ asupra pieței relevante, Agenția sau alte autorități competente le oferă părților interesate posibilitatea de a prezenta observații cu privire la proiectul de măsură într-un termen

rezonabil, ținând cont de complexitatea problemei, de cel puțin 30 de zile, cu excepția unor împrejurări excepționale.

(2) Agenția poate proceda, ori de câte ori consideră necesar, la consultări cu privire la aspectele care țin de competența sa în temeiul prezentei legi.

(3) În sensul art. 39, Agenția și organul central de specialitate informează RSPG, în momentul publicării, cu privire la orice proiect de măsură care intră în domeniul de aplicare a procedurii de selectare comparativă sau competitivă în temeiul art. 56 alin. (2)–(5) și care se referă la utilizarea spectrului de frecvențe radio pentru care au fost stabilite condiții armonizate prin măsuri tehnice de punere în aplicare în conformitate cu deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice sau cu actele normative naționale de armonizare cu acestea, pentru a permite utilizarea acestor frecvențe pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă.

(4) Procedura de consultare prevăzută la alin. (1) este stabilită printr-o hotărâre a Agenției care trebuie să cuprindă toate detaliile relevante privind procedura de consultare, inclusiv durata minimă și împrejurările excepționale care justifică o durată mai scurtă, forma de publicitate, condițiile privind colectarea și analiza observațiilor primite, publicarea rezultatelor, desfășurarea audierilor publice, și care se publică pe site-ul web oficial al Agenției. Agenția menține un punct de informare unic, în care pot fi accesate toate consultările în curs de desfășurare (deschise pentru comentarii).

(5) Punctul de informare unic menționat la alin. (4) include, de asemenea, rezultatele consultărilor, inclusiv concluziile motivate ale Agenției sau ale altei autorități competente care efectuează consultări asupra recomandărilor primite, cu excepția informațiilor confidențiale în conformitate cu normele de protecție a confidențialității și a secretului comercial. În acest scop, orice autoritate competentă care desfășoară consultări publice asupra unui act cu conținut ce intră în domeniul de aplicare a prezentei legi informează Agenția.

(6) Transparența activității și a hotărârilor/deciziilor Agenției este asigurată de Consiliul său de administrație, care, în acest scop:

a) face publice ședințele Consiliului de administrație;

b) anunță din timp toate părțile interesate asupra ordinii de zi a ședinței Consiliului de administrație, asigurându-le, atât lor cât și publicului larg, accesul liber la examinarea chestiunilor incluse pe ordinea de zi, cu excepția celor cu caracter confidențial, dar, și în acest caz, hotărârile/deciziile ședinței sunt accesibile oricărei persoane interesate.

Articolul 29. Consultarea părților interesate

(1) Autoritățile competente, după caz, în coordonare cu Agenția, iau în considerare opiniile utilizatorilor finali, în special ale consumatorilor, ale utilizatorilor finali cu dizabilități, ale producătorilor de echipamente și ale persoanelor care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului, cu privire la aspecte referitoare la toate drepturile utilizatorilor finali și ale consumatorilor, inclusiv cu privire la accesul în

condiții echivalente și opțiunile pentru utilizatorii finali cu dizabilități în ceea ce privește serviciile de comunicații electronice accesibile publicului, în special atunci când acestea au un impact semnificativ asupra pieței.

(2) Autoritățile competente, după caz, în coordonare cu Agenția, pun la dispoziția utilizatorilor finali cu dizabilități un mecanism de consultare care asigură că, în luarea deciziilor referitoare la aspectele privind drepturile utilizatorilor finali și ale consumatorilor în ceea ce privește serviciile de comunicații electronice accesibile publicului, se acordă atenția cuvenită intereselor consumatorilor.

(3) Părțile interesate pot elabora, sub îndrumarea autorităților competente, după caz, în coordonare cu Agenția, mecanisme care să implice consumatorii, grupurile de utilizatori și furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului pentru a îmbunătăți calitatea generală a furnizării de servicii, între altele prin elaborarea și monitorizarea unor coduri de conduită și a unor standarde de funcționare și prin monitorizarea aplicării acestora.

(4) Fără a aduce atingere prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale și ale Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră, autoritățile competente, după caz, în coordonare cu Agenția, pot promova cooperarea între furnizorii ce furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice și sectoarele interesate de promovarea conținutului legal în cadrul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului. Această cooperare poate include, de asemenea, coordonarea informațiilor de interes public care urmează să fie furnizate în temeiul art. 100 alin. (6).

Articolul 30. Soluționarea alternativă a litigiilor

privind protecția consumatorilor

(1) Consumatorii se pot adresa unei entități independente de soluționare a litigiilor privind protecția consumatorilor, cu expertiză dovedită pentru aplicarea art. 99-107 și a art. 112 din prezenta lege, în condițiile Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, pentru soluționarea alternativă a litigiilor dintre consumatori și furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, care decurg din aplicarea prezentei legi și se referă la executarea contractelor, în conformitate cu Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.

(2) Fără a aduce atingere art. 59-72 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, în cazul în care litigiile menționate în alin. (1) din prezenta lege implică părți din Republica Moldova și din cel puțin un stat membru al Uniunii Europene, entitatea de soluționare alternativă a litigiilor din Republica Moldova își coordonează acțiunile cu entitatea corespunzătoare din acel stat membru al Uniunii Europene în vederea soluționării litigiului.

Articolul 31. Soluționarea litigiilor

(1) În cazul unui litigiu apărut în legătură cu obligațiile prevăzute în temeiul prezentei legi între furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sau între acești furnizori și alți furnizori care solicită ori beneficiază de acces sau

interconectare, sau între furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice și furnizorii de facilități asociate, sau între furnizorii de rețele și/sau de servicii publice de comunicații electronice și persoanele care dețin sau controlează proprietățile publice sau private, inclusiv infrastructura fizică, legate de obținerea și exercitarea dreptului de acces pe proprietăți și de utilizare partajată a infrastructurii fizice și/sau a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, partea interesată poate sesiza Agenția în vederea soluționării litigiului.

(2) Litigiul se soluționează în baza unor proceduri clare și eficiente, aprobate de Agenție, printr-o decizie obligatorie și executorie, emisă în termen de cel mult 4 luni de la data sesizării, în afara situațiilor excepționale, în care, în funcție de complexitatea litigiului sau de impactul acestuia asupra pieței comunicațiilor electronice, un termen mai lung este necesar pentru buna soluționare a cazului, dar care nu va depăși 9 luni de la data sesizării.

(3) În cazul menționat la alin. (1), toate părțile litigiului au obligația să coopereze pe deplin cu Agenția în scopul soluționării acestuia.

(4) În cazul în care părțile nu au respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului sau în cazul în care o cerere cu același obiect și între aceleași părți a fost înaintată instanței de judecată anterior sau concomitent cu introducerea sesizării la Agenție, sau în cazul în care părțile consimt să soluționeze litigiul printr-un mecanism alternativ, inclusiv prin mediere, care ar contribui la soluționarea litigiului în timp util, în conformitate cu obiectivele stabilite la art. 5, Agenția va respinge sesizarea privind soluționarea litigiului, informând, fără întârziere, părțile cu privire la aceasta. În cazul în care, în termen de 4 luni, litigiul nu este soluționat prin mecanisme alternative și în cazul în care partea care se consideră prejudiciată nu a sesizat instanța de judecată, Agenția emite, la cererea oricăreia dintre părți, o decizie obligatorie și executorie pentru soluționarea litigiului în cel mai scurt timp posibil, dar care nu va depăși 4 luni.

(5) La soluționarea litigiilor prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, Agenția va avea în vedere obiectivele stabilite la art. 5 din prezenta lege, alte prevederi ale prezentei legi, prevederile Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice și ale altor acte normative, după caz.

(6) Decizia de soluționare a litigiului cuprinde cel puțin următoarele elemente: denumirea și sediul, respectiv, numele și domiciliul părților, obiectul litigiului, motivarea în fapt și în drept pe care se întemeiază decizia, măsurile dispuse și modalitățile de aducere la îndeplinire a acestora, precum și căile de atac împotriva acestei decizii. Decizia se comunică părților și se publică pe site-ul web oficial al Agenției, cu respectarea cerințelor de păstrare a confidențialității informației și de protecție a secretului comercial, în termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării acesteia. Deciziile Agenției pot fi contestate în instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ, dar sunt executorii din momentul adoptării.

(7) Utilizatorii finali se pot adresa Agenției în vederea soluționării litigiilor în legătură cu exercitarea drepturilor conferite de prezenta lege, prevăzute la capitolul XVII, care nu au fost rezolvate pe cale amiabilă cu furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau

de servicii de comunicații electronice accesibile publicului. Procedura de soluționare a litigiilor inițiate de utilizatorii finali este formulată în scris și nu poate dura mai mult de 60 de zile lucrătoare.

(8) Dispozițiile prezentului articol nu aduc atingere dreptului persoanelor de a se adresa instanțelor de judecată competente, în condițiile legii.

Articolul 32. Soluționarea litigiilor transfrontaliere

(1) În cazul unui litigiu apărut în temeiul prezentei legi între un agent economic din Republica Moldova și un agent economic dintr-un stat membru al Uniunii Europene, se aplică alin. (2)–(4) din prezentul articol. Aceste dispoziții nu se aplică litigiilor referitoare la coordonarea spectrului de frecvențe radio, reglementate de art. 33.

(2) Orice parte la litigiu poate sesiza Agenția sau autoritățile competente ale statelor membre vizate ale Uniunii Europene pentru soluționarea litigiului. În cazul în care litigiul afectează relațiile comerciale dintre Republica Moldova și un stat membru al Uniunii Europene, Agenția notifică litigiul la OAREC în vederea unei soluționări corespunzătoare a acestuia, în conformitate cu obiectivele stabilite la art. 5.

(3) În cazul în care este sesizată în conformitate cu alin. (2), Agenția așteaptă avizul OAREC înainte de a lua orice măsură pentru soluționarea litigiului. În împrejurări excepționale, atunci când există o nevoie urgentă de a acționa pentru a proteja concurența sau interesele utilizatorilor finali, Agenția poate, fie la cererea părților, fie din proprie inițiativă, să adopte măsuri provizorii.

(4) Orice obligații impuse de Agenție unui furnizor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice ca urmare a soluționării litigiului trebuie să respecte prezenta lege, să țină cont în cea mai mare măsură de avizul adoptat de OAREC și să fie stabilite în termen de o lună de la emiterea avizului menționat.

(5) Procedura menționată la alin. (2) nu împiedică niciuna dintre părți să introducă o acțiune în instanța de judecată.

Articolul 33. Coordonarea spectrului de frecvențe

radio cu statele membre ale Uniunii

Europene

(1) Organul central de specialitate și Agenția asigură că utilizarea spectrului de frecvențe radio este organizată pe teritoriul Republicii Moldova astfel încât niciun stat membru al Uniunii Europene să nu fie împiedicat să permită pe teritoriul său utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat în conformitate cu dreptul Uniunii Europene, în special din cauza interferențelor transfrontaliere prejudiciabile dintre statele membre ale Uniunii Europene și Republica Moldova. Organul central de specialitate și Agenția, după caz, iau toate măsurile necesare în acest sens, fără a aduce atingere obligațiilor ce revin Republicii Moldova în conformitate cu tratatele internaționale la care este parte, cum ar fi reglementările privind radiocomunicațiile și acordurile regionale privind radiocomunicațiile

ale Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor.

(2) Organul central de specialitate și Agenția cooperează cu statele membre ale Uniunii Europene și, după caz, prin intermediul RSPG în ceea ce privește coordonarea transfrontalieră a utilizării spectrului de frecvențe radio pentru:

a) a asigura respectarea prevederilor alin. (1);

b) a soluționa orice problemă sau litigiu legat de coordonarea transfrontalieră sau de interferențele transfrontaliere prejudiciabile între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, precum și cu țările terțe, care împiedică statele membre ale Uniunii Europene sau Republica Moldova să utilizeze spectrul de frecvențe radio armonizat pe teritoriul lor.

(3) Pentru a asigura respectarea prevederilor alin. (1), organul central de specialitate sau, după caz, Agenția poate solicita RSPG să îndeplinească un rol de mediere pentru a soluționa orice problemă sau litigiu legat de coordonarea transfrontalieră sau de interferențele transfrontaliere prejudiciabile.

Capitolul VI

PUNEREA ÎN APLICARE

Articolul 34. Sancțiuni

(1) Pentru orice încălcare a dispozițiilor prezentei legi sau a hotărârilor și deciziilor obligatorii emise de Agenție în temeiul acesteia, Agenția impune sancțiuni, măsuri și prescripții, după caz. Acestea trebuie să fi adecvate, efective, proporționale și disuasive, astfel cum este prevăzut la art. 35 din prezenta lege sau, după caz, în Codul contravențional.

(2) În cazul în care Agenția, în cadrul procedurii menționate la art. 27 alin. (8)–(10), constată că un agent economic sau o autoritate publică furnizează, cu bună știință sau din neglijență gravă, informații înșelătoare, eronate sau incomplete, aceasta le aplică sancțiunile prevăzute de Codul contravențional.

(3) Atunci când se stabilește cuantumul amenzilor sau al sancțiunilor impuse unui agent economic sau unei autorități publice pentru furnizarea cu bună știință sau din neglijență gravă a unor informații înșelătoare, eronate sau incomplete în cadrul procedurii menționate la art. 27 alin. (8)–(10), se ia în considerare, printre altele, dacă comportamentul agentului economic sau al autorității publice a avut un impact negativ asupra concurenței și, în special, dacă, contrar informațiilor furnizate inițial sau oricărei actualizări a acestora, agentul economic sau autoritatea publică fie a instalat, a extins sau a modernizat o rețea, fie nu a instalat o rețea și nu a oferit o justificare obiectivă pentru respectiva modificare a planului.

Articolul 35. Respectarea condițiilor aferente

autorizării generale, drepturilor

de utilizare a spectrului de frecvențe

radio și a resurselor de numerotație

și a obligațiilor specifice

(1) Agenția monitorizează și supraveghează respectarea condițiilor aferente autorizării generale, drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație, precum și a obligațiilor specifice menționate la art. 6, art. 18 alin. (2), art. 45 alin. (1)-(16) și la art. 49.

(2) Agenția solicită persoanelor care beneficiază de autorizare generală în conformitate cu art. 18 sau care beneficiază de drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a resurselor de numerotație să furnizeze toate informațiile necesare pentru a verifica respectarea condițiilor aferente autorizării generale, drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație sau respectarea obligațiilor specifice menționate la art. 18 alin. (2) sau la art. 49 din prezenta lege, în conformitate cu art. 26 din prezenta lege, precum și cu Legea nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene.

(3) În cazul în care Agenția constată că un furnizor de rețele de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice nu respectă una sau mai multe dintre condițiile aferente autorizării generale, drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, a resurselor de numerotație sau obligațiile specifice menționate la art. 18 alin. (2), aceasta notifică furnizorul cu privire la constatările respective și îi oferă posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere într-un termen rezonabil.

(4) Agenția solicită încetarea încălcărilor menționate la alin. (3) fie imediat, fie într-o perioadă de timp rezonabilă și ia măsuri adecvate și proporționale destinate să asigure respectarea condițiilor sau a obligațiilor respective. În acest sens, Agenția are dreptul de a aplica, prin decizie, una sau mai multe dintre următoarele măsuri, după caz:

a) sancțiuni conform Codului contravențional, care să fie efective, proporționale și disuasive. Respectivele sancțiuni se pot aplica astfel încât să acopere durata oricărei încălcări, chiar dacă încălcarea a fost ulterior remediată;

b) măsuri restrictive de încetare sau de întârziere a furnizării unui serviciu sau a unui pachet de servicii care, dacă ar continua, ar provoca daune semnificative concurenței, până la conformarea cu obligațiile în materie de acces impuse în urma unei analize de piață efectuate în conformitate cu art. 67;

c) prescripții de înlăturare a încălcărilor constatate, ce țin de nerespectarea obligațiilor stabilite de prezenta lege, de alte acte normative sau de alte acte emise de Agenție conform actelor normative, inclusiv a condițiilor aferente autorizării generale sau drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio ori a resurselor de numerotație.

(5) Agenția comunică fără întârziere furnizorului vizat măsurile prevăzute la alin. (4) și motivele care stau la baza acestora, de asemenea indică un termen rezonabil până la care

furnizorul în cauză urmează să se conformeze măsurilor impuse.

(6) Furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului care nu prezintă Agenției, într-un termen rezonabil, stabilit de aceasta, informații în conformitate cu obligațiile prevăzute la art. 26 alin. (1) lit. a) sau b) și la art. 69 din prezenta lege, Agenția le aplică, după caz, sancțiunile prevăzute de Codul contravențional.

(7) Suspendarea, reluarea valabilității și retragerea licenței se realizează în condițiile prevăzute de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(8) În cazul unei încălcări grave sau în cazul unor încălcări repetate ale condițiilor aferente autorizării generale sau drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație sau ale obligațiilor specifice menționate la art. 18 alin. (2) sau la art. 49 alin. (1)–(5) ori (6)–(8) din prezenta lege, în cazul în care măsurile destinate să asigure respectarea prevederilor legale menționate la alin. (4) din prezentul articol au eșuat, Agenția suspendă sau revocă dreptul de furnizare a rețelelor și/sau a serviciilor de comunicații electronice conform autorizării generale sau drepturile de utilizare a resurselor limitate, prin decizia Consiliului de administrație, și se adresează în instanța de judecată în conformitate cu procedura stabilită de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, cu excepția cazurilor în care Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător permite suspendarea valabilității sau revocarea actului permisiv fără adresarea în instanța de judecată.

(9) Persoanele cărora li s-a revocat dreptul de a furniza rețele și/sau servicii de comunicații electronice conform autorizării generale li se revocă și drepturile de utilizare a resurselor limitate pentru serviciul sau rețeaua respectivă și acestea nu mai pot beneficia de autorizarea generală ori de drepturile de utilizare a resurselor limitate pentru același tip de rețea sau serviciu pe o perioadă cuprinsă între 3 luni și un an de la data revocării.

(10) Suplimentar față de prevederile alin. (7), drepturile oferite prin licență sau prin autorizarea generală pot fi retrase de Agenție, prin decizia Consiliului de administrație, fără adresarea în instanța de judecată și cu respectarea prevederilor actelor normative:

a) în cazul existenței unei notificări sau cereri din partea titularului drepturilor. Furnizorul desemnat ca furnizor de serviciu universal nu poate renunța, pe perioada pentru care a fost desemnat, la dreptul de a furniza serviciile pentru care a fost desemnat;

b) în cazul neînlăturării de către titularul drepturilor, în termenul stabilit, a circumstanțelor ce au condus la suspendarea drepturilor prevăzute în autorizarea generală sau în licență;

c) de la data intrării în proces de insolvabilitate a titularului drepturilor în condițiile legii;

d) dacă decizia este necesară pentru respectarea obligațiilor ce decurg dintr-un tratat internațional la care Republica Moldova este parte, după caz, cu acordarea unor drepturi de

utilizare a unor resurse limitate echivalente, atunci când există condițiile tehnice și resursele de spectru disponibile;

e) dacă, pe parcursul a 3 luni de la data notificării menționate la lit. a), Agenția nu poate comunica documentele la adresa indicată în notificare de titularul drepturilor;

f) în cazul depistării unor date neautentice, eronate sau incomplete, furnizate cu bună știință sau din neglijență gravă de titularul drepturilor, în documentele prezentate Agenției în scopul notificării și/sau al eliberării licenței;

g) în cazul nerespectării pentru a doua oară de către titularul drepturilor a deciziei privind încetarea aceleiași încălcări și/sau privind luarea unor măsuri de înlăturare a acelorași încălcări ale obligațiilor stabilite de actele normative ori în condițiile aferente autorizării generale sau drepturilor de utilizare a resurselor limitate, luând în considerare alin. (11);

h) în cazul neachitării de către titularul drepturilor, în termen de 90 de zile lucrătoare de la data scadenței și primirii unei somații corespunzătoare din partea Agenției, a plăților administrative prevăzute de prezenta lege;

i) în cazul în care titularul licenței modifică destinația utilizării resurselor de spectru radio ori a resurselor de numerotație care fac obiectul licenței;

j) în cazul neutilizării de către titularul drepturilor a resurselor de spectru radio sau a resurselor de numerotație la nivelul stabilit în condițiile de licență, atunci când măsura este necesară pentru evitarea tezurizării resurselor limitate respective și asigurarea unei concurențe efective pe piață sau pentru eliminarea, la intrarea pe piață, a unor bariere ce au ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței;

k) în cazul neutilizării de către titularul drepturilor, pe parcursul a 12 luni consecutive, a niciuneia dintre frecvențele radio sau numerele telefonice alocate prin licență;

l) în situația în care titularul drepturilor a comunicat, în cadrul raportării de date statistice privind furnizarea de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, că nu și-a desfășurat activitatea în perioadele de referință, care cumulează 12 luni consecutive, sau nu a raportat datele statistice pentru aceeași perioadă;

m) în cazul retragerii, anulării, suspendării sau al revocării licenței de emisie în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale.

(11) La suspendarea/retragerea dreptului de furnizare a rețelelor și/sau a serviciilor de comunicații electronice conform autorizării generale ori a dreptului de utilizare a resurselor limitate acordat prin licență se va lua în considerare ca măsura să fie proporțională cu încălcarea, cu gradul de pericol social al faptei (dacă fapta reprezintă o amenințare gravă și imediată la adresa apărării sau securității naționale, a ordinii sau sănătății publice), cu perioada de timp în care obligația legală a fost încălcată, dacă încălcarea poate determina/provoca daune semnificative concurenței sau fapta poate crea

probleme grave de natură economică sau operațională altor furnizori de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice sau utilizatorilor.

(12) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (3)–(5) și (8) din prezentul articol, în cazul în care are dovezi privind încălcarea condițiilor aferente autorizării generale, drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotație sau a obligațiilor specifice menționate la art. 18 alin. (2) sau la art. 49 alin. (1)–(5) sau (6)–(8), care prezintă o amenințare imediată și gravă la adresa securității naționale, a ordinii sau sănătății publice ori care riscă să creeze probleme economice sau operaționale grave pentru alți furnizori sau utilizatori de rețele sau de servicii de comunicații electronice ori alți utilizatori ai spectrului de frecvențe radio, Agenția poate dispune, printr-o decizie a Consiliului de administrație, măsuri provizorii urgente pentru a remedia situația înainte de a lua o decizie finală.

(13) Agenția oferă furnizorului vizat de măsurile prevăzute la alin. (12) o posibilitate rezonabilă de a-și exprima punctul de vedere și de a propune eventuale măsuri corective.

(14) Perioada de aplicare a măsurilor provizorii specificate la alin. (9), în cazul în care procedurile de aplicare a măsurilor prevăzute la alin. (3)–(5) și (8) nu au fost finalizate, poate fi prelungită cu o perioadă suplimentară de până la 3 luni.

(15) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului au dreptul de a contesta măsurile luate în temeiul prezentului articol în conformitate cu procedura menționată la art. 36.

Articolul 36. Dreptul la o cale de atac

(1) Orice utilizator sau orice întreprinzător individual ori persoană juridică care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice sau facilități asociate, care este afectat/afectată de o hotărâre, o decizie sau o altă acțiune întreprinsă de Agenție sau de o altă autoritate competentă în temeiul prezentei legi, are dreptul să o conteste în condițiile Codului administrativ.

(2) Până la soluționarea acțiunii de contencios administrativ, executarea hotărârii, deciziei sau a acțiunii menționate la alin. (1) poate fi suspendată de instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

(3) Întreprinzătorii individuali sau persoanele juridice cărora le-au fost aplicate sancțiuni, inclusiv măsuri și prescripții, au dreptul se le conteste în instanța de judecată, în conformitate cu Codul administrativ sau cu Codul contravențional, după caz.

(4) Agenția colectează informații privind obiectul general al acțiunilor de contencios administrativ depuse în temeiul alin. (1), numărul acestor acțiuni, durata procedurilor aferente acestora, precum și numărul deciziilor de acordare de măsuri provizorii. La solicitarea motivată a OAREC, Agenția îi furnizează acestuia informațiile respective, precum și deciziile sau hotărârile judecătorești respective.

Capitolul VII

PROCEDURI PRIVIND SPAȚIUL ECONOMIC COMUN
ÎNTRE REPUBLICA MOLDOVA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ
ÎN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE

Articolul 37. Consolidarea spațiului economic

comun între Republica Moldova

și Uniunea Europeană în domeniul

comunicațiilor electronice

(1) La îndeplinirea sarcinilor care îi revin în temeiul prezentei legi, Agenția ține cont în cea mai mare măsură de obiectivele stabilite la art. 5.

(2) Agenția contribuie, în mod transparent, la dezvoltarea spațiului economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice, prin colaborarea cu statele membre ale Uniunii Europene, cu Comisia Europeană și cu OAREC, cu scopul de a identifica tipurile de instrumente și de măsuri corective cele mai potrivite pentru abordarea anumitor tipuri de situații de pe piață.

(3) În absența unor prevederi contrare în recomandările sau în orientările stabilite de Comisia Europeană, după încheierea consultărilor publice, dacă este necesar în temeiul art. 28, în cazul în care Agenția intenționează să ia o măsură care:

a) intră sub incidența art. 61, 64, 67, 68 sau art. 82 alin. (1)-(15); și

b) ar afecta relațiile comerciale dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene,

Agenția publică proiectul de măsură și îl comunică în același timp OAREC și autorităților de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene, împreună cu motivele care justifică măsura, în conformitate cu art. 25 alin. (9).

(4) La adoptarea măsurilor prevăzute la alin. (3), Agenția ia în considerare recomandările sau orientările stabilite de Comisia Europeană privind forma, conținutul și nivelul de detaliere a notificărilor care se prezintă în conformitate cu alin. (3), circumstanțele în care nu ar fi necesară notificarea, precum și calculul termenelor.

(5) Proiectul de măsură menționat la alin. (3) din prezentul articol nu se adoptă timp de încă două luni de la termenul stabilit la art. 28 alin. (1) în cazul în care măsura respectivă are ca scop:

a) să definească o piață relevantă diferită de cele definite în recomandarea adoptată de Comisia Europeană;

b) să decidă dacă să desemneze sau nu un furnizor de comunicații electronice ca având, individual sau împreună cu alți furnizori, o putere semnificativă pe piață, în temeiul

art. 67 alin. (5)-(7) sau (8)-(9);

și ar afecta schimburile comerciale dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, iar OAREC a comunicat Agenției că, în opinia sa, proiectul de măsură ar crea un obstacol în spațiul economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice sau că are rezerve serioase cu privire la compatibilitatea măsurii cu acordurile semnate între Republica Moldova și Uniunea Europeană și, în special, cu obiectivele stabilite la art. 5, recomandând modificarea sau retragerea proiectului de măsură și prezentând o analiză detaliată și obiectivă a motivelor pentru care OAREC consideră că proiectul de măsură nu trebuie adoptat, împreună cu propunerile specifice de modificare a acestuia.

(6) Perioada de două luni, menționată la alin. (5), nu poate fi prelungită.

(7) În cazul în care OAREC solicită modificarea sau retragerea proiectului de măsură în conformitate cu alin. (3), Agenția modifică sau retrage proiectul de măsură în termen de 6 luni de la data primirii solicitării OAREC.

(8) În cazul în care proiectul de măsură este modificat în condițiile alin. (7) din prezentul articol, Agenția inițiază o consultare publică în conformitate cu art. 28 și notifică OAREC proiectul de măsură modificat în conformitate cu alin. (3) din prezentul articol.

(9) Agenția ține cont în cea mai mare măsură de observațiile formulate de OAREC și poate, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (5), să adopte proiectul de măsură rezultat și, în acest caz, să îl comunice OAREC.

(10) Agenția comunică OAREC și Comisiei Europene toate măsurile finale stabilite care intră sub incidența alin. (3) lit. a) și b).

(11) În circumstanțe excepționale, în cazul în care consideră că există o nevoie urgentă de a acționa pentru a proteja concurența și interesele utilizatorilor, prin derogare de la procedura prevăzută la alin. (3)-(6), Agenția poate adopta imediat măsuri proporționale și provizorii. Aceasta comunică fără întârziere măsurile respective, motivate corespunzător, autorităților de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene și OAREC. O hotărâre a Agenției de a face aceste măsuri permanente sau de a prelungi perioada pentru care acestea sunt aplicabile intră sub incidența alin. (3)-(6).

(12) Agenția poate retrage un proiect de măsură în orice moment.

Articolul 38. Procedura de aplicare uniformă

a măsurilor corective

(1) În cazul în care o măsură menționată la art. 37 alin. (3) vizează impunerea, modificarea sau retragerea unei obligații ce revine unui furnizor în temeiul art. 61 sau 67, coroborat cu art. 69-76 și cu art. 82 alin. (10)-(15), iar OAREC, în termen de o lună de la comunicarea proiectului de măsură în conformitate cu art. 37 alin. (3), notifică Agenției motivele pentru care consideră că proiectul de măsură ar crea un obstacol în spațiul economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor

electronice sau rezervele sale serioase cu privire la compatibilitatea acestuia cu acordurile semnate între Republica Moldova și Uniunea Europeană, recomandând modificarea sau retragerea proiectului de măsură și prezentând o analiză detaliată și obiectivă a motivelor pentru care OAREC consideră că proiectul de măsură nu trebuie adoptat, împreună cu propunerile specifice de modificare a acestuia, proiectul de măsură nu este adoptat decât după 3 luni de la notificarea din partea OAREC.

(2) În absența notificării prevăzute la alin. (1), Agenția poate adopta proiectul de măsură ținând cont în cea mai mare măsură de orice observații formulate de OAREC sau de orice autoritate de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene.

(3) În perioada de 3 luni menționată la alin. (1) din prezentul articol, OAREC și Agenția cooperează îndeaproape pentru a identifica cea mai adecvată și eficientă măsură în lumina obiectivelor stabilite la art. 5, ținând cont în același timp de opiniile participanților la piață și de necesitatea de a asigura dezvoltarea unei practici uniforme de reglementare.

(4) Înainte de încheierea perioadei de 3 luni menționate la alin. (1), Agenția:

a) poate modifica sau retrage proiectul de măsură, ținând cont în cea mai mare măsură de observațiile OAREC menționate la alin. (1); sau

b) poate menține proiectul de măsură.

(5) În termen de o lună de la încheierea perioadei de 3 luni menționate la alin. (1) din prezentul articol, Agenția îi comunică OAREC măsura finală adoptată. Această perioadă poate fi prelungită pentru a-i permite Agenției să efectueze o consultare publică în conformitate cu art. 28.

(6) În cazul în care Agenția decide să nu modifice sau să nu retragă proiectul de măsură pe baza opiniei OAREC menționate la alin. (1), aceasta își motivează decizia.

(7) Agenția poate retrage proiectul de măsură propus la orice etapă a procedurii.

Capitolul VIII

ASIGNAREA ÎN MOD UNIFORM

A SPECTRULUI DE FRECVENȚE RADIO

Articolul 39. Procesul de evaluare *inter pares*

(1) În cazul în care Agenția intenționează să efectueze o procedură de selectare conform art. 56 alin. (2)–(5) în legătură cu spectrul de frecvențe radio pentru care au fost stabilite condiții armonizate prin măsuri tehnice de punere în aplicare în conformitate cu deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice sau cu actele normative naționale de armonizare cu acestea, pentru a permite utilizarea acestuia pentru rețelele și serviciile pe suport radio de bandă largă, aceasta informează RSPG, în conformitate cu art. 28, cu privire la orice proiect de măsură care intră sub incidența procedurii de selectare comparativă sau competitivă în conformitate cu art. 56 alin. (2)–(5) și indică dacă și când va propune RSPG

să convoace un forum de evaluare *inter pares* pentru a discuta și a face schimb de opinii, de experiență și de bune practici privind proiectele de măsuri transmise.

(2) În cadrul forumului de evaluare *inter pares*, Agenția oferă o explicație cu privire la modul în care proiectul de măsură:

a) promovează dezvoltarea spațiului economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice, furnizarea transfrontalieră de servicii, concurența, maximizează beneficiile pentru consumator și, în ansamblu, realizează obiectivele stabilite la art. 5, 47-49, precum și în documentele naționale de politici în domeniul utilizării spectrului de frecvențe radio, bazate pe deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice, sau în actele normative naționale de armonizare cu acestea;

b) asigură utilizarea efectivă și eficientă a spectrului de frecvențe radio; și

c) asigură condiții de investiții stabile și previzibile pentru utilizatorii existenți și potențiali ai spectrului de frecvențe radio atunci când instalează rețele pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, care se bazează pe spectrul de frecvențe radio.

(3) Agenția poate solicita RSPG adoptarea unui raport privind modul în care proiectul de măsură atinge obiectivele prevăzute la alin. (2), care să reflecte opiniile schimbate în cadrul forumului de evaluare *inter pares*.

(4) Agenția poate solicita RSPG, în urma forumului de evaluare *inter pares*, adoptarea unui aviz cu privire la proiectul de măsură.

Articolul 40. Asignarea armonizată a spectrului

de frecvențe radio

(1) În cazul în care utilizarea spectrului de frecvențe radio a fost armonizată cu deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice, condițiile și procedurile de acces au fost definite, iar furnizorii cărora li s-au asignat frecvențele radio au fost selectați în conformitate cu legislația națională și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, Agenția acordă dreptul de utilizare a acestui spectru de frecvențe radio în conformitate cu aceste dispoziții.

(2) Cu condiția ca toate condițiile naționale aferente dreptului de utilizare a spectrului de frecvențe radio menționate la alin. (1) să fi fost îndeplinite în cazul unei proceduri de selectare comune cu statele membre ale Uniunii Europene, Agenția nu va impune alte condiții, criterii sau proceduri suplimentare care ar restricționa, denatura sau întârzia punerea în aplicare corectă a asignării comune a acestor frecvențe radio.

Articolul 41. Procesul comun de autorizare

pentru acordarea drepturilor individuale

de utilizare a spectrului de frecvențe radio

(1) Agenția poate coopera cu autoritatea competentă din unul sau din mai multe state membre ale Uniunii Europene, precum și cu RSPG, luând în considerare orice interese exprimate de participanții la piață, stabilind împreună aspectele comune ale unui proces de autorizare și, după caz, desfășurând împreună procesul de selectare pentru acordarea de drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

(2) La elaborarea procesului comun de autorizare, Agenția poate lua în considerare următoarele criterii:

a) procesele de autorizare națională individuală sunt inițiate și puse în aplicare de autoritățile competente, în conformitate cu un calendar stabilit de comun acord;

b) Agenția prevede, după caz, existența unor condiții și proceduri comune în Republica Moldova și respectivele state membre ale Uniunii Europene pentru selectarea și acordarea de drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în Republica Moldova și respectivele state membre ale Uniunii Europene;

c) Agenția prevede, după caz, existența unor condiții comune sau comparabile aferente drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în Republica Moldova și respectivele state membre ale Uniunii Europene, care să permită, printre altele, ca utilizatorilor să li se asigneze blocuri de frecvențe radio similare;

d) procesul comun de autorizare este deschis în orice moment altor state membre ale Uniunii Europene, atât timp cât se desfășoară procesul comun de autorizare.

(3) În cazul în care, în pofida interesului manifestat de participanții la piață, Agenția și autoritățile competente din respectivele state membre ale Uniunii Europene nu acționează în comun, Agenția informează participanții la piață în cauză cu privire la motivele care justifică decizia sa/lor.

Capitolul IX

PROCEDURILE DE ARMONIZARE

Articolul 42. Procedurile de armonizare

În îndeplinirea sarcinilor sale, Agenția ține cont în cea mai mare măsură de recomandările și deciziile stabilite de Comisia Europeană în domeniul comunicațiilor electronice pentru a asigura aplicarea armonizată a cadrului normativ al Uniunii Europene în acest domeniu. În cazul în care Agenția decide să nu urmeze o recomandare, aceasta informează Comisia Europeană prin intermediul RSPG, motivându-și poziția.

Articolul 43. Standardizarea

(1) Persoanele care furnizează rețele de comunicații electronice, servicii de comunicații electronice și facilități și servicii asociate sunt încurajate să aplice standardele moldovenești prin care sunt adoptate standarde europene armonizate privind furnizarea de servicii, interfețe tehnice sau funcții de rețea, în măsura strict necesară pentru a asigura

interoperabilitatea serviciilor, conectivitatea de la un capăt la altul, facilitarea schimbării furnizorului și a portabilității numerelor și a identificatorilor, precum și pentru a spori libertatea de alegere a utilizatorilor.

(2) În absența standardelor prevăzute la alin. (1) pot fi aplicate standardele moldovenești care adoptă standardele sau recomandările internaționale, stabilite de Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor și Conferința Europeană a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații.

(3) Lista standardelor moldovenești prin care sunt adoptate standardele prevăzute la alin. (1) și recomandările Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor și ale Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații prevăzute la alin. (2) se elaborează și se aprobă prin ordinul organului central de specialitate, se actualizează periodic și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(4) Aplicarea standardelor prevăzute la alin. (1)-(2) nu trebuie să împiedice accesul ce ar putea fi solicitat în temeiul prezentei legi, dacă acest lucru este fezabil.

(5) Persoanele menționate la alin. (1) aplică în mod obligatoriu standardele moldovenești prin care sunt adoptate standardele europene armonizate, definite ca fiind obligatorii în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

(6) Prezentul articol nu se aplică cerințelor esențiale, specificațiilor interfeței sau standardelor armonizate prevăzute de reglementările tehnice, aprobate în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

Capitolul X

INTRAREA PE PIAȚĂ ȘI INSTALAREA, TAXE

Articolul 44. Drepturile de acces pe proprietăți

și/sau de utilizare partajată a

infrastructurii fizice

(1) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice beneficiază de drepturi de acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.

(2) Atunci când examinează o cerere de acordare a drepturilor prevăzute la alin. (1) unui furnizor de rețele publice de comunicații electronice, persoanele care dețin sau administrează proprietăți publice sau private trebuie:

a) să acționeze pe baza unor proceduri simple, eficiente, transparente și accesibile publicului, aplicate fără discriminare și fără întârziere, cu excepția cazurilor de expropriere; și

b) să respecte principiile transparenței și nediscriminării atunci când impun condiții

de acces.

Prevederile respective se aplică și atunci când se examinează o cerere de acordare a drepturilor prevăzute la alin. (1) unui furnizor autorizat de rețele de comunicații electronice, altele decât cele accesibile publicului, dacă cererea respectivă vizează instalarea de infrastructuri pe, deasupra ori sub o proprietate publică. Procedurile menționate la lit. a) și b) pot fi diferite, în funcție de faptul dacă solicitantul furnizează sau nu rețele publice de comunicații electronice.

(3) Agenția beneficiază de dreptul de acces gratuit pe proprietăți și/sau la infrastructurile fizice proprietate publică, indiferent de entitățile care le au în proprietate, administrare, concesiune, închiriere ori folosință partajată, în scopul monitorizării calității spectrului de frecvențe radio și al asigurării compatibilității electromagnetice a stațiilor de radiocomunicații, precum și în scopul monitorizării calității serviciilor de comunicații electronice furnizate prin intermediul rețelor și stațiilor de radiocomunicații.

(4) Proiectarea, construirea (reconstruirea), instalarea (reinstalarea) și modernizarea stațiilor de radiocomunicații se realizează în conformitate cu actele normative privind limitarea expunerii publicului larg la câmpuri electromagnetice.

(5) Se permite crearea și operarea rețelor de comunicații electronice pe teritoriul ariilor naturale protejate de stat dacă activitățile planificate au fost supuse în prealabil evaluării impactului asupra mediului și/sau, după caz, evaluării biodiversității în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

(6) Construcția și instalarea rețelor de comunicații electronice pe orice proprietate nu modifică dreptul de proprietate asupra rețelor de comunicații electronice, nici dreptul asupra proprietății pe care acestea sunt construite și instalate.

(7) Modul de executare a lucrărilor și de utilizare a terenurilor și a altor bunuri imobile se stabilește de furnizorul de rețele de comunicații electronice sau, după caz, de antreprenorul care execută lucrările de comun acord cu proprietarul terenului ori al unui alt bun imobil. Dreptul de acces al furnizorului la rețelele sale de comunicații electronice va fi opozabil, în temeiul prezentei legi, și persoanelor care vor deveni ulterior proprietari sau gestionari ai terenului sau ai altui bun imobil pe care sunt instalate rețelele respective. Executorul lucrărilor își asumă responsabilitatea pentru amenajarea terenurilor, construcțiilor, obiectivelor și a traseelor, precum și pentru recuperarea echivalentă a prejudiciilor cauzate în procesul instalării rețelor de comunicații electronice.

(8) Pretențiile privind nerespectarea prevederilor contractuale sau privind recuperarea unor prejudicii sunt înaintate spre soluționare instanței de judecată în termen de cel mult un an de la data finalizării lucrărilor.

(9) În cazul necesității de a lichida consecințele unor avarii ale rețelor de comunicații electronice sau de a executa unele lucrări de urgență, titularul drepturilor de proprietate asupra terenului sau asupra bunului imobil permite accesul imediat al reprezentanților furnizorului la rețelele de comunicații electronice. În caz de refuz, accesul furnizorului la rețele se realizează în baza deciziei emise de Agenție.

(10) În cazul în care autoritățile publice centrale sau locale își mențin proprietatea sau controlul asupra furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, va fi asigurată o separare structurală efectivă între funcția responsabilă de acordarea drepturilor prevăzute la alin. (1) și activitățile legate de proprietăți sau de control.

Articolul 45. Taxele pentru drepturile de acces

pe proprietăți și/sau de utilizare partajată

a infrastructurii fizice și pentru drepturile

de utilizare a spectrului de frecvențe radio

(1) Guvernul stabilește tarifele maxime ce pot fi percepute de persoanele care dețin ori administrează proprietăți publice sau comune, inclusiv cele din condominii, pentru drepturile de instalare a infrastructurilor pe, deasupra ori sub proprietățile respective, în scopul furnizării de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, precum și de facilități asociate, care asigură utilizarea optimă a acestor resurse.

Terenurile proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale sunt folosite, cu titlu gratuit, de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice în vederea construirii (instalării), întreținerii, demontării, înlocuirii, transferului sau re tehnologizării rețelelor de cablu prin metoda subterană și/sau aeriană, inclusiv în canalizări subterane.

(2) Tarifele maxime prevăzute la alin. (1) vor fi justificate în mod obiectiv și vor fi proporționale cu afectarea proprietății respective, urmând să aibă în vedere, printre altele, și următoarele beneficii tangibile și intangibile:

a) facilitarea îmbunătățirii competențelor digitale și a infrastructurii sistemului național de furnizare online a serviciilor publice, precum și îmbunătățirea accesului la infrastructura și aplicațiile publice;

b) plusul de valoare adus proprietăților care au instalate rețele de comunicații electronice, comparativ cu proprietățile care nu dețin infrastructura pentru comunicații electronice;

c) lansarea de noi servicii publice, inclusiv eficientizarea datorată informatizării;

d) facilitarea incluziunii sociale și reducerea decalajului economic între localitățile dezvoltate și cele nedezvoltate prin creșterea valorii adăugate a domeniului comunicațiilor electronice asupra celorlalte sectoare ale economiei;

e) facilitarea implementării de sisteme inteligente, cum ar fi semafoarele inteligente sau controlul traficului, cu efecte directe asupra reducerii cheltuielilor privind plata utilităților;

f) înlesnirea dezvoltării de parcuri tehnologice sau centre de cercetare, precum și a altor facilități cu scop asemănător;

g) poziționarea geografică (urbană/rurală) și apropierea de zonele economice dezavantajate ale bunurilor pentru care se solicită dreptul de acces în scopul asigurării atractivității economice pentru furnizorii de rețele publice de comunicații electronice.

(3) Tarifele pentru dreptul de acces la proprietățile private trebuie să fie orientate spre tarifele maxime stabilite de Guvern pentru dreptul de acces pe proprietățile publice, luând în calcul prevederile alin. (2).

(4) Acordarea, prelungirea duratei și reînnoirea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio potrivit art. 50 alin. (12) și art. 52, prin intermediul unor proceduri de selectare competitivă sau comparativă, sunt condiționate de plata către bugetul de stat a unei taxe de licență.

(5) Cuantumul taxei de licență în cazul procedurii de selectare comparativă și, respectiv, valoarea minimală (prețul de rezervă) a taxei de licență în cazul procedurii de selectare competitivă, precum și termenele și condițiile privind plata acestor taxe se stabilesc, pentru fiecare caz în parte, prin hotărâre de Guvern și urmăresc, printre altele, alocarea și utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio, ținând cont de valoarea drepturilor respective în posibilele soluții alternative de utilizare a acestora, de eventualele costuri legate de îndeplinirea condițiilor de licență impuse și de aplicarea, acolo unde este posibil, a unor modalități de plată legate de disponibilitatea efectivă pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio.

(6) Taxele de licență prevăzute la alin. (5) sunt justificate, transparente, nediscriminatorii și proporționale scopului urmărit și iau în considerare obiectivele generale ale prezentei legi, urmând a fi stabilite înainte de începerea procedurii de acordare a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

(7) Taxe de licență se percep doar pentru tipurile de licențe prevăzute la alin. (4).

Articolul 46. Colocarea și utilizarea în comun

a elementelor de rețea și a facilităților

asociate de către furnizorii de rețele

de comunicații electronice

(1) În cazul în care un furnizor și-a exercitat dreptul de a instala infrastructura pe, deasupra ori sub o proprietate publică sau privată ori a beneficiat de o procedură de expropriere sau de utilizare a unei proprietăți, Agenția impune colocarea și utilizarea în comun a elementelor de rețea și a facilităților asociate instalate pe această bază pentru protejarea mediului, a sănătății și a securității publice sau pentru îndeplinirea obiectivelor de planificare urbană și regională.

(2) Colocarea sau utilizarea în comun a elementelor de rețea și a facilităților asociate instalate, precum și utilizarea în comun a proprietății pot fi impuse numai după o perioadă corespunzătoare de consultare publică, în cursul căreia toate părțile interesate au posibilitatea de a-și exprima opiniile, și numai în domenii specifice în care o astfel de

utilizare în comun este considerată necesară în vederea îndeplinirii obiectivelor prevăzute la alin. (1).

(3) Agenția poate impune utilizarea în comun a unor astfel de infrastructuri sau proprietăți precum terenuri, clădiri, intrări în clădiri, cablajul clădirilor, stâlpi, antene, turnuri și alte structuri de susținere, conducte, țevi, guri de acces, cutii de distribuție, sau măsuri de facilitare a coordonării lucrărilor publice.

(4) În scopul punerii în aplicare a prevederilor alin. (1)-(3), Agenția poate stabili norme pentru repartizarea costurilor legate de utilizarea în comun a infrastructurii sau a proprietății și pentru coordonarea lucrărilor civile.

(5) Măsurile luate de Agenție în conformitate cu prezentul articol trebuie să fie obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale.

Capitolul XI

ACCESUL LA SPECTRUL

DE FRECVENȚE RADIO

Articolul 47. Gestionarea spectrului de frecvențe

radio

(1) Documentul care stă la baza gestionării spectrului de frecvențe radio este Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe (în continuare – *TNABF*).

(2) *TNABF* este aprobat de Agenție în urma unei consultări publice și în baza avizului Comisiei de Stat pentru Frecvențe Radio. Componenta și regulamentul comisiei menționate sunt aprobate de Guvern.

(3) Revizuirea *TNABF* se efectuează cel puțin o dată la 4 ani.

(4) Spectrul de frecvențe radio include următoarele categorii de utilizare a benzilor de frecvențe radio:

a) utilizare guvernamentală (apărarea și securitatea națională, comunicațiile guvernamentale, protecția civilă, poliția);

b) utilizare neguvernamentală;

c) utilizarea partajată a categoriilor stabilite la lit. a) și b).

(5) Gestionarea spectrului de frecvențe radio se efectuează cu respectarea următoarelor principii:

a) atribuirea spectrului de frecvențe radio în conformitate cu prioritățile naționale și cu atribuirea spectrului de frecvențe radio stabilită de organismele competente ale Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații și ale Uniunii

Internațională a Telecomunicațiilor;

b) asignarea frecvențelor radio în conformitate cu TNABF;

c) asignarea frecvențelor radio ținând cont de recomandările Comisiei Europene privind regimurile de autorizare pentru utilizarea benzilor de frecvențe radio respective, stabilite în contextul elaborării măsurilor tehnice de punere în aplicare a deciziilor, recomandărilor și a rapoartelor Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice;

d) utilizarea frecvențelor radio în bază de licență de utilizare a frecvențelor radio, cu excepția benzilor de frecvențe radio și a echipamentelor exceptate de Agenție;

e) asigurarea obiectivității, a transparenței, a nediscriminării și a proporționalității;

f) neadmiterea teaurizării resurselor de spectru radio.

(6) Asignarea frecvențelor radio pentru stațiile de radiocomunicații utilizate pentru nevoile statului (apărarea și securitatea națională, comunicațiile guvernamentale, asigurarea ordinii publice, prevenirea situațiilor excepționale și lichidarea efectelor lor) se efectuează de către autoritățile corespunzătoare.

(7) Alocarea și asignarea frecvențelor radio pentru utilizare neguvernamentală în cadrul spectrului de frecvențe radio cu categorie de utilizare neguvernamentală sau partajată, inclusiv utilizarea în comun, se efectuează de către Agenție, care aprobă și publică regulamentele corespunzătoare.

(8) Asignarea frecvențelor radio în benzile de frecvențe cu utilizare partajată se efectuează în baza unui acord între utilizatorii guvernamentali și utilizatorii neguvernamentali. Negocierile din partea utilizatorilor neguvernamentali sunt purtate de Agenție.

(9) Se interzice exploatarea stațiilor de radiocomunicații cu încălcarea parametrilor tehnici de emisie, specificați în licența de utilizare a frecvențelor radio, sau care, fiind exceptate conform art. 48 alin. (7) și (8), provoacă perturbații în funcționarea altor stații de radiocomunicații.

(10) Nominalul canalului sau frecvenței radio poate fi schimbat pe durata depistării și înlăturării sursei de perturbație.

(11) Plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio asignat sau alocat utilizatorilor neguvernamentali sunt încasate de Agenție.

(12) Modul de monitorizare a utilizării frecvențelor radio și de evaluare a parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații de utilizare neguvernamentală se stabilește în regulamentul corespunzător aprobat de Agenție.

(13) Agenția asigură gestionarea eficientă a spectrului de frecvențe radio cu utilizare neguvernamentală și partajată atribuit rețelelor și serviciilor de comunicații electronice pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu art. 5 și 6, ținând cont de faptul că spectrul

de frecvențe radio este un bun public care are o importantă valoare socială, culturală și economică.

(14) Agenția se asigură că atribuirea și alocarea spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice și emiterea autorizării generale sau acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice se bazează pe criterii obiective, transparente, favorabile concurenței, nediscriminatorii și proporționale.

(15) La aplicarea prezentului articol se respectă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv Regulamentul radiocomunicațiilor al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor, parte integrantă a Statutului Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 993/1996 (în continuare – *Regulamentul radiocomunicațiilor al UIT*), precum și acordurile stabilite în cadrul acestei organizații internaționale, aplicabile spectrului de frecvențe radio, de asemenea se pot lua în considerare documentele de politici publice.

(16) Agenția și/sau organul central de specialitate, după caz, asigură armonizarea utilizării spectrului de frecvențe radio de către rețelele și serviciile de comunicații electronice din Republica Moldova cu cea din Uniunea Europeană, ținând cont de necesitatea de a asigura utilizarea efectivă și eficientă a acestuia și de a urmări beneficii pentru consumatori, cum ar fi concurența, economiile de scară și interoperabilitatea rețelelor și a serviciilor. În acest sens, acestea acționează în conformitate cu art. 6 și cu documentele naționale de politici în domeniul utilizării spectrului de frecvențe radio, bazate pe deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice, sau cu actele normative naționale de armonizare cu acestea, printre altele:

a) urmărind să asigure o acoperire, pe suport radio de bandă largă, la o calitate și la o viteză ridicată, a teritoriului și a populației Republicii Moldova, precum și acoperirea principalelor rute de transport naționale, printre care și rețelele naționale de transport conectate cu rețelele transeuropene de transport;

b) facilitând dezvoltarea rapidă a noilor tehnologii și aplicații de comunicații pe suport radio, inclusiv, dacă este cazul, în cadrul unei abordări intersectoriale;

c) asigurând previzibilitatea și coerența acordării, reînnoirii, modificării, limitării sau retragerii drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, pentru a promova investițiile pe termen lung;

d) asigurând prevenirea interferențelor prejudiciabile transfrontaliere sau naționale, în conformitate cu art. 33 și, respectiv, 48, și luarea măsurilor preventive și de remediere corespunzătoare în acest scop;

e) promovând utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio între utilizări similare sau diferite ale spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu legislația în domeniul concurenței;

f) aplicând cel mai adecvat și mai puțin costisitor sistem de autorizare posibil în

conformitate cu art. 48, astfel încât să se maximizeze flexibilitatea, partajarea și eficiența în utilizarea spectrului de frecvențe radio;

g) aplicând normele privind acordarea, transferul, reînnoirea, modificarea și retragerea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, care sunt stabilite în mod clar și transparent, pentru a garanta certitudinea, coerența și previzibilitatea reglementării;

h) urmărind să asigure coerența și previzibilitatea în ceea ce privește modul în care este autorizată utilizarea spectrului de frecvențe radio în vederea protejării sănătății publice, ținând cont de Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și de actele normative subordonate acesteia.

(17) În cazul în care nu există, la nivel național sau regional, o cerere pe piață pentru utilizarea unei benzi de frecvență radio din spectrul de frecvențe radio armonizat, Agenția poate emite o hotărâre care să permită o utilizare alternativă, totală sau parțială, a benzii respective, inclusiv utilizarea existentă, în conformitate cu alin. (20)–(25) din prezentul articol, cu condiția că:

a) constatarea lipsei de cerere pe piață pentru utilizarea unei astfel de benzi se bazează pe o consultare publică în conformitate cu art. 28, inclusiv pe o evaluare prospectivă a cererii pieței;

b) această utilizare alternativă nu împiedică sau obstrucționează disponibilitatea ori utilizarea benzii respective într-un stat membru al Uniunii Europene; și

c) se ține cont în mod corespunzător de disponibilitatea sau de utilizarea pe termen lung a unei astfel de benzi în conformitate cu cele mai bune practici ale Uniunii Europene, precum și de economiile de scară pentru echipamente ce rezultă din utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat.

(18) Orice decizie de a permite, în mod excepțional, utilizarea alternativă a benzilor de frecvențe radio, menționată la alin. (17), face obiectul unei reexaminări periodice, cel puțin o dată la doi ani, și, în orice caz, este reexaminată prompt la solicitarea motivată de utilizare a benzii, adresată Agenției de către un potențial utilizator, în conformitate cu măsura tehnică de punere în aplicare.

(19) Agenția informează OAREC și statele membre ale Uniunii Europene cu privire la decizia adoptată în temeiul alin. (17), însoțită de motivarea acesteia, precum și cu privire la rezultatul oricărei reexaminări.

(20) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (21), toate tipurile de tehnologii utilizate pentru furnizarea de rețele sau de servicii de comunicații electronice pot fi utilizate în spectrul de frecvențe radio declarat disponibil pentru serviciile de comunicații electronice în TNABF.

(21) Agenția poate emite o hotărâre care să prevadă restricții proporționale și nediscriminatorii privind tipurile de rețele de radiocomunicații sau de tehnologii de acces pe suport radio utilizate pentru serviciile de comunicații electronice, în cazul în care acest lucru este necesar pentru:

a) evitarea interferențelor prejudiciabile;

b) protejarea sănătății publice împotriva câmpurilor electromagnetice, în conformitate cu Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și cu actele normative subordonate acesteia;

c) asigurarea calității tehnice a serviciului;

d) asigurarea maximizării utilizării în comun a spectrului de frecvențe radio;

e) asigurarea utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio; sau

f) asigurarea îndeplinirii unui obiectiv de interes general în conformitate cu alin. (22)–(25) din prezentul articol.

(22) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (23), toate tipurile de servicii de comunicații electronice pot fi furnizate în spectrul de frecvențe radio declarat disponibil pentru serviciile de comunicații electronice în TNABF. Cu toate acestea, Agenția poate emite o hotărâre care să prevadă restricții proporționale și nediscriminatorii privind tipurile de servicii de comunicații electronice care urmează să fie furnizate, inclusiv, dacă este necesar, pentru a îndeplini o cerință în temeiul Regulamentului radiocomunicațiilor al UIT sau al deciziilor, recomandărilor și rapoartelor Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații.

(23) Măsurile care impun furnizarea unui serviciu de comunicații electronice într-o bandă anume disponibilă pentru serviciile de comunicații electronice se motivează în scopul de a garanta îndeplinirea unui obiectiv de interes general, definit în conformitate cu legislația, inclusiv, dar fără a se limita la:

a) siguranța vieții;

b) promovarea coeziunii sociale, regionale sau teritoriale;

c) evitarea utilizării ineficiente a spectrului de frecvențe radio; sau

d) promovarea diversității culturale și lingvistice și a pluralismului mass-mediei, inclusiv promovarea furnizării de servicii de televiziune și de radiodifuziune.

(24) Printr-o hotărâre a Agenției se pot lua măsuri care interzic furnizarea oricărui alt serviciu de comunicații electronice într-o bandă specifică numai în cazul în care acestea sunt suficient de justificate de necesitatea de a proteja siguranța serviciilor în ceea ce privește sănătatea publică și siguranța vieții.

(25) În mod excepțional, printr-o hotărâre a Agenției, măsurile menționate la alin. (24) pot fi extinse pentru a îndeplini un obiectiv de interes general, definit în conformitate cu legislația.

(26) Necesitatea restricțiilor menționate la alin. (20)–(25) se reexaminează periodic, cel puțin o dată la doi ani, iar rezultatele acestei reexaminări se publică pe site-ul web oficial al Agenției.

Articolul 48. Autorizarea utilizării spectrului

de frecvențe radio

(1) Agenția facilitează utilizarea spectrului de frecvențe radio, inclusiv utilizarea în comun a acestuia, în temeiul unei autorizări generale și limitează acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio la situațiile în care astfel de drepturi sunt necesare pentru a maximiza utilizarea eficientă în funcție de cerere și ținând cont de criteriile stabilite la alin. (2) din prezentul articol. În toate celelalte cazuri, cu excepția celor menționate la art. 47 alin. (17), condițiile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sunt stabilite în autorizarea generală.

(2) În scopul punerii în aplicare a prevederilor alin. (1), Agenția decide cu privire la cel mai adecvat regim de autorizare a utilizării spectrului de frecvențe radio, ținând cont de:

- a) caracteristicile specifice ale spectrului de frecvențe radio în cauză;
- b) necesitatea de protejare împotriva interferențelor prejudiciabile;
- c) dezvoltarea unor condiții fiabile pentru partajarea spectrului de frecvențe radio, după caz;
- d) necesitatea de a asigura calitatea tehnică a comunicațiilor sau a serviciului;
- e) obiectivele de interes general, definit în conformitate cu legislația;
- f) necesitatea de a garanta utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio.

(3) Atunci când analizează posibilitatea de a permite utilizarea spectrului de frecvențe radio în baza regimului de autorizare generală sau de a acorda drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat, ținând cont de măsurile tehnice de punere în aplicare, stabilite în conformitate cu documentele naționale de politici în domeniul utilizării spectrului de frecvențe radio, bazate pe deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice, sau cu actele normative naționale de armonizare cu acestea, Agenția are în vedere reducerea la minimum a problemelor generate de interferențe prejudiciabile, inclusiv în cazurile de utilizare în comun a spectrului de frecvențe radio pe baza unei combinații de autorizare generală și drepturi individuale de utilizare.

(4) Refuzul de eliberare a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru activitatea aferentă utilizării benzilor de frecvențe radio poate fi admis în următoarele cazuri:

- a) nu există frecvențe disponibile;
- b) nu se respectă cerințele de compatibilitate electromagnetică;
- c) frecvențele radio solicitate nu corespund TNABF;
- d) obiectul licenței de utilizare a frecvențelor radio nu corespunde cu actele

normative sau cu condițiile tehnice;

e) parametrii de emisie și/sau de recepție ai stațiilor de radiocomunicații declarați de utilizator nu corespund cu cerințele standardelor și normelor tehnice privind asigurarea compatibilității electromagnetice;

f) incompatibilitatea electromagnetică cu stațiile de radiocomunicații aflate în exploatare și cu cele planificate;

g) există un rezultat negativ al procedurii de coordonare internațională a utilizării benzilor de frecvență sau a frecvențelor radio, în cazul în care această procedură este prevăzută de Regulamentul radiocomunicațiilor al UIT.

(5) După caz, Agenția ia în considerare posibilitatea de a autoriza utilizarea spectrului de frecvențe radio pe baza unei combinații de autorizare generală și drepturi individuale de utilizare, ținând cont de efectele probabile ale diferitelor combinații de autorizare generală și drepturi individuale de utilizare, precum și ale transferurilor treptate de la o categorie la alta asupra concurenței, inovării și intrării pe piață.

(6) Agenția va reduce la minimum restricțiile privind utilizarea spectrului de frecvențe radio, ținând cont în mod corespunzător de soluțiile tehnologice de gestionare a interferențelor prejudiciabile pentru a impune regimul de autorizare cel mai puțin costisitor posibil.

(7) În cazurile în care este posibil din punct de vedere tehnic și, în special, atunci când riscul producerii interferențelor prejudiciabile este redus, Agenția poate stabili anumite categorii de frecvențe radio ori echipamente radio a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe de utilizare a frecvențelor radio și fără a fi supuse regimului de autorizare generală.

(8) În situația în care, după o analiză efectuată în baza criteriilor stabilite la alin. (1), a rezultat că în anumite benzi de frecvențe radio nu este necesară acordarea drepturilor individuale de utilizare pentru furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice, Agenția stabilește că utilizarea frecvențelor radio este supusă regimului de autorizare generală. Benzile de frecvențe și condițiile de utilizare a resurselor spectrului de frecvențe radio subiect al regimului de autorizare generală se stabilesc și se publică de către Agenție.

(9) Atunci când ia o hotărâre în conformitate cu prevederile alin. (1)–(8) pentru a facilita utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio, Agenția se asigură că sunt clar stabilite condițiile pentru utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio. Aceste condiții trebuie să faciliteze utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio, concurența și inovarea.

Articolul 49. Condițiile aferente drepturilor individuale

de utilizare a spectrului de frecvențe radio

(1) Agenția stabilește condițiile de licență aferente drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în conformitate cu art. 18 alin. (1), astfel încât să asigure cea

mai efectivă și eficientă utilizare a spectrului de frecvențe radio. Înainte de asignarea sau de reînnoirea acestor drepturi, Agenția stabilește condiții clare, inclusiv cu privire la nivelul de utilizare impus și posibilitatea de a îndeplini această obligație prin comercializare sau prin închiriere, pentru a asigura punerea în aplicare a condițiilor respective în conformitate cu art. 35.

(2) Condițiile legate de reînnoirea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio nu trebuie să ofere avantaje nejustificate titularilor existenți ai acestor drepturi.

(3) Condițiile specificate la alin. (1) și (2) precizează parametrii aplicabili, inclusiv orice termen-limită pentru exercitarea drepturilor de utilizare, în cazul nerespectării căruia Agenția poate să retragă dreptul de utilizare sau să impună alte măsuri.

(4) Agenția consultă și informează, în timp util și în mod transparent, părțile interesate cu privire la condițiile aferente drepturilor individuale de utilizare, înainte de a le impune.

(5) Agenția stabilește în prealabil și informează în mod transparent părțile interesate cu privire la criteriile de evaluare privind îndeplinirea condițiilor aferente drepturilor individuale de utilizare.

(6) Atunci când stabilește condițiile aferente drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio, Agenția poate să prevadă următoarele posibilități, în special pentru a asigura utilizarea efectivă și eficientă a spectrului de frecvențe radio sau pentru a promova acoperirea:

a) utilizarea în comun a infrastructurii pasive sau active care are la bază spectrul de frecvențe radio ori a spectrului de frecvențe radio;

b) semnarea unor acorduri comerciale de acces la roaming;

c) implementarea în comun a infrastructurilor pentru furnizarea de rețele sau de servicii care se bazează pe utilizarea spectrului de frecvențe radio.

(7) Agenția nu împiedică utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio în condițiile aferente drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

(8) Punerea în aplicare de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului a condițiilor impuse în temeiul alin. (6) și (7) urmează a fi realizată în strictă corespundere cu legislația din domeniul concurenței.

Articolul 50. Acordarea drepturilor individuale

de utilizare a spectrului de frecvențe

radio

(1) În situația în care este necesară acordarea unor drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio, Agenția acordă astfel de drepturi, la cerere, oricărei persoane

care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice în temeiul autorizării generale menționate la art. 17, sub rezerva art. 18, art. 26 alin. (1) lit. c), art. 56 și a oricăror alte norme ce asigură utilizarea eficientă a resurselor în cauză în conformitate cu prezenta lege.

(2) Cu excepția cazurilor prevăzute la art. 48 alin. (7) și (8), actul administrativ prin care Agenția acordă drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio specificate la alin. (1) este licența de utilizare a frecvențelor radio. Cu excepția cazurilor prevăzute la art. 48 alin. (7) și (8), frecvențele radio pot fi utilizate numai după obținerea unei licențe de utilizare a frecvențelor radio respective, eliberată de Agenție în conformitate cu prezenta lege și cu actele normative stabilite de Agenție în acest sens.

(3) Atunci când acordă dreptul de utilizare a spectrului de frecvențe radio, Agenția stabilește condițiile în care titularul acestuia poate exercita acest drept. Aceste condiții trebuie să fie obiectiv justificate în raport cu tipul de aplicație, de rețea sau de serviciu pentru care a fost acordat dreptul de utilizare a spectrului de frecvențe radio, de asemenea să fie nediscriminatorii, proporționale și transparente. Ele pot viza, în plus față de condițiile autorizării generale:

a) desemnarea tipului de aplicație, de rețea sau de serviciu ori a tehnologiei, pentru care a fost acordat dreptul de utilizare a spectrului de frecvențe radio;

b) utilizarea efectivă și eficientă a frecvențelor radio, inclusiv, dacă este cazul, cerințele de calitate a serviciului furnizat și de acoperire a teritoriului;

c) termene pentru utilizarea efectivă a frecvențelor radio alocate prin licență;

d) cerințe tehnice și operaționale necesare pentru evitarea interferențelor prejudiciabile și pentru limitarea expunerii populației la câmpurile electromagnetice în conformitate cu Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și cu actele normative subordonate acesteia, în situația în care aceste cerințe sunt diferite față de cele incluse în autorizarea generală;

e) durata pentru care se acordă dreptul de utilizare;

f) posibilitatea și condițiile cesionării ori închirierii, totale sau parțiale, a dreptului de utilizare;

g) plățile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, stabilite în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (2) lit. c);

h) orice obligații asumate în cadrul procedurii de selectare comparativă sau la reînnoirea ori prelungirea termenului de valabilitate a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, după caz;

i) obligații ce decurg din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte privind utilizarea frecvențelor radio;

j) obligații ce decurg din utilizarea cu caracter experimental sau ocazional a frecvențelor radio;

k) drepturi și obligații privind utilizarea în comun sau partajată a spectrului de frecvențe radio în anumite regiuni (zone) sau la nivel național.

(4) Condițiile stabilite în conformitate cu alin. (3) din prezentul articol pot fi modificate doar cu acordul titularului licenței. De asemenea, condițiile menționate pot fi modificate la inițiativa Agenției, potrivit competențelor ce îi revin în conformitate cu legislația și art. 23, într-o manieră proporțională, în cazurile impuse de:

a) modificarea legislației;

b) evitarea interferențelor prejudiciabile;

c) implementarea obiectivelor de armonizare la nivel european și cooperarea internațională privind utilizarea frecvențelor radio;

d) respectarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte referitoare la utilizarea frecvențelor radio;

e) reînnoirea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în condițiile art. 52 sau prelungirea termenului pentru care au fost acordate drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în condițiile art. 51 alin. (4);

f) modificarea TNABF;

g) alte cazuri prevăzute de legislație.

Dacă este necesar, în vederea executării acțiunilor ce derivă din modificarea condițiilor menționate, Agenția îi acordă titularului de licență un termen care trebuie să fie proporțional cu natura calitativă sau cantitativă a acestor modificări.

(5) Prevederile Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător se aplică modului de eliberare, modificare, reperfectare, suspendare și de retragere a licenței de utilizare a frecvențelor radio, în măsura în care acestea nu contravin prezentei legi.

(6) Numărul drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio ce pot fi acordate într-o bandă nu va fi limitat, cu excepția cazurilor în care limitarea este necesară pentru utilizarea eficientă a resurselor limitate sau pentru evitarea interferențelor prejudiciabile.

(7) Fără a aduce atingere criteriilor și procedurilor specifice prevăzute la alin. (8) și (9) din prezentul articol privind acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio furnizorilor de servicii de difuzare de programe radio sau de televiziune în vederea îndeplinirii unor obiective de interes general în conformitate cu legislația națională în domeniul audiovizualului, drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio se acordă prin proceduri deschise, obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale și în conformitate cu art. 47.

(8) Drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru furnizorii rețelelor de radio sau de televiziune, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (9), se acordă de Agenție în

baza cererii depuse, la care se anexează, în copie, licența de emisie.

(9) Drepturile de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio pentru furnizorii de multiplexuri de televiziune sau de radiodifuziune digitală terestră se acordă de Agenție în baza cererii depuse, printr-o procedură de selectare comparativă sau prin încredințare directă, în vederea îndeplinirii unor obiective de interes general, în conformitate cu legislația națională în domeniul audiovizualului.

(10) Resursele spectrului de frecvențe radio pentru implementarea multiplexurilor de televiziune și/sau de radiodifuziune digitală terestră se stabilesc de Guvern, în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(11) Drepturile individuale de utilizare în benzile de frecvențe radio, pentru care numărul de drepturi de utilizare nu este limitat, cu excepția cazurilor specificate la alin. (8) și (9), se acordă de Agenție conform principiului „primul venit, primul servit”, în conformitate cu procedura aprobată de Agenție.

(12) Drepturile individuale de utilizare în benzile de frecvențe radio, pentru care numărul de drepturi de utilizare este limitat, se acordă de Agenție în urma unor proceduri de selectare comparativă sau competitivă, în conformitate cu niște criterii de eligibilitate obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii, stabilite în prealabil, ce reflectă condițiile aferente drepturilor respective, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (13) din prezentul articol și a cazurilor de reînnoire a drepturilor de utilizare în condițiile art. 52. Agenția, cu consultarea Guvernului, stabilește și justifică tipul de procedură de selectare determinată, inclusiv orice etapă preliminară pentru participarea la aceasta, și prezintă, după caz, rezultatele evaluării efectuate în acest scop cu privire la situația tehnică, economică și competitivă a pieței, precizând motivele pentru eventuala utilizare și alegere a măsurilor stabilite.

(13) În cazurile prevăzute la art. 51 alin. (6) lit. a), b) și d), drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio se acordă de Agenție prin încredințare directă.

(14) Agenția are dreptul să le ceară solicitanților toate informațiile necesare pentru a evalua, pe baza criteriilor menționate la alin. (12), capacitatea acestora de a respecta condițiile respective. În cazul în care ajunge la concluzia că un solicitant nu posedă capacitatea necesară, Agenția emite o decizie motivată de respingere a cererii în acest sens.

(15) Agenția adoptă, transmite și publică deciziile privind acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în cel mai scurt timp posibil de la primirea cererii complete și în termen de până la 40 de zile în cazul spectrului de frecvențe radio declarat disponibil pentru serviciile de comunicații electronice în TNABF, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (16) din prezentul articol. Acest termen nu aduce atingere art. 56 alin. (9) și nici tratatelor internaționale aplicabile referitoare la utilizarea spectrului de frecvențe radio sau a pozițiilor orbitale.

(16) Termenul și procedura de aprobare, transmitere și publicare a deciziilor privind acordarea prin concurs a drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio se stabilesc de Agenție.

Articolul 51. Durata drepturilor individuale de utilizare

a spectrului de frecvențe radio

(1) Drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio se acordă pentru o perioadă adecvată din perspectiva obiectivelor urmărite în conformitate cu art. 56 alin. (2)–(5), ținând cont în mod corespunzător de necesitatea de a asigura concurența, precum și, în special, utilizarea efectivă și eficientă a spectrului de frecvențe radio, și de a promova inovarea și investițiile eficiente, inclusiv prin acordarea unei perioade adecvate pentru amortizarea investițiilor.

(2) Drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru furnizorii rețelelor de radio sau de televiziune, cu excepția celor prevăzute la art. 50 alin. (9), se acordă pentru termenul de valabilitate a licențelor de emisie.

(3) Drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru furnizorii rețelelor de radio sau de televiziune, prevăzute la art. 50 alin. (9), precum și pentru stațiile de radioreleu utilizate în cadrul sistemelor terestre, capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă (în continuare *-servicii pe suport radio de bandă largă*), se acordă pentru un termen de 15 ani.

(4) Pentru a asigura titularilor de drepturi previzibilitatea în materie de reglementare în ceea ce privește condițiile pentru investiții în infrastructura ce are la bază utilizarea spectrului de frecvențe radio, ținând seama de cerințele menționate la alin. (1), drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru care au fost stabilite condiții armonizate prin măsuri tehnice de punere în aplicare în conformitate cu deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice sau cu actele normative naționale de armonizare cu acestea, pentru a permite furnizarea serviciilor pe suport radio de bandă largă, se acordă pentru un termen de 20 de ani, cu posibilitatea prelungirii cu încă 5 ani, în condițiile prevăzute la alin. (7).

(5) Drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio, altele decât cele prevăzute la alin. (3) și (4), se acordă pe o perioadă de 5 ani.

(6) Drepturile individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio pot fi acordate pentru un termen mai scurt decât cel prevăzut la alin. (3)–(5) în următoarele cazuri:

a) necesitatea sincronizării termenelor de expirare a drepturilor de utilizare cu cele ale altor drepturi de utilizare deja acordate;

b) în cazul cesionării drepturilor de utilizare pentru perioada rămasă până la expirarea termenului de valabilitate inițial pentru care a fost acordat dreptul cedentului;

c) în cazul drepturilor solicitate pe un termen mai mic;

d) în cazul unor testări și experimentări ale rețelelor publice de comunicații electronice sau al unor transmisii ocazionale ale serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, pe un termen de până la 6 luni;

e) dacă acest lucru este necesar pentru respectarea unui acord internațional referitor la utilizarea spectrului de frecvențe radio, la care Republica Moldova este parte.

(7) Agenția pune la dispoziția tuturor părților interesate, în mod transparent și înainte de acordarea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio, criteriile generale de prelungire a duratei acestor drepturi, în cadrul condițiilor stabilite în temeiul art. 56 alin. (5) și (9). Aceste criterii generale se referă la:

a) necesitatea de a asigura utilizarea efectivă și eficientă a spectrului de frecvențe radio în cauză, obiectivele urmărite la art. 47 alin. (16) lit. a) și b) sau necesitatea de a îndeplini obiective de interes general, legate de apărarea și securitatea națională, siguranța vieții, ordinea publică; sau

b) necesitatea de a asigura că nu este denaturată concurența;

c) plata către bugetul de stat a unei taxe de licență, al cărei quantum și condiții de efectuare se stabilesc prin hotărâre de Guvern.

(8) Cel târziu cu doi ani înainte de expirarea duratei inițiale a unui drept individual de utilizare a spectrului de frecvențe radio, acordat potrivit alin. (4) din prezentul articol, Agenția efectuează o evaluare obiectivă și prospectivă a criteriilor generale, stabilite în actele de reglementare ale Agenției, privind prelungirea duratei respectivului drept de utilizare, ținând seama de prevederile art. 47 alin. (16) lit. c).

(9) Prelungirea duratei dreptului individual de utilizare a spectrului de frecvențe radio conform alin. (7) din prezentul articol este condiționată de:

a) lipsa unei acțiuni administrative în temeiul art. 35, determinate de nerespectarea condițiilor aferente drepturilor de utilizare;

b) respectarea criteriilor generale prevăzute la alin. (7) din prezentul articol.

(10) Pe baza evaluării menționate la alin. (8), Agenția notifică titularul dreptului individual de utilizare a spectrului de frecvențe radio cu privire la acordarea sau refuzul de acordare a prelungirii duratei dreptului de utilizare.

(11) În cazul în care prelungirea duratei dreptului individual de utilizare a spectrului de frecvențe radio nu se acordă, Agenția aplică prevederile art. 50 pentru acordarea drepturilor de utilizare pentru banda de frecvență radio respectivă.

(12) Orice măsură luată în temeiul alin. (2)–(11) trebuie să fie proporțională, nediscriminatorie, transparentă și motivată.

(13) Prin derogare de la art. 28, părțile interesate au posibilitatea de a prezenta, în termen de cel puțin trei luni, observații cu privire la orice proiect de măsură în conformitate cu alin. (7)–(9) din prezentul articol.

(14) Alin. (2)–(13) din prezentul articol nu aduc atingere aplicării art. 24 și 35.

(15) Agenția poate deroga de la prevederile alin. (3)–(12) din prezentul articol în

următoarele cazuri:

a) în zone geografice limitate, în care accesul la rețelele de mare viteză este foarte deficitar sau inexistent, acesta fiind necesar pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor art. 47 alin. (16);

b) pentru proiecte specifice pe termen scurt;

c) pentru uz experimental;

d) pentru utilizări ale spectrului de frecvențe radio care, în conformitate cu art. 47 alin. (20)–(25), pot coexista cu servicii pe suport radio de bandă largă; sau

e) pentru utilizarea alternativă a spectrului de frecvențe radio în conformitate cu art. 47 alin. (17)–(19).

(16) Agenția poate emite un regulament care să precizeze toate detaliile relevante pentru punerea în aplicare a alin. (1)–(15).

Articolul 52. Reînnoirea drepturilor individuale

de utilizare a spectrului de frecvențe

radio armonizat

(1) Agenția decide cu privire la reînnoirea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat, acordate potrivit art. 50 alin. (12), în timp util, înainte de expirarea duratei acestor drepturi, cu excepția cazului în care, la momentul alocării, posibilitatea de reînnoire a fost exclusă în mod explicit. În acest scop, Agenția evaluează necesitatea unei astfel de reînnoiri din proprie inițiativă sau la cererea titularului dreptului, în ultimul caz nu mai devreme de 5 ani înainte de expirarea duratei drepturilor în cauză. Aceasta nu aduce atingere clauzelor de reînnoire aplicabile drepturilor existente.

(2) Atunci când ia o hotărâre în temeiul alin. (1) din prezentul articol, Agenția ia în considerare, printre altele:

a) îndeplinirea obiectivelor stabilite la art. 5, la art. 47 alin. (16) și la art. 50 alin. (7), precum și a obiectivelor de ordine publică în temeiul legislației naționale;

b) punerea în aplicare a unei măsuri tehnice de punere în aplicare, stabilită în conformitate cu documentele naționale de politici în domeniul utilizării spectrului de frecvențe radio, bazată pe deciziile, recomandările și rapoartele Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice sau pe actele normative naționale de armonizare cu acestea;

c) reexaminarea punerii în aplicare corespunzătoare a condițiilor aferente dreptului în cauză;

d) necesitatea de a promova concurența sau de a evita orice denaturare a acesteia, în conformitate cu art. 54;

e) necesitatea de a spori gradul de eficiență a utilizării spectrului de frecvențe radio, având în vedere evoluția tehnologică sau evoluția pieței;

f) necesitatea de a evita perturbarea gravă a serviciilor.

(3) Atunci când analizează posibilitatea reînnoirii drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat, pentru care numărul de drepturi de utilizare este limitat, în conformitate cu alin. (2) din prezentul articol, Agenția organizează o procedură deschisă, transparentă și nediscriminatorie și, printre altele:

a) le oferă tuturor părților interesate posibilitatea de a-și exprima opiniile prin intermediul unei consultări publice în conformitate cu art. 28; și

b) indică în mod clar motivele unei astfel de reînnoiri posibile.

(4) Atunci când decide dacă să reînnoiască drepturile de utilizare sau să organizeze o nouă procedură de selectare în vederea acordării drepturilor de utilizare în conformitate cu art. 56, Agenția ia în considerare orice dovezi obținute ca urmare a consultării în temeiul alin. (3) din prezentul articol cu privire la existența unei cereri pe piață din partea altor furnizori de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice decât cei care dețin drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio în banda în cauză.

(5) O hotărâre de reînnoire a drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio armonizat poate fi însoțită de o revizuire a taxelor, precum și a altor condiții aferente. După caz, Guvernul poate ajusta taxele pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio în conformitate cu art. 45.

Articolul 53. Cesiunea sau închirierea drepturilor

individuale de utilizare a spectrului

de frecvențe radio

(1) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului pot cesiona sau închiria altor furnizori drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio, sub rezerva aprobării Agenției, pe baza unei cereri comune a furnizorului căruia i-a fost acordat dreptul de utilizare a spectrului de frecvențe radio și a viitorului titular. Orice acord având ca obiect cesionarea sau închirierea drepturilor menționate, încheiat fără obținerea acordului prealabil al Agenției, este nul de drept.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cazul în care dreptul individual de utilizare a spectrului de frecvențe radio a fost obținut fără plata unei taxe de licență.

(3) În cazul spectrului de frecvențe radio armonizat, orice cesiune sau închiriere a drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio trebuie să respecte condițiile de utilizare armonizată a acestuia.

(4) Fără a aduce atingere necesității de a garanta absența oricărei denaturări a concurenței, în special în conformitate cu art. 54, Agenția nu refuză emiterea acordului

prealabil privind cesiunea sau închirierea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, după caz:

a) cu excepția cazului în care există riscul clar ca cesionarul să nu fie în măsură să respecte condițiile inițiale aferente dreptului de utilizare a spectrului de frecvențe radio;

b) în cazul în care locatorul se angajează să rămână responsabil pentru îndeplinirea condițiilor inițiale aferente dreptului de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

(5) Agenția facilitează cesiunea sau închirierea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio prin analiza, în timp util, a oricărei cereri de adaptare a condițiilor aferente acestor drepturi și prin asigurarea faptului că aceste drepturi sau spectrul de frecvențe radio aferent pot fi divizate sau dezagregate în cea mai mare măsură posibilă. Prelucrarea cererii referitoare la emiterea acordului prealabil al Agenției în cazul cesionării sau închirierii drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio se realizează în mod gratuit, în termen de 30 de zile lucrătoare de la data transmiterii cererii sau a tuturor informațiilor suplimentare solicitate de Agenție, după caz.

(6) În cazurile de cesiune sau de închiriere a drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio:

a) noul titular sau locatarul trebuie să îndeplinească acele condiții în care drepturile în cauză au fost acordate inițial;

b) în cazul spectrului de frecvențe radio care face obiectul procedurilor de coordonare internațională, noul titular sau locatarul trebuie să se angajeze să continue a oferi sprijin Agenției pentru finalizarea acestor proceduri.

(7) Depunerea unei cereri de cesiune sau de închiriere a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, precum și transferul efectiv al acestora se aduc la cunoștința publicului de către Agenție prin publicarea informațiilor respective pe site-ul său web oficial, unde acestea se păstrează pe toată durata drepturilor.

(8) Licența de utilizare a frecvențelor radio eliberată furnizorilor de servicii media audiovizuale nu poate fi cesionată.

(9) Licența de utilizare a frecvențelor radio eliberată furnizorului de multiplex de televiziune sau de radiodifuziune digitală terestră poate fi cedată unui terț numai cu acordul prealabil al Agenției, emis în baza avizului consultativ al Consiliului Audiovizualului.

(10) Agenția poate emite o hotărâre prin care să precizeze toate detaliile relevante privind punerea în aplicare a cesiunii sau a închirierii drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în temeiul alin. (1)-(9).

Articolul 54. Concurența

(1) Agenția promovează concurența efectivă și evită denaturarea acesteia atunci când decide acordarea, modificarea sau reînnoirea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice în conformitate cu

prezenta lege.

(2) Atunci când acordă, modifică sau reînnoiește drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, Agenția poate lua măsuri corespunzătoare, cum ar fi:

a) limitarea benzilor de frecvențe radio pentru care se acordă drepturi de utilizare oricărui agent economic sau, în împrejurări justificate, stabilirea de condiții care însoțesc aceste drepturi de utilizare, cum ar fi furnizarea de acces cu ridicata, roaming la nivel național sau regional, în anumite benzi sau în anumite grupuri de benzi cu caracteristici similare;

b) rezervarea, în cazul în care aceasta este adecvat și justificat în raport cu o situație specifică de pe piața Republicii Moldova, a unei anumite părți a unei benzi de frecvențe radio sau a unui grup de benzi pentru alocarea către furnizorii nou-intrați pe piață;

c) refuzul de a acorda drepturi noi de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau de a autoriza utilizări noi ale spectrului de frecvențe radio în anumite benzi, sau impunerea de condiții care însoțesc acordarea de drepturi noi de utilizare a spectrului de frecvențe radio, sau autorizarea de utilizări noi ale spectrului de frecvențe radio, pentru a evita denaturarea concurenței prin orice asignare, transfer sau acumulare de drepturi de utilizare;

d) includerea unor condiții pentru interzicerea transferurilor de drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio care nu fac obiectul controlului privind concentrările economice la nivel național, în cazul în care este probabil ca acestea să afecteze în mod semnificativ concurența;

e) modificarea drepturilor existente în conformitate cu prezenta lege atunci când acest lucru este necesar pentru a remedia ex post o denaturare a concurenței, cauzată de orice transfer sau acumulare a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

(3) Luând în considerare condițiile de piață și criteriile de referință disponibile, Agenția își bazează hotărârile pe o evaluare obiectivă și prospectivă a condițiilor concurențiale de pe piață, a faptului că astfel de măsuri sunt sau nu necesare pentru menținerea sau realizarea unei concurențe efective, precum și a efectelor probabile ale unor astfel de măsuri asupra investițiilor existente și viitoare ale participanților la piață, în special pentru implementarea rețelelor de comunicații electronice. În acest sens, se ia în considerare abordarea analizei de piață, astfel cum se prevede la art. 67 alin. (4).

(4) Atunci când aplică alin. (2) și (3) din prezentul articol, Agenția acționează în conformitate cu procedurile prevăzute la art. 23, 24, 28 și 39.

Articolul 55. Calendarul coordonat al asignărilor

(1) Agenția cooperează cu autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene pentru a coordona utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice în cadrul spațiului economic comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice, ținând cont în mod corespunzător de situațiile diferite de pe piețele naționale. Aceasta poate include identificarea uneia sau, după caz, a mai multor date comune până la care urmează

să fie autorizată utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat specific.

(2) În cazul în care au fost stabilite condiții armonizate prin măsuri tehnice de punere în aplicare, stabilite în conformitate cu documentele naționale de politici în domeniul utilizării spectrului de frecvențe radio, bazate pe deciziile Comisiei Europene și/sau deciziile și recomandările Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații/Comitetului Comunicații Electronice, sau cu actele normative naționale de armonizare cu acestea, pentru a permite utilizarea spectrului de frecvențe radio pentru rețele și servicii pe suport radio de bandă largă, utilizarea spectrului de frecvențe radio respectiv este permisă cât mai curând posibil și în termen de cel mult 30 de luni de la adoptarea măsurii respective sau cât mai curând posibil după eliminarea oricărei hotărâri de a permite, în mod excepțional, utilizarea alternativă în temeiul art. 47 alin. (17)–(19).

(3) Termenul prevăzut la alin. (2) din prezentul articol poate fi amânat, printr-o hotărâre a Agenției pentru o anumită bandă de frecvențe, în circumstanțele următoare:

a) în măsura justificată de o restricție de utilizare a benzii respective, bazată pe obiectivul de interes general prevăzut la art. 47 alin. (23) lit. a) sau d);

b) în cazul unor probleme nerezolvate de coordonare transfrontalieră care au ca rezultat interferențe prejudiciabile cu țările terțe, cu condiția ca statul afectat să fi solicitat asistența Uniunii Europene;

c) în scopul garantării apărării și securității naționale; sau

d) în caz de forță majoră.

O astfel de amânare este revizuită cel puțin o dată la doi ani.

(4) Termenul prevăzut la alin. (2) din prezentul articol poate fi amânat pentru o anumită bandă de frecvențe în măsura necesară și pe o perioadă de până la 30 de luni în cazul:

a) unor probleme nerezolvate de coordonare transfrontalieră care au ca rezultat interferențe prejudiciabile ce afectează Republica Moldova sau statele membre ale Uniunii Europene, cu condiția ca statul afectat să ia, în timp util, toate măsurile necesare în conformitate cu art. 33 alin. (3);

b) în care este necesar și totodată dificil să se asigure migrarea tehnică a utilizatorilor existenți ai benzii de frecvențe respective.

(5) În cazul unei amânări în temeiul alin. (3) sau (4), Agenția informează în acest sens, în timp util, prin intermediul RSPG, statele membre ale Uniunii Europene și OAREC, indicând motivele deciziei respective.

Articolul 56. Procedura de limitare a numărului

de drepturi de utilizare care urmează

a fi acordate pentru utilizarea spectrului

de frecvențe radio

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor art. 55, în cazul în care determină că un drept de utilizare a spectrului de frecvențe radio nu poate fi acordat în baza regimului de autorizare generală, Agenția poate determina că numărul de drepturi de utilizare ce urmează să fie acordate pentru spectrul de frecvențe radio trebuie să fie limitat, cu respectarea următoarelor condiții:

a) indicarea în mod clar a motivelor ce stau la baza limitării numărului de drepturi de utilizare, în special acordând importanța cuvenită necesității de a maximiza beneficiile pentru utilizatori și de a stimula concurența;

b) acordarea pentru toate părțile interesate, inclusiv pentru utilizatori și consumatori, a posibilității de a-și exprima, în cadrul unei consultări publice, opiniile referitoare la orice limitare, desfășurată în conformitate cu prevederile art. 28.

(2) În cazul în care determină că numărul de drepturi de utilizare trebuie limitat, Agenția stabilește și justifică în mod clar obiectivele urmărite printr-o procedură de selectare competitivă sau comparativă în temeiul prezentului articol și, atunci când este posibil, le cuantifică, acordând importanța cuvenită necesității de a îndeplini obiectivele pieței naționale și pe cele ale spațiului economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice.

(3) Obiectivele care pot fi stabilite în scopul elaborării procedurii de selectare specifice, pe lângă promovarea concurenței, se limitează la unul sau mai multe dintre următoarele aspecte:

a) promovarea asigurării acoperirii;

b) asigurarea calității necesare a serviciilor;

c) promovarea utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio, inclusiv prin luarea în considerare a condițiilor aferente drepturilor de utilizare și a nivelului taxelor de licență;

d) promovarea inovării și a dezvoltării afacerilor.

(4) Agenția definește și justifică în mod clar procedura de selectare aleasă, inclusiv orice etapă preliminară pentru accesul la procedura de selectare, de asemenea precizează în mod clar rezultatul oricărei evaluări conexe a situației concurențiale, tehnice și economice de pe piață și prezintă motivele pentru eventuala utilizare și alegere a măsurilor în conformitate cu art. 39.

(5) Agenția publică hotărârea motivată privind procedura de selectare aleasă și prevederile conexe, precum și condițiile aferente drepturilor de utilizare.

(6) După stabilirea procedurii de selectare, Agenția publică o invitație în vederea prezentării cererilor de acordare a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

(7) În cazul în care ajunge la concluzia că pot fi acordate drepturi suplimentare de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau o combinație de autorizare generală și drepturi

individuale de utilizare, Agenția publică această concluzie și inițiază procesul de acordare a acestor drepturi.

(8) În cazul în care acordarea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio este limitată, drepturile respective se acordă în baza unei proceduri de selectare și a unor criterii obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale. Orice astfel de criterii de selectare acordă importanța cuvenită realizării obiectivelor și a cerințelor prevăzute la art. 5, 6, 33 și 47.

(9) În cazul în care urmează să fie utilizată procedura de selectare competitivă sau comparativă, perioada maximă de 40 de zile, menționată la art. 50 alin. (15), poate fi prelungită cu atât timp cât este necesar pentru a garanta că aceste proceduri sunt echitabile, rezonabile, deschise și transparente pentru toate părțile interesate, dar nu cu mai mult de 8 luni, sub rezerva oricărui calendar specific stabilit în temeiul art. 55.

Aceste termene nu aduc atingere niciunui acord internațional aplicabil privind utilizarea spectrului de frecvențe radio și privind coordonarea prin satelit.

(10) Prezentul articol nu aduce atingere prevederilor privind cesiunea sau închirierea drepturilor individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio în conformitate cu art. 53.

Capitolul XII

INSTALAREA ȘI UTILIZAREA

ECHIPAMENTULUI DE REȚEA

PE SUPORT RADIO

Articolul 57. Accesul la rețelele radio locale

(1) Se permite furnizarea accesului la o rețea publică de comunicații electronice prin intermediul RLAN, precum și utilizarea spectrului de frecvențe radio armonizat pentru această furnizare, sub rezerva îndeplinirii condițiilor aplicabile autorizării generale referitoare la utilizarea spectrului de frecvențe radio, menționate la art. 48 alin. (1)-(6) și (8), cu excepția cazului menționat la alin. (2) din prezentul articol.

(2) În cazul în care furnizarea menționată la alin. (1) din prezentul articol nu face parte dintr-o activitate de întreprinzător sau este auxiliară unei activități de întreprinzător ori unui serviciu public care nu depinde de transmiterea de semnale prin astfel de rețele, orice agent economic, autoritate publică sau utilizator final care furnizează un astfel de acces nu se supune autorizării generale pentru furnizarea de rețele sau de servicii de comunicații electronice în temeiul art. 17, nici obligațiilor privind drepturile utilizatorilor finali în temeiul capitolului XVII, nici obligațiilor de interconectare a rețelelor lor în temeiul art. 61 alin. (1) și (2).

(3) În cazul furnizării accesului la o rețea publică de comunicații electronice prin intermediul RLAN se aplică prevederile art. 15 din Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale.

(4) Agenția nu împiedică furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului să permită accesul publicului la rețelele lor, prin intermediul RLAN, care pot fi amplasate în incinta în care se află utilizatorul final, sub rezerva îndeplinirii condițiilor aplicabile din autorizarea generală și a acordului prealabil, exprimat în cunoștință de cauză, al utilizatorului final.

(5) În conformitate, în special, cu art. 113 alin. (1), Agenția se asigură că furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului nu impun restricții în mod unilateral utilizatorilor finali și nu îi împiedică pe aceștia:

a) să acceseze RLAN pe care le aleg, furnizate de terți; sau

b) să permită în mod reciproc sau la un nivel mai general accesul altor utilizatori finali la rețelele acestor furnizori prin intermediul RLAN, inclusiv pe baza unor inițiative ale terților care agregă și pun la dispoziția publicului RLAN mai multor utilizatori finali.

(6) Agenția nu limitează și nu împiedică utilizatorii finali să permită, în mod reciproc sau în alt mod, accesul altor utilizatori finali la RLAN lor, inclusiv pe baza unor inițiative ale terților care agregă și pun la dispoziția publicului RLAN ale mai multor utilizatori finali.

(7) Agenția nu restricționează în mod nejustificat furnizarea pentru public a accesului la RLAN:

a) de către entitățile din sectorul public sau în spațiile publice din apropierea incintelor ocupate de aceste entități atunci când furnizarea respectivă este auxiliară serviciilor publice furnizate în incintele respective;

b) pe baza unor inițiative ale organizațiilor neguvernamentale sau ale unor entități din sectorul public de a agrega și de a permite în mod reciproc sau la un nivel mai general accesul la RLAN al mai multor utilizatori finali, inclusiv, după caz, la RLAN la care accesul public este furnizat în conformitate cu lit. a).

Articolul 58. Instalarea și exploatarea punctelor

de acces pe suport radio cu arie de

acoperire restrânsă

(1) Agenția nu restricționează în mod nejustificat instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă. Orice norme care reglementează instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă trebuie să fie uniforme la nivel național și să fie publicate înainte de aplicarea lor.

(2) În special, autoritățile competente nu condiționează instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă care întrunesc caracteristicile stabilite conform regulamentului prevăzut la alin. (4) de existența certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire sau a altor autorizații individuale obținute în prealabil.

(3) Prin derogare de la alin. (2), autoritățile competente pot solicita autorizații pentru instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă în cazul unor clădiri sau locuri de valoare arhitecturală, istorică sau naturală, protejate în condițiile legii, sau, dacă este cazul, din motive de siguranță publică.

(4) Guvernul aprobă Regulamentul privind specificarea caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă.

(5) Prezentul articol nu aduce atingere cerințelor esențiale prevăzute de reglementările tehnice aprobate în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, nici regimului de autorizare aplicabil utilizării spectrului de frecvențe radio relevant.

(6) În conformitate cu Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice instalează și operează puncte de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă pe, deasupra, în ori sub infrastructurile fizice proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv a celor date în concesiune, închiriate sau date în administrare ori în folosință, care sunt adecvate din punct de vedere tehnic pentru găzduirea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă sau care sunt necesare pentru conectarea acestor puncte la o rețea de bază, care includ și mobilierul stradal, precum stâlpii de iluminare, semnele de circulație, semafoarele, panourile, stațiile de autobuz și de troleibuz. Autoritățile publice centrale sau locale, instituțiile publice, precum și orice alte entități care exercită un drept de administrare asupra imobilelor proprietate publică a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv întreprinderile de stat sau municipale care au în administrare (gestiune) obiective de infrastructură tehnico-edilitară și titularii dreptului de administrare a proprietăților comune, inclusiv a celor din condominii, titularii dreptului de administrare, de concesiune, de închiriere sau de folosință onorează toate cererile rezonabile de acces conform unor condiții echitabile, rezonabile, transparente și nediscriminatorii care se publică conform Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. Instalarea și operarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă nu fac obiectul niciunor tarife, taxe, redevențe, chirii sau oricăror alte plăți pentru ocuparea și folosința acestor infrastructuri fizice.

(7) Accesul prevăzut la alin. (6) include atât accesul necesar pentru conectarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă la o rețea publică de comunicații electronice, cât și accesul pentru instalarea bransamentelor necesare la rețeaua de energie electrică.

Capitolul XIII

ACCES ȘI INTERCONECTARE

Articolul 59. Cadrul general pentru acces

și interconectare

(1) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului din Republica Moldova sau cei din Republica Moldova și dintr-un stat membru al Uniunii Europene pot negocia între ei acorduri privind condițiile tehnice și comerciale pentru acces sau interconectare, în conformitate cu prezenta lege. Nu este necesar ca furnizorul dintr-un stat membru al Uniunii Europene care solicită accesul sau interconectarea în Republica Moldova să fie autorizat pentru desfășurarea activității în Republica Moldova în cazul în care nu furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice în Republica Moldova.

(2) Fără a aduce atingere art. 55 din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului nu pot fi obligați, atunci când acordă acces sau interconectare, să ofere unor furnizori diferiți condiții diferite pentru servicii echivalente sau să impună obligații ce nu au legătură cu serviciile efective de acces și interconectare furnizate, fără a aduce atingere condițiilor prevăzute în anexa nr. 1 la prezenta lege.

Articolul 60. Drepturile și obligațiile furnizorilor

(1) Pentru a se asigura furnizarea și interoperabilitatea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, orice furnizor de rețea publică de comunicații electronice are:

a) dreptul de a negocia un acord de interconectare cu orice alt furnizor de rețea publică de comunicații electronice în vederea furnizării de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, inclusiv a serviciilor de comunicații electronice accesibile utilizatorilor prin intermediul unei alte rețele publice de comunicații electronice, interconectate cu rețeaua oricăruia dintre cei doi furnizori;

b) obligația, la cererea unui terț autorizat în condițiile prezentei legi, de a negocia cu bună-credință un acord de interconectare cu solicitantul în cauză în vederea furnizării de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, inclusiv a serviciilor de comunicații electronice accesibile utilizatorilor prin intermediul unei alte rețele publice de comunicații electronice, interconectate cu rețeaua oricăreia dintre părți.

(2) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice oferă acces și interconectare altor furnizori în termenele și condițiile conforme cu obligațiile impuse de Agenție în temeiul art. 61, 62 și 68.

(3) Informațiile obținute înaintea, în timpul sau după finalizarea negocierilor unui acord de acces sau de interconectare trebuie utilizate numai în scopul în care au fost furnizate, iar confidențialitatea informațiilor transmise sau stocate va fi respectată în toate cazurile. Aceste informații nu pot fi divulgate niciunui terț, în special altor departamente, filiale, sedii secundare sau parteneri ai furnizorului care oferă acces ori interconectare, care ar obține astfel un avantaj de ordin competitiv, cu excepția informațiilor solicitate de Agenție potrivit art. 25.

(4) Negocierile trebuie să se poarte prin intermediari neutri atunci când condițiile de concurență impun acest lucru.

Articolul 61. Competențele și responsabilitățile

Agenției și ale altor autorități competente

privind accesul și interconectarea

(1) Agenția, acționând în vederea realizării obiectivelor stabilite la art. 5, încurajează și, după caz, asigură, în conformitate cu prezenta lege, accesul și interconectarea adecvate, precum și interoperabilitatea serviciilor, exercitându-și responsabilitatea astfel încât să promoveze eficiența, concurența durabilă, instalarea rețelelor de foarte mare capacitate, investițiile eficiente și inovarea, precum și să ofere beneficii maxime utilizatorilor finali.

(2) Agenția emite un regulament care oferă orientări și stabilește procedurile aplicabile privind accesul și interconectarea, pentru a se asigura că furnizorii cu o acoperire geografică limitată și cei care sunt întreprinderi mici și mijlocii pot beneficia de obligațiile impuse.

(3) În special, fără a aduce atingere măsurilor care pot fi luate cu privire la furnizorii desemnați ca având o putere semnificativă pe piață în conformitate cu art. 68, Agenția poate impune:

a) în măsura necesară pentru a asigura conectivitatea de la un capăt la altul, obligații pentru întreprinderile care dețin o autorizare generală și care controlează accesul către utilizatorii finali, inclusiv, în cazuri justificate, obligația de a asigura interconectarea rețelelor lor, dacă aceasta nu s-a realizat încă;

b) în cazuri justificate și în măsura în care aceasta este necesar, obligații pentru furnizorii care dețin o autorizare generală și care controlează accesul către utilizatorii finali de a asigura interoperabilitatea serviciilor lor;

c) în cazuri justificate, atunci când conectivitatea de la un capăt la altul între utilizatorii finali este pusă în pericol din cauza lipsei de interoperabilitate între serviciile de comunicații interpersonale și în măsura necesară pentru a asigura conectivitatea de la un capăt la altul între utilizatorii finali, obligații pentru furnizorii relevanți de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, care ating un nivel semnificativ de acoperire și de preluare de către utilizatori, de a asigura interoperabilitatea serviciilor lor;

d) în măsura în care este necesar pentru a asigura accesul utilizatorilor finali la serviciile de televiziune și de radiodifuziune digitale și la serviciile complementare asociate, specificate de Agenție, obligații pentru furnizori de a oferi acces la celelalte facilități menționate în partea II a anexei nr. 2, precum interfețele de programare a aplicației sau la ghidurile electronice de programe, în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii.

(4) Obligațiile menționate la alin. (3) lit. c) din prezentul articol pot fi impuse doar:

a) în măsura necesară pentru a asigura interoperabilitatea serviciilor de comunicații interpersonale și pot include obligații proporționale pentru furnizorii acestor servicii de a publica și de a permite utilizarea, modificarea și redistribuirea informațiilor relevante de

către autorități și de către alți furnizori sau de a utiliza și a pune în aplicare standardele sau recomandările enumerate la art. 43;

b) în cazul în care existența unei amenințări apreciabile la adresa conectivității de la un capăt la altul între utilizatorii finali a fost constatată într-un act inclus în anexa XXVIII-B (Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații) la Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte.

(5) În special și fără a aduce atingere alin. (1)-(4), Agenția impune obligații, în urma unei cereri rezonabile, de a acorda acces la cablajele, cablurile și facilitățile asociate din interiorul clădirilor sau până la primul punct de concentrare ori de distribuție, după cum este determinat de Agenție, în cazul în care acest punct este situat în afara clădirii.

(6) Obligațiile prevăzute la alin. (5) pot fi impuse oricărei persoane care deține cu orice titlu cablajele, cablurile sau facilitățile asociate, chiar dacă aceasta nu are calitatea de furnizor de rețele de comunicații electronice.

(7) Obligațiile prevăzute la alin. (5) pot fi impuse numai dacă acest lucru este justificat pe motiv că multiplicarea respectivelor elemente de rețea și facilități asociate ar fi inefficientă din punct de vedere economic sau imposibilă de realizat din punct de vedere fizic și numai în măsură proporțională pentru a asigura o concurență durabilă.

(8) Condițiile de acces impuse conform alin. (5) pot include norme specifice privind accesul la astfel de elemente de rețea, la serviciile asociate ori la facilitățile asociate, privind transparența și nediscriminarea, de asemenea privind repartizarea costurilor de acces care, după caz, se ajustează pentru a lua în considerare factorii de risc.

(9) În cazul în care Agenția constată, ținând seama, după caz, de obligațiile ce rezultă din orice analiză de piață relevantă, că obligațiile impuse în conformitate cu alin. (5)-(8) nu abordează suficient barierele economice sau fizice însemnate și netranzitorii în calea multiplicării, care stau la baza unei situații existente sau emergente pe piață și care limitează în mod semnificativ rezultatele concurențiale pentru utilizatorii finali, aceasta poate extinde impunerea respectivelor obligații de acces, în condiții echitabile și rezonabile, dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție, până la un punct pe care îl determină ca fiind cel mai apropiat de utilizatorii finali, capabil să găzduiască un număr suficient de conexiuni ale utilizatorilor finali pentru a fi viabil din punct de vedere comercial pentru solicitanții de acces eficienți. Dacă acest lucru se justifică din motive tehnice sau economice, Agenția poate impune obligații în materie de acces activ sau virtual.

(10) Agenția ține seama de orientările relevante ale OAREC atunci când aplică prevederile alin. (5)-(9), inclusiv la stabilirea amplorii extinderii dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție.

(11) Agenția nu le impune obligații, în conformitate cu alin. (9) din prezentul articol, furnizorilor de rețele și/sau de servicii publice de comunicații electronice atunci când stabilește că:

a) furnizorul are caracteristicile enumerate la art. 80 alin. (1) și pune la dispoziție un

mijloc alternativ viabil și similar de a se conecta cu utilizatorii finali, furnizând acces la o rețea de foarte mare capacitate oricărui alt furnizor, în condiții echitabile, nediscriminatorii și rezonabile. Agenția poate extinde această exceptare la alți furnizori care oferă, în condiții echitabile, nediscriminatorii și rezonabile, acces la o rețea de foarte mare capacitate; sau

b) impunerea de obligații ar compromite viabilitatea economică sau financiară a instalării unei noi rețele, în special prin proiecte locale de dimensiuni mai mici.

(12) Prin derogare de la alin. (11) lit. a), Agenția le poate impune obligații furnizorilor de rețele de comunicații electronice care îndeplinesc criteriile stabilite în prevederea menționată în cazul în care rețeaua respectivă este finanțată din fonduri publice.

(13) Fără a aduce atingere alin. (1)–(4), Agenția le impune furnizorilor de rețele de comunicații electronice obligații privind utilizarea în comun a infrastructurii pasive sau obligații privind încheierea de acorduri de acces la roaming la nivel local, în ambele cazuri dacă acestea sunt în mod direct necesare pentru furnizarea la nivel local a serviciilor bazate pe utilizarea spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu legislația națională adoptată în vederea armonizării cu actele relevante ale Uniunii Europene și cu condiția ca niciun mijloc de acces alternativ viabil și similar la utilizatorii finali să nu fie pus la dispoziția niciunui furnizor conform unor condiții echitabile și rezonabile.

(14) Agenția poate impune obligațiile specificate la alin. (12) numai în cazul în care această posibilitate este prevăzută în mod clar la acordarea drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și în cazul în care acest lucru este justificat de faptul că, în zona care face obiectul unor astfel de obligații, instalarea determinată de piață a infrastructurilor pentru furnizarea de rețele sau de servicii care se bazează pe utilizarea spectrului de frecvențe radio este împiedicată de obstacole economice sau fizice insurmontabile și, prin urmare, accesul utilizatorilor finali la rețele sau la servicii este extrem de deficitar ori inexistent. În aceste împrejurări, acolo unde accesul la infrastructura pasivă și utilizarea în comun a acesteia nu sunt suficiente pentru a rezolva situația, Agenția poate impune obligații privind partajarea infrastructurii active.

(15) Agenția ține cont de:

a) necesitatea de a maximiza conectivitatea pe întreg teritoriul Republicii Moldova, conectivitatea între Republica Moldova și Uniunea Europeană, conectivitatea de-a lungul rutelor principale de transport și conectivitatea în anumite zone geografice, precum și posibilitatea de a lărgi în mod semnificativ gama de opțiuni ale utilizatorilor finali și de a crește calitatea serviciilor oferite acestora;

b) utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio;

c) fezabilitatea tehnică a utilizării în comun și a condițiilor aferente;

d) situația concurenței bazate pe infrastructură, precum și a concurenței bazate pe servicii;

e) inovarea tehnologică;

f) necesitatea prioritară de a sprijini motivația gazdei infrastructurii să implementeze respectiva infrastructură în primul rând.

(16) În cazul soluționării unui litigiu, Agenția poate, printre altele, să impună beneficiarului obligației de utilizare în comun sau de acces obligația de a partaja spectrul de frecvențe radio cu gazda infrastructurii în zona relevantă.

(17) Obligațiile și condițiile impuse conform alin. (1)–(16) din prezentul articol trebuie să fie obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii și trebuie puse în aplicare în conformitate cu procedurile menționate la art. 28, 37 și 38. Agenția evaluează efectele obligațiilor sau ale condițiilor respective în termen de 5 ani de la adoptarea măsurii anterioare referitoare la aceiași furnizori și evaluează oportunitatea retragerii sau modificării lor în funcție de evoluția condițiilor. Agenția notifică rezultatul evaluării în conformitate cu procedurile menționate la art. 28, 37 și 38.

(18) În sensul alin. (1)–(4) din prezentul articol, Agenția are competența de a interveni din propria inițiativă, atunci când o astfel de acțiune este justificată, pentru a garanta respectarea obiectivelor de politică stabilite la art. 5, în conformitate cu prezenta lege și, în special, cu procedurile menționate la art. 28 și 37.

(19) Atunci când definește locația punctului terminal al rețelei, Agenția ține cont în cea mai mare măsură de orientările stabilite de OAREC privind abordările comune pentru identificarea punctului terminal al rețelei în diferite topologii de rețea.

Articolul 62. Sistemele de acces condiționat

și alte facilități

(1) Condițiile de acces al telespectatorilor și ascultătorilor la serviciile de televiziune și de radiodifuziune digitală, prevăzute în partea I din anexa nr. 2, se aplică în ceea ce privește accesul condiționat la serviciile de televiziune și de radiodifuziune digitală furnizate telespectatorilor și ascultătorilor din Republica Moldova, indiferent de mijloacele de transmisiune.

(2) În cazul în care, în urma unei analize de piață efectuate în conformitate cu art. 67 alin. (1)–(3), Agenția constată că unul sau mai mulți furnizori nu dețin o putere semnificativă de piață pe piața relevantă, aceasta poate modifica sau retrage condițiile cu privire la furnizorii în cauză, în conformitate cu procedurile menționate la art. 28 și 37, numai în măsura în care:

1) accesibilitatea pentru utilizatorii finali la transmisiunile de radio și de televiziune și a serviciilor media audiovizuale „must carry”, determinate în conformitate cu Codul serviciilor media audiovizuale, nu ar fi afectată de modificarea sau retragerea condițiilor; și

2) modificarea sau retragerea condițiilor nu ar afecta în mod negativ perspectivele privind concurența efectivă pe piață:

a) a serviciilor cu amănuntul de televiziune și de radiodifuziune digitală; și

b) a sistemelor de acces condiționat și a altor facilități asociate.

Părțile afectate de o astfel de modificare sau retragere a condițiilor beneficiază de o perioadă corespunzătoare de preaviz.

(3) Condițiile aplicate în conformitate cu prezentul articol nu aduc atingere capacității Agenției de a impune obligații în ceea ce privește modul de prezentare a ghidurilor electronice de programe (EPG) și a facilităților de instrumente de prezentare și de navigare similare.

(4) Fără a aduce atingere alin. (1) din prezentul articol, Agenția poate revizui periodic condițiile aplicate în conformitate cu prezentul articol, prin efectuarea unei analize de piață în conformitate cu art. 67 alin. (1)–(3), pentru a stabili dacă să mențină, să modifice ori să retragă condițiile aplicate.

Capitolul XIV

ANALIZA DE PIAȚĂ ȘI PUTEREA

SEMNIFICATIVĂ PE PIAȚĂ

Articolul 63. Furnizorii cu putere semnificativă

pe piață

(1) În cazul în care prezenta lege impune Agenției obligația de a determina dacă furnizorii dețin o putere semnificativă pe piață în conformitate cu prevederile art. 67, Agenția aplică alin. (2) din prezentul articol.

(2) Se consideră că un furnizor deține o putere semnificativă pe o anumită piață în cazul în care, individual sau împreună cu alți furnizori, se găsește într-o poziție echivalentă cu poziția dominantă pe piața respectivă, și anume o poziție de putere economică care îi permite să se comporte, într-o măsură apreciabilă, independent față de concurenți, față de clienți și, în cele din urmă, față de consumatori.

(3) Agenția, în special atunci când examinează dacă doi sau mai mulți furnizori dețin împreună o poziție dominantă pe piață, acționează în conformitate cu legislația și ține seama în cea mai mare măsură de orientările privind analiza pieței și evaluarea puterii semnificative pe piață, publicate de Comisia Europeană.

(4) Atunci când un furnizor deține o putere semnificativă pe o piață specifică, el poate fi, de asemenea, desemnat ca având o putere semnificativă pe o piață aflată în strânsă legătură cu aceasta, în cazul în care legăturile dintre cele două permit valorificarea puterii de pe piața specifică pe piața cu care aceasta se află în strânsă legătură, consolidând astfel puterea de piață a furnizorului. Prin urmare, măsurile corective care urmăresc să prevină o asemenea valorificare pot fi aplicate pe piața aflată în strânsă legătură cu piața specifică în conformitate cu art. 69–71 și 74.

Articolul 64. Procedura de identificare și definire

a piețelor

(1) Ținând cont în cea mai mare măsură de Recomandarea privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări ex ante, adoptată de Comisia Europeană, și de Orientările privind analiza pieței și evaluarea puterii semnificative pe piață în temeiul cadrului de reglementare al UE pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Orientările privind puterea semnificativă pe piață), stabilite de Comisia Europeană, Agenția definește piețele relevante de produse și de servicii din domeniul comunicațiilor electronice corespunzătoare împrejurărilor naționale, în special piețele geografice relevante din Republica Moldova, luând în considerare, printre altele, gradul de concurență la nivelul infrastructurilor din zonele respective, în conformitate cu principiile legislației din domeniul concurenței, fără a aduce atingere piețelor care pot fi definite, în anumite situații, în temeiul legislației din domeniul concurenței.

(2) La realizarea acțiunii specificate la alin. (1) din prezentul articol, Agenția ia în considerare, după caz, rezultatele studiilor privind aria de acoperire a rețelelor de comunicații electronice, efectuate în conformitate cu art. 27 alin. (1)–(6). Agenția urmează procedurile menționate la art. 28 și 37 înainte de a defini piețele care diferă de cele identificate în Recomandarea Comisiei Europene menționată la alin. (1) din prezentul articol.

Articolul 65. Procedura de identificare a piețelor

transnaționale

(1) În cazul în care Agenția, împreună cu autoritatea de reglementare din cel puțin un stat membru al Uniunii Europene, consideră că este necesar să se efectueze o analiză a unei piețe transnaționale potențiale, acestea înaintează OAREC o cerere motivată, care include dovezi în acest sens.

(2) În cazul piețelor transnaționale identificate de Comisia Europeană, ținând seama de analiza efectuată de OAREC în conformitate cu alin. (1) din prezentul articol, Agenția, împreună cu autoritățile de reglementare ale statelor membre ale Uniunii Europene vizate, efectuează împreună o analiză de piață, ținând cont în cea mai mare măsură de Orientările privind puterea semnificativă pe piață și decid, de comun acord, cu privire la impunerea, menținerea, modificarea sau retragerea oricăror obligații de reglementare menționate la art. 67 alin. (8) și (9). Agenția, împreună cu autoritățile de reglementare ale statelor membre ale Uniunii Europene vizate, notifică Comisiei Europene proiectele lor de măsuri privind analiza de piață și orice obligații de reglementare în temeiul art. 37 și 38.

(3) Agenția, împreună cu alte autorități de reglementare ale statelor membre ale Uniunii Europene, poate să notifice la OAREC proiectele lor de măsuri privind analiza pieței și orice obligații de reglementare în absența piețelor transnaționale, în cazul în care acestea consideră că condițiile de piață din jurisdicțiile lor respective sunt suficient de omogene.

Articolul 66. Procedura de identificare a cererii

transnaționale

(1) În cazul în care Agenția, împreună cu autoritatea de reglementare din cel puțin un stat membru al Uniunii Europene, consideră că există o problemă gravă ce trebuie soluționată, legată de cererea transnațională a utilizatorilor finali de produse și servicii care sunt furnizate în cadrul spațiului economic comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană în domeniul comunicațiilor electronice pe una sau mai multe piețe enumerate în Recomandarea Comisiei Europene menționată la art. 64 alin. (1), acestea înaintează OAREC o cerere motivată, care include dovezi în acest sens, în vederea efectuării unei analize a cererii transnaționale respective.

(2) Atunci când își îndeplinește sarcinile de reglementare în cadrul jurisdicției sale, inclusiv, dacă este cazul, atunci când impune măsuri corective în conformitate cu art. 68, Agenția ține cont în cea mai mare măsură de orientările emise de OAREC referitoare la abordările comune în vederea satisfacerii cererii transnaționale, identificată ca fiind semnificativă și insuficient satisfăcută de ofertă în condiții comerciale sau reglementate.

Articolul 67. Procedura de analiză a pieței

(1) Agenția stabilește dacă o piață relevantă, definită în conformitate cu art. 64, prezintă caracteristici care să justifice impunerea obligațiilor de reglementare prevăzute de prezenta lege în urma unei analize efectuate, după caz, în colaborare cu Consiliul Concurenței, ținând cont în cea mai mare măsură de Orientările privind puterea semnificativă pe piață și urmând procedurile menționate la art. 28 și 37.

(2) Se poate considera că o piață prezintă caracteristici care justifică impunerea obligațiilor de reglementare prevăzute de prezenta lege dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele criterii:

a) există obstacole însemnate și netranzitorii, structurale, juridice sau în materie de reglementare în calea intrării pe piață;

b) există o structură de piață care nu tinde spre o concurență efectivă într-un orizont de timp relevant, având în vedere situația concurenței bazate pe infrastructură și a altor surse de concurență, dincolo de obstacolele la intrarea pe piață;

c) legislația în domeniul concurenței este insuficientă pentru a soluționa de una singură, în mod adecvat, disfuncționalitățile identificate ale pieței.

(3) În cazul în care Agenția efectuează o analiză a unei piețe care este inclusă în Recomandarea Comisiei Europene menționată la art. 64 alin. (1), aceasta consideră că au fost îndeplinite criteriile prevăzute la alin. (2) lit. a)-c) din prezentul articol, cu excepția cazului în care stabilește că unul sau mai multe dintre aceste criterii nu sunt îndeplinite în circumstanțele naționale specifice.

(4) În cazul în care efectuează analiza prevăzută la alin. (1)-(3), Agenția examinează evoluțiile dintr-o perspectivă prospectivă, în absența reglementării impuse în temeiul prezentului articol pe piața relevantă respectivă și luând în considerare următoarele elemente:

a) evoluțiile pieței care afectează probabilitatea ca piața relevantă să tindă spre o

concurență efectivă;

b) toate constrângerile concurențiale relevante, la nivel cu ridicata și cu amănuntul, indiferent dacă se consideră că respectivele constrângeri sunt determinate de rețelele de comunicații electronice, de serviciile de comunicații electronice sau de alte tipuri de servicii ori aplicații care sunt comparabile din perspectiva utilizatorului final și indiferent dacă aceste constrângeri fac parte din piața relevantă;

c) alte tipuri de reglementări sau de măsuri impuse și care afectează piața relevantă sau piața/piețele cu amănuntul conexe pe parcursul perioadei relevante, inclusiv, dar fără a se limita la obligațiile impuse în conformitate cu art. 46, 60 și 61;

d) reglementările impuse pe alte piețe relevante în temeiul prezentului articol.

(5) În cazul în care Agenția concluzionează că o piață relevantă nu justifică impunerea unor obligații de reglementare în conformitate cu procedura prevăzută la alin. (1)–(4) din prezentul articol sau în cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (8) și (9) din prezentul articol, aceasta nu impune sau nu menține nicio obligație de reglementare specifică în conformitate cu art. 68.

(6) În cazul prevăzut la alin. (5) din prezentul articol, dacă există deja obligații de reglementare sectoriale impuse în conformitate cu art. 68, Agenția retrage aceste obligații impuse furnizorilor de pe piața relevantă respectivă.

(7) Agenția se asigură că părților afectate de o astfel de retragere a obligațiilor, în conformitate cu alin. (6), li se acordă o perioadă corespunzătoare de preaviz, definită prin găsirea unui echilibru între necesitatea de a asigura o tranziție sustenabilă pentru beneficiarii acestor obligații și utilizatorii finali și, respectiv, posibilitatea de alegere a utilizatorilor finali, precum și faptul că reglementarea respectivă nu continuă mai mult decât este necesar. Atunci când stabilește o astfel de perioadă, Agenția poate stabili condiții și perioade de preaviz specifice în legătură cu acordurile de acces existente.

(8) În cazul în care Agenția stabilește că, pe o piață relevantă, este justificată impunerea unor obligații de reglementare în conformitate cu alin. (1)–(4) din prezentul articol, aceasta identifică toți furnizorii care, individual sau împreună, dețin o putere semnificativă pe piața relevantă respectivă, în conformitate cu art. 63.

(9) Agenția le impune furnizorilor menționați la alin. (8) din prezentul articol obligații de reglementare specifice, adecvate în conformitate cu art. 68 sau menține ori modifică astfel de obligații dacă acestea există deja, în cazul în care consideră că rezultatul pentru utilizatorii finali nu ar fi competitiv în mod efectiv în absența acestor obligații.

(10) Măsurile luate în conformitate cu alin. (5)–(9) din prezentul articol sunt supuse procedurilor menționate la art. 28 și 37.

(11) Agenția efectuează o analiză a pieței relevante și notifică proiectul de măsură corespunzător în conformitate cu art. 37:

a) în termen de 5 ani de la adoptarea unei măsuri anterioare, în cazul în care Agenția

a definit piața relevantă și a stabilit furnizorii care au o putere semnificativă pe piață; această perioadă de 5 ani poate fi prelungită, în mod excepțional, cu până la un an în cazul în care Agenția a notificat Comisiei Europene o propunere motivată de prelungire cu cel puțin 4 luni înainte de expirarea perioadei de 5 ani, iar Comisia Europeană nu a formulat obiecții/recomandări în termen de o lună de la notificarea prelungirii;

b) în termen de 3 ani de la adoptarea unei Recomandări revizuite a Comisiei Europene privind piețele relevante, menționate la art. 64 alin. (1), pentru piețele care nu au fost notificate anterior Comisiei Europene; sau

c) în termen de 3 ani de la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

(12) În cazul în care Agenția consideră că nu poate finaliza sau nu a finalizat analiza unei piețe relevante identificate în Recomandarea Comisiei Europene privind piețele relevante, menționată la art. 64 alin. (1), în termenul prevăzut la alin. (11) din prezentul articol, aceasta poate solicita asistență din partea OAREC pentru finalizarea analizei pieței respective și a obligațiilor specifice care urmează să fie impuse. Pe baza acestei asistențe, Agenția, în termen de 6 luni de la termenul-limită stabilit la alin. (11) din prezentul articol, notifică proiectul de măsură Comisiei Europene în conformitate cu art. 37.

(13) Agenția îi comunică fără întârziere Comisiei Europene denumirile furnizorilor desemnați ca având o putere semnificativă pe piață în sensul prezentei legi și obligațiile impuse acestora în temeiul prezentei legi, precum și orice modificări privind obligațiile impuse acestor furnizori sau privind furnizorii care intră sub incidența prezentei legi.

Articolul 68. Impunerea, modificarea sau retragerea

obligațiilor furnizorilor care dețin

o putere semnificativă pe piață

(1) Agenția este împuternicită să impună obligațiile prevăzute la art. 69-74 și la art. 76-81.

(2) În cazul în care un furnizor este desemnat ca având o putere semnificativă pe o anumită piață ca urmare a unei analize de piață efectuate în conformitate cu art. 67, Agenția impune, după caz, oricare dintre obligațiile prevăzute la art. 69-74 și la art. 76 și 80 și alege, în conformitate cu principiul proporționalității, modalitatea cel mai puțin intruzivă de soluționare a problemelor identificate în analiza de piață.

(3) Agenția impune obligațiile prevăzute la art. 69-74 și la art. 76 și 80 numai furnizorilor care au fost desemnați ca având o putere semnificativă pe piață în conformitate cu alin. (2) din prezentul articol, fără a aduce atingere:

a) art. 61 și 62;

b) art. 22 și 46, pct. 7 din partea D a anexei nr. 1, aplicat în temeiul art. 18 alin. (1), art. 95, 103 și capitolului XVIII, care conțin obligații pentru alți furnizori decât cei desemnați ca având o putere semnificativă pe piață; sau

c) necesității de a respecta tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(4) În circumstanțe excepționale, în cazul în care Agenția intenționează să impună furnizorilor desemnați ca având o putere semnificativă pe piață obligații privind accesul sau interconectarea, altele decât cele prevăzute la art. 69-74 și la art. 76 și 80, aceasta informează OAREC cu privire la intenția respectivă și ține cont în cea mai mare măsură de recomandările formulate de OAREC în legătură cu această intenție.

(5) Obligațiile impuse în conformitate cu prezentul articol:

a) se bazează pe natura problemei identificate de Agenție în analiza sa de piață, luând în considerare, după caz, identificarea cererii transnaționale în conformitate cu art. 66;

b) trebuie să fie proporționale, ținând cont, atunci când este posibil, de costuri și de beneficii;

c) trebuie să fie justificate din perspectiva obiectivelor stabilite la art. 5; și

d) sunt impuse în urma consultării în conformitate cu art. 28 și 37.

(6) În ceea ce privește necesitatea de a respecta tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, menționată la alin. (3) din prezentul articol, Agenția notifică OAREC cu privire la hotărârile de impunere, de modificare sau de retragere a obligațiilor ce le revin furnizorilor, în conformitate cu procedura menționată la art. 37.

(7) Agenția analizează impactul noilor evoluții ale pieței, inclusiv în legătură cu acordurile comerciale, între care și acordurile de investiție, care influențează dinamica concurenței.

(8) În cazul în care evoluțiile pieței menționate la alin. (7) din prezentul articol nu sunt suficient de importante încât să necesite efectuarea unei noi analize de piață în conformitate cu art. 67, Agenția evaluează fără întârziere dacă este necesar să revizuiască obligațiile impuse furnizorilor desemnați ca având o putere semnificativă pe piață și să modifice orice hotărâre anterioară, inclusiv prin retragerea obligațiilor sau prin impunerea de noi obligații, pentru a se asigura că, prin aceste obligații, continuă să se respecte condițiile prevăzute la alin. (5) din prezentul articol. Astfel de modificări se impun numai după consultări în conformitate cu art. 28 și 37.

Articolul 69. Obligația de transparență

(1) Agenția poate impune, în conformitate cu art. 68, obligații de transparență în ceea ce privește interconectarea sau accesul, care să oblige furnizorii să facă publice informații specifice, cum ar fi informațiile contabile, prețurile, specificațiile tehnice, caracteristicile rețelei și evoluțiile preconizate ale acesteia, precum și termenele și condițiile de furnizare și de utilizare, inclusiv orice condiții care modifică accesul la servicii și la aplicații sau utilizarea acestora, în special în ceea ce privește trecerea de la infrastructura tradițională, în cazul în care astfel de condiții sunt permise de legislația națională adoptată în vederea armonizării cu actele relevante ale Uniunii Europene.

(2) În special în cazul în care furnizorul are obligații de nediscriminare, Agenția îi poate impune furnizorului respectiv să publice o ofertă de referință, care să fie suficient de degrupată pentru a asigura faptul că furnizorii nu sunt obligați să plătească pentru facilități care nu sunt necesare pentru serviciul solicitat. Oferta respectivă conține o descriere a ofertelor relevante, defalcate pe componente în funcție de nevoile pieței, precum și termenele și condițiile aferente, inclusiv prețurile.

(3) Agenția poate impune, printre altele, modificări ale ofertelor de referință pentru ca obligațiile impuse în temeiul prezentei legi să producă efecte.

(4) Agenția poate specifica informațiile exacte care trebuie puse la dispoziție în conformitate cu prezentul articol, nivelul de detaliere necesar și modalitatea de publicare a acestora.

(5) Fără a aduce atingere alin. (4) din prezentul articol, în cazul în care un furnizor are obligații în temeiul art. 72 sau 73 privind accesul cu ridicata la infrastructura rețelei, Agenția:

a) asigură publicarea unei oferte de referință, ținând cont în cea mai mare măsură de orientările OAREC privind criteriile minime pentru o ofertă de referință;

b) se asigură că în ofertele de referință publicate sunt specificați indicatorii-cheie de performanță, după caz, precum și acordurile pertinente privind nivelul serviciilor corespunzătoare;

c) monitorizează îndeaproape și asigură respectarea ofertelor de referință publicate.

(6) Agenția poate, dacă este necesar pentru asigurarea respectării prevederilor prezentului articol, să aplice sancțiuni în condițiile legii.

Articolul 70. Obligații de nediscriminare

(1) Agenția poate impune, în conformitate cu art. 68, obligații de nediscriminare în ceea ce privește interconectarea sau accesul.

(2) Obligațiile de nediscriminare garantează în special că furnizorul aplică, în împrejurări echivalente, condiții echivalente altor furnizori de servicii echivalente și că furnizează servicii și informații altora în aceleași condiții și la același nivel de calitate ca cele pe care le asigură propriilor sale servicii sau celor ale filialelor sale sau ale partenerilor săi. Agenția îi poate impune furnizorului respectiv obligația de a furniza produse și servicii de acces tuturor furnizorilor, inclusiv sieși, în aceleași termene și conform acelorași condiții, inclusiv privind nivelurile tarifelor și ale serviciilor, și prin intermediul acelorași sisteme și procese, pentru a asigura accesul echivalent.

Articolul 71. Obligația de separare contabilă

(1) Agenția poate impune, în conformitate cu art. 68, obligații privind separarea contabilă în legătură cu anumite activități legate de interconectare sau de acces. În special, Agenția îi poate solicita unui furnizor integrat pe verticală să își prezinte în mod transparent

prețurile cu ridicata și prețurile de transfer intern, între altele, pentru a asigura respectarea obligației de nediscriminare în temeiul art. 70, acolo unde există, sau, dacă este necesar, pentru a preveni subvențiile încrucișate inechitabile. Agenția poate specifica formatul și metodologia contabilă care urmează să fie utilizate.

(2) Fără a aduce atingere art. 25, pentru a facilita verificarea respectării obligațiilor de transparență și de nediscriminare, Agenția are competența de a solicita să îi fie furnizate înregistrările contabile, inclusiv datele privind veniturile primite de la terți. Agenția poate publica informațiile care ar contribui la realizarea unei piețe deschise și concurențiale, respectând în același timp legislația privind secretul comercial.

Articolul 72. Accesul la activele de inginerie civilă

(1) În conformitate cu art. 68, Agenția le poate impune furnizorilor obligația de a da curs cererilor rezonabile de acces și de utilizare a activelor de inginerie civilă, inclusiv, însă fără a se limita la clădiri sau intrările în clădiri, cablajul clădirilor, inclusiv cablurile, antenele, turnurile și alte construcții de susținere, pilonii, stâlpii, conductele, țevile, căminele de vizitare, gurile de vizitare și cabinetele, în situațiile în care, după luarea în considerare a analizei pieței, Agenția concluzionează că refuzul accesului sau accesul în condiții nerezonabile cu un efect similar ar împiedica apariția unei piețe competitive durabile și nu ar fi în interesul utilizatorului final.

(2) Agenția îi poate impune unui furnizor obligația de a furniza accesul în conformitate cu prezentul articol, indiferent dacă activele care sunt afectate de această obligație fac parte din piața relevantă în conformitate cu analiza de piață, cu condiția ca obligația respectivă să fie necesară și proporțională pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite la art. 5.

Articolul 73. Obligații privind accesul la anumite

elemente de rețea și la facilitățile asociate,

precum și privind utilizarea acestora

(1) Agenția poate, în conformitate cu art. 68, să impună furnizorilor obligația de a da curs cererilor rezonabile de acces la anumite elemente de rețea și la facilitățile asociate și cererilor de utilizare a acestora în situațiile în care consideră că refuzul accesului sau condițiile nerezonabile cu efect similar ar împiedica apariția unei piețe de comerț cu amănuntul concurențiale și durabile și nu ar fi în interesul utilizatorului final.

(2) În scopul prevăzut la alin. (1), Agenția poate obliga furnizorii, printre altele:

a) să acorde terților accesul la anumite elemente fizice de rețea și la facilitățile asociate și să permită utilizarea acestora, după caz, inclusiv accesul necondiționat la bucla și la subbucla locală;

b) să acorde terților accesul la anumite elemente și servicii de rețea active sau virtuale;

- c) să negocieze cu bună-credință cu furnizorii care solicită acces;
- d) să nu retragă accesul la infrastructură deja acordat;
- e) să furnizeze anumite servicii cu ridicata în vederea revânzării acestora de către terți;
- f) să acorde un acces deschis la interfețele tehnice, la protocoale sau la alte tehnologii-cheie care sunt indispensabile pentru interoperabilitatea serviciilor sau a serviciilor de rețele virtuale;
- g) să furnizeze colocarea sau alte forme de utilizare în comun a facilităților asociate;
- h) să furnizeze anumite servicii necesare pentru a le asigura utilizatorilor interoperabilitatea serviciilor de la un capăt la altul sau roamingul în rețelele mobile;
- i) să furnizeze accesul la sisteme de asistență operațională sau la sisteme de software similare necesare pentru asigurarea unei concurențe loiale în domeniul furnizării de servicii;
- j) să interconecteze rețele sau facilități de rețea;
- k) să furnizeze accesul la servicii asociate, precum serviciul de identificare, de localizare și de prezență.

(3) Agenția poate supune obligațiile specificate la alin. (2) unor condiții de echitate, rezonabilitate și promptitudine.

(4) Atunci când Agenția analizează oportunitatea impunerii oricăreia dintre posibilele obligații specifice menționate la alin. (2) din prezentul articol și, în special, atunci când evaluează, în conformitate cu principiul proporționalității, dacă și în ce mod trebuie impuse aceste obligații, aceasta analizează dacă alte forme de acces la intrările cu ridicata, fie pe aceeași piață cu ridicata, fie pe o piață cu ridicata conexă, ar fi suficiente pentru a rezolva problema identificată în interesul utilizatorului final. Această evaluare include ofertele comerciale în materie de acces, accesul reglementat în conformitate cu art. 61 sau accesul reglementat, existent ori planificat, la alte intrări cu ridicata în conformitate cu prezentul articol.

(5) La efectuarea evaluării prevăzute la alin. (4), Agenția ține cont în special de următorii factori:

- a) viabilitatea tehnică și economică a utilizării sau a instalării unor infrastructuri concurente, având în vedere ritmul de dezvoltare a pieței, ținând cont de natura și de tipul de interconectare sau de acces vizate, inclusiv de viabilitatea altor produse de acces în amonte, cum ar fi accesul la conducte;
- b) evoluția tehnologică preconizată, care afectează proiectarea și gestionarea rețelei;
- c) necesitatea de a asigura neutralitatea tehnologică, care să le permită părților să își proiecteze și să își gestioneze propriile rețele;

d) fezabilitatea furnizării accesului oferit, în raport cu capacitatea disponibilă;

e) investiția inițială a proprietarului facilității, ținând cont de orice investiție publică realizată și de riscurile pe care le implică realizarea investiției, în special în ceea ce privește investițiile în rețele de foarte mare capacitate și nivelurile de risc aferente acestora;

f) necesitatea de a proteja concurența pe termen lung, acordând o atenție deosebită unei concurențe eficiente din punct de vedere economic, bazată pe infrastructură și modelelor de afaceri inovatoare ce sprijină concurența durabilă, cum ar fi cele bazate pe coinvestiții în rețele;

g) după caz, orice drepturi de proprietate intelectuală relevante;

h) furnizarea de servicii paneuropene.

(6) În cazul în care intenționează, în conformitate cu art. 68, să impună obligații în temeiul art. 72 sau în temeiul prezentului articol, Agenția analizează dacă impunerea unor obligații exclusiv în conformitate cu art. 72 nu ar constitui un mijloc proporțional de promovare a concurenței și a intereselor utilizatorului final.

(7) Atunci când impune unui furnizor obligația de a furniza acces în conformitate cu dispozițiile prezentului articol, Agenția poate stabili condițiile tehnice sau operaționale pe care trebuie să le îndeplinească furnizorul sau beneficiarii acestui acces atunci când este necesar pentru a asigura funcționarea normală a rețelei. Obligațiile referitoare la respectarea anumitor standarde și specificații tehnice trebuie să fie conforme cu standardele și specificațiile stabilite în conformitate cu art. 43.

Articolul 74. Controlul prețurilor și obligațiile

privind contabilitatea costurilor

(1) Agenția poate impune, în conformitate cu art. 68, obligații privind recuperarea costurilor și controlul prețurilor, inclusiv obligații privind fundamentarea prețurilor în funcție de costuri, precum și obligații privind sistemele de contabilitate a costurilor, pentru furnizarea anumitor tipuri de interconectare sau acces, în situațiile în care o analiză a pieței indică o lipsă a unei concurențe efective ce reflectă faptul că este posibil ca furnizorul în cauză să mențină prețurile la un nivel excesiv de ridicat sau să comprime prețurile (*price squeeze*) în detrimentul utilizatorilor finali.

(2) Pentru a determina oportunitatea impunerii unor obligații de control al prețurilor, Agenția ia în considerare necesitatea de a promova concurența și interesele pe termen lung ale utilizatorilor finali în ceea ce privește instalarea și adoptarea rețelelor de următoarea generație și, în special, a rețelelor de foarte mare capacitate. În special pentru a încuraja investițiile efectuate de furnizor, inclusiv în rețelele de următoarea generație, Agenția ia în considerare investițiile realizate de acesta.

(3) În cazul în care Agenția consideră că obligațiile de control al prețurilor sunt oportune, aceasta îi permite furnizorului realizarea unei rate rezonabile de rentabilitate a capitalului adecvat investit, luând în considerare orice riscuri specifice unui anumit nou

proiect de investiții în rețea.

(4) Agenția ia în considerare posibilitatea de a nu impune sau de a nu menține obligații în temeiul prezentului articol în cazul în care stabilește că există o presiune demonstrabilă la nivelul prețurilor cu amănuntul și că orice obligație impusă în conformitate cu art. 69-73, inclusiv, în special, orice test de reproductibilitate economică impus în conformitate cu art. 70, asigură accesul efectiv și nediscriminatoriu.

(5) Atunci când consideră oportună impunerea unor obligații de control al prețurilor pentru accesul la elementele de rețea existente, Agenția ține cont, de asemenea, de beneficiile unor prețuri cu ridicata previzibile și stabile pentru asigurarea unei intrări eficiente pe piață și a unor stimulente suficiente pentru toți furnizorii în vederea instalării de rețele noi și modernizate.

(6) Agenția se asigură că toate mecanismele de recuperare a costurilor și metodele de stabilire a prețurilor care sunt impuse servesc la promovarea instalării de rețele noi și modernizate, a eficienței, a concurenței durabile, precum și a maximizării beneficiilor durabile pentru utilizatorii finali. În acest sens, Agenția poate, de asemenea, să ia în considerare prețurile disponibile pe piețele concurențiale comparabile.

(7) În cazul în care un furnizor are obligația de a-și baza prețurile pe costuri, sarcina probei că tarifele pe care le aplică sunt bazate pe costuri, inclusiv o rată rezonabilă a rentabilității investiției, revine furnizorului respectiv. În scopul calculului costului furnizării eficiente de servicii, Agenția poate utiliza metode de contabilitate a costurilor diferite de cele folosite de furnizorul în cauză. Agenția îi poate solicita unui furnizor să prezinte o justificare completă a prețurilor lui și, după caz, să solicite ajustarea prețurilor.

(8) Agenția se asigură că, în cazul în care punerea în aplicare a unui sistem de contabilitate a costurilor este impusă pentru a sprijini controlul prețurilor, o descriere a sistemului de contabilitate a costurilor este pusă la dispoziția publicului, indicând cel puțin principalele categorii în care sunt grupate costurile și normele utilizate pentru alocarea costurilor. Un organism independent calificat verifică conformitatea cu sistemul de contabilitate a costurilor și publică anual o declarație privind conformitatea.

Articolul 75. Tarifele de terminare a apelurilor

(1) Un furnizor de servicii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile sau fixe nu trebuie să perceapă un tarif mai mare decât tariful maxim relevant de terminare a apelurilor de voce pentru serviciul de terminare a apelurilor către un utilizator final în rețeaua sa, stabilit la nivelul Uniunii Europene.

(1¹) Obligația de la alin. (1) se aplică apelurilor provenite de la numere din Planul național de numerotație, de la numere din Uniunea Europeană sau de la numere ale statelor membre ale Spațiului Economic European și sunt efectuate către numere din Planul național de numerotație, către numere din Uniunea Europeană sau către numere ale statelor membre ale Spațiului Economic European.

(1²) Obligația de la alin. (1) se aplică, de asemenea, apelurilor provenite de la numere din țări terțe și care sunt efectuate către numere din Planul național de numerotație, către

numere din Uniunea Europeană sau către numere ale statelor membre ale Spațiului Economic European, dacă este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

1) în cazul în care un furnizor de servicii de terminare a apelurilor de voce dintr-o țară terță aplică apelurilor provenite de la numere din Uniunea Europeană tarife de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile sau fixe egale sau mai mici decât tarifele unice la nivelul Uniunii Europene de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile sau fixe, pentru fiecare an și pentru fiecare stat membru al Uniunii Europene, pe baza tarifelor aplicate sau propuse de furnizorii de servicii de terminare a apelurilor de voce din țările terțe furnizorilor de servicii de terminare a apelurilor de voce din Uniunea Europeană, și aplică același tratament tarifar pentru apelurile provenite de la numere din Planul național de numerotație; sau

2) în cazul în care:

a) Comisia Europeană stabilește că, pe baza informațiilor furnizate de o țară terță, tarifele de terminare a apelurilor de voce pentru apelurile provenite de la numere din Uniunea Europeană și care sunt efectuate către numere din țara terță respectivă sunt reglementate conform unor principii echivalente celor stabilite de Uniunea Europeană pentru statele membre; și

b) țara terță respectivă figurează într-un act al Uniunii Europene de stabilire a unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și a unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe, inclus în anexa XXVIII-B (Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații) la Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte; și

c) tratamentul tarifar menționat la pct. a) se aplică și apelurilor de voce provenite de la numere din Planul național de numerotație.

(1³) Pentru a constata respectarea condițiilor prevăzute la alin. (1²), Agenția face schimbul necesar de informații cu Comisia Europeană și OAREC.

(1⁴) Tarifele prevăzute la alin. (1) sunt reflectate în euro, iar valorile lor se înțeleg ca taxe pe minut, fără TVA, și se percep pe secundă. Dacă respectivele tarife sunt stabilite în moneda națională, acestea sunt convertite potrivit prevederilor alin. (5).

(2) În cazul în care Comisia Europeană decide să nu impună un tarif maxim de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile sau un tarif maxim de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe, sau să nu impună niciunul din cele două tipuri de tarife, Agenția poate efectua analize de piață ale piețelor de terminare a apelurilor de voce, în conformitate cu art. 67, pentru a evalua dacă este necesară impunerea unor obligații de reglementare.

(3) În cazul în care, ca urmare a unei analize de piață prevăzute la alin. (2) din prezentul articol, Agenția impune, pentru apelurile de voce provenite de la numere din Planul național de numerotație și apelurile provenite de la numere ale statelor membre ale Uniunii Europene sau ale statelor membre ale Spațiului Economic European, tarife de

terminare a apelurilor de voce fundamentate în funcție de costuri, aceasta urmează criteriile de stabilire a tarifelor cu ridicata de terminare a apelurilor de voce pe piețele de telefonie fixă și mobilă, stabilite în anexa nr. 3, iar proiectul său de măsură face obiectul procedurilor menționate la art. 28, 37 și 38.

(4) Agenția monitorizează îndeaproape și asigură respectarea de către furnizorii de servicii de terminare a apelurilor de voce a obligației prevăzute la alin. (1). Agenția îi poate solicita, în orice moment, unui furnizor de servicii de terminare a apelurilor de voce către utilizatorii finali în propriile rețele mobile sau fixe să modifice tariful aferent serviciilor respective, pe care îl aplică altor furnizori pentru apelurile naționale și apelurile provenite de la numere ale statelor membre ale Uniunii Europene sau ale statelor membre ale Spațiului Economic European, în cazul în care acesta depășește tariful relevant stabilit la nivelul Uniunii Europene conform alin. (1).

(5) În cazul în care tarifele de terminare a apelurilor de voce aplicate de furnizorii de servicii de terminare a apelurilor de voce provenite de la numere din Planul național de numerotație sau de la numere ale statelor membre ale Uniunii Europene, sau de la numere ale statelor membre ale Spațiului Economic European sunt stabilite în monedă națională, tarifele maxime de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și fixe prevăzute la alin. (1) se convertesc în monedă națională prin aplicarea celei mai recente medii a cursurilor de schimb de referință publicate la 1 septembrie, la 1 octombrie și la 1 noiembrie de Banca Centrală Europeană în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Tarifele maxime de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și fixe, denumite în monedă națională, se revizuiesc anual și se actualizează până la data de 1 ianuarie a fiecărui an, utilizând cea mai recentă medie a cursurilor de schimb de referință publicate la 1 septembrie, la 1 octombrie și la 1 noiembrie de Banca Centrală Europeană în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

(6) Agenția informează, anual, OAREC cu privire la aplicarea prezentului articol. Aceste informații vor fi, de asemenea, puse la dispoziția Comisiei Europene.

(7) În sensul prezentului articol, prin numere din Planul național de numerotație se înțeleg resursele de numerotație atribuite de Agenție prin licență furnizorilor autorizați și asignate utilizatorilor, conform prevederilor prezentei legi.

Articolul 76. Regimul de reglementare al noilor

elemente de rețea de foarte mare

capacitate

(1) Furnizorii care au fost desemnați ca având o putere semnificativă pe una sau mai multe piețe relevante în conformitate cu art. 67 pot oferi angajamente, în conformitate cu procedura prevăzută la art. 79 și sub rezerva alin. (2) din prezentul articol, de a deschide spre coinvestiții instalarea unei noi rețele de foarte mare capacitate, care constă în elemente de fibră optică până la incinta sau stația de bază a utilizatorului final, inclusiv prin oferirea coproprietății sau a partajării riscurilor pe termen lung, prin cofinanțare sau prin acorduri de achiziție care dau naștere unor drepturi specifice de natură structurală, de către alți furnizori de rețele sau de servicii de comunicații electronice.

(2) Atunci când Agenția evaluează angajamentele menționate la alin. (1), aceasta stabilește în special dacă oferta de coinvestiții îndeplinește următoarele condiții cumulative:

1) este deschisă, în orice moment al duratei de viață a rețelei, oricărui furnizor de rețele sau de servicii de comunicații electronice;

2) le-ar permite altor coinvestitori care sunt furnizori de rețele sau de servicii de comunicații electronice să concureze în mod efectiv și durabil, pe termen lung, pe piețele din aval în care este activ furnizorul desemnat ca având o putere semnificativă pe piață, în condiții ce includ:

a) condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii ce permit accesul la întreaga capacitate a rețelei în măsura în care aceasta face obiectul coinvestițiilor;

b) flexibilitate în ceea ce privește valoarea și calendarul participării fiecărui coinvestitor;

c) posibilitatea de a spori această participare în viitor; și

d) drepturi reciproce acordate de coinvestitori după implementarea infrastructurii în care au coinvestit;

3) este făcută publică de către furnizor în timp util și, în cazul în care furnizorul nu întrunește caracteristicile enumerate la art. 80 alin. (1), cu cel puțin 6 luni înainte de începerea instalării noii rețele; această perioadă poate fi prelungită în funcție de circumstanțe;

4) solicitanții de acces care nu participă la coinvestiție pot beneficia de la bun început de aceeași calitate, de aceeași viteză, de aceleași condiții și de aceeași accesibilitate pentru utilizatorii finali care erau disponibile înainte de instalare, însoțite de un mecanism de adaptare de-a lungul timpului, confirmat de Agenție în funcție de evoluțiile de pe piețele cu amănuntul conexe, care menține stimulentele de participare la coinvestiție; un astfel de mecanism asigură că solicitanții de acces au acces la elementele de foarte mare capacitate ale rețelei într-un moment și pe baza unor condiții transparente și nediscriminatorii, care reflectă în mod adecvat gradul de risc la care se expun respectivii coinvestitori în diferite etape ale instalării, și țin seama de situația concurențială de pe piețele cu amănuntul;

5) respectă cel puțin criteriile de evaluare a ofertelor de coinvestiții stabilite în anexa nr. 4 și este realizată cu bună-credință.

(3) În cazul în care, ținând cont de rezultatele testului de piață efectuat în conformitate cu art. 79 alin. (3)-(5), Agenția constată că angajamentul de coinvestiții oferit îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (1) și (2) din prezentul articol, aceasta impune obligativitatea angajamentului respectiv în temeiul art. 79 alin. (6)-(9) și nu impune obligații suplimentare în temeiul art. 68, în ceea ce privește elementele noii rețele de foarte mare capacitate care fac obiectul angajamentelor, dacă cel puțin un coinvestitor potențial a încheiat un acord de coinvestiții cu furnizorul desemnat ca având o putere semnificativă pe piață.

(4) Alin. (3) din prezentul articol nu aduce atingere regimului de reglementare a împrejurărilor ce nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (1) și (2) din prezentul articol, ținând cont de rezultatele oricărui test de piață efectuat în conformitate cu art. 79 alin. (3)-(5), dar care au un impact asupra concurenței și sunt luate în considerare în scopul art. 67 și 68.

(5) Prin derogare de la alin. (3) din prezentul articol, Agenția poate, în împrejurări justificate în mod corespunzător, să impună, să mențină sau să adapteze măsuri corective în conformitate cu art. 68-74, în ceea ce privește noile rețele de foarte mare capacitate, pentru a soluționa probleme semnificative de concurență pe piețe specifice, în cazul în care stabilește că, având în vedere caracteristicile specifice ale acestor piețe, problemele de concurență respective nu ar putea fi soluționate altfel.

(6) Agenția monitorizează permanent respectarea condițiilor prevăzute la alin. (1) și (2) și poate solicita furnizorului desemnat ca având o putere semnificativă pe piață să îi furnizeze declarații anuale de conformitate.

(7) Agenția, după consultarea părților interesate, stabilește și publică criteriile pe care o rețea de comunicații electronice trebuie să le îndeplinească pentru a fi considerată rețea de foarte mare capacitate, în special în ceea ce privește lărgimea de bandă de legătură descendentă și ascendentă, reziliența, parametri de eroare, precum și întârzierea de transfer al pachetelor de date și variația întârzierii de transfer al pachetelor de date, ținând cont în cea mai mare măsură de orientările corespunzătoare publicate de OAREC.

(8) Prezentul articol nu aduce atingere competenței Agenției de a lua hotărâri în temeiul art. 31 alin. (1) și (2) în cazul unui litigiu care apare între furnizori în legătură cu un acord de coinvestiții considerat de aceasta ca îndeplinind condițiile prevăzute la alin. (1) și (2) din prezentul articol.

Articolul 77. Separarea funcțională

(1) În cazul în care Agenția constată că obligațiile corespunzătoare, impuse în temeiul art. 69-74, nu au generat o concurență efectivă și sunt identificate în continuare probleme de concurență importante și persistente sau disfuncționalități ale pieței în legătură cu furnizarea cu ridicata de produse de acces pe anumite piețe, aceasta poate, în mod excepțional, în conformitate cu art. 68 alin. (4), să impună furnizorilor integrați pe verticală obligația de a transfera activitățile conexe furnizării cu ridicata a produselor relevante de acces către o entitate comercială care funcționează independent.

(2) Entitatea comercială menționată la alin. (1) furnizează produse și servicii de acces tuturor furnizorilor, inclusiv altor entități comerciale din cadrul grupului societății-mamă, respectând aceleași termene și condiții, inclusiv cele referitoare la nivelul tarifelor și al serviciilor, și prin intermediul acelorași sisteme și procese.

(3) Atunci când Agenția intenționează să impună o obligație de separare funcțională, aceasta informează OAREC printr-o notificare care include:

a) dovezi care să justifice concluziile sale, menționate la alin. (1);

b) o evaluare motivată prin care să constate că nu există sau că există foarte puține perspective de a avea o concurență efectivă și durabilă bazată pe infrastructură într-un interval de timp rezonabil;

c) o analiză a impactului preconizat asupra Agenției, asupra furnizorului, în special asupra forței de muncă a furnizorului separat și asupra domeniului comunicațiilor electronice în ansamblu, precum și asupra stimulentei pentru investiții în acest domeniu, în special în ceea ce privește necesitatea asigurării coeziunii sociale și teritoriale, dar și asupra altor părți interesate, inclusiv, în special, impactul preconizat asupra concurenței, precum și orice efecte posibile asupra consumatorilor;

d) o analiză a motivelor care justifică faptul că această obligație ar reprezenta modalitatea cea mai eficientă de a asigura respectarea măsurilor corective destinate să soluționeze problemele în materie de concurență sau disfuncționalitățile de pe piață identificate.

(4) Proiectul de măsură de separare funcțională trebuie să includă următoarele elemente:

a) natura exactă și nivelul exact de separare, specificând în special statutul juridic al entității comerciale separate;

b) identificarea activelor entității comerciale separate și a produselor sau serviciilor care urmează să fie furnizate de entitatea respectivă;

c) mecanismele de guvernare destinate să asigure independența personalului angajat de entitatea comercială separată și structura de acordare a stimulentei corespunzătoare;

d) normele pentru asigurarea respectării obligațiilor;

e) normele pentru asigurarea transparenței procedurilor operaționale, în special față de alte părți interesate;

f) un program de monitorizare pentru asigurarea respectării obligațiilor, inclusiv publicarea unui raport anual.

(5) Luând în considerare opinia expusă de OAREC cu privire la acest proiect de măsură, Agenția efectuează o analiză coordonată a diferitelor piețe legate de rețeaua de acces în conformitate cu procedura prevăzută la art. 67. Pe baza acestei analize, Agenția impune, menține, modifică sau retrage obligații în conformitate cu procedurile prevăzute la art. 28 și 37.

(6) Un furnizor căruia i-a fost impusă separarea funcțională poate face obiectul oricăreia dintre obligațiile menționate la art. 69-74, pe orice piață specifică pe care a fost desemnat ca având o putere semnificativă în conformitate cu art. 67, sau oricăror alte obligații impuse de Agenție în temeiul art. 68 alin. (4).

Articolul 78. Separarea voluntară a unei întreprinderi

integrate pe verticală

(1) Furnizorii care au fost desemnați ca având o putere de piață semnificativă pe una sau mai multe piețe relevante în conformitate cu art. 67 informează Agenția cu cel puțin 3 luni înainte despre orice intenție de a-și transfera activele rețelei locale de acces sau a unei părți importante dintre acestea unei entități separate din punct de vedere juridic, deținute de altcineva, sau de a înființa o entitate comercială separată care să le asigure tuturor furnizorilor cu amănuntul, inclusiv propriilor sale unități de vânzare cu amănuntul, furnizarea de produse de acces echivalente.

(2) Furnizorii menționați la alin. (1) informează Agenția cu privire la orice modificare a intenției lor privind procesul de separare, anunțate în conformitate cu alin. (1), precum și cu privire la rezultatul final al acestui proces.

(3) Furnizorii menționați la alin. (1) din prezentul articol pot oferi, de asemenea, angajamente în ceea ce privește condițiile de acces aplicabile pentru rețeaua lor pe durata unei perioade de punere în aplicare după implementarea formei de separare propuse, în vederea asigurării accesului efectiv și nediscriminatoriu al terților. Oferta de angajamente include suficiente detalii, inclusiv în ceea ce privește calendarul de punere în aplicare și durata, pentru a-i permite Agenției să își îndeplinească sarcinile în conformitate cu alin. (4)-(6) din prezentul articol. Angajamentele respective pot fi prelungite dincolo de perioada maximă pentru analizele de piață prevăzute la art. 67 alin. (10) și (11).

(4) Agenția evaluează efectul tranzacției preconizate, dar și al angajamentelor oferite, după caz, asupra obligațiilor de reglementare existente în temeiul prezentei legi. În acest scop, Agenția efectuează o analiză a diferitelor piețe conexe rețelei de acces în conformitate cu procedura prevăzută la art. 67 și ia în considerare orice angajamente oferite de furnizor, ținând cont în special de obiectivele stabilite la art. 5. În acest sens, Agenția consultă terții, în conformitate cu art. 28, și abordează în special terții care sunt afectați în mod direct de tranzacția preconizată.

(5) Pe baza analizei sale, Agenția impune, menține, modifică sau retrage obligații în conformitate cu procedurile prevăzute la art. 28 și 37, aplicând, dacă este cazul, art. 80. În hotărârea sa, Agenția poate să impună, în întregime sau în parte, obligativitatea angajamentelor prevăzute de prezentul articol.

(6) Prin derogare de la art. 67 alin. (10) și (11), Agenția poate impune, în întregime sau în parte, obligativitatea angajamentelor prevăzute de prezentul articol pe durata întregii perioade pentru care acestea sunt oferite.

(7) Fără a aduce atingere art. 80, entitatea comercială separată din punct de vedere juridic sau operațional, care a fost desemnată ca având o putere semnificativă pe orice piață specifică în conformitate cu art. 67, poate fi supusă, după caz, oricăreia dintre obligațiile menționate la art. 69-74 sau oricăror alte obligații impuse de Agenție în temeiul art. 68 alin. (4) atunci când toate angajamentele oferite sunt insuficiente pentru a îndeplini obiectivele stabilite la art. 5.

(8) Agenția monitorizează punerea în aplicare a angajamentelor oferite de furnizori a căror obligativitate a impus-o în conformitate cu alin. (4) și analizează prelungirea acestora la încheierea perioadei pentru care acestea au fost oferite inițial.

Articolul 79. Procedura angajamentelor

(1) Furnizorii desemnați ca având o putere semnificativă pe piață îi pot oferi Agenției angajamente privind condițiile aplicabile pentru accesul sau coinvestițiile în rețelele lor ori pentru ambele, între altele, în legătură cu:

a) acordurile de cooperare relevante pentru evaluarea obligațiilor adecvate și proporționale în temeiul art. 68;

b) coinvestițiile în rețele de foarte mare capacitate în temeiul art. 76; sau

c) accesul efectiv și nediscriminatoriu al terților în conformitate cu art. 78, atât în timpul unei perioade de punere în aplicare a separării voluntare de un furnizor integrat pe verticală, cât și după punerea în aplicare a formei de separare propuse.

(2) Oferta privind angajamentele trebuie să fie suficient de detaliată, inclusiv cu privire la amploarea, calendarul punerii în aplicare a angajamentelor și durata lor, încât să permită Agenției să își efectueze evaluarea în temeiul alin. (3)-(5) din prezentul articol. Aceste angajamente se pot prelungi dincolo de perioadele de efectuare a analizei pieței, prevăzute la art. 67 alin. (10) și (11).

(3) Pentru a evalua orice angajamente oferite de un furnizor în temeiul alin. (1) și (2) din prezentul articol, cu excepția cazului în care aceste angajamente nu îndeplinesc în mod clar una sau mai multe condiții ori unul sau mai multe criterii relevante, Agenția efectuează un test de piață, în special cu privire la condițiile oferite, prin organizarea unei consultări publice a părților interesate, în special a părților terțe care sunt direct afectate. Potențialii coinvestitori sau solicitanți de acces pot oferi opinii cu privire la angajamentele oferite sub condițiile prevăzute la art. 68, 76 sau 78, după caz, și pot propune modificări.

(4) În ceea ce privește angajamentele oferite în temeiul prezentului articol, atunci când evaluează obligațiile în temeiul art. 68 alin. (5), Agenția ține cont în special de:

a) probele privind caracterul echitabil și rezonabil al angajamentelor oferite;

b) gradul de deschidere a angajamentelor față de toți participanții la piață;

c) disponibilitatea în timp util a accesului în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii, inclusiv la rețelele de foarte mare capacitate, înainte de lansarea serviciilor cu amănuntul asociate; și

d) capacitatea generală a angajamentelor oferite de a permite o concurență durabilă pe piețele din aval și de a facilita instalarea participativă și adoptarea rețelelor de foarte mare capacitate în interesul utilizatorilor finali.

(5) Luând în considerare toate punctele de vedere exprimate în cadrul consultării și măsura în care aceste puncte de vedere sunt reprezentative pentru diferite părți interesate, Agenția îi comunică furnizorului desemnat ca având o putere semnificativă pe piață concluziile sale preliminare cu privire la măsura în care angajamentele oferite îndeplinesc obiectivele, criteriile și procedurile prevăzute de prezentul articol și, după caz, de art. 68,

76 sau 78, precum și condițiile în care poate lua în calcul să impună obligativitatea angajamentelor. Furnizorul își poate revizui oferta inițială pentru a ține cont de concluziile preliminare ale Agenției și pentru a îndeplini criteriile stabilite de prezentul articol și, după caz, de art. 68, 76 sau 78.

(6) Fără a aduce atingere art. 76 alin. (3), Agenția poate emite o hotărâre prin care să impună obligativitatea angajamentelor, în întregime sau în parte.

(7) Prin derogare de la art. 67 alin. (10) și (11), Agenția poate impune obligativitatea angajamentelor, în întregime sau în parte, pe o perioadă determinată, care poate fi întreaga perioadă pentru care acestea sunt oferite, iar în cazul angajamentelor de coinvestiții care au devenit obligatorii în temeiul art. 76 alin. (3), impune obligativitatea acestora pentru o perioadă de minimum 7 ani.

(8) Sub rezerva art. 76, prezentul articol nu aduce atingere aplicării procedurii de analiză a pieței în conformitate cu art. 67 și impunerii de obligații în conformitate cu art. 68.

(9) În cazul în care impune obligativitatea angajamentelor în temeiul prezentului articol, Agenția analizează, în temeiul art. 68, consecințele deciziei respective pentru evoluția pieței și caracterul adecvat al oricărei obligații pe care a impus-o sau pe care, în absența acestor angajamente, ar fi intenționat să o impună în temeiul articolului menționat sau al art. 69-74. Atunci când notifică proiectul de măsură relevant în temeiul art. 68, în conformitate cu art. 37, Agenția însoțește proiectul de măsură notificat cu decizia privind angajamentele.

(10) Agenția monitorizează, supraveghează și asigură respectarea angajamentelor cărora le-a conferit caracter obligatoriu în conformitate cu alin. (6)-(9) din prezentul articol în același mod în care monitorizează, supraveghează și asigură respectarea obligațiilor impuse în temeiul art. 68 și analizează prelungirea perioadei pentru care acestora li se conferă caracter obligatoriu atunci când perioada inițială expiră.

(11) În cazul în care Agenția concluzionează că un furnizor nu a respectat angajamentele devenite obligatorii în conformitate cu alin. (6)-(9) din prezentul articol, aceasta poate impune sancțiuni furnizorului respectiv în conformitate cu art. 34. Fără a aduce atingere procedurii de asigurare a respectării obligațiilor specifice în temeiul art. 35, Agenția poate reevalua obligațiile impuse în conformitate cu art. 68 alin. (7)-(8).

Articolul 80. Furnizorii care își desfășoară activitatea

exclusiv cu ridicata

(1) Atunci când Agenția desemnează un furnizor care nu este prezent pe nicio piață cu amănuntul de servicii de comunicații electronice ca având o putere semnificativă pe una sau pe mai multe piețe cu ridicata, în conformitate cu art. 67, aceasta analizează dacă furnizorul respectiv are următoarele caracteristici:

a) toate societățile și subdiviziunile din cadrul furnizorului, toate societățile care sunt controlate, dar nu în mod necesar deținute integral de același beneficiar efectiv, precum și orice acționar în măsură să exercite un control asupra furnizorului desfășoară doar

activități, actuale și planificate pentru viitor, pe piețele cu ridicata de servicii de comunicații electronice și, prin urmare, nu au activități pe nicio piață cu amănuntul de servicii de comunicații electronice furnizate utilizatorilor finali din Republica Moldova și din Uniunea Europeană;

b) furnizorul nu este obligat să trateze separat cu un singur furnizor care își desfășoară activitatea în aval pe orice piață cu amănuntul de servicii de comunicații electronice furnizate utilizatorilor finali, ca urmare a unui acord exclusiv sau a unui acord care, de facto, constituie un acord exclusiv.

(2) În cazul în care Agenția constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, aceasta poate impune furnizorului în cauză numai obligații în temeiul art. 70 și 73 ori pe cele legate de caracterul echitabil și rezonabil al prețurilor, dacă acest lucru este justificat pe baza unei analize de piață ce include o evaluare prospectivă a comportamentului probabil al furnizorului desemnat ca având o putere semnificativă pe piață.

(3) Agenția revizuieste, în orice moment, obligațiile impuse furnizorului în conformitate cu prezentul articol, atunci când constată că nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1) din prezentul articol și, după caz, aplică art. 67-74.

(4) Furnizorii informează Agenția, fără întârzieri nejustificate, despre orice modificare a circumstanțelor care este relevantă în sensul alin. (1) lit. a) și b).

(5) Agenția revizuieste, de asemenea, obligațiile impuse furnizorului în conformitate cu prezentul articol în cazul în care, pe baza dovezilor privind termenele și condițiile oferite de furnizor clienților săi din aval, Agenția constată că au apărut sau este probabil să apară probleme de concurență în detrimentul utilizatorilor finali, care necesită impunerea uneia sau mai multor obligații prevăzute la art. 69, 71, 72 sau 74 ori modificarea obligațiilor impuse în conformitate cu alin. (2) din prezentul articol.

(6) Impunerea de obligații și revizuirea acestora în conformitate cu prezentul articol se pun în aplicare în conformitate cu procedurile prevăzute la art. 28, 37 și 38.

Articolul 81. Trecerea de la infrastructura

tradițională

(1) Furnizorii care au fost desemnați ca având o putere semnificativă pe una sau mai multe piețe relevante în conformitate cu art. 67 informează Agenția în prealabil și în timp util atunci când intenționează să scoată din uz sau să înlocuiască cu o infrastructură nouă părți din rețea, inclusiv infrastructura tradițională necesară pentru operarea unei rețele de cupru, care fac obiectul obligațiilor în temeiul art. 68-80.

(2) Agenția se asigură că procesul de scoatere din uz sau de înlocuire include un calendar și condiții transparente, inclusiv o notificare prealabilă corespunzătoare pentru a se realiza tranziția, și stabilește disponibilitatea unor produse alternative de o calitate cel puțin comparabilă, ce oferă acces la infrastructura de rețea modernizată care substituie elementele înlocuite, dacă acest lucru este necesar pentru a proteja concurența și drepturile

utilizatorilor finali.

(3) În ceea ce privește activele care sunt propuse să fie scoase din uz sau înlocuite, Agenția poate retrage obligațiile după ce a constatat că furnizorul de acces:

a) a instituit condițiile corespunzătoare pentru trecere, inclusiv punerea la dispoziție a unui produs de acces alternativ, de o calitate cel puțin comparabilă cu cea care era disponibilă în timpul utilizării infrastructurii tradiționale, care permite solicitanților de acces să ajungă la aceiași utilizatori finali; și

b) a respectat condițiile și procedura comunicate Agenției în conformitate cu prezentul articol.

O astfel de retragere este pusă în aplicare în conformitate cu procedurile menționate la art. 28, 37 și 38.

(4) Prezentul articol nu aduce atingere disponibilității produselor reglementate impuse de Agenție pentru infrastructura de rețea modernizată în conformitate cu procedurile prevăzute la art. 67 și 68.

Articolul 82. Controlul de reglementare privind

serviciile cu amănuntul

(1) Orice preț cu amănuntul (fără TVA) facturat pentru consumatorii de comunicații reglementate cu statele UE nu trebuie să depășească tarifele maxime unice stabilite la nivelul Uniunii Europene pentru apeluri de voce și, respectiv, pentru SMS.

(2) Fără a aduce atingere obligațiilor prevăzute la alin. (1), furnizorii de comunicații reglementate cu statele UE pot oferi în plus, iar consumatorii pot alege în mod expres un tarif pentru comunicațiile internaționale care includ comunicațiile reglementate cu statele UE, diferit de cel stabilit în conformitate cu alin. (1), în temeiul căruia consumatorii beneficiază de un tarif diferit pentru comunicațiile reglementate cu statele UE decât cel de care ar fi beneficiat dacă nu ar fi existat o astfel de alegere. Anterior alegerii tarifului diferit de către consumatori, furnizorul de comunicații reglementate cu statele UE îi informează în legătură cu natura avantajelor pe care le-ar pierde astfel.

(3) În cazul în care tariful pentru comunicațiile reglementate cu statele UE, menționat la alin. (2), depășește plafonul stabilit la alin. (1), consumatorii care nu au confirmat sau nu și-au exprimat, în termen de două luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, opțiunea pentru orice tarif menționat la alin. (2) beneficiază automat de tarifele prevăzute la alin. (1).

(4) Consumatorii pot trece gratuit la sau de la un tarif stabilit la alin. (1) în termen de o zi lucrătoare de la primirea cererii corespunzătoare de către furnizor, iar furnizorii garantează că o astfel de trecere nu implică condiții sau restricții legate de elemente ale abonamentelor în afara comunicațiilor reglementate cu statele UE.

(5) În cazul în care prețurile maxime menționate la alin. (1) sunt exprimate în alte

monede decât moneda euro, plafoanele inițiale sunt stabilite în acele monede prin aplicarea mediei cursurilor de schimb de referință publicate la 15 ianuarie, la 15 februarie și la 15 martie de Banca Centrală Europeană în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Plafoanele exprimate în alte monede decât moneda euro se revizuiesc anual și se aplică de la 15 mai, utilizându-se media cursurilor de schimb de referință publicate la 15 ianuarie, la 15 februarie și la 15 martie ale aceluiași an.

(6) Agenția monitorizează evoluțiile pieței și ale prețurilor pentru comunicațiile reglementate cu statele UE și prezintă rapoarte OAREC.

(7) În cazul în care un furnizor de comunicații reglementate cu statele UE constată că, datorită unor circumstanțe specifice și excepționale care îl deosebesc de majoritatea celorlalți furnizori din Republica Moldova și din statele membre ale Uniunii Europene, aplicarea plafonului menționat la alin. (1) ar avea un impact semnificativ asupra capacității sale de a-și menține prețurile existente pentru comunicațiile naționale, la solicitarea acestuia, Agenția îi poate acorda, numai în măsura necesară și pentru o perioadă de un an, reînnoibilă, o derogare de la alin. (1). Evaluarea durabilității modelului național de tarificare se bazează pe factori obiectivi relevanți, specifici pentru furnizorul de servicii de comunicații reglementate cu statele UE, precum și pe nivelul prețurilor și al veniturilor naționale.

(8) În cazul în care furnizorul solicitant, menționat la alin. (7), a furnizat dovezile necesare, Agenția stabilește nivelul maxim al prețului care depășește unul sau ambele plafoane stabilite la alin. (1) și care ar fi indispensabil pentru a asigura durabilitatea modelului național de tarificare al furnizorului, ținând cont de orientările publicate de OAREC privind parametrii ce trebuie să fie luați în considerare în cadrul evaluărilor lor.

(9) Alin. (1)-(8) din prezentul articol nu aduc atingere competențelor Agenției prevăzute la art. 64 alin. (1) și la art. 67 și 68.

(10) Agenția le impune obligații de reglementare corespunzătoare furnizorilor desemnați ca având o putere semnificativă pe o anumită piață cu amănuntul, în conformitate cu art. 63, în cazul în care:

a) în urma unei analize de piață efectuate în conformitate cu art. 67, stabilește că o anumită piață cu amănuntul, identificată în conformitate cu art. 64, nu este efectiv concurențială; și

b) concluzionează că obligațiile impuse în temeiul art. 69-74 nu ar duce la îndeplinirea obiectivelor stabilite la art. 5.

(11) Obligațiile impuse în temeiul alin. (10) din prezentul articol trebuie să se bazeze pe natura problemei identificate și să fie proporționale și justificate în lumina obiectivelor stabilite la art. 5. Obligațiile impuse pot include cerința ca furnizorii desemnați ca având o putere semnificativă pe o anumită piață cu amănuntul:

a) să nu practice prețuri excesive;

b) să nu blocheze accesul pe piață sau să nu limiteze concurența prin stabilirea unor

prețuri de ruinare;

c) să nu privilegieze în mod abuziv anumiți utilizatori finali;

d) să nu își grupeze serviciile în mod nejustificat.

(12) Pentru a proteja interesele utilizatorilor finali, favorizând în același timp concurența efectivă, Agenția poate, de asemenea, să le aplice furnizorilor desemnați ca având o putere semnificativă pe o anumită piață cu amănuntul următoarele măsuri:

a) măsuri de încadrare a prețurilor cu amănuntul;

b) măsuri de control al anumitor tarife;

c) măsuri de fundamentare a tarifelor în funcție de costuri sau de prețurile practicate pe piețe comparabile.

(13) Atunci când este adecvat și necesar, Agenția impune furnizorilor supuși măsurilor de reglementare a tarifelor cu amănuntul sau altor controale privind piața cu amănuntul, impuse în conformitate cu alin. (11) sau (12), obligația de a pune în aplicare un sistem de contabilitate a costurilor. Agenția poate specifica formatul și metodologia de contabilitate care trebuie utilizate.

(14) Respectarea sistemului de contabilitate a costurilor prevăzut la alin. (13) se supune verificării anuale de către o entitate de audit independentă.

(15) Agenția asigură că furnizorii menționați la alin. (10) publică anual o declarație de conformitate.

(16) Fără a aduce atingere art. 84 și 86, Agenția nu aplică mecanismele de control cu amănuntul în conformitate cu alin. (10)–(15) din prezentul articol pe o piață geografică sau pe o piață cu amănuntul dacă a constatat că există o concurență efectivă pe piața respectivă.

Capitolul XV

OBLIGAȚIILE DE SERVICIU UNIVERSAL

Articolul 83. Serviciul universal la prețuri accesibile

(1) Toți consumatorii de pe teritoriul Republicii Moldova trebuie să aibă acces, la un preț accesibil, în funcție de condițiile naționale specifice, la un serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă disponibil și la serviciul de comunicații voce cu un nivel de calitate specificat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv la conexiunea subiacentă, la punct fix.

(2) Guvernul, luând în considerare condițiile naționale și lărgimea de bandă minimă de care beneficiază majoritatea consumatorilor de pe teritoriul național, precum și ținând cont de raportul OAREC privind cele mai bune practici ale statelor membre ale Uniunii Europene, definește serviciul adecvat de acces la internet de bandă largă în sensul alin. (1) în vederea asigurării lărgimii de bandă necesare pentru participarea din punct de vedere

social și economic la viața societății. Serviciul adecvat de acces la internet de bandă largă trebuie să aibă capacitatea de a furniza lărgimea de bandă necesară pentru a susține cel puțin setul minim de servicii prevăzut în anexa nr. 5.

(3) În cazul în care un consumator solicită acest lucru, conexiunea menționată la alin. (1) și, dacă este cazul, la alin. (2) poate fi limitată pentru a permite numai susținerea serviciilor de comunicații.

Articolul 84. Furnizarea serviciului universal

la prețuri accesibile

(1) Agenția, în coordonare cu organul central de specialitate și cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, monitorizează evoluția și nivelul prețurilor cu amănuntul pentru serviciile menționate la art. 83 alin. (1), disponibile pe piața Republicii Moldova, în special în raport cu prețurile și cu veniturile consumatorilor din Republica Moldova.

(2) În cazul în care Agenția, în coordonare cu organul central de specialitate și cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, stabilește că, având în vedere condițiile naționale specifice, prețurile cu amănuntul pentru serviciile menționate la art. 83 alin. (1) nu sunt accesibile, deoarece consumatorii cu venituri mici sau cei cu nevoi sociale speciale sunt împiedicați să aibă acces la serviciile respective, Guvernul, ca urmare a unei recomandări a Agenției, ia măsurile prevăzute la alin. (3) din prezentul articol pentru a asigura accesibilitatea serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă și a serviciului de comunicații voce pentru acești consumatori, cel puțin la punct fix.

(3) Măsurile luate de Guvern conform alin. (2) pot viza acordarea, pentru consumatorii cu venituri mici sau cei cu nevoi sociale speciale, inclusiv pentru persoanele în vârstă, pentru utilizatorii finali cu dizabilități și pentru consumatorii care locuiesc în zonele rurale izolate din punct de vedere geografic, a sprijinului în scopuri de comunicații, sub formă de prestații sociale sau cupoane valorice, sau plăți directe, sau altele, având în vedere necesitatea de a reduce la minimum denaturările pieței, sau solicitarea ca furnizorii de astfel de servicii să ofere respectivilor consumatori opțiuni sau pachete tarifare diferite de cele furnizate în condiții comerciale normale, sau ambele. În acest scop, Agenția poate solicita respectivelor furnizori să aplice tarife comune, inclusiv o echilibrare geografică, pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Astfel de oferte ar trebui să fie furnizate cu caracteristicile de bază, pentru a se evita denaturarea funcționării pieței. De asemenea, Guvernul stabilește condițiile pe care trebuie să le îndeplinească consumatorii pentru a beneficia de un astfel de sprijin ori de opțiuni sau pachete tarifare.

(4) În circumstanțe excepționale, în special în cazul în care aplicarea unor obligații în temeiul alin. (3) pentru toți furnizorii ar constitui o obligație administrativă sau financiară excesivă, dovedită pentru acești furnizori, Guvernul, în urma unei recomandări din partea Agenției, decide, în mod excepțional, să impună obligația de a oferi respectivele opțiuni sau pachete tarifare specifice numai unor furnizori desemnați în acest scop.

(5) Art. 85 se aplică *mutatis mutandis* unor astfel de furnizori desemnați. Atunci când desemnează furnizorii menționați la alin. (4) din prezentul articol, Guvernul se asigură că

toți consumatorii cu venituri mici sau cu nevoi sociale speciale beneficiază de posibilitatea de a alege furnizori care oferă opțiuni tarifare ce răspund nevoilor lor, cu excepția cazului în care garantarea unei astfel de posibilități de alegere este imposibilă sau ar constitui o obligație organizațională sau financiară suplimentară excesivă.

(6) Consumatorii care îndeplinesc condițiile stabilite pentru a beneficia de opțiunile sau pachetele tarifare menționate la alin. (3) din prezentul articol au dreptul de a încheia un contract fie cu un furnizor de servicii menționate la art. 83 alin. (1), fie cu un furnizor desemnat în conformitate cu alin. (4) din prezentul articol, după caz. Numărul asignat consumatorului rămâne disponibil pe o durată corespunzătoare și se evită deconectarea nejustificată a serviciului.

(7) Furnizorii care oferă opțiuni sau pachete tarifare consumatorilor cu venituri mici sau celor cu nevoi sociale speciale, în conformitate cu alin. (2)–(6), informează Agenția cu privire la detaliile ofertelor respective.

(8) Agenția, în coordonare cu alte autorități competente, se asigură că condițiile în care furnizorii oferă opțiunile sau pachetele tarifare în conformitate cu alin. (2)–(6) sunt pe deplin transparente și că acestea sunt publicate și aplicate în conformitate cu principiul nediscriminării. Agenția, în coordonare cu alte autorități competente, poate solicita modificarea sau retragerea unor astfel de opțiuni sau pachete tarifare.

(9) Guvernul, în urma unei recomandări din partea Agenției și având în vedere condițiile naționale, stabilește măsuri de sprijinire a consumatorilor cu dizabilități, precum și alte măsuri specifice, după caz, pentru a garanta faptul că echipamentele terminale conexe, precum și echipamentele specifice și serviciile specifice care îmbunătățesc accesul echivalent, inclusiv, acolo unde este necesar, serviciile de conversație totală și serviciile de redare, sunt disponibile și accesibile ca preț.

(10) La aplicarea prezentului articol, autoritățile abilitate trebuie să urmărească reducerea la minimum a denaturărilor pieței.

Articolul 85. Disponibilitatea serviciului universal

(1) În cazul în care stabilește, luând în considerare rezultatele studiului privind acoperirea cu rețele de comunicații electronice, efectuat în conformitate cu art. 27 alin. (1)–(6), și orice dovezi suplimentare acolo unde este necesar, că disponibilitatea la punct fix a serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum acesta este definit conform art. 83 alin. (2), și a serviciului de comunicații voce nu poate fi asigurată în condiții comerciale normale sau prin intermediul altor instrumente de politică pe întreg teritoriul național sau în diferite părți ale acestuia, Agenția poate impune obligații corespunzătoare de serviciu universal pentru a satisface toate cererile rezonabile ale utilizatorilor finali de acces la aceste servicii în părțile relevante ale teritoriului național.

(2) Agenția stabilește abordarea cea mai eficientă și potrivită pentru a asigura disponibilitatea la punct fix a serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum acesta este definit conform art. 83 alin. (2), și a serviciului de comunicații voce, respectând în același timp principiile obiectivității, transparenței, nediscriminării și

proportionalității. La aplicarea prezentului alineat, Agenția urmărește reducerea la minimum a denaturărilor pieței, în special furnizarea de servicii la alte prețuri sau conform altor termene și condiții, care diferă de condițiile comerciale normale, apărând totodată interesul public.

(3) În special, în cazul în care decide să impună obligații pentru a asigura utilizatorilor finali disponibilitatea la punct fix a unui serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum acesta este definit conform art. 83 alin. (2), și a serviciului de comunicații voce, Agenția poate desemna unul sau mai mulți furnizori care să garanteze această disponibilitate pe întreg teritoriul țării. Agenția poate desemna diferiți furnizori sau grupuri de furnizori pentru furnizarea unui serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă și a unui serviciu de comunicații voce la punct fix sau pentru a acoperi diferite părți din teritoriul național.

(4) Atunci când Agenția desemnează un furnizor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice pe o parte sau pe întregul teritoriu național pentru a asigura disponibilitatea serviciilor în conformitate cu alin. (3) din prezentul articol, aceasta recurge la o metodă de desemnare eficientă, obiectivă, transparentă și nediscriminatorie, care nu exclude din start niciun furnizor. Această metodă de desemnare asigură faptul că serviciul adecvat de acces la internet de bandă largă și serviciul de comunicații voce la punct fix sunt furnizate într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și pot fi folosite ca mijloace de determinare a costului net al obligațiilor de serviciu universal, în conformitate cu art. 87.

(5) În cazul în care un furnizor desemnat în conformitate cu alin. (3) din prezentul articol intenționează să cedeze o parte importantă a activelor sale de rețea de acces local sau toate activele respective unei entități juridice distincte, cu un alt proprietar, acesta informează în prealabil și în timp util Agenția pentru a-i permite acesteia să evalueze efectul tranzacției asupra furnizării unui serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă la punct fix, astfel cum acesta este definit conform art. 83 alin. (2), și a unui serviciu de comunicații voce. Agenția poate impune, modifica sau retrage anumite obligații în conformitate cu art. 18 alin. (2).

(6) Agenția comunică Comisiei Europene, în cel mai scurt timp, informațiile privind desemnarea furnizorilor de serviciu universal și obligațiile impuse privind serviciul universal, precum și orice modificări ale acestora.

Articolul 86. Controlul cheltuielilor

(1) Agenția se asigură că, pentru facilitățile și serviciile suplimentare celor prevăzute la art. 83, furnizorii de servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de servicii de comunicații voce în conformitate cu art. 84-85 stabilesc condițiile aplicabile în așa mod încât utilizatorul final să nu fie nevoit să plătească pentru facilități sau servicii care nu sunt necesare serviciului solicitat ori care nu sunt cerute de acesta.

(2) Agenția se asigură că furnizorii de servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de servicii de comunicații voce menționate la art. 83 și care furnizează servicii în temeiul art. 84 oferă facilitățile și serviciile specifice prevăzute în anexa nr. 6 partea A, după caz, astfel încât consumatorii să își poată monitoriza și controla cheltuielile.

(3) Agenția se asigură că furnizorii menționați la alin. (2) din prezentul articol instituie un sistem destinat să evite întreruperea nejustificată a serviciului de comunicații voce sau a serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă pentru consumatorii menționați la art. 84, inclusiv un mecanism corespunzător pentru a verifica existența în continuare a interesului de a folosi serviciul lor.

(4) Agenția poate retrage obligațiile menționate la alin. (2) și (3) pe întreg teritoriul național sau pe o parte a acestuia în cazul în care consideră că facilitatea este disponibilă pe scară largă.

Articolul 87. Costul obligațiilor de serviciu universal

(1) În cazul în care consideră că furnizarea serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum acesta este definit conform art. 83 alin. (2), și a serviciului de comunicații voce prevăzut la art. 83, 84 și 85 poate reprezenta o sarcină inechitabilă pentru furnizorii de astfel de servicii, care necesită o despăgubire, Agenția calculează costul net al acestei furnizări.

(2) În scopul aplicării alin. (1) din prezentul articol, Agenția:

a) calculează costul net al obligațiilor de serviciu universal, luând în considerare orice avantaj pe piață de care beneficiază un furnizor al unui serviciu adecvat de acces la internet de bandă largă, astfel cum acesta este definit conform art. 83 alin. (2), și al unui serviciu de comunicații voce, astfel cum se prevede la art. 83, 84 și 85, în conformitate cu anexa nr. 7; sau

b) utilizează costul net al furnizării serviciului universal, stabilit printr-un mecanism de desemnare în conformitate cu art. 85 alin. (4).

(3) Conturile și orice alte informații pe care se bazează calculul costului net al obligațiilor de serviciu universal în conformitate cu alin. (2) lit. a) sunt auditate sau verificate de Agenție sau de o entitate de audit independentă de părțile relevante și sunt aprobate de Agenție. Rezultatul calculului costurilor și concluziile auditului sunt accesibile publicului.

Articolul 88. Finanțarea obligațiilor de serviciu

universal

(1) În cazul în care, pe baza calculului costului net prevăzut la art. 87, Agenția stabilește că un furnizor suportă o sarcină inechitabilă, Guvernul emite, la cererea furnizorului respectiv, o hotărâre prin care stabilește aplicarea unei sau a ambelor măsuri următoare:

a) introducerea unui mecanism de compensare a furnizorului în cauză din bugetul de stat pentru costurile nete calculate în condiții de transparență;

b) repartizarea costului net al obligațiilor de serviciu universal între furnizorii de rețele și de servicii de comunicații electronice.

(2) În cazul în care costul net este repartizat în conformitate cu alin. (1) lit. b) din prezentul articol, în urma unei recomandări a Agenției, Guvernul stabilește mecanismul de repartizare a costurilor și organismul de gestionare a acestuia, care trebuie să fie independent de beneficiari. Poate fi finanțat numai costul net, astfel cum acesta este stabilit conform art. 87, al obligațiilor prevăzute la art. 83-85.

(3) Mecanismul de repartizare stabilit în conformitate cu alin. (2) din prezentul articol trebuie să respecte principiile transparenței, denaturării minime a pieței, nediscriminării și proporționalității, în conformitate cu mecanismul prevăzut în anexa nr. 7 partea B. Acest mecanism poate scuti de contribuții pe furnizorii a căror cifră de afaceri națională se află sub o anumită limită stabilită de Guvern.

(4) Orice contribuții legate de repartizarea costului obligațiilor de serviciu universal se disociază și se definesc în mod separat pentru fiecare furnizor. Aceste contribuții nu sunt impuse sau colectate de la furnizorii care nu furnizează servicii pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 89. Transparența

(1) În cazul în care costul net al obligațiilor de serviciu universal urmează să fie calculat în conformitate cu art. 87, Agenția asigură punerea la dispoziția publicului a principiilor de calcul al costului net, inclusiv a detaliilor privind metodologia ce trebuie utilizată.

(2) În cazul în care este stabilit mecanismul de repartizare a costului net al obligațiilor de serviciu universal prevăzut la art. 88 alin. (2)-(4), Agenția asigură punerea la dispoziția publicului a principiilor de repartizare a costului și de compensare a costului net.

(3) Sub rezerva legislației privind secretul comercial, Agenția publică un raport anual care oferă informații detaliate referitoare la costul calculat al obligațiilor de serviciu universal și care identifică contribuțiile din partea furnizorilor implicați, inclusiv eventualele avantaje pe piață de care aceștia au beneficiat îndeplinind obligațiile de serviciu universal prevăzute la art. 83-85.

Articolul 90. Servicii suplimentare obligatorii

Guvernul, cu consultarea Agenției, poate defini servicii accesibile publicului, suplimentare față de cele incluse în obligațiile de serviciu universal menționate la art. 83-85, care vor fi puse la dispoziția publicului pe teritoriul Republicii Moldova. În aceste cazuri nu poate fi impus niciun mecanism de compensare care implică participarea unor anumiți furnizori.

Capitolul XVI

RESURSE DE NUMEROTAȚIE

Articolul 91. Resurse de numerotație

(1) Agenția aprobă Planul național de numerotație, care să asigure că toate serviciile

de comunicații electronice accesibile publicului dispun de resurse de numerotație adecvate și de o gamă de numere adecvate.

(2) Procedurile de acordare, rezervare, cesionare, suspendare și de revocare a drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație, inclusiv condițiile care pot însoți drepturile respective, se aprobă de Agenție și trebuie să fie obiective, transparente, imparțiale, nediscriminatorii, proporționale și deschise.

(3) Agenția gestionează Planul național de numerotație, inclusiv atribuie, rezervă, aprobă cesionarea, suspendă și revocă drepturile de utilizare a numerelor sau a blocurilor de numere, de asemenea supraveghează punerea sa în aplicare.

(4) Agenția poate, de asemenea, acorda drepturi de utilizare a resurselor de numerotație din Planul național de numerotație pentru furnizarea unor anumite servicii altor persoane decât cele care furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice, cu condiția să fie puse la dispoziție resurse de numerotație adecvate, pentru a satisface cererea curentă și pe cea din viitorul apropiat, și cu condiția ca aceste persoane să își demonstreze capacitatea de a gestiona resursele de numerotație și de a respecta toate cerințele relevante stabilite, în conformitate cu art. 92. Agenția poate suspenda acordarea suplimentară de drepturi de utilizare a resurselor de numerotație persoanelor menționate în cazul în care se demonstrează că există riscul epuizării resurselor de numerotație.

(5) La aplicarea alin. (4), Agenția ține cont în cea mai mare măsură de orientările OAREC privind criteriile comune de evaluare a capacității de gestionare a resurselor de numerotație și a riscului de epuizare a resurselor de numerotație.

(6) Agenția se asigură că Planul național de numerotație, dar și procedurile și condițiile de acordare, rezervare, cesionare, suspendare și de revocare a drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație sunt aplicate astfel încât să acorde un tratament egal tuturor furnizorilor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului și persoanelor eligibile în conformitate cu alin. (4).

(7) Agenția se asigură că persoana căreia i s-a acordat dreptul de utilizare a resurselor de numerotație nu îi discriminează pe alți furnizori de servicii de comunicații electronice în ceea ce privește resursele de numerotație utilizate pentru a avea acces la serviciile lor.

(8) În cadrul Planului național de numerotație, Agenția definește o serie de numere nongeografice care pot fi atribuite cu scopul de a fi utilizate pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de comunicații interpersonale, pe întreg teritoriul Republicii Moldova și al Uniunii Europene, fără a aduce atingere Legii nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene și art. 95 alin. (2) din prezenta lege.

(9) În cazul în care drepturile de utilizare a resurselor de numerotație au fost acordate, în conformitate cu alin. (4), altor persoane decât furnizorilor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, alin. (8) și (10)–(12) se aplică acelor servicii pentru a căror furnizare au fost acordate drepturile de utilizare.

(10) Deciziile Agenției privind acordarea drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație pot fi supuse numai unor condiții referitoare la aspectele enumerate în partea E din anexa nr. 1 și nu pot repeta condițiile din autorizarea generală.

(11) Agenția se asigură că condițiile prevăzute în partea E din anexa nr. 1, care pot însoți drepturile de utilizare a resurselor de numerotație utilizate pentru furnizarea de servicii în afara Republicii Moldova, pe teritoriul Uniunii Europene, precum și aplicarea acestora sunt la fel de stricte ca și condițiile și măsurile de asigurare a respectării acestora aplicate serviciilor furnizate în Republica Moldova, în conformitate cu prezenta lege.

(12) Agenția se asigură, de asemenea, în conformitate cu art. 92 alin. (10) și (11), că furnizorii care utilizează resursele de numerotație ale codului de țară al Republicii Moldova în statele membre ale Uniunii Europene respectă normele privind protecția consumatorilor și alte norme naționale privind utilizarea resurselor de numerotație aplicabile în statele membre ale Uniunii Europene în care sunt utilizate resursele de numerotație. Această obligație se aplică fără a aduce atingere competențelor de aplicare ale autorităților competente din respectivele state membre ale Uniunii Europene.

(13) Agenția poate solicita OAREC acordarea asistenței în ceea ce privește coordonarea activității sale destinate să asigure o gestionare eficientă a resurselor de numerotație cu drept de utilizare extrateritorială în cadrul Uniunii Europene. În scopul creării de către OAREC a unei baze de date privind resursele de numerotație cu drept de utilizare extrateritorială în cadrul Uniunii Europene, Agenția transmite către OAREC informațiile relevante.

(14) Codul „00” este codul standard de acces internațional, dacă nu se prevede altfel printr-un acord special încheiat între Agenție și autoritatea competentă a unui stat membru al Uniunii Europene, învecinat cu Republica Moldova, pentru utilizarea serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere între locații adiacente, aflate de o parte și de alta a frontierei dintre Republica Moldova și statul respectiv.

(15) Agenția și autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene învecinate cu Republica Moldova pot conveni să partajeze un plan de numerotație comun pentru toate categoriile de numere sau pentru anumite categorii de numere.

(16) Furnizorii de servicii de comunicații electronice au obligația de a informa prompt și complet utilizatorii finali afectați ca urmare a acordurilor specificate la alin. (14) și (15).

(17) Fără a aduce atingere art. 103, Agenția promovează programarea la distanță, în cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic, pentru a facilita trecerea utilizatorilor finali la alți furnizori de rețele sau de servicii de comunicații electronice, în special furnizorii și utilizatorii finali de servicii între dispozitive (M2M).

(18) Planul național de numerotație, precum și orice completare sau modificare ulterioară a acestuia se publică, cu excepția aspectelor ce pot afecta securitatea națională.

(19) Agenția, în exercitarea competențelor sale, sprijină armonizarea anumitor numere sau categorii de numere între Republica Moldova și Uniunea Europeană în cazul în care acest lucru promovează atât funcționarea spațiului economic comun dintre Republica

Moldova și Uniunea Europeană, cât și dezvoltarea serviciilor paneuropene, ținând cont în cea mai mare măsură de actele de punere în aplicare stabilite de Comisia Europeană în acest sens.

Articolul 92. Procedura de acordare a drepturilor

de utilizare a resurselor de numerotație

(1) Utilizarea resurselor de numerotație este permisă numai după obținerea dreptului de utilizare a resurselor de numerotație, acordat conform legii.

(2) Agenția acordă drepturi de utilizare a resurselor de numerotație, la cerere, oricărei persoane care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice care intră sub incidența autorizării generale conform art. 17, sub rezerva art. 18, a art. 26 alin. (1) lit. c) și a oricăror alte norme ce asigură utilizarea eficientă a acestor resurse de numerotație în conformitate cu prezenta lege.

(3) Dreptul de utilizare a resurselor de numerotație din Planul național de numerotație se acordă de Agenție prin emiterea unei licențe de utilizare a resurselor de numerotație sau se dobândește de la un titular de licență în condițiile stabilite prin hotărârile Agenției. Licența de utilizare a resurselor de numerotație se acordă în scopul furnizării de rețele sau de servicii de comunicații electronice, pentru o perioadă limitată, adecvată pentru serviciul în cauză, având în vedere obiectivul urmărit, luând în considerare în mod corespunzător necesitatea acordării unei perioade adecvate de amortizare a investiției, în conformitate cu alin. (6).

(4) Modul de eliberare, reperfectare, suspendare și de retragere a licenței de utilizare a resurselor de numerotație se stabilește de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în măsura în care prezenta lege nu prevede altfel. Atunci când acordă drepturi de utilizare a resurselor de numerotație, Agenția precizează dacă aceste drepturi pot fi transferate de către titularul drepturilor și în ce condiții.

(5) Drepturile de utilizare a resurselor de numerotație se acordă în baza cererii solicitantului, prin intermediul unor proceduri deschise, obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale.

(6) Termenul de valabilitate a licențelor de utilizare a resurselor de numerotație este de 10 ani de la data eliberării acestora (incluzând și termenul pentru care licența a fost suspendată), cu excepția:

a) licențelor de utilizare a resurselor de numerotație, eliberate titularilor de licențe de utilizare a frecvențelor radio, în situația în care numărul acestora este limitat, pentru care termenul de valabilitate este de 20 de ani;

b) licențelor solicitate pe un termen mai mic de 10 ani.

(7) Agenția eliberează licențe de utilizare a resurselor de numerotație în temeiul deciziei Consiliului de administrație, în cel mult 3 săptămâni de la primirea unei cereri complete în acest sens, însoțită de toate documentele necesare, în cazul resurselor de

numerotație a căror destinație a fost stabilită prin Planul național de numerotație. Deciziile privind eliberarea licențelor de utilizare a resurselor de numerotație sunt făcute publice pe site-ul web oficial al Agenției.

(8) În cazul în care Agenția a decis, după consultarea părților interesate în conformitate cu art. 28, că drepturile de utilizare a resurselor de numerotație cu o valoare economică excepțională se acordă prin proceduri de selectare competitivă sau comparativă, aceasta poate prelungi perioada de 3 săptămâni menționată la alin. (7) din prezentul articol cu o perioadă suplimentară de până la 3 săptămâni.

(9) Agenția nu limitează numărul de drepturi individuale de utilizare a resurselor de numerotație care urmează să fie acordate, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru a asigura utilizarea eficientă a resurselor de numerotație.

(10) În cazul în care drepturile de utilizare a resurselor de numerotație includ utilizarea extrateritorială a acestora pe teritoriul Uniunii Europene în conformitate cu art. 91 alin. (8)–(13), Agenția stabilește condiții specifice care însoțesc respectivele drepturi de utilizare pentru a asigura respectarea legislației privind protecția consumatorilor a statului membru relevant și a legislației aplicabile la utilizarea resurselor de numerotație în statele membre ale Uniunii Europene în care sunt utilizate resursele de numerotație respective.

(11) La solicitarea unei autorități de reglementare sau a unei alte autorități competente dintr-un stat membru al Uniunii Europene în care sunt utilizate resursele de numerotație atribuite de Agenție, care demonstrează o încălcare a normelor relevante privind protecția consumatorilor sau a legislației privind utilizarea resurselor de numerotație din statul membru în cauză, Agenția asigură respectarea condițiilor care le însoțesc, stabilite în temeiul alin. (10) din prezentul articol, în conformitate cu art. 35, inclusiv, în cazurile grave, prin retragerea drepturilor de utilizare extrateritorială a resurselor de numerotație asigurate persoanei în cauză.

(12) Prezentul articol se aplică, de asemenea, atunci când Agenția acordă drepturi de utilizare a resurselor de numerotație altor persoane decât furnizorilor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice, în conformitate cu art. 91 alin. (4).

(13) Licența de utilizare a resurselor de numerotație se eliberează fără taxă de licență.

Articolul 93. Plăți pentru drepturile de utilizare

a resurselor de numerotație

(1) Agenția impune plăți pentru drepturile de utilizare a resurselor de numerotație care reflectă necesitatea de a asigura utilizarea optimă a resurselor respective.

(2) Plățile pentru drepturile de utilizare a resurselor de numerotație trebuie să fie justificate în mod obiectiv, să fie transparente, nediscriminatorii și proporționale cu scopul în care sunt utilizate, precum și să ia în considerare obiectivele stabilite la art. 5.

Articolul 94. Liniile telefonice de asistență pentru

copiii dispăruți și pentru copii

(1) Utilizatorii finali au acces gratuit la un serviciu care asigură funcționarea unei linii telefonice de urgență pentru a semnaliza cazurile de copii dispăruți. Linia telefonică de urgență este disponibilă la numărul „116000”.

(2) Agenția se asigură că utilizatorii finali cu dizabilități pot avea acces la serviciile furnizate la numărul „116000” în cea mai mare măsură posibilă. Măsurile luate pentru a facilita accesul utilizatorilor finali cu dizabilități la aceste servicii atunci când călătoresc în statele membre ale Uniunii Europene se bazează pe conformitatea cu standardele sau cu specificațiile relevante stabilite în conformitate cu art. 43.

(3) Agenția ia măsurile necesare pentru a se asigura că autoritatea sau persoana căreia îi este alocat numărul „116000” asignează resursele necesare pentru a asigura funcționarea liniei telefonice.

(4) La alocarea numerelor „116000” și, după caz, „116111”, Agenția se asigură că autoritățile sau persoanele cărora le sunt alocate aceste numere informează în mod corespunzător utilizatorii finali cu privire la existența și utilizarea serviciilor furnizate la numerele respective.

Articolul 95. Accesul la numere și servicii

(1) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului au obligația de a oferi utilizatorilor finali posibilitatea de a limita, din motive comerciale, accesul apelanților din anumite arii geografice situate în afara teritoriului Republicii Moldova la numerele care le-au fost asignate.

(2) În măsura în care este fezabil din punct de vedere tehnic și economic, cu excepția situației prevăzute la alin. (1), Agenția poate lua toate măsurile necesare pentru a se asigura că utilizatorii finali:

a) pot accesa și utiliza servicii furnizate prin intermediul numerelor nongeografice în cadrul Uniunii Europene; și

b) pot accesa toate numerele utilizate în Uniunea Europeană, indiferent de tehnologia și echipamentele utilizate de furnizor, inclusiv numerele din planurile naționale de numerotație ale statelor membre ale Uniunii Europene și numerele universale internaționale gratuite.

(3) Agenția le poate solicita furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului să blocheze, de la caz la caz, accesul la numere sau la servicii atunci când acest lucru este justificat din motive de fraudă sau de utilizare abuzivă și să solicite ca, în aceste cazuri, furnizorii de servicii de comunicații electronice să rețină veniturile aferente interconectării sau altor servicii.

Capitolul XVII

DREPTURILE UTILIZATORILOR FINALI

Articolul 96. Derogare referitoare la anumite

întreprinderi micro

(1) Cu excepția art. 97 și 98, prezentul capitol nu se aplică întreprinderilor micro ce furnizează servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, cu excepția cazului în care acestea furnizează și alte servicii de comunicații electronice. Pentru a include doar întreprinderile care sunt efectiv întreprinderi micro independente, este necesar să se examineze structura întreprinderilor micro care formează un grup economic, a cărui putere depășește puterea unei întreprinderi micro, și să se asigure faptul că definiția întreprinderii micro nu este eludată din motive pur formale.

(2) Întreprinderile micro care beneficiază de excepția menționată la alin. (1) sunt obligate să informeze utilizatorii finali cu privire la excepția respectivă înainte de a încheia un contract cu aceștia.

Articolul 97. Nediscriminare

Furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice nu pot aplica utilizatorilor finali din Republica Moldova și din statele membre ale Uniunii Europene cerințe sau condiții generale diferite în ceea ce privește accesul la rețele sau servicii ori utilizarea acestora din motive legate de cetățenia, statul de reședință sau de amplasarea sediului utilizatorului final, cu excepția cazurilor în care un astfel de tratament diferit este justificat în mod obiectiv, inclusiv prin diferențe în materie de costuri și riscuri, care nu se limitează la măsurile prevăzute de Legea nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește utilizarea abuzivă sau anormală a serviciilor de roaming cu amănuntul reglementate.

Articolul 98. Garanții privind drepturile fundamentale

(1) Măsurile luate cu privire la accesul utilizatorilor finali la servicii și la aplicații sau utilizarea acestor servicii și aplicații de către utilizatorii finali prin intermediul rețelelor de comunicații electronice trebuie să respecte Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Constituția Republicii Moldova.

(2) Orice măsuri privind accesul utilizatorilor finali la servicii și la aplicații sau privind utilizarea acestor servicii și aplicații de către utilizatorii finali prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, care ar putea restrânge exercitarea drepturilor sau libertăților recunoscute de Convenția europeană pentru apărarea a drepturilor omului și a libertăților fundamentale și de Constituția Republicii Moldova, sunt impuse numai dacă sunt prevăzute de lege și respectă drepturile sau libertățile în cauză, sunt proporționale, necesare și răspund efectiv unor obiective de interes general, recunoscute de lege sau necesității de a proteja drepturile și libertățile celorlalți în conformitate cu art. 18 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova, inclusiv dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil.

(3) Măsurile menționate la alin. (2) se iau numai cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție și a dreptului la viață privată. Se garantează o procedură prealabilă, echitabilă și imparțială, inclusiv dreptul persoanei sau persoanelor vizate de a fi audiate, sub rezerva necesității unor condiții și a unor mecanisme procedurale adecvate în cazuri de urgență demonstrate în mod corespunzător, în conformitate cu Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și cu Constituția Republicii Moldova.

Articolul 99. Cerințe de informare aplicabile

contractelor

(1) Înainte ca consumatorul să își asume obligații în temeiul unui contract sau al oricărei oferte corespunzătoare, furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (M2M), îi pun la dispoziție informațiile menționate la art. 1014 și 1015 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 și, în plus, informațiile menționate în anexa nr. 8 la prezenta lege, în măsura în care informațiile respective se referă la un serviciu pe care îl furnizează.

(2) Informațiile specificate la alin. (1) din prezentul articol sunt puse la dispoziție într-un mod clar și inteligibil, pe un suport durabil, astfel cum este definit la art. 320 alin. (2) și (3) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 sau, în cazul în care furnizarea pe suport durabil nu este posibilă, într-un document ușor de descărcat, pus la dispoziție de furnizor.

(3) Furnizorul îi atrage în mod explicit atenția consumatorului asupra disponibilității documentului menționat la alin. (2) și asupra importanței descărcării acestuia în scopuri de informare, de consultare ulterioară și de reproducere exactă.

(4) Informațiile specificate la alin. (1) sunt puse la dispoziție, la cerere, într-un format accesibil utilizatorilor finali cu dizabilități, în conformitate cu legislația privind cerințele de accesibilitate pentru produse și servicii.

(5) Informațiile menționate la alin. (1)-(4), (6)-(8) și (10) sunt, de asemenea, puse la dispoziția utilizatorilor finali care reprezintă întreprinderi micro, întreprinderi mici sau organizații necomerciale, cu excepția cazului în care acestea au convenit în mod expres să renunțe la toate sau la o parte din aceste dispoziții.

(6) Furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (M2M), pun la dispoziția consumatorilor o fișă de sinteză a contractului concisă și ușor de citit. Respectiva fișă de sinteză identifică elementele principale ale cerințelor de informare în conformitate cu alin. (1)-(4) din prezentul articol. Aceste elemente principale includ cel puțin:

a) denumirea, adresa și datele de contact ale furnizorului și, dacă sunt diferite, datele de contact pentru depunerea reclamațiilor;

b) principalele caracteristici ale fiecărui serviciu furnizat;

c) prețurile aferente pentru activarea și/sau renunțarea la serviciul de comunicații electronice și pentru orice taxă recurentă sau aferentă consumului, atunci când serviciul este furnizat pentru plăți directe;

d) durata contractului și condițiile de reînnoire și de încetare a acestuia;

e) măsura în care produsele și serviciile sunt concepute pentru utilizatorii finali cu dizabilități;

f) în ceea ce privește serviciile de acces la internet, un rezumat al informațiilor ce trebuie furnizate în temeiul art. 113 alin. (12) lit. d) și e).

(7) Agenția aprobă și publică modelul fișei de sinteză a contractului care trebuie utilizat de furnizori în vederea îndeplinirii obligațiilor ce le revin în temeiul prezentului alineat, ținând seama în cea mai mare măsură de actele de punere în aplicare stabilite de Comisia Europeană în acest sens.

(8) Furnizorii cărora le revin obligațiile prevăzute la alin. (1)–(10) completează în mod corespunzător, cu informațiile necesare, modelul fișei de sinteză a contractului, menționat la alin. (7), și pun gratuit la dispoziția consumatorilor fișa de sinteză a contractului, înainte de încheierea contractului, inclusiv în cazul contractelor la distanță.

(9) În cazul în care, din motive tehnice obiective, este imposibil să se pună la dispoziție fișa de sinteză a contractului în momentul prevăzut la alin. (8), aceasta se pune la dispoziție ulterior, fără întârzieri nejustificate, iar contractul intră în vigoare în momentul în care consumatorul își dă acordul după primirea fișei de sinteză a contractului.

(10) Informațiile menționate la alin. (1)–(4) și (6)–(8) devin parte integrantă a contractului și nu se modifică, cu excepția cazului în care părțile contractante convin altfel în mod explicit.

(11) În cazul în care serviciile de acces la internet sau serviciile de comunicații interpersonale accesibile publicului sunt facturate fie în funcție de durata utilizării, fie în funcție de volumul consumat, furnizorii acestora le oferă consumatorilor facilitatea de a monitoriza și a controla utilizarea fiecăruia dintre aceste servicii. Această facilitate include accesul la informații în timp util privind nivelul de consum al serviciilor incluse într-un plan tarifar. În special, furnizorii informează consumatorii înaintea atingerii limitei de consum, stabilită de Agenție, incluse în planul lor tarifar și atunci când serviciul inclus în planul lor tarifar a fost consumat integral.

(12) Prezentul articol nu aduce atingere dispozițiilor actelor normative referitoare la aspecte care nu sunt reglementate de prezentul articol, în special pentru a aborda aspectele nou-apărute.

(13) Fără a aduce atingere normelor aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal, un furnizor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului nu este supus obligațiilor privind cerințele de informare, prevăzute de prezentul articol, în cazul contractelor în care furnizorul respectiv și societățile sau persoanele afiliate lui nu primesc nicio remunerație legată direct sau indirect de furnizarea de servicii de comunicații

electronice.

Articolul 100. Transparența, compararea ofertelor

și publicarea informațiilor

(1) Agenția se asigură că, în cazul în care furnizorii de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului impun condiții pentru furnizarea acestor servicii, informațiile menționate în anexa nr. 9 sunt publicate într-o formă clară, completă, care poate fi citită optic și într-un format accesibil pentru utilizatorii finali cu dizabilități, în conformitate cu legislația privind cerințele de accesibilitate pentru produse și servicii, de către toți acești furnizori sau de Agenția însăși. Informațiile sunt actualizate periodic. Agenția poate specifica cerințe suplimentare cu privire la forma în care aceste informații trebuie publicate. Informațiile sunt furnizate, la cerere, Agenției înainte de a fi publicate.

(2) Agenția se asigură că utilizatorii finali au acces gratuit la cel puțin un instrument de comparație independent care le permite să compare și să evalueze diferite servicii de acces la internet și servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, accesibile publicului, și, după caz, servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, accesibile publicului, în ceea ce privește:

a) prețurile și tarifele serviciilor furnizate în raport cu plățile directe efectuate periodic sau în funcție de consum; și

b) performanța privind calitatea serviciului, în cazul în care se oferă un nivel de calitate minim sau în cazul în care furnizorul este obligat să publice astfel de informații în temeiul art. 101.

(3) Instrumentul de comparare menționat la alin. (2) trebuie:

a) să funcționeze independent din punct de vedere operațional de furnizorii serviciilor respective, asigurându-se că furnizorii de servicii în cauză beneficiază de un tratament egal în rezultatele căutării;

b) să menționeze în mod clar proprietarii și operatorul instrumentului de comparare;

c) să stabilească criterii clare și obiective pe care se bazează compararea;

d) să utilizeze un limbaj clar și lipsit de ambiguitate;

e) să furnizeze informații exacte și actualizate și să indice data și ora ultimei actualizări;

f) să fie deschis oricărui furnizor de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicare interpersonală accesibile publicului care pune informațiile relevante la dispoziție și include o gamă largă de oferte, acoperind o parte semnificativă a pieței și, în cazul în care informațiile prezentate nu oferă o imagine de ansamblu completă a pieței, să conțină o declarație clară în acest sens, înaintea afișării rezultatelor;

g) să pună la dispoziție o procedură eficientă de raportare a informațiilor incorecte;

h) să includă posibilitatea de a compara prețurile, tarifele și calitatea serviciului existent între ofertele disponibile consumatorilor și între aceste oferte și ofertele standard accesibile publicului adresate altor utilizatori finali.

(4) Agenția stabilește cât de des este necesar ca instrumentele de comparare să revizuiască și să actualizeze informațiile oferite utilizatorilor finali, ținând seama de frecvența cu care furnizorii de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului își actualizează în general informațiile în materie de tarife și de calitate. Instrumentele de comparare care îndeplinesc cerințele alin. (3) sunt certificate de Agenție la cererea furnizorului instrumentului. În cazul în care constată că aceste facilități nu sunt puse la dispoziția publicului în mod gratuit sau la un preț rezonabil, Agenția le pune ea însăși la dispoziția publicului fie se asigură că acestea sunt puse la dispoziția publicului prin intermediul unor terți sau entități acreditate de aceasta.

(5) Terții au dreptul de a utiliza în mod gratuit și în formate de date deschise informațiile publicate de furnizorii de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului, pentru a furniza astfel de instrumente de comparație independente.

(6) Agenția poate impune furnizorilor de servicii de acces la internet sau furnizorilor de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului bazate pe numere, sau furnizorilor ambelor servicii să distribuie gratuit informații de interes public utilizatorilor finali existenți și noi, atunci când este cazul, prin mijloacele pe care le utilizează în mod obișnuit pentru comunicarea cu utilizatorii finali. În acest caz, respectivele informații de interes public sunt furnizate de Agenție într-un format standardizat și abordează, printre altele, următoarele subiecte:

a) cele mai frecvente utilizări ale serviciilor de acces la internet și ale serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere, accesibile publicului, în scopul desfășurării de activități ilegale sau în scopul diseminării de conținuturi dăunătoare, în special în cazul în care acestea pot aduce atingere respectării drepturilor și libertăților altora, inclusiv drepturilor în materie de protecție a datelor, drepturilor de autor și drepturilor conexe, precum și consecințele juridice ale acestor utilizări; și

b) mijloacele de protecție împotriva riscurilor la adresa securității personale, vieții private și a datelor cu caracter personal atunci când se utilizează serviciile de acces la internet și serviciile de comunicații interpersonale bazate pe numere, accesibile publicului.

Articolul 101. Nivelul de calitate al serviciilor de acces

la internet și al serviciilor de comunicații

interpersonale accesibile publicului

(1) Agenția le poate impune furnizorilor de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului să publice, pentru utilizatorii finali, informații cuprinzătoare, comparabile, de încredere, ușor de utilizat și actualizate privind

calitatea serviciilor lor, în măsura în care ei controlează cel puțin unele elemente ale rețelei, fie direct, fie prin intermediul unui acord privind nivelul serviciilor în acest sens, și privind măsurile luate în vederea asigurării unui acces echivalent pentru utilizatorii finali cu dizabilități.

(2) Suplimentar față de măsurile prevăzute la alin. (1), Agenția le poate solicita furnizorilor de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului să informeze consumatorii în cazul în care calitatea serviciilor furnizate de ei depinde de factori externi, cum ar fi controlul transmiterii semnalului sau conectivitatea rețelei.

(3) Informațiile prevăzute la alin. (1) și (2) sunt transmise, la cerere, Agenției, înainte de a fi publicate.

(4) Măsurile de asigurare a calității serviciului trebuie să respecte cerințele art. 113.

(5) Agenția specifică, ținând cont în cea mai mare măsură de orientările OAREC, parametrii de calitate a serviciului care urmează să fie măsurați, metodele de măsurare aplicabile, precum și conținutul, formatul și modul de publicare a informațiilor, inclusiv posibilele mecanisme de certificare a calității. După caz, se utilizează parametrii, definițiile și metodele de măsurare prevăzute în anexa nr. 10.

Articolul 102. Durata contractului și încetarea

acestuia

(1) Sub rezerva unei durate minime a contractului, procedurile și condițiile de rezoluțiune a contractului nu trebuie să descurajeze schimbarea furnizorului de servicii. Contractele încheiate între consumatori și furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere și altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (M2M), nu impun o perioadă contractuală inițială mai mare de 24 de luni.

(2) Alin. (1) nu se aplică duratei unui contract de plată în rate în cazul în care consumatorul și-a dat acordul, printr-un contract separat, să plătească în rate exclusiv instalarea unei conexiuni fizice, în special la rețelele de foarte mare capacitate. Un contract de plată în rate pentru instalarea unei conexiuni fizice nu include echipamente terminale, precum routere sau modemuri, și nu îi împiedică pe consumatori să își exercite drepturile în temeiul prezentului articol.

(3) Prezentul articol se aplică consumatorilor. Alin. (1) și (2) se aplică de asemenea utilizatorilor finali care sunt întreprinderi micro, întreprinderi mici sau organizații necomerciale, cu excepția cazului în care aceștia au convenit în mod explicit să renunțe la aceste dispoziții.

(4) În cazul în care un contract sau un act normativ prevede prelungirea automată a perioadelor contractuale cu termen fix pentru servicii de comunicații electronice altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere și altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (M2M),

utilizatorii finali, după o astfel de prelungire a perioadei contractuale, au dreptul de a rezolvi contractul în orice moment, cu o perioadă maximă de preaviz nu mai mare de o lună și fără a suporta alte costuri în afară de tarifele aferente furnizării serviciilor în timpul perioadei de preaviz.

(5) Înainte de prelungirea automată a contractului conform alin. (4), furnizorii informează utilizatorii finali, în mod clar, în timp util și pe un suport durabil, cu privire la încetarea angajamentului comercial și la mijloacele de rezoluțiune a contractului. În plus, în același timp, furnizorii pun la dispoziția utilizatorilor finali informații privind cele mai bune tarife pentru serviciile lor.

(6) Furnizorii le oferă utilizatorilor finali informații cu privire la cele mai bune tarife cel puțin o dată pe an.

(7) Utilizatorii finali au dreptul de a rezolvi contractul fără a suporta costuri suplimentare ca urmare a notificării conform căreia vor fi operate modificări ale condițiilor contractuale propuse de furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, cu excepția cazului în care modificările propuse sunt exclusiv în beneficiul utilizatorului final sau sunt de natură pur administrativă și nu au niciun efect negativ asupra utilizatorului final, sau sunt impuse direct prin acte normative sau acte administrative.

(8) Furnizorii notifică utilizatorii finali cu privire la orice modificare a condițiilor contractuale cu cel puțin o lună înainte și, în același timp, îi informează cu privire la dreptul lor de a rezolvi contractul fără a suporta costuri suplimentare, în cazul în care ei nu acceptă noile condiții. Dreptul de a rezolvi contractul poate fi exercitat într-un termen stabilit de Agenție, care însă nu poate fi mai mic de o lună de la notificare. Notificarea se efectuează într-un mod clar și inteligibil, pe un suport durabil.

(9) Orice discrepanță semnificativă, continuă sau care se repetă frecvent între performanța reală a unui serviciu de comunicații electronice, altul decât serviciile de acces la internet sau serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, și performanța prevăzută în contract se consideră temei pentru declanșarea măsurilor corective aflate la dispoziția consumatorului în conformitate cu legislația, inclusiv a dreptului de a rezolvi gratuit contractul.

(10) În cazul în care utilizatorul final are dreptul de a rezolvi un contract de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, înainte de încetarea perioadei contractuale convenite în conformitate cu prezenta lege sau cu alte prevederi ale legislației, utilizatorul final nu datorează nicio despăgubire, în afară de cea aferentă echipamentelor terminale subvenționate, transmise acestuia în folosință și păstrate de el.

(11) În cazul în care utilizatorul final decide să păstreze un echipament terminal transmis în folosință la momentul încheierii contractului, despăgubirea datorată nu depășește cea mai mică valoare dintre valoarea *pro rata temporis* a acestuia, astfel cum a fost convenită la momentul încheierii contractului, și partea restantă din plata pentru servicii până la încetarea contractului.

(12) Furnizorul elimină în mod gratuit orice condiție de utilizare a echipamentelor terminale menționate la alin. (11) în alte rețele la momentul expirării termenului contractului și, cel târziu, la achitarea despăgubirii.

(13) În ceea ce privește serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea serviciilor între dispozitive (M2M), drepturile menționate la alin. (7), (8), (10) și (11) sunt disponibile doar pentru utilizatorii finali care sunt consumatori, întreprinderi micro, întreprinderi mici sau organizații necomerciale.

(14) Dispozițiile privind rezoluțiunea contractului, prevăzute de prezentul articol, nu aduc atingere altor dispoziții legale privind motivele pentru care pot fi rezolvite contractele ori pot fi schimbate condițiile contractuale de către furnizorul de servicii sau de către utilizatorul final.

Articolul 103. Trecerea de la un furnizor la altul

și portarea numerelor

(1) În cazul trecerii de la un furnizor de servicii de acces la internet la altul, furnizorii în cauză pun la dispoziția utilizatorului final informații corespunzătoare anterior și în cursul procesului de trecere și asigură continuitatea serviciului de acces la internet, cu excepția cazurilor în care acest lucru nu este fezabil din punct de vedere tehnic.

(2) Furnizorul către care se realizează trecerea se asigură că activarea serviciului de acces la internet are loc în cel mai scurt termen posibil, la data și în intervalul de timp convenite explicit cu utilizatorul final. Furnizorul de la care se realizează trecerea continuă să presteze, în aceleași termene, serviciul de acces la internet până la activarea serviciului de acces la internet de către furnizorul către care se realizează trecerea. În timpul procesului de trecere de la un furnizor la altul, perioada de indisponibilitate a serviciului nu poate depăși o zi lucrătoare.

(3) Agenția asigură eficiența și simplitatea procesului de trecere de la un furnizor la altul pentru utilizatorul final.

(4) Toți utilizatorii finali cărora le-au fost asignate numere din Planul național de numerotație au dreptul să își păstreze numerele, la cerere, independent de furnizorul care furnizează serviciul, în conformitate cu anexa nr. 6 partea C.

(5) Utilizatorul final care declară rezoluțiunea contractului își păstrează dreptul de a porta numărul din Planul național de numerotație către un alt furnizor, în condițiile stabilite de Agenție, timp de două luni de la data rezoluțiunii contractului, cu excepția cazului în care utilizatorul final renunță în mod explicit la acest drept.

(6) Agenția se asigură că tarifele de portare stabilite de furnizori sunt bazate pe costuri și că utilizatorilor finali nu li se aplică tarife directe.

(7) Portarea numerelor și activarea ulterioară a acestora se efectuează în cel mai scurt termen posibil, la data convenită în mod explicit cu utilizatorul final. În orice caz, utilizatorilor finali care au încheiat un contract pentru portarea unui număr către un alt

furnizor li se activează numărul în termen de o zi lucrătoare de la data convenită cu utilizatorul final.

(8) În cazul în care procesul de portare eșuează, furnizorul de la care se realizează trecerea reactivează numărul utilizatorului final și serviciile aferente până când portarea se efectuează cu succes.

(9) Furnizorul de la care se realizează trecerea continuă să furnizeze serviciile sale conform aceluiași condiții până la activarea serviciilor furnizorului către care se realizează trecerea. În orice caz, perioada de discontinuitate a serviciului în timpul procesului de trecere de la un furnizor la altul și de portare a numărului nu poate depăși o zi lucrătoare.

(10) Furnizorii ale căror rețele de acces sau a căror infrastructură sunt utilizate de furnizorul de la care sau către care se realizează trecerea, sau ambele, se asigură că nu există nicio indisponibilitate a serviciului care ar putea întârzia procesul de trecere de la un furnizor la altul și de portare a numărului.

(11) Procesul de trecere de la un furnizor la altul și de portare prevăzut la alin. (1), (2) și (7)-(10) este în sarcina furnizorului către care se realizează trecerea și atât furnizorul către care se realizează trecerea, cât și cel de la care se realizează trecerea cooperează cu bună-credință. Aceștia nu trebuie să întârzie sau să abuzeze de procesul de trecere de la un furnizor la altul sau de portare, nici să realizeze portarea numerelor utilizatorilor finali sau trecerea acestora către un alt furnizor fără consimțământul expres al acestora.

(12) Contractele utilizatorilor finali cu furnizorul de la care se realizează trecerea încetează automat după încheierea procesului de trecere.

(13) Agenția poate stabili detaliile referitoare la procesele de trecere de la un furnizor la altul și de portare, luând în considerare legislația cu privire la contracte, fezabilitatea tehnică și necesitatea de a menține continuitatea serviciului pentru utilizatorii finali. În cazul în care este fezabil din punct de vedere tehnic, poate fi inclusă o cerință conform căreia portarea se efectuează prin programare la distanță, cu excepția cazului în care utilizatorul final solicită altceva.

(14) Agenția ia, de asemenea, măsuri corespunzătoare pentru a garanta informarea și protecția adecvate a utilizatorilor finali în cursul proceselor de trecere de la un furnizor la altul și de portare, precum și faptul că aceștia nu sunt transferați către un alt furnizor fără consimțământul lor.

(15) Furnizorii de la care se realizează trecerea rambursează consumatorilor care utilizează servicii preplătite, la cerere, creditul restant. Rambursarea poate face obiectul unui tarif administrativ numai dacă acest lucru este precizat în contract sau în termenele și condițiile de furnizare a serviciilor. Orice astfel de tarif trebuie să fie proporțional și comensurabil cu costurile reale suportate, la acordarea rambursării, de furnizorul de la care se realizează trecerea.

(16) Agenția poate impune sancțiuni, în conformitate cu art. 34, în cazul neîndeplinirii de către un furnizor a obligațiilor prevăzute de prezentul articol, inclusiv în cazul întârzierilor survenite în portarea numărului sau în cazul portării abuzive de către furnizor

sau în numele acestuia.

(17) Agenția stabilește norme privind despăgubirea utilizatorilor finali de către furnizori, în conformitate cu principiile proporționalității, obiectivității și eficienței, în cazul neîndeplinirii de către un furnizor a obligațiilor prevăzute de prezentul articol, precum și în cazul întârzierilor survenite în procesul de portare a numărului sau de trecere de la un furnizor la altul, în cazul portării abuzive și al trecerii abuzive de la un furnizor la altul și în cazul nerespectării programărilor de mentenanță și de instalare.

(18) În plus față de informațiile solicitate în temeiul anexei nr. 8, Agenția se asigură că utilizatorii finali sunt informați suficient cu privire la existența drepturilor la despăgubire menționate la alin. (16) și (17) din prezentul articol.

Articolul 104. Ofertele propuse în cadrul unui pachet

(1) În cazul în care un pachet de servicii sau un pachet de servicii și de echipamente terminale oferit unui consumator include cel puțin un serviciu de acces la internet sau un serviciu de comunicații interpersonale bazate pe numere, accesibile publicului, art. 99 alin. (6)–(9), art. 100 alin. (1), art. 102 și art. 103 alin. (1)–(3) se aplică tuturor elementelor din pachet, inclusiv *mutatis mutandis* acelor elemente care altfel nu intră sub incidența dispozițiilor menționate.

(2) În cazul în care legislația prevede dreptul consumatorului de a rezolvi orice element din pachetul menționat la alin. (1) până la expirarea termenului contractual convenit, din cauza nerespectării contractului sau a nefurnizării serviciului, consumatorul are dreptul de a rezolvi contractul în ceea ce privește toate elementele din pachet.

(3) Niciun abonament la servicii sau echipamente terminale suplimentare oferite sau distribuite de același furnizor de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere accesibile publicului nu prelungește durata inițială a contractului la care sunt adăugate serviciile sau echipamentele terminale respective, cu excepția cazului în care consumatorul convine altfel în mod explicit la momentul abonării la serviciile sau echipamentele terminale suplimentare.

(4) Alin. (1) și (3) se aplică, de asemenea, utilizatorilor finali care sunt întreprinderi micro, întreprinderi mici sau organizații necomerciale, cu excepția cazului în care aceștia au convenit în mod explicit să renunțe total sau parțial la dispozițiile respective.

(5) Prevederile alin. (1) din prezentul articol se aplică și în ceea ce privește alte dispoziții prevăzute de capitolul XVII.

Articolul 105. Disponibilitatea serviciilor

(1) Furnizorii iau toate măsurile necesare pentru a asigura disponibilitatea maximă posibilă a serviciilor de comunicații voce și a serviciilor de acces la internet furnizate prin rețelele publice de comunicații electronice în cazul unei căderi a rețelei din cauza unui dezastru sau în cazuri de forță majoră.

(2) Furnizorii serviciilor de comunicații voce iau toate măsurile necesare pentru a

asigura accesul neîntrerupt la serviciile de urgență și o transmitere neîntreruptă a avertismentelor publice.

(3) Guvernul, cu avizul Agenției, stabilește obligațiile minime în scopul aplicării prevederilor prezentului articol, pe care furnizorii trebuie să le respecte.

(4) Agenția asigură monitorizarea respectării de către furnizori a obligațiilor minime stabilite conform alin. (3) și, în acest scop, poate solicita să-i fie transmise orice informații relevante.

Articolul 106. Comunicațiile de urgență și numărul

european unic de urgență

(1) Toți utilizatorii finali ai serviciilor menționate la alin. (5), inclusiv utilizatorii telefoanelor publice cu plată, au posibilitatea de a apela serviciile de urgență gratuit și fără să fie necesară utilizarea unui mijloc de plată, prin intermediul comunicațiilor de urgență, formând numărul unic de urgență „112” și numerele naționale pentru apeluri de urgență, stabilite în Planul național de numerotație.

(2) Cadrul juridic privind asigurarea accesului efectiv la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență, organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112 în Republica Moldova și obligațiile furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, inclusiv în materie de soluții privind informațiile de localizare a apelantului, de acces pentru utilizatorii finali cu dizabilități, de rutare către centrul de preluare a apelurilor de urgență, sunt stabilite de prezentul articol și de Legea nr. 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112.

(3) Numărul unic pentru apelurile de urgență „112” se atribuie Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112.

(4) În cazul unei rețele de comunicații electronice care nu este accesibilă publicului, dar care permite efectuarea de apeluri către rețelele publice, persoana responsabilă de rețeaua în cauză depune toate eforturile pentru a oferi accesul la serviciile de urgență prin intermediul numărului unic de urgență „112”, în special atunci când persoana respectivă nu oferă un acces alternativ și ușor la un serviciu de urgență.

(5) Furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, accesibile publicului, în cazul în care aceste servicii le permit utilizatorilor finali să efectueze apeluri către un număr din Planul național de numerotație sau dintr-un alt plan de numerotație străin sau internațional, sunt obligați să ofere acces la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență către centrul de preluare a apelurilor de urgență, în conformitate cu Legea nr. 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112 și cu actele normative subsecvente acesteia.

(6) La toate apelurile de urgență către numărul unic de urgență „112” trebuie să se răspundă în mod corespunzător și acestea să fie tratate în modul cel mai potrivit cu organizarea națională a sistemelor de urgențe și cel puțin la fel de rapid și de eficient ca

apelurile către numerele naționale de urgență, în cazul în care acestea continuă să fie utilizate.

(7) Guvernul, după consultarea Agenției, stabilește măsuri pentru a se asigura că accesul utilizatorilor finali cu dizabilități la serviciile de urgență este disponibil prin intermediul comunicațiilor de urgență și este echivalent cu cel de care beneficiază ceilalți utilizatori finali, în conformitate cu legislația privind cerințele de accesibilitate a produselor și serviciilor, inclusiv în cazul utilizatorilor finali din statele membre ale Uniunii Europene, atunci când aceștia utilizează servicii de roaming în Republica Moldova, fără o înregistrare prealabilă, dacă acest lucru este posibil.

(8) Guvernul și, dacă este necesar, Agenția cooperează cu Comisia Europeană și cu autoritățile de reglementare și/sau autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene pentru a se asigura că, atunci când utilizează servicii de roaming într-un stat membru al Uniunii Europene, utilizatorii finali cu dizabilități din Republica Moldova pot avea acces la serviciile de urgență în mod echivalent cu alți utilizatori finali, fără o înregistrare prealabilă, dacă acest lucru este posibil.

(9) Măsurile specificate la alin. (7) și (8) din prezentul articol sunt destinate să asigure interoperabilitatea între statele membre ale Uniunii Europene și Republica Moldova și se bazează, în cea mai mare măsură, pe standardele sau specificațiile stabilite în conformitate cu art. 43. Aceste măsuri nu împiedică stabilirea unor cerințe suplimentare pentru atingerea obiectivelor definite de prezentul articol.

(10) Informația de localizare a apelantului, imediat după conectarea comunicării de urgență, este pusă la dispoziția centrelor de preluare a apelurilor de urgență, care sunt capabile din punct de vedere tehnic să transmită informațiile contextuale către serviciile de urgență atunci când sunt alertate aceste servicii. Aceasta include informația de localizare a apelantului pe baza rețelei și, atunci când aceasta este disponibilă, informația de localizare a apelantului obținută pe baza terminalului apelantului.

(11) Identificarea și transmiterea informației de localizare a apelantului sunt gratuite pentru utilizatorul final și pentru centrul de preluare a apelurilor de urgență în ceea ce privește toate comunicațiile de urgență către numărul unic de urgență „112”.

(12) Obligațiile prevăzute la alin. (10) și (11) se aplică și în cazul comunicațiilor de urgență către numerele naționale pentru apelurile de urgență, stabilite în Planul național de numerotație.

(13) Agenția, în colaborare cu Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112 și, dacă este necesar, după consultarea OAREC, stabilește criteriile de acuratețe și fiabilitate privind informațiile de localizare a apelantului furnizate.

(14) Ministerul Afacerilor Interne este responsabil de informarea cetățenilor cu privire la existența și utilizarea numărului unic de urgență „112”, precum și cu privire la caracteristicile sale de accesibilitate, inclusiv prin inițiative ce vizează în mod specific persoanele din statele membre ale Uniunii Europene care utilizează servicii de roaming în Republica Moldova și utilizatorii finali cu dizabilități. Aceste informații sunt furnizate în

formate accesibile, adaptate pentru diferite tipuri de dizabilități.

(15) Atunci când stabilește criteriile de acuratețe și fiabilitate privind informațiile de localizare a apelantului în temeiul alin. (13), Agenția asigură, în limitele fezabilității tehnice, o localizare a poziției utilizatorului final cu un grad de fiabilitate și de acuratețe necesar pentru a permite serviciilor de urgență să îi acorde asistență. Aceste criterii sunt stabilite de Agenție luând în considerare parametrii specificați la alin. (16) și (17).

(16) În ceea ce privește rețelele fixe:

a) nivelul de acuratețe privind informațiile de localizare a apelantului se exprimă ca informații referitoare la adresa fizică a punctului terminal al rețelei;

b) nivelul de fiabilitate privind informațiile de localizare a apelantului se exprimă ca rată de succes, în procente, a soluției tehnice sau a combinației de soluții tehnice în ceea ce privește stabilirea și transmiterea către centrele de preluare a apelurilor de urgență a unei informații de localizare a apelantului corespunzătoare criteriului de acuratețe.

(17) În ceea ce privește rețelele mobile:

a) nivelul de acuratețe privind informațiile de localizare a apelantului se exprimă în metri. Dacă este cazul, înălțimea sau acuratețea verticală se exprimă, de asemenea, în metri;

b) nivelul de fiabilitate privind informațiile de localizare a apelantului se exprimă ca rată de succes, în procente, a soluției tehnice sau a combinației de soluții tehnice în ceea ce privește stabilirea și transmiterea către centrele de preluare a apelurilor de urgență a unei zone de căutare corespunzătoare criteriului de acuratețe.

(18) Atunci când stabilește, conform alin. (7), măsuri pentru asigurarea accesului utilizatorilor finali cu dizabilități la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență, Guvernul se asigură, în limitele fezabilității tehnice, că sunt îndeplinite următoarele cerințe de echivalență funcțională:

a) comunicația de urgență permite comunicarea interactivă bidirecțională între utilizatorul final cu dizabilități și centrele de preluare a apelurilor de urgență;

b) comunicația de urgență este disponibilă în mod continuu, fără o înregistrare prealabilă, pentru utilizatorii finali cu dizabilități din Republica Moldova care călătoresc într-un stat membru al Uniunii Europene și viceversa;

c) comunicația de urgență este asigurată gratuit pentru utilizatorii finali cu dizabilități;

d) comunicația de urgență este rutată imediat către centrele de preluare a apelurilor de urgență care este calificat și echipat pentru a răspunde și a prelucra în mod corespunzător comunicația de urgență inițiată de utilizatorul final cu dizabilități;

e) pentru utilizatorii finali cu dizabilități sunt asigurate niveluri de acuratețe și de fiabilitate echivalente cu cele aplicabile altor utilizatori finali în ceea ce privește informațiile

de localizare a apelantului pentru comunicația de urgență;

f) pentru utilizatorii finali cu dizabilități se asigură cel puțin același nivel de sensibilizare de care beneficiază alți utilizatori finali în ceea ce privește mijloacele de acces la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență în legătură cu apelurile la numărul unic de urgență „112”, prin modul de proiectare a mijloacelor de acces sau prin măsuri de sensibilizare.

(19) Organul central de specialitate, în scopul de a asigura aplicarea eficientă a alin. (7), (8) și (10), informează Comisia Europeană privind:

a) criteriile de acuratețe și fiabilitate privind informațiile de localizare a apelantului, exprimate în conformitate cu parametrii menționați la alin. (18);

b) măsurile stabilite de Guvern conform alin. (7) pentru asigurarea accesului utilizatorilor finali cu dizabilități la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență, inclusiv al celor care utilizează servicii de roaming, precum și evaluarea conformității acestora cu cerințele de echivalență funcțională menționate la alin. (18);

c) eficacitatea punerii în aplicare a numărului unic de urgență „112”;

d) performanța rutării către centrul de preluare a apelurilor de urgență în temeiul alin. (10), în ceea ce privește comunicațiile de urgență și informațiile de localizare a apelantului.

Articolul 107. Sistemul de avertizare publică

(1) Sistemul de avertizare publică pentru situații de urgență și dezastre majore iminente sau în desfășurare este gestionat de autoritatea competentă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care execută, în condițiile legii, sarcini în domeniul protecției civile, iar furnizorii de servicii mobile de comunicații interpersonale bazate pe numere asigură transmiterea către utilizatorii finali vizați a avertizărilor publice emise de gestionarul Sistemului de avertizare publică.

(2) Guvernul poate stabili ca avertizările publice să fie transmise prin intermediul unor alte servicii de comunicații electronice accesibile publicului decât cele menționate la alin. (1) și altele decât serviciile media audiovizuale sau prin intermediul unei aplicații mobile bazate pe un serviciu de acces la internet, cu condiția ca eficacitatea sistemului de avertizare publică să fie echivalentă în ceea ce privește acoperirea și capacitatea de a ajunge la utilizatorii finali, inclusiv la cei prezenți doar temporar în zona în cauză, ținând seama în cea mai mare măsură de orientările OAREC privind modalitatea de evaluare a echivalenței între eficacitatea sistemelor de avertizare publică prevăzute de prezentul alineat și a celor prevăzute la alin. (1).

(3) Furnizorii de servicii de comunicații electronice nu percep tarife sau alte sume de bani pentru transmiterea avertizărilor emise de Sistemul de avertizare publică.

(4) Este interzisă utilizarea Sistemului de avertizare publică pentru transmisia de mesaje de natură comercială, publicitară, electorală sau de altă natură, care nu se

încadrează în scopul de avertizare a utilizatorilor finali vizați cu privire la situațiile de urgență și dezastrele majore iminente sau în desfășurare.

(5) Guvernul instituie și finanțează Sistemul de avertizare publică și stabilește modul de funcționare și de utilizare a acestuia.

(6) Agenția, ținând cont de orientările OAREC și după consultarea cu gestionarul Sistemului de avertizare publică, stabilește și face publice cerințele tehnice privind asigurarea interoperabilității rețelelor publice de comunicații electronice cu Sistemul de avertizare publică.

Articolul 108. Accesul echivalent și posibilitatea

de alegere echivalentă pentru

utilizatorii finali cu dizabilități

(1) Agenția stabilește cerințele pe care furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului trebuie să le îndeplinească pentru a se asigura că utilizatorii finali cu dizabilități:

a) au acces la servicii de comunicații electronice, inclusiv la informațiile contractuale relevante furnizate în conformitate cu art. 99, echivalente cu cele de care beneficiază majoritatea utilizatorilor finali; și

b) au posibilitatea de a alege între furnizori și servicii echivalentă cu cea de care beneficiază majoritatea utilizatorilor finali.

(2) Măsurile luate de Agenție în conformitate cu alin. (1) din prezentul articol trebuie să încurajeze conformitatea cu standardele sau cu specificațiile relevante stabilite în conformitate cu art. 43.

Articolul 109. Serviciile de informații telefonice

(1) Toți furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, care transmit spre utilizare resurse de numerotație din Planul național de numerotație răspund tuturor cererilor rezonabile de punere la dispoziție pentru a furniza servicii de informații telefonice accesibile publicului și liste ale abonaților telefonici, precum și informații relevante într-un format convenit și în condiții echitabile, obiective, bazate pe costuri și nediscriminatorii.

(2) Agenția, după consultarea cu organul competent în domeniul protecției datelor cu caracter personal, poate impune obligații și condiții furnizorilor care controlează accesul la utilizatorii finali pentru furnizarea de servicii de informații telefonice în conformitate cu art. 61. Aceste obligații și condiții trebuie să fie obiective, echitabile, nediscriminatorii și transparente.

(3) Agenția, în conformitate cu art. 95, adoptă măsuri pentru a asigura, prin apel de voce sau prin SMS, accesul direct al utilizatorilor finali din Republica Moldova și din statele membre ale Uniunii Europene la serviciile de informații telefonice din Republica Moldova și

viceversa.

(4) Prezentul articol se aplică sub rezerva cerințelor din legislația privind protecția datelor cu caracter personal și din capitolul XVIII, în special de la art. 123.

Articolul 110. Interoperabilitatea echipamentelor radio

pentru autovehicule, a echipamentelor

radio pentru consumatori și a echipamentelor

de televiziune digitală pentru consumatori

(1) Receptoarele radio pentru autovehicule și echipamentele de televiziune digitală pentru consumatori, disponibile pe piață spre vânzare sau spre închiriere, trebuie să fie conforme cu cerințele anexei nr. 11.

(2) Guvernul poate adopta măsuri pentru a asigura interoperabilitatea altor receptoare de radiodifuziune pentru consumatori decât cele menționate la alin. (1), limitând în același timp impactul asupra pieței receptoarelor de radiodifuziune de valoare redusă și asigurându-se că astfel de măsuri nu se aplică produselor pentru care receptorul radio este o funcție pur auxiliară, de exemplu, telefoanelor inteligente, nici echipamentelor utilizate de radioamatori.

(3) Furnizorii de servicii de televiziune digitală sunt încurajați să asigure, după caz, că echipamentele de televiziune digitală pe care le furnizează utilizatorilor lor finali sunt interoperabile, astfel încât, atunci când este posibil din punct de vedere tehnic, echipamentele de televiziune digitală să poată fi reutilizate de alți furnizori de servicii de televiziune digitală.

(4) Fără a aduce atingere cerințelor legislației privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, furnizorii de servicii de televiziune digitală asigură că, la încetarea contractului lor, utilizatorii finali dispun de o modalitate gratuită și simplă de a returna echipamentul de televiziune digitală, cu excepția cazului în care furnizorul demonstrează că acesta este pe deplin interoperabil cu serviciile de televiziune digitală ale altor furnizori, inclusiv cu cele la care a trecut utilizatorul final.

(5) Echipamentele de televiziune digitală care sunt conforme cu standardele armonizate ale căror referințe au fost publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene sau cu părți ale acestora, adoptate ca standarde moldovenești, se consideră că îndeplinesc cerința de interoperabilitate prevăzută la alin. (4), specificată de standardele respective sau de părți ale acestora.

Articolul 111. Concurența pe piața echipamentelor

de comunicații electronice

(1) Importul echipamentelor de comunicații electronice se efectuează în baza unui contract de livrare, în care se indică obligatoriu cerințele reglementărilor tehnice aplicabile.

(2) Echipamentele de comunicații electronice se pun la dispoziție pe piață numai dacă sunt conforme cu cerințele esențiale ale reglementărilor tehnice aplicabile și sunt însoțite de o declarație de conformitate emisă în baza rezultatelor evaluării conformității, pe propria răspundere, de către producător, de reprezentantul său autorizat ori de importator în temeiul documentației tehnice a producătorului, prin care se atestă conformitatea produselor respective. În cazul lipsei declarației de conformitate, produsele importate sunt supuse evaluării conformității potrivit procedurilor aplicate produselor respective în baza reglementărilor tehnice naționale aplicabile. Echipamentele de comunicații electronice trebuie să fie marcate conform reglementărilor tehnice aplicabile.

(3) Se interzice punerea la dispoziție pe piață și utilizarea echipamentelor de comunicații electronice care nu corespund cerințelor esențiale, nu sunt însoțite de documentația tehnică și de declarația de conformitate emisă de producător, de reprezentantul său autorizat ori de importator, în conformitate cu Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, sau care nu sunt marcate conform reglementărilor tehnice aplicabile.

(4) Orice agent economic are dreptul de a importa, a comercializa, a instala, a pune în funcțiune și a întreține echipamentele terminale ce respectă prevederile alin. (1)–(3), fără a aduce atingere cerințelor prin care se solicită ca agenții economici să posede calificările tehnice necesare instalării, punerii în funcțiune și întreținerii echipamentelor terminale în baza unor criterii obiective, nediscriminatorii și accesibile publicului larg.

(5) Orice act normativ sau administrativ prin care se acordă drepturi exclusive sau speciale, care limitează numărul agenților economici ce pot practica activitățile prevăzute la alin. (4) este nul de drept.

(6) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului au obligația de a publica și actualiza toate specificațiile tehnice ale interfeței rețelelor lor cu care trebuie să fie conforme echipamentele terminale de comunicații electronice ale utilizatorilor finali care se conectează la aceste interfețe. Aceste specificații pot include referințe la standardele sau specificațiile relevante stabilite în conformitate cu art. 43.

(7) Agenția monitorizează aplicarea specificațiilor tehnice menționate la alin. (6) și se asigură ca acestea sunt puse la dispoziția utilizatorilor finali.

(8) Agenția informează Comisia Europeană cu privire la specificațiile tehnice aplicate de furnizori în conformitate la alin. (6) din prezentul articol, prin prezentarea unui raport conform planului prevăzut în anexa nr. 12.

(9) Se interzice:

a) fabricarea, importul, distribuția, vânzarea, închirierea sau deținerea dispozitivelor ilicite în scopuri comerciale;

b) instalarea, întreținerea sau înlocuirea unui dispozitiv ilicit în scopuri comerciale;

c) recurgerea la comunicații comerciale pentru promovarea dispozitivelor ilicite.

(10) Fără a aduce atingere măsurilor stabilite în vederea punerii în aplicare a alin. (9), se interzic orice măsuri care:

a) să limiteze furnizarea de servicii protejate sau de servicii conexe ce provin dintr-un stat membru al Uniunii Europene;

b) să restrângă libera circulație a dispozitivelor de acces condiționat.

(11) În sensul alin. (10), următoarele noțiuni semnifică:

1. *servicii conexe* - instalarea, întreținerea sau înlocuirea dispozitivelor de acces condiționat, precum și furnizarea serviciilor de comunicații comerciale referitoare la aceste dispozitive sau la serviciile protejate;

2. *dispozitiv de acces condiționat* - orice echipament sau program conceput sau adaptat pentru a permite accesul la un serviciu protejat sub o formă clară.

Articolul 112. Furnizarea de facilități suplimentare

(1) Fără a aduce atingere art. 86 alin. (2), Agenția, respectând procedura de consultări publice, poate impune tuturor furnizorilor de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului bazate pe numere să pună la dispoziție gratuit ambele sau una din facilitățile suplimentare specificate în anexa nr. 6 partea B, sub rezerva fezabilității tehnice, precum și toate sau o parte dintre facilitățile suplimentare enumerate în anexa nr. 6 partea A.

(2) La aplicarea alin. (1) din prezentul articol, Agenția, dacă consideră că este necesar, poate extinde lista facilităților suplimentare specificate în anexa nr. 6 părțile A și B pentru a asigura un nivel mai ridicat de protecție a consumatorilor.

(3) Agenția poate decide, respectând procedura de consultări publice, să nu aplice prevederile alin. (1) pe întreg teritoriul național sau pe o parte a acestuia în cazul în care consideră că există un acces suficient la aceste facilități.

Articolul 113. Garantarea accesului la internetul

deschis

(1) Utilizatorii finali au dreptul de a accesa și distribui informații și conținut, de a utiliza și a pune la dispoziție aplicații și servicii și de a folosi echipamente terminale conforme cu cerințele esențiale ale reglementărilor tehnice aplicabile, la alegere, indiferent de locația utilizatorului final sau a furnizorului ori de locația, originea ori destinația informațiilor, conținutului, aplicațiilor sau serviciilor, prin intermediul serviciului lor de acces la internet. Prezentul alineat nu aduce atingere legislației cu privire la legalitatea conținutului, a aplicațiilor sau a serviciilor, precum și cu privire la procedurile, cerințele și garanțiile aferente.

(2) Prevederile contractelor încheiate între furnizorii de servicii de acces la internet și utilizatorii finali referitoare la caracteristicile și condițiile tehnice și comerciale ale serviciilor de acces la internet, precum prețul, volumele de date, viteza și practicile

comerciale utilizate de furnizorii de servicii de acces la internet, nu trebuie să limiteze exercitarea drepturilor utilizatorilor finali prevăzute la alin. (1).

(3) Furnizorii de servicii de acces la internet au obligația să trateze întreg traficul în mod egal atunci când furnizează servicii de acces la internet, fără discriminări, restricții sau imixtiuni și indiferent de expeditor, de destinatar, de conținutul accesat sau distribuit, de aplicațiile sau serviciile utilizate ori furnizate și de echipamentul terminal utilizat.

(4) Prevederile alin. (3) nu împiedică punerea în aplicare de către furnizorii de servicii de acces la internet a unor măsuri rezonabile de gestionare a traficului. Pentru a fi considerate rezonabile, măsurile respective trebuie să fie transparente, nediscriminatorii și proporționale, de asemenea să nu aibă la bază considerații comerciale, fiind bazate pe cerințele tehnice de calitate a serviciului pentru anumite categorii de trafic care, în mod obiectiv, sunt diferite. Măsurile rezonabile de gestionare a traficului nu includ monitorizarea conținutului specific și nu sunt menținute în vigoare mai mult decât este necesar pentru scopul aplicării acestora.

(5) Furnizorii de servicii de acces la internet au obligația să nu aplice măsuri de gestionare a traficului care excedează măsurile prevăzute la alin. (4) și, în special, să nu blocheze, să nu încetinească, să nu modifice, să nu restricționeze, să nu interfereze cu, să nu degradeze și să nu discrimineze un anumit conținut, anumite aplicații sau servicii ori anumite categorii ale acestora, cu excepția cazurilor în care acest lucru este necesar și numai atât timp cât este necesar pentru:

a) a respecta legislația sub incidența căreia intră furnizorul de serviciu de acces la internet sau măsurile destinate să pună în aplicare legislația, inclusiv hotărârile judecătorești sau actele autorităților publice competente;

b) a menține integritatea și securitatea rețelei, a serviciilor furnizate prin intermediul rețelei respective și a echipamentelor terminale ale utilizatorilor finali;

c) a evita congestionarea iminentă a rețelei și/sau pentru a atenua efectele congestionării temporare ori excepționale a rețelei, cu condiția că categoriile echivalente de trafic sunt gestionate în același mod.

(6) Măsurile de gestionare a traficului pot să implice prelucrarea datelor cu caracter personal numai dacă prelucrarea acestora este necesară și proporțională pentru a atinge obiectivele prevăzute la alin. (3)-(5). Respectiva prelucrare a datelor cu caracter personal se face în conformitate cu legislația cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal. Măsurile de gestionare a traficului trebuie să respecte prevederile capitolului XVIII.

(7) Congestionarea temporară a rețelei se referă la situațiile specifice de scurtă durată în care o creștere bruscă a numărului de utilizatori, în plus față de utilizatorii obișnuiți, sau o creștere bruscă a cererii pentru anumite conținuturi, aplicații sau servicii poate depăși capacitatea de transmisie a unor elemente ale rețelei și poate face restul rețelei mai puțin reactivă, cu condiția că o astfel de congestionare să nu se repete atât de frecvent sau pe perioade atât de îndelungate încât lărgirea capacității de transmisie să fie justificată din punct de vedere economic.

(8) Congestionarea excepțională a rețelei se referă la situațiile imprevizibile și inevitabile în care congestionarea poate fi provocată de o defecțiune tehnică, precum o întrerupere a serviciului datorată defectării cablurilor sau a altor elemente de infrastructură, de schimbările neașteptate în rutarea traficului ori de creșterea semnificativă a traficului din rețea ca urmare a unei urgențe sau a altor circumstanțe care nu depind de furnizorul serviciului de acces la internet.

(9) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, inclusiv furnizorii de servicii de acces la internet și furnizorii de conținut, de aplicații și de servicii, au dreptul să furnizeze servicii, altele decât serviciul de acces la internet, care sunt optimizate pentru un anumit conținut, anumite aplicații sau anumite servicii ori pentru o combinație a acestora în cazul în care optimizarea respectivă este necesară pentru a satisface cerințele pentru un anumit nivel de calitate al conținutului, al aplicațiilor sau al serviciilor.

(10) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, inclusiv furnizorii de servicii de acces la internet, pot furniza sau facilita furnizarea serviciilor indicate la alin. (9) numai în cazul în care capacitatea de transmisie a rețelei utilizate este suficientă pentru a le furniza suplimentar serviciilor de acces la internet. Serviciile menționate la alin. (9) nu pot fi utilizate sau furnizate ca înlocuitor pentru serviciile de acces la internet și nu trebuie să afecteze disponibilitatea și calitatea generală a serviciului de acces la internet pentru utilizatorii finali. Faptul că serviciile respective au potențialul de a oferi inclusiv acces la internet nu este suficient pentru ca acestea să fie considerate drept un înlocuitor al serviciului de acces la internet, cu condiția că furnizarea acestui tip de acces la internet respectă alin. (1)-(6).

(11) În rețelele mobile, calitatea serviciilor de acces la internet pentru utilizatorii finali nu se consideră că a fost afectată în cazul în care impactul negativ cumulat al serviciilor, altele decât serviciile de acces la internet, este inevitabil, minim și de scurtă durată.

(12) Furnizorii de servicii de acces la internet se asigură că orice contract care include servicii de acces la internet precizează cel puțin următoarele:

a) informații cu privire la modul în care măsurile de gestionare a traficului aplicate de furnizorul respectiv ar putea afecta calitatea serviciului de acces la internet, viața privată a utilizatorilor finali și protecția datelor cu caracter personal;

b) o explicație clară și inteligibilă privind modul în care orice limitare a volumului datelor, viteza și alți parametri de calitate a serviciului pot influența în practică serviciul de acces la internet și, în special, utilizarea conținutului, a aplicațiilor și a serviciilor;

c) o explicație clară și inteligibilă a modului în care orice servicii, altele decât serviciul de acces la internet, menționate la alin. (9) și (10), la care se abonează utilizatorul final, ar putea afecta, în practică, serviciul de acces la internet furnizat aceluiași utilizator final;

d) o explicație clară și inteligibilă cu privire la viteza minimă, disponibilă în mod

normal, maximă și promovată de descărcare și de încărcare pe care o are serviciul de acces la internet în cazul unor rețele fixe sau viteza estimată maximă și promovată de descărcare și încărcare pe care o are serviciul de acces la internet în cazul rețelelor mobile, precum și cu privire la modul în care deviațiile importante de la respectivele viteze de descărcare și de încărcare promovate ar putea afecta exercitarea drepturilor utilizatorilor finali prevăzute la alin. (1);

e) o explicație clară și inteligibilă a căilor de atac aflate la dispoziția consumatorilor în conformitate cu prezenta lege și cu legislația privind protecția consumatorului în cazul oricărei diferențe permanente sau care se repetă la intervale regulate între performanța reală a serviciului de acces la internet, în ceea ce privește viteza sau alți parametri de calitate a serviciului, și performanța indicată de furnizor conform lit. a)-d) din prezentul alineat.

(13) Furnizorii de servicii de acces la internet publică informațiile menționate la alin. (12).

(14) Furnizorii de servicii de acces la internet instituie proceduri transparente, simple și eficiente de soluționare a reclamațiilor utilizatorilor finali cu privire la drepturile și obligațiile prevăzute la alin. (1)-(13).

(15) Cerințele prevăzute la alin. (12) și (13) din prezentul articol sunt suplimentare celor prevăzute la art. 99-107.

(16) Orice diferență importantă, permanentă sau care se repetă la intervale regulate între performanța reală a serviciului de acces la internet, referitoare la viteză sau la alți parametri de calitate a serviciului, și performanța indicată de furnizorul de servicii de acces la internet conform alin. (12) lit. a)-d), în cazul în care diferența respectivă este stabilită printr-un mecanism de monitorizare certificat, aplicat de Agenție, este considerată neconformitate de performanță și poate fi folosită în căile de atac de care dispun utilizatorii în conformitate cu prezenta lege și cu legislația privind protecția consumatorului.

(17) Agenția monitorizează îndeaproape și asigură respectarea prevederilor prezentului articol, și promovează disponibilitatea neîntreruptă a serviciilor de acces la internet nediscriminatorii, la un nivel de calitate ce reflectă evoluția tehnologică. În acest scop, Agenția poate elabora ghiduri și poate impune cerințe referitoare la caracteristicile tehnice, cerințele minime de calitate a serviciilor și alte măsuri adecvate și necesare unui sau mai multor furnizori de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, inclusiv furnizorilor de servicii de acces la internet.

(18) Agenția publică pe site-ul său web oficial rapoarte anuale cu privire la monitorizarea prevăzută la alin. (17) și constatările sale, pe care le poate pune la dispoziția OAREC.

(19) La aplicarea prevederilor prezentului articol, Agenția ține cont în cea mai mare măsură de orientările elaborate de OAREC în acest sens.

Capitolul XVIII

PROTECȚIA CONFIDENȚIALITĂȚII

ÎN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE

Articolul 114. Sfera de aplicare și scopul

(1) Prezentul capitol stabilește condițiile specifice de garantare a protecției drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, în special a dreptului la confidențialitate și la respectarea vieții private în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal în domeniul comunicațiilor electronice.

(2) Prezentul capitol se aplică prelucrării de date cu caracter personal legate de furnizarea de servicii de comunicații electronice accesibile publicului prin intermediul rețelelor publice de comunicații electronice din Republica Moldova, inclusiv al rețelelor publice de comunicații electronice care susțin dispozitive de colectare de date și de identificare.

(3) Prevederile prezentului capitol se aplică în coroborare cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

(4) Prezentul capitol nu se aplică prelucrărilor de date cu caracter personal efectuate:

a) în cadrul acțiunilor în domeniul apărării și securității naționale, desfășurate în condițiile stabilite de lege;

b) în cadrul acțiunilor de prevenire, combatere, investigare a infracțiunilor și de menținere a ordinii publice, precum și al acțiunilor procesual penale, desfășurate în condițiile stabilite de lege.

(5) În sensul prezentului capitol, următoarele noțiuni semnifică:

1. *consimțământul unui abonat sau utilizator* - consimțământul astfel cum acesta este definit la art. 4 din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal;

2. *comunicație* - orice informație trimisă sau transmisă între un număr finit de părți prin intermediul unui serviciu de comunicații electronice accesibil publicului. Aceasta nu include informațiile transmise în cadrul unui serviciu de radiodifuziune pentru public prin intermediul unei rețele de comunicații electronice, în măsura în care aceste informații nu pot fi relaționate cu un abonat sau cu un utilizator identificabil care primește informația. O comunicație poate include, de asemenea, orice informație referitoare la nume, numere sau adrese furnizate de expeditorul unei comunicații sau de utilizatorul unei conexiuni pentru a efectua comunicația;

3. *date de transfer* - orice date prelucrate în scopul transmiterii comunicației printr-o rețea de comunicații electronice sau în vederea facturării. Datele de transfer pot include orice traducere a acestei informații efectuată de rețeaua prin care are loc transmisia în vederea efectuării transmisiei. Datele de transfer pot include, *inter alia*, datele referitoare la ruta, durata, momentul sau volumul comunicației, protocolul folosit, localizarea echipamentului terminal al expeditorului sau al destinatarului, rețeaua din care pornește

sau în care ajunge în final comunicația, începutul, sfârșitul sau durata conexiunii. Aici pot fi incluse și informațiile despre formatul în care este transmisă comunicația prin rețea;

4. *poștă electronică* - orice mesaj text, vocal sau conținând sunete ori imagini, transmis prin intermediul unei rețele de comunicații publice, care poate fi stocat în rețea sau în echipamentul terminal al destinatarului până la deschiderea sa de către acesta;

5. *serviciu suplimentar* - orice serviciu care necesită prelucrarea datelor de transfer sau a datelor de localizare, altele decât datele de transfer, mai mult decât este necesar în vederea transmiterii comunicației sau în vederea facturării;

6. *utilizator* - orice persoană fizică ce utilizează un serviciu de comunicații electronice accesibil publicului, în scopuri profesionale sau personale, fără a fi în mod necesar abonat la serviciul respectiv.

(6) Relația contractuală dintre un utilizator și un furnizor de servicii poate impune o plată periodică sau o singură plată pentru serviciile oferite sau care urmează a fi oferite. Cardurile preplătite sunt de asemenea considerate contracte.

Articolul 115. Securitatea prelucrării datelor

(1) Furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sunt obligați să ia măsuri tehnice și organizatorice corespunzătoare în vederea protejării securității serviciilor lor. Dacă este necesar, furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului vor lua aceste măsuri împreună cu furnizorii de rețele publice de comunicații electronice cu privire la securitatea rețelei. Aceste măsuri trebuie să asigure un nivel de securitate adecvat și proporțional riscurilor existente, având în vedere posibilitățile tehnice moderne și costurile implementării măsurilor.

(2) Măsurile stabilite în conformitate cu alin. (1) trebuie să respecte cel puțin următoarele condiții:

a) să garanteze că datele cu caracter personal pot fi accesate numai de persoanele autorizate și în scopurile prevăzute de lege;

b) să protejeze datele cu caracter personal stocate sau transmise împotriva distrugerii accidentale ori ilicite, împotriva pierderii sau deteriorării accidentale și împotriva stocării, prelucrării, accesării ori divulgării ilicite;

c) să asigure punerea în aplicare a politicii de securitate elaborate de furnizor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal.

(3) Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal poate verifica măsurile luate de furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului în conformitate cu alin. (1) și poate emite recomandări cu privire la cele mai bune practici privind nivelul de securitate ce trebuie atins prin aceste măsuri.

(4) În cazul existenței unui risc de încălcare a securității rețelei, furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sunt obligați să informeze abonații cu

privire la acest risc. În cazul în care acest risc depășește domeniul de aplicare a măsurilor pe care le pot lua furnizorii, aceștia au obligația de a informa abonații cu privire la soluțiile posibile, inclusiv costurile implicate.

(5) În cazul unei încălcări a securității datelor cu caracter personal, furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului notifică Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, fără întârzieri nejustificate, cu privire la respectiva încălcare.

(6) Atunci când încălcarea securității datelor cu caracter personal ar putea aduce atingere datelor cu caracter personal sau vieții private a unui abonat ori a unui utilizator, furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului notifică abonatul sau utilizatorul, fără întârzieri nejustificate, cu privire la respectiva încălcare.

(7) Notificarea prevăzută la alin. (6) nu este necesară dacă furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului a demonstrat Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal că a aplicat măsuri tehnice de protecție adecvate și că respectivele măsuri au fost aplicate datelor afectate de încălcarea securității. Astfel de măsuri de protecție trebuie să asigure faptul că datele devin neinteligibile pentru persoanele care nu sunt autorizate să le acceseze.

(8) Fără a aduce atingere obligației furnizorului de servicii de comunicații electronice accesibile publicului de a notifica abonații și utilizatorii, în cazul în care un furnizor nu a notificat încă abonatul sau utilizatorul cu privire la încălcarea securității datelor cu caracter personal, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal poate, după analiza posibilelor efecte negative ale încălcării, să îi solicite să facă acest lucru.

(9) Notificarea prevăzută la alin. (6) va cuprinde cel puțin o descriere a naturii încălcării securității datelor cu caracter personal și punctele de contact ale furnizorului unde pot fi obținute mai multe informații, de asemenea va recomanda măsuri de atenuare a posibilelor efecte negative ale acestei încălcări. Notificarea prevăzută la alin. (5) va cuprinde, suplimentar, o descriere a consecințelor încălcării securității datelor cu caracter personal, precum și a măsurilor propuse sau stabilite de furnizor în vederea înlăturării acestor consecințe.

(10) Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal stabilește circumstanțele în care furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sunt obligați să notifice încălcările securității datelor cu caracter personal, formatul unei astfel de notificări și modalitățile în care se face notificarea.

(11) Furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sunt obligați să țină evidența tuturor încălcărilor securității datelor cu caracter personal, care trebuie să cuprindă o descriere a situației în care a avut loc încălcarea, a efectelor acesteia și a măsurilor de remediere întreprinse, astfel încât Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal să poată verifica dacă au fost respectate obligațiile puse în sarcina furnizorilor potrivit alin. (5)–(9). Evidența va include numai informațiile necesare acestui scop.

Articolul 116. Confidențialitatea comunicațiilor

(1) Confidențialitatea comunicațiilor și a datelor de transfer aferente transmise prin intermediul unei rețele publice de comunicații electronice sau al unor servicii de comunicații electronice accesibile publicului este garantată și se asigură prin prevederile Constituției Republicii Moldova, ale tratatelor privind drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, ale prezentei legi, precum și ale altor acte normative.

(2) Se interzice ascultarea, înregistrarea, stocarea sau un alt tip de interceptare ori supraveghere a comunicărilor și a datelor de transfer aferente de către alte persoane decât utilizatorul sau utilizatorii care participă la comunicare fără consimțământul utilizatorului în cauză, cu excepția cazurilor în care acest lucru este permis în temeiul art. 125.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) nu interzic stocarea tehnică necesară pentru transmisia comunicației, care nu aduce atingere principiului confidențialității.

(4) Prevederile alin. (1) și (2) nu împiedică înregistrarea autorizată prin lege a comunicațiilor și a datelor de transfer aferente în cadrul unor practici care nu încalcă legislația, în scopul de a furniza dovada unei tranzacții comerciale sau al oricărei alte comunicări comerciale.

(5) Folosirea rețelelor de comunicații electronice pentru a stoca sau a accesa informații stocate în echipamentul terminal al unui abonat sau utilizator este permisă doar cu condiția ca abonatul sau utilizatorul în cauză să fi primit informații clare și complete, în conformitate cu Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, cu privire la scopurile prelucrării efectuate de către operatorul de date.

(6) Prevederile alin. (5) nu împiedică stocarea informației sau accesul tehnic la aceasta cu unicul scop de a efectua sau a facilita transmisia comunicației printr-o rețea de comunicații electronice sau în cazul în care acest lucru este strict necesar în vederea furnizării unui serviciu al societății informaționale cerut în mod expres de către abonat sau utilizator.

Articolul 117. Datele de transfer

(1) Datele de transfer referitoare la abonați și utilizatori, prelucrate și stocate de către furnizorul rețelei publice de comunicații electronice sau al serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, trebuie șterse sau anonimizate de îndată ce nu mai sunt necesare transmiterii comunicației, fără a aduce atingere prevederilor alin. (2), (3) și (5) din prezentul articol sau prevederilor art. 125 alin. (1).

(2) Datele de transfer necesare facturării serviciilor furnizate abonatului sau plății serviciilor de interconectare pot să fie prelucrate. Prelucrarea lor este permisă doar până la sfârșitul perioadei în care factura poate fi contestată prin lege sau plata poate fi urmărită.

(3) În scopul comercializării serviciilor de comunicații electronice sau al furnizării de servicii suplimentare, furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului poate prelucra datele menționate la alin. (1), în măsura și pe durata de timp necesare promovării sau furnizării acestor servicii, dacă abonatul sau utilizatorul vizat și-a dat

consimțământul în acest sens. Utilizatorii și abonații trebuie să aibă posibilitatea de a-și retrage consimțământul pentru prelucrarea datelor de transfer în orice moment.

(4) Furnizorul rețelei publice de comunicații electronice sau al serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului trebuie să informeze utilizatorii și abonații despre tipurile de date de transfer care sunt prelucrate și despre durata prelucrării în scopurile menționate la alin. (2) și, înaintea obținerii consimțământului, în scopurile menționate la alin. (3).

(5) Prelucrarea datelor de transfer în conformitate cu alin. (1)–(4) trebuie limitată la persoanele care, sub autoritatea furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, acționează în vederea facturării sau pentru gestionarea traficului, pentru serviciul de relații cu clienții, pentru depistarea fraudelor, pentru promovarea serviciilor de comunicații electronice ori pentru furnizarea de servicii suplimentare, de asemenea trebuie limitată la prelucrarea strict necesară scopului acestei activități.

(6) Prevederile alin. (1)–(3) și (5) se aplică fără a aduce atingere posibilității pe care o au autoritățile publice competente de a cere să fie informate cu privire la datele de transfer, conform legislației, pentru soluționarea litigiilor, în special a celor referitoare la interconectare sau la facturare.

Articolul 118. Factura detaliată

(1) Abonații au dreptul de a primi facturi fără detalieri.

(2) În vederea echilibrării dreptului abonaților de a primi facturi detaliate cu dreptul la viață privată al utilizatorilor apelanți și al abonaților apelați, furnizorii asigură disponibilitatea unor metode alternative de plată și de comunicare, care respectă mai mult dreptul la viață privată al respectivilor abonați sau utilizatori și care permit accesul anonim sau strict privat la serviciile de comunicații electronice accesibile publicului.

(3) Informațiile minime prezentate în cadrul facturilor detaliate sunt stabilite de Agenție.

Articolul 119. Prezentarea și restricționarea identificării

liniei apelante și a liniei apelate

(1) În cazul în care este oferită prezentarea identificării liniei apelante, furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului trebuie să-i ofere utilizatorului apelant posibilitatea de a împiedica identificarea liniei apelante, prin mijloace simple și în mod gratuit, la fiecare apel. Abonatul apelant trebuie să aibă această posibilitate pentru fiecare linie.

(2) În cazul în care este oferită prezentarea identificării liniei apelante, furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului trebuie să-i ofere abonatului apelant posibilitatea ca, prin mijloace simple și în mod gratuit, pentru o utilizare rezonabilă a acestei funcții, să împiedice prezentarea identificării liniei apelante pentru apelurile de

intrare.

(3) În cazul în care este oferită prezentarea identificării liniei apelante și dacă identificarea liniei apelante este prezentată înaintea stabilirii legăturii, furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului trebuie să-i ofere abonatului apelat posibilitatea ca, prin mijloace simple, să respingă apelurile care intră dacă prezentarea identificării liniei de apel a fost restricționată de utilizatorul sau abonatul apelant.

(4) În cazul în care este oferită prezentarea identificării liniei apelate, furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului trebuie să-i ofere abonatului apelat posibilitatea ca, prin mijloace simple și în mod gratuit, să împiedice prezentarea identificării liniei apelate pentru utilizatorul apelant.

(5) În cazul în care este oferită prezentarea identificării liniei apelante și/sau a liniei apelate, furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului are obligația de a informa publicul despre aceasta și despre posibilitățile prevăzute la alin. (1)-(4).

Articolul 120. Datele de localizare, altele decât

datele de transfer

(1) Datele de localizare, altele decât datele de transfer, referitoare la utilizatori sau abonați ai rețelelor publice de comunicații electronice sau ai serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului pot fi prelucrate doar dacă au fost anonimizate sau cu consimțământul în acest sens al utilizatorilor ori al abonaților respectivi, în măsura și pe perioada necesare furnizării unui serviciu suplimentar. Furnizorul de servicii trebuie să informeze utilizatorii și abonații, înainte de obținerea consimțământului lor, despre tipul de date de localizare, altele decât datele de transfer, care vor fi prelucrate, despre scopul și durata prelucrării și dacă datele respective vor fi transmise unor terți în scopul furnizării de servicii suplimentare. Utilizatorii sau abonații trebuie să aibă, în orice moment, posibilitatea de a-și retrage consimțământul pentru prelucrarea datelor de localizare, altele decât datele de transfer.

(2) În cazul în care a fost obținut consimțământul utilizatorului sau abonatului pentru prelucrarea datelor de localizare, altele decât datele de transfer, utilizatorul sau abonatul trebuie să continue să aibă posibilitatea, prin mijloace simple și în mod gratuit, să refuze temporar prelucrarea acestor date la fiecare conectare la rețea sau la fiecare transmisie a unei comunicații.

(3) Prelucrarea datelor de localizare, altele decât datele de transfer, efectuată în conformitate cu alin. (1) și (2), trebuie limitată la persoanele care acționează sub autoritatea furnizorului rețelei publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului ori a terțului care furnizează serviciul suplimentar, de asemenea trebuie limitată la prelucrarea strict necesară furnizării serviciului suplimentar respectiv.

Articolul 121. Derogări

(1) Furnizorul unei rețele publice de comunicații electronice sau al unui serviciu de

comunicații electronice accesibile publicului poate face derogări de la prevederile art. 119 referitoare la oferirea posibilității de a împiedica identificarea liniei apelante:

a) temporar, la cererea unui abonat care solicită identificarea unor apeluri răuvoitoare sau de hărțuire. În acest caz, datele ce permit identificarea abonatului apelant vor fi păstrate și puse la dispoziție de către furnizorul rețelei publice de comunicații electronice sau al serviciului de comunicații electronice accesibil publicului în condițiile legii;

b) pentru fiecare linie, în vederea soluționării de către serviciile specializate de urgență, recunoscute în condițiile legii, cum ar fi poliția, asistența medicală de urgență sau pompierii, a situațiilor ce le sunt semnalate prin apeluri de urgență.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. b) din prezentul articol, furnizorul unei rețele publice de comunicații electronice sau al unui serviciu de comunicații electronice accesibil publicului poate, de asemenea, face derogări de la prevederile art. 120 referitoare la obținerea consimțământului abonatului sau al utilizatorului cu privire la prelucrarea datelor de localizare.

(3) Derogările prevăzute la alin. (1) lit. a) sunt permise în condițiile stabilite de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, cu consultarea Agenției.

(4) Prevederile prezentului articol se aplică în cazul abonaților conectați la comutatoare digitale și, dacă este tehnic posibil și nu se presupune un efort economic disproporționat, în cazul abonaților conectați la comutatoare analogice.

Articolul 122. Transferul automat al apelurilor

Furnizorul unei rețele publice de comunicații electronice sau al unui serviciu de comunicații electronice accesibile publicului are obligația să asigure că orice abonat sau utilizator are posibilitatea, prin mijloace simple și în mod gratuit, să blocheze transferul automat al apelurilor de la un terț către echipamentul terminal al abonatului sau utilizatorului.

Articolul 123. Listele de abonați

(1) Furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului care pun la dispoziția publicului registre ale abonaților asigură că abonații serviciilor lor sunt informați, în mod gratuit și înainte de a fi incluși în vreun registru, despre scopul sau scopurile unui registru imprimat sau electronic al abonaților, accesibil publicului sau care poate fi consultat prin serviciile de informații, în care pot fi incluse datele lor cu caracter personal, și despre orice utilizare posibilă ulterioară în baza funcțiilor de căutare incluse în versiunea electronică a registrului.

(2) Furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului care pun la dispoziția publicului registre ale abonaților asigură că abonații au posibilitatea să hotărască dacă datele lor cu caracter personal se includ într-un registru public al abonaților și, în cazul afirmativ, în ce măsură aceste date sunt relevante pentru scopul registrului, enunțat de furnizor, de asemenea să verifice, să corecteze sau să retragă astfel de date.

Neincluderea într-un registru public al abonaților, verificarea, corectarea sau retragerea datelor cu caracter personal dintr-un astfel de registru trebuie să fie gratuite.

(3) Pentru orice alt scop al registrului public, altul decât căutarea detaliilor de contact ale persoanelor în funcție de nume sau de un minimum de alți identificatori, furnizorul care pune la dispoziția publicului registrul respectiv este obligat să obțină consimțământul abonatului.

(4) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică abonaților persoane fizice și persoane juridice.

Articolul 124. Comunicările nesolicitate

(1) Folosirea sistemelor de apelare automată, fără intervenție umană (mașini de apelare automată), a faxurilor sau a poștei electronice în scopuri de promovare (publicitate) directă este permisă numai în legătură cu acei abonați care și-au dat în prealabil consimțământul.

(2) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (1), în cazul în care o persoană fizică sau juridică obține de la clienții săi datele de contact electronice pentru poșta electronică, în contextul vânzării unui produs sau a unui serviciu, în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal, aceeași persoană fizică sau juridică poate folosi respectivele date de contact pentru promovarea directă a propriilor produse sau servicii similare, cu condiția ca respectivilor clienți să li se ofere, în mod clar și explicit, posibilitatea de a se opune, simplu și gratuit, folosirii datelor lor de contact electronice în momentul colectării acestora și cu ocazia fiecărui mesaj ulterior, în cazul în care clienții nu au refuzat inițial utilizarea acestor date în scopurile indicate.

(3) Comunicările nesolicitate, în scopuri de promovare (publicitate) directă, în alte cazuri decât cele menționate la alin. (1) și (2), nu sunt permise fără consimțământul abonaților în cauză. Neacordarea unui astfel de consimțământ nu poate implica cheltuieli suplimentare sau majorate pentru abonat.

(4) Este interzisă, în orice caz, trimiterea de mesaje electronice în scopuri de promovare (publicitate) directă a produselor sau serviciilor cu ascunderea identității expeditorului sau cu indicarea unei identități false, sau fără indicarea unei adrese valabile la care destinatarul să poată trimite o cerere de încetare a trimiterii de astfel de comunicări.

(5) Prevederile alin. (1) și (3) se aplică abonaților persoane fizice și persoane juridice.

(6) Orice persoană fizică sau juridică afectată în mod negativ de încălcările prevederilor prezentului articol și care are, în consecință, un interes legitim de a pune capăt sau de a interzice astfel de încălcări, inclusiv un furnizor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului care își protejează interesele legitime comerciale, poate iniția o procedură legală în instanța de judecată împotriva unor astfel de încălcări.

(7) Furnizorul de servicii de comunicații electronice accesibile publicului care, prin neglijență, contribuie la încălcarea prevederilor prezentului articol poartă răspundere conform Codului contravențional față de orice persoană fizică sau juridică afectată în mod negativ de încălcările respective și care are, în consecință, un interes legitim de a pune

capăt sau de a interzice astfel de încălcări.

Articolul 125. Regimul juridic al accesului autorităților

competente la datele utilizatorilor de

servicii de comunicații electronice

și la comunicațiile acestora

(1) Sfera de aplicare a drepturilor și obligațiilor prevăzute la art. 116, 117, 119 și 120 se restrânge în cazul în care restrângerea lor constituie o măsură necesară, corespunzătoare și proporțională în cadrul unei societăți democratice pentru apărarea și securitatea națională, pentru siguranța publică sau pentru prevenirea, investigarea, depistarea și urmărirea penală a unor infracțiuni sau a folosirii neautorizate a sistemelor de comunicații electronice, în conformitate cu prevederile prezentei legi, ale legislației privind protecția datelor cu caracter personal și ale altor acte normative.

(2) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, indiferent de tipul de proprietate, sunt obligați:

1) să prezinte, în condițiile legii, autorităților publice competente care exercită activitatea specială de investigații și activitatea contrainformativă date referitoare la utilizatori și la serviciile de comunicații electronice accesibile publicului furnizate acestora;

2) să permită, din punct de vedere tehnic, autorităților publice competente să efectueze, în condițiile legii, măsurile speciale de investigații, precum și activitatea contrainformativă pe rețelele de comunicații electronice și să prezinte în acest scop datele tehnice necesare;

3) să păstreze toate informațiile disponibile, generate sau procesate în procesul furnizării propriilor servicii de comunicații electronice, necesare pentru identificarea și urmărirea sursei de comunicații electronice, identificarea destinației, tipului, datei, orei și a duratei comunicației, identificarea echipamentului de comunicații al utilizatorului sau al altui dispozitiv utilizat pentru comunicație, identificarea coordonatelor echipamentului terminal de comunicații mobile, în special, a informațiilor privind:

a) numerele de telefon și/sau adresele de Internet Protocol (IP) înregistrate pe numele unei persoane;

b) posesorii numerelor de telefon sau utilizatorii adreselor de Internet Protocol (IP), în cazul abonaților și al utilizatorilor înregistrați, inclusiv datele de identificare (numele, prenumele, IDNP, adresa) ale abonatului sau ale utilizatorului unei rețele de comunicații electronice (identificatorul internațional al abonatului mobil (IMSI), numărul de telefon, numărul de serie al modulului de identificare a abonatului (al cartelei SIM), adresa de Internet Protocol (IP), adresele fizice de prestare a serviciului fix);

c) serviciile de comunicații electronice prestate utilizatorului;

d) sursa de comunicații electronice (numărul de telefon al apelantului sau adresa de Internet Protocol (IP));

e) destinația comunicației electronice (numărul de telefon al persoanei apelate sau adresa de Internet Protocol (IP), numărul de telefon spre care este redirecționat apelul);

f) tipul, data, ora și durata comunicației electronice, inclusiv ale tentativelor de apel eșuate;

g) echipamentul de comunicații electronice al utilizatorului sau un alt dispozitiv utilizat pentru comunicație (identificatorul internațional al echipamentului mobil (IMEI) al apelantului și al persoanei apelate; adresa media acces control (adresa MAC) a echipamentului de acces la serviciile fixe amplasat în locația clientului (CPE); în cazul serviciilor preplătite anonime – data și ora la care a fost inițial activat serviciul și denumirea locației (Cell ID) din care a fost activat serviciul);

h) locația echipamentului de comunicații mobile (denumirea locației (Cell ID) de la începutul comunicației; locația geografică a celulei, prin referință la denumirea locației, în perioada în care datele sunt reținute);

i) adresele fizice de prestare a serviciului fix;

4) să prezinte, în condițiile legii, autorităților publice competente informațiile prevăzute la pct. 3).

(3) Informațiile menționate la alin. (2) pct. 3) din prezentul articol ce țin de serviciile de telefonie mobilă sau fixă vor fi păstrate o perioadă de 12 luni, iar cele ce țin de rețeaua internet – o perioadă de 6 luni, la expirarea cărora informațiile menționate vor fi distruse ireversibil, prin proceduri automatizate, cu excepția informațiilor și a documentelor prelucrate în conformitate cu art. 117 și a celor care, conform unor prevederi ale actelor normative, se păstrează pentru o perioadă mai îndelungată. Obligația de păstrare se referă inclusiv la tentativele de apel eșuate.

(4) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului stabilesc proceduri interne pentru a răspunde solicitărilor de acces la datele cu caracter personal ale utilizatorilor în baza prevederilor stabilite conform alin. (1). Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului oferă autorităților competente, la solicitare, informații despre procedurile respective, despre numărul de solicitări primite, justificarea legală invocată și răspunsul la acestea.

Articolul 126. Aplicarea derogărilor temporare

pentru furnizorii de servicii de comunicații

interpersonale fără număr privind prelucrarea

datelor personale în scopul combaterii

abuzului sexual online asupra copiilor

(1) Prezentul articol stabilește norme temporare și limitate în mod strict de derogarea de la anumite obligații prevăzute în prezentul capitol, cu unicul scop de a le permite furnizorilor de anumite servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere să utilizeze, fără a aduce atingere Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, tehnologii specifice pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date în măsura strict necesară pentru depistarea abuzului sexual online asupra copiilor, pentru raportarea acestuia și pentru eliminarea materialelor online care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor din serviciile lor.

(2) În conformitate cu alin. (1) din prezentul articol, art. 116 alin. (1) și (2) și art. 117 alin. (1) nu se aplică în ceea ce privește confidențialitatea comunicațiilor care implică prelucrarea de către furnizori a datelor cu caracter personal și a altor date în legătură cu furnizarea de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, cu condiția ca:

1) prelucrarea să fie:

a) strict necesară pentru utilizarea unei tehnologii specifice, cu unicul scop de a depista și elimina materialele online care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor și de a le raporta către autoritatea competentă pentru combaterea abuzului sexual online asupra copiilor și către organizațiile care acționează în interes public împotriva abuzului sexual asupra copiilor și pentru a depista ademenirea copiilor și a o raporta autorității competente pentru combaterea abuzului sexual online asupra copiilor sau organizațiilor care acționează în interes public împotriva abuzului sexual asupra copiilor;

b) proporțională și să se limiteze la tehnologiile utilizate de furnizori în scopul prevăzut la lit. a);

c) limitată la datele privind conținutul și datele de transfer adiacente care sunt strict necesare scopului prevăzut la lit. a);

d) limitată la ce este strict necesar în scopul prevăzut la lit. a);

2) tehnologiile utilizate în scopul prevăzut la pct. 1) lit. a) din prezentul alineat să fie conforme cu tehnologia de ultimă generație în domeniu și să fie cel mai puțin intruzive asupra vieții private, inclusiv în ceea ce privește principiul protecției datelor începând cu momentul conceperii și în mod implicit, prevăzut la art. 25 din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, și, în măsura în care sunt utilizate pentru a scana comunicări ce conțin text, să nu poată înțelege substanța conținutului comunicărilor, ci să poată doar să depisteze scheme care indică un eventual abuz sexual online asupra copiilor;

3) în ceea ce privește orice tehnologie specifică utilizată în scopul prevăzut la pct. 1) lit. a) din prezentul alineat, să se fi realizat o evaluare prealabilă de impact asupra protecției datelor, astfel cum este menționat la art. 35 din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, și o procedură de consultare prealabilă, astfel cum este prevăzut la art. 36 din legea menționată;

4) în ceea ce privește noile tehnologii, și anume tehnologiile utilizate în scopul depistării materialelor online care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor, care nu au fost

utilizate de niciun furnizor în legătură cu serviciile furnizate utilizatorilor de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere din Republica Moldova și în ceea ce privește tehnologiile utilizate în scopul identificării unei posibile ademeniri a copiilor, furnizorul trebuie să informeze din nou Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (în continuare – *autoritate de supraveghere*) în legătură cu măsurile luate pentru a demonstra conformitatea cu consilierea în scris, oferită în conformitate cu art. 36 alin. (2) din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, de către autoritatea de supraveghere în cursul procedurii de consultare prealabilă;

5) tehnologiile utilizate să fie suficient de fiabile, astfel încât să limiteze, în măsura maximă posibilă, rata de erori în ceea ce privește depistarea conținutului care reprezintă un abuz sexual online asupra copiilor și, acolo unde apar astfel de erori, să rectifice consecințele acestora fără întârziere;

6) tehnologiile utilizate pentru a depista scheme de posibilă ademenire a copiilor să se limiteze la utilizarea indicatorilor-cheie relevanți și a factorilor de risc identificați în mod obiectiv, cum ar fi diferența de vârstă și implicarea probabilă a unui copil în comunicarea scanată, fără a aduce atingere dreptului la o verificare umană;

7) furnizorii:

a) să fi instituit proceduri interne pentru a preveni abuzurile legate de datele cu caracter personal sau de alte date și accesul neautorizat la respectivele date, precum și transferurile neautorizate ale acestora;

b) să asigure supravegherea umană și, dacă este necesar, intervenția umană în prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date, utilizând tehnologii care intră sub incidența prezentului articol;

c) să se asigure ca materialele care nu au fost identificate anterior ca fiind un abuz sexual online asupra copiilor să nu fie raportate autorității competente pentru combaterea abuzului sexual online asupra copiilor sau organizațiilor care acționează în interes public împotriva abuzului sexual asupra copiilor fără o confirmare umană prealabilă;

d) să fi instituit proceduri și mecanisme de contestare adecvate pentru a se asigura că utilizatorii pot depune plângeri la ei într-un interval de timp rezonabil pentru prezentarea opiniilor lor;

e) să informeze utilizatorii într-un mod clar, vizibil și inteligibil în legătură cu faptul că au invocat, în conformitate cu prezentul articol, derogarea de la art. 116 alin. (1) și (2) și de la art. 117 alin. (1) în ceea ce privește confidențialitatea comunicațiilor utilizatorilor, având ca unic scop pe cel prevăzut la pct. 1) lit. a) din prezentul alineat, în legătură cu raționamentul care stă la baza măsurilor stabilite în temeiul derogării și cu impactul asupra confidențialității comunicațiilor utilizatorilor, inclusiv posibilitatea ca datele cu caracter personal să fie comunicate autorității competente pentru combaterea abuzului sexual online asupra copiilor și organizațiilor care acționează în interes public împotriva abuzului sexual asupra copiilor;

f) să informeze utilizatorii, în cazul în care conținutul acestora a fost eliminat sau

contul acestora a fost blocat, sau un serviciu oferit acestora a fost suspendat, în legătură cu următoarele:

- căile de atac împotriva acestora;
- posibilitatea de a depune o plângere la autoritatea de supraveghere; și
- dreptul acestora la o cale de atac judiciară;

g) să publice și să prezinte autorității de supraveghere, până la data de 1 aprilie 2026 și, ulterior, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an, un raport privind prelucrarea datelor cu caracter personal în temeiul prezentului articol, inclusiv privind:

- tipul și volumele de date prelucrate;
- temeiul exact al prelucrării în conformitate cu Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal;
- temeiul transferului de date cu caracter personal către alte state sau către organizații internaționale în temeiul capitolului V din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, după caz;
- numărul de cazuri identificate de abuz sexual online asupra copiilor, diferențiindu-le în materiale online care conțin abuzuri asupra copiilor și cazuri de ademenire a copiilor;
- numărul de cazuri în care un utilizator a depus o plângere prin mecanismul intern de contestare sau la o autoritate judiciară și rezultatul unor astfel de plângeri;
- numărul și procentul de erori (răspunsuri fals pozitive) prin utilizarea diferitelor tehnologii;
- măsurile aplicate pentru a limita rata de eroare și rata de eroare realizată;
- politica de păstrare și garanțiile de protecție a datelor aplicate în temeiul Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal;
- denumirile organizațiilor care acționează în interes public împotriva abuzului sexual asupra copiilor, cărora li s-au transmis date în temeiul prezentului articol;

8) în cazul în care a fost identificat un presupus abuz sexual online asupra copiilor, datele privind conținutul și datele de transfer aferente prelucrate în scopul prevăzut la pct. 1) lit. a), precum și datele cu caracter personal generate prin această prelucrare să fie stocate în condiții de siguranță, exclusiv în scopul:

a) de a raporta fără întârziere suspiciunea de abuz sexual online asupra copiilor către autoritatea competentă pentru combaterea abuzului sexual online asupra copiilor sau către organizațiile care acționează în interes public împotriva abuzului sexual asupra copiilor;

b) de a bloca contul utilizatorului în cauză sau de a suspenda ori a înceta furnizarea serviciului către utilizatorul în cauză;

c) de a crea o semnătură digitală unică și neconvertibilă (hash) a datelor identificate în mod sigur ca fiind material online care conține abuzuri sexuale asupra copiilor;

d) de a permite utilizatorului în cauză să solicite măsuri reparatorii de la furnizor ori să exercite o cale de atac administrativă sau judiciară în chestiuni legate de suspiciunea de abuz sexual online asupra copiilor; sau

e) de a răspunde cererilor formulate de autoritățile competente de prevenirea și combaterea abuzului sexual online asupra copiilor și de autoritățile judiciare, în conformitate cu legislația, de a le furniza datele necesare pentru prevenirea, depistarea, investigarea și judecarea cazurilor de abuz sexual online asupra copiilor, inclusiv:

- datele să nu fie stocate mai mult timp decât este strict necesar pentru scopul relevant prevăzut la lit. a)-e) și, în orice caz, nu mai mult de 12 luni de la data identificării abuzului sexual online asupra copiilor suspectat;

- fiecare caz de suspiciune motivată și verificată de abuz sexual online asupra copiilor să fie raportat fără întârziere autorității competente de combaterea abuzului sexual online asupra copiilor sau organizațiilor care acționează în interes public împotriva abuzului sexual asupra copiilor.

(3) Datele incluse în raportul menționat la alin. (2) pct. 7) lit. g) sunt furnizate în scris, prin intermediul unui formular standard. Agenția, în colaborare cu autoritatea de supraveghere și cu alte autorități competente, stabilește conținutul și formatul formularului respectiv, inclusiv poate diviza categoriile de date enumerate la alin. (2) pct. 7) lit. g) în subcategorii.

(4) În conformitate cu art. 74 din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, utilizatorii au dreptul la o cale de atac judiciară eficientă în cazul în care consideră că drepturile lor au fost încălcate ca urmare a prelucrării datelor cu caracter personal și a altor date în scopul prevăzut la alin. (2) pct. 1) lit. a) din prezentul articol.

(5) Autoritatea de supraveghere monitorizează prelucrarea care intră în domeniul de aplicare al prezentului articol în conformitate cu competențele și prerogativele ce îi revin în temeiul capitolului VII secțiunea a 2-a din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, ținând cont de orientările emise de Comitetul European pentru Protecția Datelor în acest sens.

(6) Prezentul articol nu se aplică scanării comunicațiilor audio.

Capitolul XIX

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 127. Intrarea în vigoare și măsuri

de implementare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026, cu excepția art. 96, 99-104, 106-107 și 109-113, care vor intra în vigoare la expirarea termenului de 24 de luni

de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și cu excepția art. 61 alin. (4) lit. b), art. 97, 98, 105 și 108, care vor intra în vigoare la data stabilită de Republica Moldova și Uniunea Europeană prin decizia Consiliului de Asocieri Republica Moldova – Uniunea Europeană referitoare la acordarea regimului pieței interne pentru roaming în rețelele publice de comunicații mobile.

(2) Guvernul, în termen de 24 de luni de la data publicării prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind modificarea legislației în conformitate cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege, va asigura elaborarea și va adopta actele normative necesare punerii în aplicare a prevederilor prezentei legi.

(3) Agenția, în termen de 24 de luni de la data publicării prezentei legi, își va aduce documentele de reglementare în concordanță cu prezenta lege.

(4) Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 399-410, art. 679), cu modificările ulterioare, se abrogă la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția capitolului VIII, care se abrogă la expirarea termenului de 24 de luni de la data publicării acesteia.

(5) Mandatele directorului și directorilor adjuncți ai Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, numiți în funcții în baza Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, sunt valabile pe întreaga durată a mandatului pentru care aceștia au fost numiți, persoanele în cauză fiind obligate să respecte dispozițiile prezentei legi.

(6) Licențele de utilizare a resurselor de numerotație, licențele de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio și permisele tehnice eliberate în baza Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007 își păstrează valabilitatea până la expirarea termenului pentru care au fost eliberate, titularii acestora având obligația de a respecta prevederile prezentei legi.

(7) Hotărârile emise de Agenție în baza Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007 privind desemnarea furnizorilor de rețele și/sau de servicii electronice cu putere semnificativă pe o piață relevantă și impunerea obligațiilor speciale preventive sunt valabile până la finalizarea unor noi proceduri de analiză de piață în temeiul prezentei legi.

(8) Obligațiile față de bugetul de stat în ceea ce privește plata taxelor de licență, asumate până în momentul intrării în vigoare a prezentei legi, se plătesc în conformitate cu condițiile în vigoare la data la care au fost eliberate licențele.

(9) Până la intrarea în vigoare a Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, orice referință la legea respectivă sau la prevederile acesteia va fi considerată referință la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal sau la prevederile corespunzătoare ale acesteia.

(10) În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, furnizorii

comunică Agenției și autorității competente de combaterea abuzului sexual online asupra copiilor lista organizațiilor care acționează în interes public împotriva abuzului sexual asupra copiilor, cărora le raportează abuzurile sexuale online asupra copiilor în temeiul prezentei legi. Furnizorii, în mod regulat, actualizează această informație.

(11) Prevederile art. 126 se aplică până în data de 1 aprilie 2026.

(12) După aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, toate actele normative aprobate în temeiul prezentei legi, inclusiv textul principalelor dispoziții ale acestora, sunt comunicate Comisiei Europene imediat după adoptare și publicare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Igor GROSU

Nr. 72. Chișinău, 10 aprilie 2025.

Anexa nr. 1

LISTA CONDIȚIILOR
CARE POT ÎNSOȚI AUTORIZAREA GENERALĂ,
DREPTURILE DE UTILIZARE A SPECTRULUI DE
FRECVENȚE RADIO ȘI DREPTURILE DE UTILIZARE
A RESURSELOR DE NUMEROTAȚIE

Prezenta anexă prevede lista exhaustivă a condițiilor care pot însoți autorizarea generală pentru furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere (partea A), pentru rețelele de comunicații electronice (partea B), pentru serviciile de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere (partea C), drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio (partea D) și drepturile de utilizare a resurselor de numerotație (partea E).

A. Condițiile generale care pot însoți o autorizație generală pentru furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere

1. Plățile administrative, în conformitate cu art. 21 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

2. Protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, specifică domeniului comunicațiilor electronice, în conformitate cu capitolul XVIII din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

3. Informațiile care trebuie furnizate în cadrul procedurii de notificare, în

conformitate cu art. 17 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, dar și în alte scopuri, menționate la art. 26 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

4. Permitearea interceptării legale de către autoritățile competente, în conformitate cu Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal și cu capitolul XVIII din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

5. Condițiile de utilizare a comunicărilor autorităților publice către publicul larg pentru avertizarea acestuia în caz de amenințări iminente și pentru atenuarea consecințelor unor dezastre majore.

6. Condițiile de utilizare în caz de dezastru major sau de stare de urgență națională în vederea asigurării comunicațiilor dintre serviciile de urgență și autorități.

7. Obligațiile de acces, altele decât cele prevăzute la art. 18 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, care se aplică persoanelor ce furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice.

8. Măsurile elaborate pentru a asigura respectarea standardelor sau a specificațiilor menționate la art. 43 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

9. Obligații de transparență pentru furnizorii de rețele publice de comunicații electronice care oferă servicii de comunicații electronice accesibile publicului, în vederea asigurării conectivității de la un capăt la altul, în conformitate cu obiectivele și principiile stabilite la art. 5 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, și, în cazurile în care este necesar și proporțional, accesul autorităților competente la informațiile necesare pentru verificarea corectitudinii acestei informări.

B. Condițiile specifice care pot însoți o autorizare generală pentru furnizarea de rețele de comunicații electronice

1. Interconectarea rețelelor de comunicații electronice în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

2. Măsuri de protecție a sănătății publice împotriva câmpurilor electromagnetice generate de rețelele de comunicații electronice, în conformitate cu Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și cu actele normative subordonate acesteia.

3. Menținerea integrității rețelelor publice de comunicații electronice, în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, inclusiv prin impunerea unor condiții de prevenire a interferențelor electromagnetice între rețelele sau serviciile de comunicații electronice, în conformitate cu reglementările tehnice aprobate în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

4. Securitatea rețelelor publice de comunicații electronice în caz de acces neautorizat, în conformitate cu capitolul XVIII din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

5. Condițiile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu

reglementările tehnice aprobate în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, în cazul în care utilizarea în cauză nu face obiectul acordării unor drepturi individuale de utilizare, în conformitate cu art. 48 alin. (1)-(6) și cu art. 50 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

C. Condițiile specifice care pot însoți o autorizare generală pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere

1. Interoperabilitatea serviciilor în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

2. Accesibilitatea pentru utilizatorii finali a numerelor din Planul național de numerotație, a numerelor universale internaționale cu acces gratuit pentru apelant (UIFN) și, atunci când este posibil din punct de vedere tehnic și economic, a numerelor din planurile de numerotație ale statelor membre ale Uniunii Europene și condițiile aferente, în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

3. Normele de protecție a consumatorilor specifice domeniului comunicațiilor electronice.

4. Restricții cu privire la transmisia de informație ilicită, în conformitate cu Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale, și restricții cu privire la transmisia de conținut dăunător, în conformitate cu Codul serviciilor media audiovizuale.

D. Condițiile care pot însoți drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio

1. Obligația de a furniza un serviciu sau de a utiliza un tip de tehnologie în limitele art. 47 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, inclusiv, după caz, cerințele de acoperire și de calitate în ceea ce privește serviciul.

2. Utilizarea efectivă și eficientă a spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

3. Condițiile tehnice și operaționale necesare pentru a evita interferențele prejudiciabile și pentru a proteja sănătatea publică împotriva câmpurilor electromagnetice, în conformitate cu Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și cu actele normative subordonate acesteia, în cazul în care aceste condiții sunt diferite de cele incluse în autorizarea generală.

4. Durata maximă de utilizare a frecvențelor radio, în conformitate cu art. 51 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, sub rezerva modificărilor aduse Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe (TNABF).

5. Cesiunea sau închirierea drepturilor la inițiativa titularului de drepturi și condițiile aplicabile cesionării sau închirierii, în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

6. Taxele pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu art. 45 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

7. Orice angajament pe care furnizorul care obține drepturi de utilizare a spectrului de frecvențe radio și l-a asumat în cadrul procesului de licențiere sau de reînnoire a unei licențe înainte de acordarea licenței sau, după caz, înainte de a primi invitația de a-și depune cererea de alocare a drepturilor menționate.

8. Obligații de utilizare în comun sau de partajare a spectrului de frecvențe radio sau de a permite accesul altor utilizatori la spectrul de frecvențe radio în anumite regiuni sau la nivel național.

9. Obligații în cadrul acordurilor internaționale pertinente privind utilizarea benzilor de frecvențe radio.

10. Obligațiile specifice utilizării experimentale a benzilor de frecvențe radio.

E. Condițiile care pot însoți drepturile de utilizare a resurselor de numerotație

1. Desemnarea serviciului pentru care numărul este folosit, inclusiv orice cerință privind furnizarea serviciului în cauză și, în vederea evitării oricărui dubiu, principiile de tarificare și prețurile maxime care se pot aplica în șirul de numere respectiv în vederea asigurării protecției consumatorilor în conformitate cu art. 5 alin. (2) lit. d) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

2. Utilizarea efectivă și eficientă a resurselor de numerotație, în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

3. Cerințele privind portabilitatea numărului, în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

4. Obligația de a furniza informații privind utilizatorii finali incluși în registrul public al abonaților telefonici în sensul art. 109 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

5. Durata maximă de utilizare a resurselor de numerotație, în conformitate cu art. 92 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, sub rezerva modificărilor aduse Planului național de numerotație.

6. Cesionarea și închirierea drepturilor la inițiativa titularului de drepturi și condițiile aplicabile cesionării și închirierii, în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, inclusiv orice condiție ca dreptul de utilizare a unui număr să fie obligatoriu pentru toate persoanele către care se transferă drepturile.

7. Plățile aferente drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație, în conformitate cu art. 93 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

8. Orice angajament pe care furnizorul care obține dreptul de utilizare a resurselor de numerotație și l-a asumat pe parcursul unei proceduri de selectare competitive sau comparative.

9. Obligații privind utilizarea numerelor în temeiul acordurilor internaționale pertinente.

10. Obligații privind utilizarea extrateritorială a numerelor în cadrul Uniunii Europene, pentru a asigura conformitatea cu normele privind protecția consumatorilor și cu alte norme privind numerele în statele membre ale Uniunii Europene.

Anexa nr. 2

CONDIȚII DE ACCES
AL TELESPECTATORILOR ȘI ASCULTĂTORILOR
LA SERVICIILE DE TELEVIZIUNE ȘI DE
RADIODIFUZIUNE DIGITALE

Partea I

Condițiile privind sistemele de acces condiționat
care se aplică în conformitate cu art. 62 alin. (1)
din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025

1. În ceea ce privește accesul condiționat al telespectatorilor și ascultătorilor la serviciile de emisie digitală de televiziune și de radiodifuziune, indiferent de mijloacele de transmisie, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații se asigură că, în conformitate cu art. 62 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, se aplică următoarele condiții:

a) toți furnizorii de servicii de acces condiționat, indiferent de mijloacele de transmisie, care furnizează servicii de acces la serviciile de televiziune și de radiodifuziune digitale și servicii de acces pe care se bazează furnizorii de servicii media pentru a ajunge la orice grup de potențiali telespectatori sau ascultători trebuie:

- să ofere tuturor furnizorilor de servicii media, în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii, conform legislației în domeniul concurenței, servicii tehnice care să permită recepționarea serviciilor de televiziune și de radiodifuziune digitale ale acestora de către telespectatorii sau ascultătorii autorizați prin intermediul decodoarelor gestionate de furnizorii de servicii și să respecte legislația în domeniul concurenței;

- să țină evidența contabilă separată privind activitatea lor de furnizori de servicii de acces condiționat;

b) atunci când acordă licențe producătorilor de echipamente pentru consumatori, titularii de drepturi de proprietate industrială pentru produsele și sistemele de acces condiționat trebuie să se asigure că acționează în condiții echitabile, rezonabile și

nediscriminatorii. Luând în considerare factorii tehnici și comerciali, acordarea licențelor de către titularii de drepturi nu trebuie să fie condiționată de interzicerea, împiedicarea sau descurajarea includerii, în același produs:

- a unei interfețe comune care să permită conectarea cu mai multe alte sisteme de acces; sau

- a unor mijloace specifice altui sistem de acces, sub rezerva respectării de către titularul licenței a unor condiții adecvate și rezonabile care să asigure, în ceea ce îl privește, siguranța furnizorilor de sistem de acces condiționat.

Partea a II-a

Alte facilități cărora li se pot aplica condiții

în temeiul art. 61 alin. (3) lit. d) din Legea

comunicațiilor electronice nr. 72/2025

a) Accesul la API;

b) Accesul la EPG.

Anexa nr. 3

CRITERIILE DE STABILIRE A TARIFELOR

DE TERMINARE A APELURILOR DE VOCE

LA NIVEL CU RIDICATA

1. Criteriile pentru stabilirea tarifelor de terminare a apelurilor de voce la nivel cu ridicata pe piețele de telefonie fixă și mobilă, menționate la art. 75 alin. (3) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, sunt următoarele:

- a) tarifele se bazează pe recuperarea costurilor suportate de un furnizor eficient; evaluarea costurilor eficiente se bazează pe valorile costurilor curente; metodologia de calcul al costurilor eficiente se bazează pe o abordare de modelare ascendentă care utilizează costurile legate de trafic incrementale pe termen lung, aferente furnizării către terți a serviciului de terminare a apelurilor de voce la nivel cu ridicata;

- b) costurile incrementale relevante aferente unui serviciu de terminare a apelurilor de voce la nivel cu ridicata se stabilesc ca fiind diferența dintre costurile totale pe termen lung ale unui furnizor ce furnizează gama sa completă de servicii și costurile totale pe termen lung ale furnizorului respectiv când acesta nu furnizează terților un serviciu de terminare a apelurilor de voce la nivel cu ridicata;

- c) suplimentul relevant pentru terminarea apelurilor include numai acele costuri legate de trafic care ar fi evitate în absența furnizării unui serviciu de terminare a apelurilor

de voce la nivel cu ridicata;

d) costurile legate de capacitatea de rețea suplimentară se includ numai în măsura în care rezultă din necesitatea de a spori capacitatea de a permite asigurarea unui trafic suplimentar pentru terminarea apelurilor de voce la nivel cu ridicata;

e) taxele pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sunt excluse din suplimentul pentru terminarea apelurilor de voce mobile;

f) se includ numai acele costuri comerciale la nivel cu ridicata care sunt legate în mod direct de furnizarea către terți a serviciului de terminare a apelurilor de voce la nivel cu ridicata;

g) se consideră că toți furnizorii de rețele fixe, indiferent de dimensiunea lor, oferă servicii de terminare a apelurilor de voce la aceleași costuri unitare ca și furnizorul eficient;

h) în cazul furnizorilor de rețele mobile, nivelul minim de eficiență se stabilește la o cotă de piață de cel puțin 20%;

i) abordarea relevantă cu privire la amortizarea activelor este amortizarea economică; și

j) alegerea tehnologiei în ceea ce privește rețelele care fac obiectul modelării are o dimensiune prospectivă, bazată pe o rețea a cărei parte centrală utilizează Internet Protocolul (IP core network), și ține seama de diversele tehnologii susceptibile de a fi utilizate pe perioada de valabilitate a tarifului maxim; în cazul rețelelor fixe, apelurile se consideră a fi efectuate exclusiv prin comutarea pachetelor.

Anexa nr. 4

CRITERIILE DE EVALUARE

A OFERTELOR DE COINVESTIȚII

1. La evaluarea unei oferte de coinvestiție în temeiul art. 76 alin. (1) și (2) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații verifică dacă au fost îndeplinite cel puțin următoarele criterii:

a) oferta de coinvestiție este deschisă în mod nediscriminatoriu oricărui agent economic pe durata de viață a rețelei construite în cadrul unei oferte de coinvestiție. Furnizorul desemnat ca având o putere semnificativă pe piață poate include în ofertă condiții rezonabile în ceea ce privește capacitatea financiară pe care trebuie să o aibă un agent economic interesat, astfel încât, de exemplu, potențialii coinvestitori să trebuiască să își demonstreze capacitatea de a efectua plățile eșalonate pe baza cărora este planificată instalarea, acceptarea unui plan strategic pe baza căruia sunt întocmite planurile de instalare pe termen mediu etc.;

b) oferta de coinvestiție este transparentă:

- oferta este disponibilă și ușor de identificat pe site-ul web oficial al furnizorului desemnat ca având o putere semnificativă pe piață;

- condițiile detaliate complete, inclusiv forma juridică a acordului de coinvestiție și, dacă este cazul, scrisoarea de intenție privind normele principale de guvernanță ale vehiculului de coinvestiții, trebuie puse la dispoziția oricărui potențial ofertant care și-a exprimat interesul, fără întârzieri nejustificate; și

- procesul, precum foaia de parcurs pentru elaborarea și dezvoltarea proiectului de coinvestiție, se stabilește în avans, este clar explicat în scris oricărui potențial coinvestitor și toate obiectivele de etapă sunt comunicate în mod clar tuturor agenților economici, fără discriminare;

c) oferta de coinvestiție include condițiile pentru potențialii coinvestitori care, într-o perspectivă îndelungată, să favorizeze concurența durabilă, în special:

- tuturor persoanelor li se oferă condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii de participare la acordul de coinvestiție în funcție de momentul în care aderă la acesta, inclusiv în ceea ce privește contraprestația financiară impusă pentru dobândirea anumitor drepturi, în ceea ce privește protecția acordată coinvestitorilor prin drepturile respective, atât în etapa de construcție, cât și în cea de exploatare, de exemplu prin acordarea unor drepturi de utilizare irevocabile (indefeasible rights of use - IRU) pe durata de viață preconizată a rețelei care face obiectul coinvestiției, și în ceea ce privește condițiile de participare și de potențială încetare a acordului de coinvestiție. În acest context, prin „condiții nediscriminatorii” nu se înțelege faptul că tuturor potențialilor coinvestitori li se oferă exact aceleași condiții, inclusiv condiții financiare, ci că toate variațiile condițiilor oferite se justifică pe baza acelorași criterii obiective, transparente, nediscriminatorii și previzibile, cum ar fi numărul de linii pentru utilizatorii finali pentru care s-au asumat angajamente;

- oferta permite flexibilitate în ceea ce privește valoarea și calendarul angajamentului asumat de fiecare coinvestitor, de exemplu prin intermediul unui procent convenit, care să poată fi majorat, din totalul liniilor pentru utilizatorii finali într-o anumită zonă, în privința căruia coinvestitorii au posibilitatea de a se angaja treptat, și care se stabilește la un nivel unitar care să le permită coinvestitorilor mai mici, cu resurse limitate să participe la coinvestiție la o scară minimă rezonabilă și să își majoreze treptat participarea, asigurând, în același timp, niveluri adecvate ale angajamentului inițial. Determinarea contraprestației financiare care urmează să fie furnizată de către fiecare coinvestitor trebuie să reflecte faptul că investitorii din perioadele de început ale coinvestiției acceptă riscuri mai mari și participă cu capital mai devreme;

- în ceea ce privește angajamentele asumate la etapele ulterioare și noii coinvestitori care participă la coinvestiție după începerea proiectului, se consideră justificat să se impună o primă care să fie majorată cu timpul, pentru a reflecta diminuarea riscurilor și pentru a contracara orice stimulent de a reține capitalul la primele etape;

- acordul de coinvestiție permite atribuirea drepturilor dobândite de către coinvestitori altor coinvestitori sau unor terți care doresc să participe la acordul de coinvestiție, sub rezerva obligației ca agentul economic către care se efectuează transferul

să îndeplinească toate obligațiile inițiale pe care le avea cedentul în temeiul acordului de coinvestiție;

- coinvestitorii trebuie să își acorde drepturi reciproce, în condiții echitabile și rezonabile, în ceea ce privește accesul la infrastructura care a făcut obiectul coinvestiției, în vederea furnizării de servicii în aval, inclusiv utilizatorilor finali, conform unor condiții transparente care trebuie să apară în mod transparent în oferta de coinvestiții și în acordul încheiat ulterior, în special atunci când coinvestitorii sunt responsabili în mod individual și separat de instalarea anumitor părți ale rețelei. Atunci când se constituie un vehicul de coinvestiție, acesta trebuie să acorde acces la rețea tuturor coinvestitorilor, direct sau indirect, pe bază de echivalență a contribuțiilor și conform unor condiții echitabile și rezonabile, inclusiv condiții financiare care să reflecte diferitele niveluri de risc acceptate de fiecare coinvestitor;

d) oferta de coinvestiții asigură o investiție durabilă, susceptibilă să răspundă unor nevoi viitoare, prin instalarea de noi elemente de rețea care să contribuie în mod semnificativ la instalarea rețelelor de foarte mare capacitate.

2. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații poate lua în considerare criterii suplimentare în măsura în care acestea sunt necesare pentru a se asigura accesibilitatea potențialilor investitori la coinvestiții, având în vedere condițiile locale specifice și structura pieței.

Anexa nr. 5

SETUL MINIM DE SERVICII

PE CARE SERVICIUL ADECVAT DE ACCES LA INTERNET

DE BANDĂ LARGĂ ARE CAPACITATEA DE A LE SUSȚINE

ÎN CONFORMITATE CU ART. 83 ALIN. (2) DIN LEGEA

COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE NR. 72/2025

1. Acces la poșta electronică
2. Motoare de căutare care să permită căutarea și găsirea tuturor tipurilor de informații
3. Instrumente online de bază pentru educație și de formare profesională
4. Ziare sau site-uri de știri online
5. Cumpărarea sau comandarea de bunuri ori servicii online
6. Căutarea unui loc de muncă și instrumente de căutare a unui loc de muncă
7. Interacțiuni profesionale prin intermediul unor rețele în acest sens

8. Servicii bancare prin internet
9. Utilizarea serviciilor de guvernare electronică (e-guvernare)
10. Platforme de socializare și servicii de mesagerie instantanee
11. Apeluri de voce și apeluri video (calitate standard)

Anexa nr. 6

**DESCRIEREA FACILITĂȚILOR ȘI A SERVICIILOR
MENȚIONATE LA ART. 86 (CONTROLUL CHELTUIELILOR),
LA ART. 112 (FURNIZAREA DE FACILITĂȚI SUPLIMENTARE)
ȘI LA ART. 103 (TRECEREA DE LA UN FURNIZOR LA ALTUL
ȘI PORTAREA NUMERELOR) DIN LEGEA COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE NR.
72/2025**

Partea A

**Serviciile și facilitățile menționate la art. 86 și 112
din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025**

1. Atunci când partea A se aplică în temeiul art. 86 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, aceasta se aplică numai consumatorilor.

2. Atunci când partea A se aplică în temeiul art. 112, aceasta se aplică categoriilor de utilizatori finali stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații, cu excepția pct. 5, 6 și 9, care se aplică numai consumatorilor.

3. Facturarea detaliată

Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații, în coordonare cu Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, sub rezerva cerințelor Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, poate stabili nivelul de bază al facturilor detaliate pe care furnizorii le oferă utilizatorilor finali gratuit pentru ca aceștia să poată:

– să verifice și să controleze cheltuielile aferente utilizării serviciilor de acces la internet sau a serviciilor de comunicații voce, sau a serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere, în cazul art. 112 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025; și

– să monitorizeze corect utilizarea serviciilor menționate și cheltuielile aferente și să exercite un anumit control asupra facturilor lor.

Atunci când este necesar, un nivel de detaliere suplimentar poate fi oferit utilizatorilor finali la tarife rezonabile sau în mod gratuit.

Aceste facturi detaliate includ o mențiune explicită a identității furnizorului și a duratei serviciilor facturate pentru toate numerele premium, cu excepția cazului în care utilizatorul final a solicitat ca informațiile respective să nu fie menționate.

Apelurile care sunt gratuite pentru utilizatorul final apelant, inclusiv apelurile către liniile de asistență telefonică, pot să nu fie incluse în factura detaliată a utilizatorului final apelant.

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații poate impune furnizorilor să furnizeze gratuit un serviciu de identificare a liniei apelante.

4. Restricționarea selectivă și gratuită a apelurilor de ieșire sau a mesajelor SMS ori MMS premium de ieșire sau, dacă este fezabil din punct de vedere tehnic, a altor tipuri de aplicații similare

Aceasta reprezintă un serviciu care permite utilizatorilor finali, în urma unei cereri în acest sens adresate furnizorilor de servicii de comunicații voce sau de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, în cazul art. 112 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, să restricționeze în mod gratuit apelurile de ieșire sau mesajele SMS ori MMS premium de ieșire, sau alte aplicații similare de anumite tipuri sau către anumite categorii de numere.

5. Sistemele de plată în avans

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații poate solicita furnizorilor să ofere consumatorilor accesul la rețeaua publică de comunicații electronice și folosirea serviciilor de comunicații voce sau a serviciilor de acces la internet, sau a serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere, în cazul art. 112 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, printr-un sistem de plată în avans.

6. Achitarea în rate a plății de conectare

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații poate impune furnizorilor să le permită consumatorilor să achite în rate plata pentru conectarea la rețeaua publică de comunicații electronice.

7. Neplata facturilor

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații are dreptul de a stabili anumite măsuri, care trebuie să fie proporționale, nediscriminatorii și accesibile publicului, pentru a reglementa situația neplății facturilor emise de furnizori. Măsurile respective garantează primirea de către utilizatorul final a unui preaviz corespunzător care să îl avertizeze de orice întrerupere sau deconectare a serviciului din cauza neplății facturii. Cu excepția cazurilor de fraudă, de întârziere a plății sau de neplată repetate, măsurile respective trebuie să asigure, în măsura posibilităților tehnice, că orice întrerupere a serviciului este limitată la serviciul în cauză. Deconectarea pentru neplata facturilor are loc

numai după ce utilizatorul final a fost avertizat în mod corespunzător. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații poate permite furnizarea provizorie de servicii limitate înainte de întreruperea completă a serviciilor, timp în care să fie permise doar apelurile care nu implică taxarea utilizatorului final (de exemplu apelurile la numărul unic de urgență „112”) și un nivel minim de servicii de acces la internet, definite de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații.

8. Consilierea privind tarifele

Se referă la facilitatea prin care utilizatorii finali pot solicita furnizorului să ofere informații cu privire la tarifele alternative mai ieftine, dacă acestea există.

9. Controlul costurilor

Se referă la facilitatea prin care furnizorii oferă alte mijloace, dacă acestea sunt considerate ca fiind adecvate de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații, pentru a controla costurile serviciilor de comunicații voce, serviciilor de acces la internet sau ale serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere, în cazul art. 112 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, inclusiv alertele gratuite adresate consumatorilor în cazul unor scheme de consum anormale sau excesive.

10. Facilitatea de a dezactiva facturarea de către terți

Se referă la facilitatea oferită utilizatorilor finali de a dezactiva capacitatea furnizorilor de servicii terți de a folosi factura unui furnizor de servicii de acces la internet sau a unui furnizor de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului pentru a-și factura produsele sau serviciile.

Partea B

Facilitățile menționate la art. 112 din

Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025

1. Identificarea liniei apelante

Se referă la faptul că numărul părții apelante este prezentat părții apelate înainte de conectarea apelului.

Această facilitate este furnizată în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal și capitolul XVIII din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

În măsura în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic, furnizorii furnizează date și semnale pentru a facilita oferirea serviciului de identificare a liniei apelante și de formare a numărului de telefon cu utilizarea de semnale sonore (tonuri) dincolo de hotarele Republicii Moldova.

2. Redirecționarea poștei electronice sau accesul la poșta electronică după rezoluțiunea contractului cu un furnizor de servicii de acces la internet.

Această facilitate permite, la cerere și în mod gratuit, utilizatorilor finali care declară rezoluțiunea contractului cu un furnizor de servicii de acces la internet fie să își acceseze poșta electronică primită la adresa (adresele) de e-mail bazată(e) pe denumirea comercială sau marca comercială a fostului lor furnizor, pe o perioadă pe care Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații o consideră necesară și proporțională, fie să transfere poșta electronică trimisă către adresa (adresele) respectivă(e) pe perioada respectivă la o adresă de poșta electronică nouă, indicată de utilizatorul final.

Partea C

Punerea în aplicare a dispozițiilor

privind portarea numerelor menționată la art. 103

din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025

1. Cerința ca toți utilizatorii finali cărora le-au fost asignate numere din Planul național de numerotație și care solicită acest lucru să își poată păstra numerele indiferent de furnizorul care le furnizează serviciul se aplică:

- a) în cazul numerelor geografice, într-o anumită locație; și
- b) în cazul numerelor nongeografice, în orice locație.

Prezenta parte nu se aplică portării numerelor între rețelele care furnizează servicii la punct fix și rețelele mobile.

Anexa nr. 7

CALCULUL COSTULUI NET, DACĂ EXISTĂ, AL OBLIGAȚIILOR DE SERVICIU UNIVERSAL ȘI STABILIREA UNUI MECANISM DE COMPENSARE SAU DE REPARTIZARE A COSTURILOR ÎN CONFORMITATE CU ART. 87 ȘI 88 DIN LEGEA COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE NR. 72/2025

Partea A

Calculul costului net

1. Obligațiile de serviciu universal reprezintă obligațiile impuse unui furnizor pentru furnizarea serviciului universal, astfel cum este prevăzut la art. 83-85 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

2. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații ia în considerare toate mijloacele prin care să se ofere stimulente adecvate pentru ca furnizorii (desemnați sau nu) să îndeplinească obligațiile de serviciu universal într-un mod rentabil. Costul net al obligațiilor de serviciu universal se calculează ca diferența dintre costul net suportat de un furnizor atunci când acesta îndeplinește obligații de serviciu universal și atunci când nu îndeplinește obligații de serviciu universal. Trebuie să se acorde atenția cuvenită evaluării corecte a costurilor pe care un furnizor le-ar fi putut evita dacă nu ar fi avut obligații de serviciu universal. Calculul costului net evaluează beneficiile, inclusiv cele intangibile, ale furnizorului de serviciu universal.

3. Calculul se bazează pe costurile care pot fi atribuite:

a) elementelor de servicii identificate care nu pot fi furnizate decât în pierdere sau furnizate în condiții de costuri care se situează în afara standardelor comerciale normale.

Această categorie poate include astfel de elemente de servicii precum accesul la serviciile telefonice de urgență, furnizarea anumitor telefoane publice cu plată, furnizarea anumitor servicii sau echipamente pentru utilizatorii finali cu dizabilități etc.;

b) anumitor utilizatori finali sau grupuri de utilizatori finali cărora, luând în considerare costul de furnizare a rețelei și a serviciului specificat, venitul obținut și orice echilibrare geografică a prețurilor impuse, nu le pot fi furnizate servicii decât în pierdere sau la costuri care se situează în afara standardelor comerciale normale.

Această categorie îi cuprinde pe utilizatorii finali sau grupurile de utilizatori finali cărora un furnizor comercial nu le-ar fi furnizat servicii dacă acesta nu ar fi avut o obligație de serviciu universal.

4. Calculul costului net al anumitor aspecte ale obligațiilor de serviciu universal se efectuează separat, pentru a evita dubla contabilizare a eventualelor beneficii și costuri directe sau indirecte. Costul net total al obligațiilor de serviciu universal pentru un furnizor corespunde sumei costurilor nete aferente fiecărei componente a obligațiilor de serviciu universal, luând în considerare orice beneficiu intangibil. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații are responsabilitatea de a verifica acest cost net.

Partea B

Compensarea costurilor nete ale obligațiilor

de serviciu universal

1. Recuperarea sau finanțarea costurilor nete ale obligațiilor de serviciu universal poate impune necesitatea acordării unei compensații furnizorilor cărora le revin obligații de serviciu universal pentru serviciile furnizate în condiții necomerciale. Transferurile financiare în acest scop trebuie să fie efectuate în mod obiectiv, transparent, nediscriminatoriu și proporționat și să aibă ca efect cea mai mică denaturare posibilă a concurenței și a cererii utilizatorilor.

2. În conformitate cu art. 88 alin. (3) din Legea comunicațiilor electronice nr.

72/2025, un mecanism de repartizare bazat pe un fond ar trebui să utilizeze un mecanism transparent și neutru pentru colectarea contribuțiilor, care să evite pericolul dublei impuneri a intrărilor și ieșirilor din întreprinderi.

3. În cazul în care fondul este creat, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații sau un alt organism independent care administrează fondul, sub supravegherea Agenției menționate, este responsabil de colectarea contribuțiilor de la furnizorii care au obligația să contribuie la costul net al obligațiilor de serviciu universal și supraveghează transferul sumelor datorate sau achitarea plăților de natură administrativă către furnizorii îndreptățiți să primească plăți din fond.

Anexa nr. 8

CERINȚELE DE INFORMARE

CARE TREBUIE ÎNDEPLINITE ÎN CONFORMITATE

CU ART. 99 (CERINȚE DE INFORMARE APLICABILE CONTRACTELOR) DIN LEGEA COMUNICAȚIILOR

ELECTRONICE NR. 72/2025

A. Cerințele de informare pentru furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (M2M)

Furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (M2M), pun la dispoziție următoarele informații:

a) în cadrul caracteristicilor principale ale fiecărui serviciu furnizat, eventualele niveluri minime de calitate a serviciului, în măsura în care acestea sunt oferite, și, pentru alte servicii decât serviciile de acces la internet, parametri de calitate specifici asigurați.

În cazul în care nu se oferă niveluri minime de calitate a serviciului, se face o declarație în acest sens;

b) în cadrul informațiilor privind prețul, dacă și în măsura în care este cazul, prețurile pentru activarea serviciului de comunicații electronice și, respectiv, pentru orice tarife recurente sau aferente consumului;

c) în cadrul informațiilor privind durata contractului și condițiile de reînnoire și de încetare a contractului, inclusiv eventualele taxe de încetare a contractului, în măsura în care astfel de condiții se aplică:

1) orice utilizare sau durată minimă necesară pentru a beneficia de condițiile promoționale;

2) orice plăți legate de trecerea de la un furnizor la altul și mecanismele de despăgubire și rambursare pentru întârziere sau abuz în legătură cu schimbarea furnizorului, precum și informații despre procedurile respective;

3) informații privind dreptul consumatorilor care utilizează servicii preplătite să li se ramburseze, la cerere, orice credit restant în caz de trecere de la un furnizor la altul, astfel cum se prevede la art. 103 alin. (15) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025;

4) orice tarife datorate în cazul rezoluțiunii anticipate a contractului, inclusiv informații privind deblocarea echipamentelor terminale și orice recuperare a costurilor în ceea ce privește echipamentul terminal;

d) orice mecanisme de despăgubire și rambursare, inclusiv, după caz, trimiteri explicite la drepturile consumatorilor, care se aplică în cazul în care nu sunt respectate nivelurile de calitate a serviciului prevăzute în contract sau în cazul în care furnizorul nu reacționează corespunzător la un incident, la o amenințare sau la o vulnerabilitate în materie de securitate;

e) tipul de măsură care ar putea fi luată de către furnizor ca răspuns la incidentele sau amenințările, sau vulnerabilitățile în materie de securitate.

B. Cerințe de informare pentru furnizorii de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului

I. Pe lângă cerințele prevăzute în partea A, furnizorii de servicii de acces la internet și de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului furnizează următoarele informații:

1) în cadrul caracteristicilor principale ale fiecărui serviciu furnizat:

a) eventualele niveluri minime de calitate a serviciului, în măsura în care acestea sunt oferite, ținând cont de cerințele stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații în temeiul art. 101 alin. (5) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, în ceea ce privește:

- pentru serviciile de acces la internet: cel puțin întârzierea de transfer al pachetelor de date, variația întârzierii de transfer al pachetelor de date, pierderea pachetelor de date;

- pentru serviciile de comunicații interpersonale accesibile publicului, în cazul în care furnizorii exercită controlul asupra cel puțin a unor elemente ale rețelei sau au un acord privind nivelul serviciilor în acest sens cu furnizorii care furnizează accesul la rețea: cel puțin timpul necesar pentru conectarea inițială, probabilitatea de eșec, întârzierile în semnalizarea apelului, în conformitate cu anexa nr. 10; și

b) fără a aduce atingere dreptului utilizatorilor finali de a folosi echipamente terminale la alegere, în conformitate cu art. 113 alin. (1) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, orice condiții, inclusiv plăți, impuse de furnizor privind utilizarea echipamentului terminal furnizat;

2) în cadrul informațiilor privind prețul, dacă și în măsura în care este cazul, prețurile pentru activarea serviciului de comunicații electronice și, respectiv, pentru orice tarife recurente sau aferente consumului;

a) detalii privind planurile tarifare specifice sau planurile prevăzute în contract și, pentru fiecare astfel de plan tarifar, tipurile de servicii oferite, inclusiv, după caz, volumele de comunicații (MB, minute, mesaje) incluse per perioadă de facturare și prețul pentru unitățile de comunicare suplimentare;

b) în cazul unor planuri tarifare sau al unor planuri cu un volum de comunicații prestabilit, posibilitatea pentru consumatori de a reporta orice volum neutilizat din perioada de facturare precedentă la următoarea perioadă de facturare, în cazul în care această opțiune este inclusă în contract;

c) facilități pentru a garanta transparența facturării și pentru a monitoriza nivelul consumului;

d) informații tarifare cu privire la orice numere sau servicii care fac obiectul unor condiții tarifare speciale; în ceea ce privește categoriile individuale de servicii, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații poate solicita, în plus, ca aceste informații să fie furnizate imediat înainte de conectarea apelului sau înainte de conectarea la furnizorul serviciului;

e) în cazul pachetelor de servicii și al pachetelor care includ atât servicii, cât și echipamente terminale, prețul fiecărui element al pachetului, în măsura în care acestea sunt comercializate și separat;

f) detalii și condiții, inclusiv tarifele, pentru orice serviciu post-vânzare, serviciile de asistență tehnică și de asistență pentru clienți; și

g) mijloacele prin care se pot obține informații actualizate privind toate tarifele și plățile de întreținere aplicabile;

3) în cadrul informațiilor privind durata contractului pentru pachetele de servicii și condițiile de reînnoire și de încetare a contractului, după caz, condițiile de încetare a pachetului sau a elementelor acestuia;

4) fără a aduce atingere Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, informații care să precizeze datele cu caracter personal ce trebuie furnizate înainte de furnizarea serviciului sau ce trebuie colectate în cadrul furnizării serviciului;

5) detalii privind produsele și serviciile concepute pentru utilizatorii finali cu dizabilități și precizarea modalității de obținere a unor informații actualizate cu privire la acestea;

6) mijloacele de inițiere a procedurilor de soluționare a litigiilor, inclusiv a litigiilor naționale și transfrontaliere, în conformitate cu art. 30 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

II. Pe lângă cerințele prevăzute în partea A și la punctul I din prezenta parte, furnizorii de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului bazate pe numere furnizează următoarele informații:

1) orice limitări privind accesul la serviciile de urgență sau la informația de localizare a apelantului din motive de ne fezabilitate din punct de vedere tehnic, în măsura în care serviciile respective permit utilizatorilor finali să efectueze apeluri către un număr din cadrul Planului de numerotație național sau a unui plan de numerotație internațional;

2) dreptul utilizatorului final de a decide dacă dorește înscrierea datelor sale cu caracter personal într-un registru al abonaților telefonici și tipurile de date vizate în conformitate cu art. 123 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

III. În plus față de cerințele prevăzute în partea A și la punctul I din prezenta parte, furnizorii de servicii de acces la internet furnizează, de asemenea, informațiile necesare în temeiul art. 113 alin. (12) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

Anexa nr. 9

INFORMAȚIILE

CARE TREBUIE PUBLICATE ÎN CONFORMITATE CU

ART. 100 (TRANSPARENȚA, COMPARAREA OFERTELOR

ȘI PUBLICAREA INFORMAȚIILOR) DIN LEGEA

COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE NR. 72/2025

1. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații are responsabilitatea de a se asigura că informațiile prevăzute în prezenta anexă se publică în conformitate cu art. 100 din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025.

2. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații stabilește care informații sunt relevante pentru a fi publicate de către furnizorii de servicii de acces la internet sau de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului și care informații sunt publicate chiar de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații pentru ca toți utilizatorii finali să poată alege în deplină cunoștință de cauză. În cazul în care se consideră adecvat, înainte de a impune o obligație, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații poate promova măsuri de autoreglementare sau de coreglementare.

3. Datele de contact ale furnizorului.

4. Descrierea serviciilor oferite:

a) domeniul de aplicare a serviciilor oferite și principalele caracteristici ale fiecărui serviciu furnizat, inclusiv eventuale niveluri minime de calitate a serviciilor, în cazul în care acestea sunt oferite, și orice restricții impuse de furnizor cu privire la utilizarea

echipamentului terminal furnizat;

b) tarifele serviciilor oferite, inclusiv informații privind volumele de comunicații (cum ar fi restricțiile privind utilizarea datelor, numărul de minute de voce, numărul de mesaje) ale planurilor tarifare specifice și tarifele aplicabile pentru unitățile de comunicații suplimentare, numerele sau serviciile care fac obiectul unor condiții tarifare speciale, tarifele pentru acces și întreținere, toate tipurile de tarife pentru utilizare, sistemele de tarifare speciale și cele ce vizează o anumită categorie de utilizatori și orice alte taxe suplimentare, precum și costurile privind echipamentul terminal;

c) serviciile post-vânzare, de întreținere și de asistență pentru clienți oferite și datele de contact aferente acestora;

d) condițiile contractuale standard, inclusiv durata contractului, plățile datorate ca urmare a rezoluțiunii anticipate a contractului, drepturile legate de încetarea ofertelor propuse în cadrul unui pachet sau a unor elemente ale acestora și procedurile și tarifele directe legate de portarea numerelor și alți identificatori, dacă este relevant.

5. În cazul furnizorilor de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, informații privind accesul la serviciile de urgență și localizarea apelantului, sau orice limitare privind localizarea. În cazul furnizorilor de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, informații privind măsura în care accesul la serviciile de urgență poate fi asigurat.

6. Detalii privind produsele și serviciile, inclusiv orice funcții, practici, politici și proceduri, precum și modificări ale funcționării serviciului, destinate în mod specific utilizatorilor finali cu dizabilități, în conformitate cu cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor.

7. Mecanismele de soluționare a litigiilor, inclusiv cele instituite de furnizor.

Anexa nr. 10

PARAMETRII PRIVIND CALITATEA SERVICIULUI

Parametrii, definițiile și metodele de măsurare

privind calitatea serviciului menționate la art. 101

din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025

Pentru furnizorii de acces la o rețea publică de comunicații electronice:

PARAMETRU	DEFINIȚIE	METODĂ DE MĂSURARE
Timpu de furnizare pentru conectarea inițială	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015

Frecvența reclamațiilor referitoare la deranjamente	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015
Termenul de remediere a deranjamentelor	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015

Pentru furnizorii de servicii de comunicații interpersonale accesibile publicului care exercită controlul asupra cel puțin a unor elemente ale rețelei sau au un acord privind nivelul serviciilor în acest sens cu furnizorii care furnizează acces la rețea:

PARAMETRU (Nota)	DEFINIȚIE	METODĂ DE MĂSURARE
Timpu necesar pentru stabilirea conexiunii	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015
Frecvența reclamațiilor privind corectitudinea facturării	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015
Calitatea conexiunii de voce	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015
Rata apelurilor întrerupte	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015
Frecvența apelurilor eșuate (Nota)	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015	SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015
Probabilitatea de eșec		
Întârzieri în semnalizarea apelului		

Numărul versiunii SM ETSI ES 202 057-1 V2.1.1:2015

Pentru furnizorii de servicii de acces la internet:

PARAMETRU	DEFINIȚIE	METODĂ DE MĂSURARE
Întârzierea de transfer al pachetelor de date (întârzierea datelor)	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Variația întârzierii de transfer al pachetelor de date	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Pierderea pachetelor de date	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617

Notă: Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații poate decide să nu solicite păstrarea de informații actualizate privind rezultatele acestor doi parametri dacă există dovezi că rezultatele din cele două domenii sunt satisfăcătoare.

Anexa nr. 11

INTEROPERABILITATEA ECHIPAMENTELOR

RADIO PENTRU AUTOVEHICULE ȘI A ECHIPAMENTELOR

DE TELEVIZIUNE DIGITALĂ PENTRU CONSUMATORI,
MENȚIONATE LA ART. 110 DIN LEGEA
COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE NR. 72/2025

1. Algoritmul comun de codare și recepția liberă

Toate echipamentele destinate consumatorilor pentru recepționarea semnalelor de televiziune digitală (și anume difuzarea prin transmisie terestră, prin cablu sau prin satelit), care sunt comercializate, închiriate sau puse la dispoziție în orice alt mod în Republica Moldova și care pot decoda semnalele de televiziune digitală trebuie să poată permite:

a) decodarea acestor semnale conform unui algoritm comun european de codare, administrat de o organizație europeană de standardizare recunoscută (în prezent ETSI);

b) afișarea semnalelor care au fost transmise liber, cu condiția ca, în cazul în care acest echipament este închiriat, cel căruia i-a fost închiriat echipamentul să respecte contractul de locațiune aplicabil.

2. Interoperabilitatea televizoarelor digitale

Orice televizor digital cu un ecran integral cu o diagonală vizibilă mai mare de 30 cm, care este introdus pe piață pentru a fi comercializat sau închiriat în Republica Moldova trebuie să aibă cel puțin o interfață socket deschisă (*open interface socket*), standardizată de o organizație europeană de standardizare recunoscută sau conformă unui standard adoptat de o asemenea organizație, sau conformă unei specificații acceptate de întreg domeniul industrial în cauză, care să permită o conectare simplă a echipamentelor periferice și care să poată permite transferul tuturor elementelor relevante ale unui semnal de televiziune digitală, inclusiv informațiile legate de serviciile interactive și cu acces condiționat.

3. Interoperabilitatea echipamentelor radio pentru autovehicule

Orice echipament radio pentru autovehicule integrat într-un autoturism nou din categoria M, care este pus la dispoziție pe piață pentru a fi comercializat sau închiriat în Republica Moldova, trebuie să conțină un receptor care are capacitatea de recepționare și reproducere cel puțin a serviciilor radio furnizate prin intermediul radiodifuziunii sonore digitale terestre. Receptoarele care sunt conforme cu standardele armonizate ale căror referințe au fost publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, stabilite ca standarde moldovenești sau cu părți ale acestor standarde, se consideră că îndeplinesc cerința menționată cuprinsă în respectivele standarde sau părți ale acestor standarde.

Anexa nr. 12

PLANUL RAPORTULUI
MENȚIONAT LA ART. 111 ALIN. (8) DIN LEGEA

COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE NR. 72/2025

Aplicarea dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025 se efectuează conform următorului plan:

- referințele publicației în care sunt specificate particularitățile tehnice;
- numărul interfețelor de rețea publică accesibile;
- numărul interfețelor de rețea publică existente în prezent.